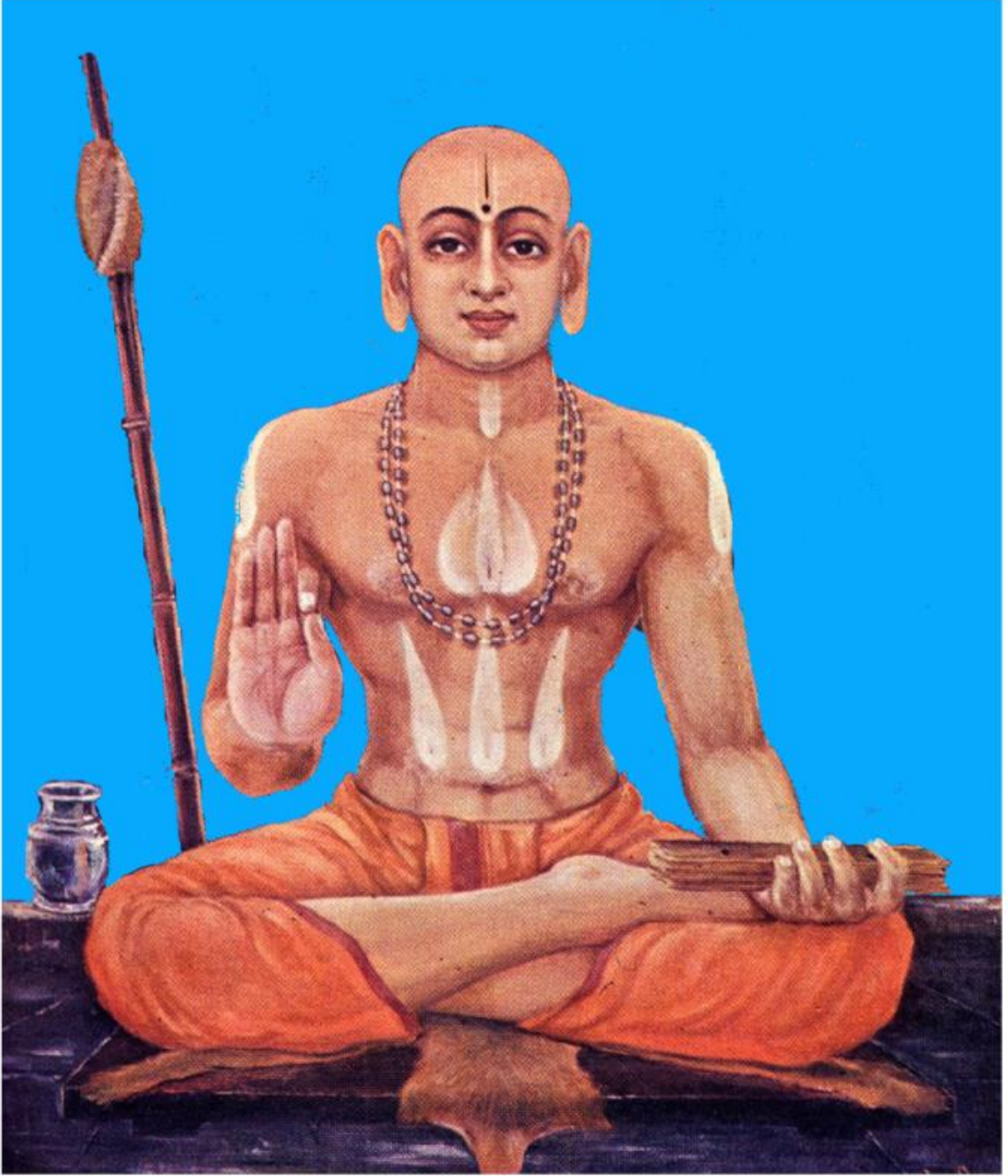

|| ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯಃ ||

Tracking:

Sr	Date	Remarks	By
1	29/06/2012	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	09/07/2012	Typing Ended on	H K Srinivasa Rao
3	04/09/2012	I Proof Reading Started	H K Srinivasa Rao & MS Venugopal
4	16/09/2012	I Proof Reading Completed	H K Srinivasa Rao & MS Venugopal

|| ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಂಗವಿಠಲ ಗೋಪೀನಾಥೋ ವಿಜಯತೇ ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Acharya Madhwa. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, N 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 565. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಅವರ ಸವಿನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಈ "ಸರ್ವಮೂಲ ಯಜ್ಞ"

ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ - ಪಿತೃದೇವೋ ಭವ - ಆಚಾರ್ಯದೇವೋ ಭವ

ಸಂಸೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅನುನಾಸಿಕದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವೈವಿದ್ಯತೆಯು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಾಗ, ಅದರ ಜ್ಞಾನದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಜನಕವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುಸ್ವಾರಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುನಾಸಿಕ, ಅನುಸ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಓದುಗರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ: ವ್ಯಾಸನಕರೆ ಪ್ರಭಿಜ್ಞನಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಸರ್ವಮೂಲಗ್ರಂಥಗಳು.

|| ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ ||

ನಾರಾಯಣಂ ನಿಖಿಲಪೂರ್ಣಗುಣೈಕದೇಹಂ
ಸರ್ವಜ್ಞಮಚ್ಯುತಮಪೇತಸಮಸ್ತದೋಷಮ್ |
ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಸರ್ವಚಿದಚಿದ್ವರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ
ಸಾಕ್ಷದಧೀಶ್ವರಮಿಯಾಂ ಶರಣಂ ರಮೇಶಮ್ ||

ಪ್ರಾದುರ್ಭವಭೂವ ಭಗವಾನ್ ಪಸೇತರಾಯ ನಾರಾಯಣೋಽಬ್ಜಜಸುತಸ್ಯ ವಿಶಾಲನಾಮ್ಃ |
ತಸ್ಮಿನ್ನತೇಽಧ್ವರಮಭೂತ್ಸುರವಿಪ್ರಸಂಘೋ ನಿಶ್ಚೇತನಸ್ತದನು ಪದ್ಮಭವೋಽಮುಮಸ್ತೌತ್ ||

ತೇನ ಸ್ತುತಃ ಸ ಭಗವಾನ್ನಿರಿಶೇನ್ಯಮುಖ್ಯಾನ್ಸರ್ವಾನಬೋಧಯದಜೇನ ಸಹೈವ ತೇಽಥ |
ದಾಸತ್ವಮಾಪುರತ ಏವ ಮಹತ್ಸುರಾಣಾಂ ದಾಸತ್ವತಃ ಸ ಮಹಿದಾಸ ಇತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ||

ಶ್ರುಣ್ವತ್ಸು ತೇಷು ಭಗವಾನವದದ್ರಮಾಯೈ ದಿವ್ಯಾಂ ಶ್ರುತಿಂ ಸ ಪರಮೋಽತಿಮುದೈತರೇಯೀಮ್ |
ಸಾ ಬಹ್ವಚ್ಯುಃ ಪ್ರಪರಿತಾ ಚತುರಾನನಾಸ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯಾಂ ರಹಸ್ಯಮುದಿತಂ ಪರಮಂ ಹಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ||

ಮಹಾಭೂತಿಃ ಶ್ರುತಿಃ ಸೈಷಾ ಮಹಾಭೂತಿಯತೋ ಹರಿಃ |
ವಿಶೇಷೇಣಾತ್ರ ಕಥಿತಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಶಾಶ್ವತಃ ಪ್ರಭುಃ || ಇತಿ ಋಕ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

|| ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷತ್ ||

|| ಹರಿಃ ಓಂ || ಏಷ ಪನ್ನಾ ಏತತ್ ಕರ್ಮೈತದ್ಭ್ರಹ್ಮೈತತ್ ಸತ್ಯಂ ತಸ್ಮಾನ್ನ
ಪ್ರಮಾದ್ಯೇತ್ ತನ್ನಾತೀಯಾನ್ನಹ್ಯತ್ಯಾಯನ್ ಪೂರ್ವೇ ಯೇಽತ್ಯಾಯಂಸ್ತೇ ಪರಾ
ಬಭೂವುಸ್ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾಪ್ರಜಾ ಹ ತಿಸ್ರೋ ಅತ್ಯಾಯಮೀಯುರ್ಯಾಽನ್ಯಾಽನ್ಯಾ
ಅರ್ಕಮಭಿತೋ ವಿವಿಶ್ರೇ | ಬೃಹದ್ಧ ತಸ್ಥಾ ಭುವನೇಷ್ಟಂತಃ ಪವಮಾನೋ ಹರಿತ ಆ
ವಿವೇಶೇತಿ ||

ಪ್ರಜಾ ಹ ತಿಸ್ರೋ ಆತ್ಯಾಯಾಮೀಯುರಿತಿ ಯಾ ವೈ ತಾ ಇಮಾಃ ಪ್ರಜಾಸ್ತಿಸ್ರೋ
ಅತ್ಯಾಯಮಾಯಂಸ್ತಾನೀಮಾನಿ ವ ಯಾಂಸಿ ವಜ್ಞಾವಗಧಾಶ್ಚೇರಪಾದಾಃ ನೃನ್ಯಾ
ಅರ್ಕಮಭಿತೋ ವಿವಿಶ್ರ ಇತಿ ತಾ ಇಮಾಃ ಪ್ರಜಾ ಅರ್ಕಮಭಿತೋ ನಿವಿಷ್ಠಾ
ಇಮಮೇವಾಗ್ನಿಂ ಬೃಹದ್ಧತಸ್ಥಾಭುವನೇಷ್ಟಂತರಿತ್ಯದ ಉ ಏವ

ಬೃಹದ್ಬುವನೇಷ್ಟನರಸಾವಾದಿತ್ಯಃ ಪವಮಾನೋ ಹರಿತಃ ಆ ವಿವೇಶೇತಿ
ವಾಯುರೇವ ಪವಮಾನೋ ದಿಶೋ ಹರಿತ ಆವಿಷ್ಠಃ || 1 ||

ಭಾ - ಏಷ ಏವ ಸದಾ ಪನ್ನಾ ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವಪ್ರಾಪ್ತಿಕೇತುತ್ವಾತ್ ಕರ್ತೃತ್ವಾತ್ ಕರ್ಮ ಮಾತ್ಮತಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮೈಷ ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಸತ್ಯಂ ಸಾಧುಸ್ವರೂಪತಃ |
ಕ್ವಾಪಿ ತಂ ವಿಸ್ಮರೇನ್ನೈವ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಂ ನೇತರಂ ವ್ರಜೇತ್ ||

ಪೂರ್ವೇ ನೈನಂ ತತ್ಯಜುರ್ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಸ್ತೇನ ಸಂಸೃತೇಃ |
ಮುಕ್ತಾ ಶ್ರೀಶ್ಚ ತದತ್ಯಾಗಾನ್ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾ ಗುಣಾಧಿಕಾ ||

ವಿಹಾಯಸ್ಯಯನಾತ್ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ವಯಾಂಸೀತಿ ಪಿಶಾಚಕಾಃ |
ವರ್ತಿಸ್ತಜ್ಞಾನತೋ ವಜ್ಞಾ ನರಾಸ್ತೈರವನಂ ಸದಾ ||

ಅನ್ನರೂಪೈರ್ಗೃಧ್ರವೋ ಹಿ ವಜ್ಞಾವಗಧನಾಮಕಾಃ |
ರಾಕ್ಷಸಾ ಆಸುರಾ ಈರಪಾದಾ ಇತಿ ಸಮೀರಿತಾಃ ||

ಧರ್ಮೋ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ವೈರಾಗ್ಯಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಚತುರಾತ್ಮಕಃ |
ವಾಯುದೇವೋಽತ್ರಾಸುರಾಣಾಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಗುಣ ಏವ ಹಿ ||

ಈರಪಾದಾಸ್ತತಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತೇ ತ್ರಯೋ ವಿಷ್ಣುಮತ್ಯಜನ್ |
ಪರಾಭೂತಾಸ್ತತಸ್ತೇ ತು ತಮಸ್ಯನ್ಥೇ ನಿಪಾತಿತಾಃ ||

ದೇವಾಶ್ಚ ಋಷಯೋ ಮರ್ತ್ಯಾಸತ್ತಮಾ ಇತಿ ಚ ತ್ರಯಃ |
ಆಶ್ರಿತಾ ವಿಷ್ಣುಮೇವೈಕಂ ತ್ರಿಸ್ಥಾನಸ್ಥಿತಮಚ್ಯುತಮ್ ||

ಅಗ್ನಿಸ್ಥಮಾಶ್ರಿತಾ ಮರ್ತ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುಮರ್ಕಾಭಿಧಂ ಪರಮ್ |
ಆಜನೈರರ್ಚಿತತ್ವಾತ್ ಸ ಹ್ಯರ್ಕ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಹರಿಃ ||

ಅಗ್ನೌ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕೃತ್ವೈವ ಮಾನುಷಾ ಮುಕ್ತಿಭಾಗಿನಃ |
ಕರ್ಮಭಿಃ ಶುದ್ಧಸತ್ತಾನಾಂ ಕರ್ಮತ್ಯಾಗೋಽಪಿ ನಾನ್ಯಥಾ ||

ಆಶ್ರಿತಾಃ ಸೂರ್ಯಗಂ ವಿಷ್ಣುಮೃಷಯೋ ಬೃಹದಿತ್ಯಸೌ |
ತೇಜಸಾ ಬೃಂಹಣಾದುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣುರಾದಿತ್ಯ ಇತ್ಯಪಿ ||

ಆದಾನಾತ್ ಸರ್ವವಸ್ತುನಾಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇನಾಮುಮಾಶ್ರಿತಾಃ |
ಮುಚ್ಯಂತೇ ಋಷಯೋ ನಿತ್ಯಂ ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಿಷ್ವನ ||

ವಾಯುಸ್ಥಮಾಶ್ರಿತಾ ದೇವಾಃ ಪವಮಾನಾಭಿಧಂ ಹರಿಮ್ |
ಸಂಸಾರಾತ್ ಪಾವಯಿತ್ವಾ ಯನ್ಮಹಾನಂದೇ ಮಿನೋತ್ಯಯಮ್ ||

ಪವಮಾನಸ್ತತೋ ವಿಷ್ಣುವ್ಯಾಪ್ತಃ ಸರ್ವಾಸು ದಿಕ್ಷು ಚ |
ಆಶ್ರಿತೋ ಭಗಾವಾನ್ ಸರ್ವೈಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ ವಿಶೇಷತಃ ||

ಆಶ್ರಯಾತ್ ಪೃಥಗುಕ್ತೋಽಯಂ ನಿತ್ಯಾನಂದೋ ರಮಾಪತಿಃ || 1 ||

ಉಕ್ಥಮುಕ್ಥಮಿತಿ ವೈ ಪ್ರಜಾ ವದಂತಿ ತದಿದಮೇವೋಕ್ಥಮಿಯಮೇವ ಪೃಥಿವೀತೋ
ಹೀದಂ ಸರ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ತಸ್ಯಾಗ್ನಿರಕೋಽನ್ನಮಶೀತ ಯೋಽನ್ನೇನ
ಹೀದಂ ಸರ್ವಮಶ್ನುತೇಽನ್ನರಿಕ್ಷಮೇವೋಕ್ಥಮನ್ನರಿಕ್ಷಂ ವಾ ಅನು ಪತನ್ಯನ್ನರಿಕ್ಷಮನು
ಧಾವಯಂತಿ ತಸ್ಯ ವಾಯುರಕೋಽನ್ನಮಶೀತಯೋಽನ್ನೇನ ಹೀದಂ ಸರ್ವಮಶ್ನುತೇಽ-
ಽಸಾವೇವ ದ್ಯೌರುಕ್ಥಮಮುತಃ ಪ್ರದಾನಾಧೀದಂ ಸರ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ
ತಸ್ಯಾಸಾವಾದಿತ್ಯೋಽಕೋಽನ್ನಮಶೀತಯೋಽನ್ನೇನ ಹೀದಂ ಸರ್ವಮಶ್ನುತ
ಇತ್ಯಧಿದೈವತಮಧ್ಯಾತ್ಮಂ ಪುರುಷ ಏವೋಕ್ಥಮಯಮೇವ ಮಹಾನ್ಪ್ರಜಾಪತಿರಹ-
ಮುಕ್ಥಮಸ್ಮಿತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ಮುಖಮೇವೋಕ್ಥಂ ಯಥಾ ಪೃಥಿವೀ ತಥಾ ತಸ್ಯ
ವಾಗಕೋಽನ್ನಮಶೀತಯೋಽನ್ನೇನ ಹೀದಂ ಸರ್ವಮಶ್ನುತೇ ನಾಸಿಕೇ ಏವೋಕ್ಥಂ
ಯಥಾನ್ನರಿಕ್ಷಂ ತಥಾ ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೋಽಕೋಽನ್ನಮಶೀತಯೋಽನ್ನೇನ ಹೀದಂ
ಸರ್ವಮಶ್ನುತೇ ತದೇತದ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಯ ವಿಷ್ವಪಂ ಯದೇತನ್ನಾಸಿಕಾಯೈ ವಿನತಮಿವ
ಲಲಾಟಮೇವೋಕ್ಥಂ ಯಥಾ ದ್ಯೌಸ್ತಥಾ ತಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರಕೋಽನ್ನಮಶೀತಯೋಽನ್ನೇನ
ಹೀದಂ ಸರ್ವಮಶ್ನುತೇ ಸಮಾನಮಶೀತಯೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಂ ಚೈವಾಧಿದೈವತಂ
ಚಾನ್ನಮೇವಾನ್ನೇನ ಹೀಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸಮನಂತೀ ಅನ್ನೇನೇಮಂ
ಲೋಕಂ ಜಯತ್ಯನ್ನೇನಾಮುಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸಮಾನಮಶೀತಯೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಂ

ಚಾಧಿದೈವತಂ ಚಾನ್ನಮೇವ ತದಿದಮನ್ನಮನ್ನಾದಮಿಯಮೇವ ಪೃಥಿವೀತೋ
ಹೀದಂ ಸರ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠತಿ ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ಯದ್ಧ ಕಿಂಚೇದಂ ಪ್ರೇತಾಃ ಇ ತದಸೌ
ಸರ್ವಮತ್ತಿ ಯದು ಕಿಂಚಾತಃ ಪೈತೀಃ ತದಿಯಂ ಸರ್ವಮತ್ತಿಸೇಯ-
ಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾಃ ತ್ವತ್ತಾ ಹ ವಾ ಆದ್ಯೋ ಭವತಿ ನ ತಸ್ಯೇಶೇ ಯಂ ನಾದ್ಯಾದ್ಯದ್ವೈನಂ
ನಾದ್ಯುಃ || 2 ||

ಭಾ - ಉತ್ಥಾಪನಾದುಕ್ಥನಾಮಾ ಸ ಏವ ಪೃಥಿವೀಸ್ಥಿತಃ |
ಪೃಥಿತಃ ಪೃಥಿವೀನಾಮಾ ಸೋಽನುರಿಕ್ಷಾಭಿಧೋಽತ್ರಗಃ ||

ಅನುರಿಕ್ಷೋ ಯತೋ ದ್ಯುಸ್ಥೋ ದ್ಯುನಾಮಾಽತಿಪ್ರಕಾಶನಾತ್ |
ಅಧ್ಯಾತ್ಮೇ ಚ ನಿವಿಷ್ಟೋಽಸೌ ಪುರುಷಾಽಖ್ಯೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||

ಪೂರ್ಷ ಸ್ಥಿತತ್ವಾತ್ ಸ ಮಹಾನ್ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಿರೇವ ಚ |
ಅಹಮುಕ್ಥಮಿತಿ ಹ್ಯೇತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮನುಭವತ್ಯಸೌ ||

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ತಸ್ಯಾಙ್ಗಾನ್ಯುಕ್ಥಾನಿ ಜಗದೀಶಿತುಃ |
ಅಗ್ನವಾತದಿನೇಶಾನಾಮುತ್ಥಾನಾನಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||

ವದನಂ ನಾಸಿಕಾ ನೇತ್ರಮಿತ್ಯೇತಾನಿ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ತೃಚಾಽಶೀತಿವಿಭಿನ್ನಸ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಸ್ಯಾನ್ನತ್ವಹೇತುತಃ ||

ವಿಷ್ಟೋಸ್ತಚಾಶೀತಿವತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನ್ನಮಿತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಅನ್ನಾಭಿಮಾನಿದೇವಶ್ಚ ತೃಚಾಶೀತ್ಯಾಶ್ಚ ದೇವತಾ ||

ನೋಮ ಏವ ತತಶ್ಚಾನ್ನಮಶೀತಯ ಇತೀರಿತಮ್ |
ಅದನಾಽಽಘ್ರಾಣದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಖ್ಯಭೋಗತ್ರಯವಿಭಾಗತಃ ||

ಮುಖನಾಸಾಚಕ್ಷುಷಾಂ ತದ್ಭೋಗ್ಯಮನ್ನಂ ಹರೇ ಶ್ರುತಮ್ |
ಅರಣಂ ಗಮನಂ ಯಸ್ಮಾದರ್ಕಃ ಶೀಘ್ರಗತಿತ್ವತಃ ||

ಶ್ಯೇನ ಏವ ತದಾಕಾರ ಚಿತಿರರ್ಕಪದೋದಿತಾ |
ಸುಪರ್ಣಪ್ರತಿಮಾ ಸಾ ಯತ್ತದಾರೂಢೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||

ತಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಯಾರ್ಕ ಇತಿ ಸಾ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ವೈದಿಕೈಃ ಪದೈಃ |
ಯೋಽಸೌ ಚಿತಿಗತೋ ವೀನ್ಯಃ ಸೋಽಗ್ನಿವಾತರವಿಷ್ವದಿ ||

ತಥಾ ವಾಕ್ಯಾ ಣಭಕ್ಷುಷ್ಪುತಸ್ಮಾತ್ ತೇಽರ್ಕಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ತೇಷು ಸ್ಥಿತೇ ಸುಪರ್ಣೇ ಚ ರೂಪಭೇದೈಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||

ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತದರ್ಕಾಸ್ತೇ ತಸ್ಮಾದೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾಜ್ಜೀವದೇಹೇಷು ಮುಖೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಖಂ ಸ್ಮೃತಮ್ ||

ನಾಸಯೋರ್ನಾಸಿಕಾ ವಿಷ್ಣೋರಕ್ಷೋರೇವ ತದಕ್ಷಿಣೇ |
ಜೀವವಾಕ್ಯಾ ಣ ಚಕ್ಷುಷ್ಪು ತದ್ವಾಗಾದ್ಯಾಸ್ತಃ ಸ್ಥಿತಾಃ ||

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾಗ್ಭಾಗವೋ ರಾಮೋ ಪ್ರಾಣೋಽಸ್ಯ ನರಕೇಸರೀ |
ಚಕ್ಷುಸ್ತು ಕಪಿಲೋ ವಿಷ್ಣುರಗ್ನ್ಯಾ ದೀನಾಂ ಚ ಕಾರಣಮ್ ||

ಜೀವವಾಗಾದಿಸಂಸ್ಥಂ ಚ ಸುಪರ್ಣಮಧಿಸಂಸ್ಥಿತಾಃ |
ಅವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಪೂರ್ಣೈಶ್ಚರ್ಯಸ್ವರೂಪತಃ ||

ಅಜ್ಞಾಜ್ಞೆತ್ತೇನೈಕ ಏವ ಸ್ವಾನನ್ದಾನುಭವೇ ಸ್ಥಿತಃ |
ಸ ಏವ ವ್ಯೂಹ್ಯ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಪೃಥಗ್ರೂಪ ಇವ ಸ್ಥಿತಃ ||

ಸುಪರ್ಣನಾಮಾ ಭಗವಾನ್ ಸುಪರ್ಣೇ ಚ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
ಅಗ್ನ್ಯಾ ದಿಷು ಚ ತನ್ನಾಮಾ ವಾಸುದೇವಃ ಸ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||

ಅನ್ನನಾಮಾ ಸ ಏವಾನ್ನೇ ಚೇಷ್ಟಯನ್ ಸರ್ವಮಾಸ್ಥಿತಃ ||
ಅನ್ನೇ ಸ್ಥಿಥಃ ಸ ಏವೇಶೋ ಹ್ಯನ್ನದಾತ್ಯಗತಿಪ್ರದಃ ||

ತಸ್ಮಾನ್ತರಿಕ್ಷಗಸ್ಯೈವ ನಿಯಮಾದನುಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಪತಂತಿ ಧಾವಯನ್ಶಶ್ವನರಾದೀಂಶ್ಚ ನರಾದಯಃ ||

ಪರಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಧಾಮತ್ವಾತ್ ಸೂರ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಇತೀರಿತಃ |
ನಿಹಿತಶ್ಚೈವ ತಲ್ಲೋಕೋ ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ನತಸ್ಥಲೇ ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪೇಣ ದ್ಯುಲೋಕತಃ |
ಪತಿತಂ ಸರ್ವಮೇವಾತ್ತಿ ತಥಾ ದಿವಿ ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||

ಇತೋ ಗತಂ ಸರ್ವಮತ್ತಿ ದ್ಯುನಾಮಾ ಭಗವಾನ್ ಪರಃ |
ಭೋಗ್ಯತ್ವಾದಾದ್ಯ ಇತ್ಯುಕ್ತ ಏವಮಾದ್ಯಾತ್ಪರೂಪವಾನ್ ||

ಏಕ ಏವ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುರತ್ತಾನ್ಯೈರುಪಜೀವ್ಯತಃ |
ಆದ್ಯೋ ಭವತಿ ಚಾನ್ಯೇಷಾಂ ನೋಪಜೀವ್ಯೋ ಭವೇದ್ಯಥಾ ||

ಹರಿಃ ಸ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ನ ಭುಜ್ಯಂತೇ ಯಥಾಸಮುನಾ |
ಸರ್ವೇ ಲೋಕಾಸ್ತಥಾ ಕರ್ತುಂ ನೈವೇಷ್ಟೇ ಕಶ್ಚನ ಕ್ವಚಿತ್ || 2 ||

ಅತಾಥೋ ರೇತಸಃ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಜಾಪತೇ ರೇತೋ ದೇವಾ ದೇವಾನಾಂ ರೇತೋ
ವರ್ಷಂ ವರ್ಷಸ್ಯ ರೇತ ಓಷಧಯಃ ಓಷಧೀನಾಂ ರೇತೋಽನ್ನಮನ್ನಸ್ಯ ರೇತೋ
ರೇತೋ ರೇತಸೋ ರೇತಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ರೇತೋ ಹೃದಯಂ ಹೃದಯಸ್ಯ
ರೇತೋ ಮನೋ ಮನಸೋ ರೇತೋ ವಾಗ್ವಾಚೋ ರೇತಃ ಕರ್ಮ ತದಿದಂ ಕರ್ಮ
ಕೃತಮಯಂ ಪುರುಷೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಲೋಕಃ ಸ ಇರಾಮಯೋ ಯದ್ಧೀರಾಮಯ-
ಸ್ತಸ್ಮಾಧ್ಧಿರಣ್ಮಯೋ ಹಿರಣ್ಮಯೋ ಹ ವಾ ಅಮುಷ್ಮಿಂಲ್ಲೋಕೇ ಸಮ್ಭವತಿ ಹಿರಣ್ಮಯಃ
ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದೃಶೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ || 3 ||

ಭಾ - ಸ ಏಷ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರಿತೀರಿತಃ |
ತಸ್ಮಾಜ್ಜಾತಾಃ ಸರ್ವದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಸ್ತೇಭ್ಯ ಏವ ಚ ||

ವೃಷ್ಟಿಃ ಸಇಷ್ಟಾಯತೇ ತಸ್ಯಾಃ ಸರ್ವಾ ಓಷಧಯೋಽಭವನ್ |
ಓಷಧಿಭ್ಯೋಽನ್ನಮನ್ನಾಚ್ಚ ರೇತೋ ರೇತಸ ಏವ ಚ ||

ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ಸಂಜ್ಞಲೋ ಹೃದಯಾಭಿಧಃ |
ಪ್ರಜಾಭ್ಯೋ ಜಾಯತೇ ತಸ್ಮಾದ್ವಿಕಲ್ಪಾಽಪ್ಯಂ ಮನಸ್ತಥಾ ||

ವಿಕಲ್ಪಾದ್ವಾಕ್ಯ ಚಾರಶ್ಚ ವಾಚಾ ನಾಮಾದಿವೇದನಾತ್ |
ಕರ್ಮ ಸಂಜ್ಞಾಯತೇ ತಸ್ಮಾತ್ ಕರ್ಮಣಶ್ಚ ಜಗತ್ಪುನಃ ||

ಕರ್ಮಾಭಿಮಾನ್ಯಯಂ ಜೀವಃ ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹರೇಃ |
ಆವಾಸಸ್ಥಾನಮುದ್ದಿಷ್ಟೋ ವಿಶೇಷಾತ್ ಸ ಇರಾಮಯಃ ||

ಇಚ್ಛಾನುರೂಪಂ ತು ಸುಖಮೀರೇತ್ಯೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ |
ಇಚ್ಛಾನಂದಪ್ರಭೂತತ್ವಾತ್ ಸ ಏವ ಚ ಹಿರಣ್ಮಯಃ ||

ಹಿರುಕ್ ಸುಖಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ಬಾಹ್ಯಾನಂದಾತ್ ಪೃಥಗ್ಯತಃ |
ಆಧಿಕ್ಯಾರ್ಥೇ ಮಯಿಡ್ಯಸ್ಮಾದಧಿಕಾನಂದರೂಪಕಃ ||

ಉತ್ಸೃಜ್ಯ ಕರ್ಮಜಂ ರೂಪಂ ನಿಜಾನಂದೈಕರೂಪಕಃ |
ಏವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಜಾನನ್ ಸರ್ವಲೋಕೈಕಕಾರಣಮ್ ||

ತಲ್ಲೋಕೇ ದೃಶ್ಯತೇ ಭೂತೈರ್ಮುಕ್ತೈರಾನಂದರೂಪಕಃ || 3 ||

ತಂ ಪ್ರಪಾದಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪದ್ಯತ ಬ್ರಹ್ಮೇಮಂ ಪುರುಷಂ ಯತ್ರ ಪದಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪದ್ಯತ
ಬ್ರಹ್ಮೇಮಂ ಪುರುಷಂ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಪದೇ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಪದೇ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಶಫಾಃ ಖುರಾ
ಇತ್ಯನೈಷಾಂ ಪಶೂನಾಂ ತದೂರ್ಧ್ವಮುತಸರ್ಪತಾ ಉರೂ ಅಭವತಾಮುರು
ಗೃಣೀಹೀತ್ಯಬ್ರವೀತ್ತದುದರಮಭವದುವೇವ ಮೇ ಕುರ್ವಿತ್ಯಬ್ರವೀತ್ತದುರೂಽ-
ಭವದುದರಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಶರ್ಕರಾಕ್ಷ್ಯಾ ಉಪಾಸತೇ ಹೃದಯಂ ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಾರುಣಯೋ
ಬ್ರಹ್ಮಾಹೈವ ತಾಽ ಈ ಉರ್ಧ್ವಂ ತ್ವೇವೋದಸರ್ಪತ್ತಚ್ಛಿರೋಽಶ್ರಯತ ಯಚ್ಛಿರೋಽ-
ಶ್ರಯತ ತಚ್ಛಿರೋಽಭವತ್ತಚ್ಛಿರಸಃ ಶಿರಸ್ತ್ವಂ ತಾ ಏತಾಃ ಶೀರ್ಷಂಚ್ಛಿಯಃ ಶ್ರೀತಾಶ್ಚಕ್ಷುಃ
ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ ವಾಕ್ಪಾಣಃ ಶ್ರಯಂತೇಽಸ್ಮಿಂಚ್ಛಿಯೋ ಯ ಏವಮೇತಚ್ಛಿರಸಃ
ಶಿರಸ್ತ್ವಂ ವೇದ | ತಾ ಅಹಿಂಸತಾಹಮುಕ್ತಮಸ್ಮ್ಯಹಮುಕ್ತಮಸ್ಮೀತಿ ತಾ ಅಬ್ರುವನ್ತನ್ತಾ-
ನ್ಮಾಚ್ಛಿರೀರಾದುತ್ತಾಮಾಮ ತದ್ಯಸ್ಮಿನ್ನ ಉತ್ಪಾನ್ತ ಇದಂ ಶರೀರಂ ಪತ್ಸ್ಯತಿ ತದುಕ್ಥಂ
ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ ವಾಗುದಕ್ರಾಮದವದನ್ನಶ್ಚನ್ನಿಬನ್ನಾಸ್ತೇವ ಚಕ್ಷುರುದಕ್ರಾಮದ-

ಪಶ್ಯನ್ನಶ್ನನ್ ಪಿಬನ್ನಾಸ್ತೈವ ಶೋತ್ರಮುದಕ್ರಾಮದಶ್ರುಣ್ಣನ್ನಶ್ನನ್ಪಿಬನ್ನಾಸ್ತೈವ ಮನ
ಉದಕ್ರಾಮನ್ಮಿಲಿತ ಇವಾಶ್ನನ್ಪಿಬನ್ನಾಸ್ತೈವ ಪ್ರಾಣ ಉದಕ್ರಾಮತ್ತತ್ಪ್ರಾಣ
ಉತ್ಕ್ರಾನ್ತೇಽಪದ್ಯತ ತದಶೀರ್ಯತಾ-ಶಾರೀತೀಂಽ ತಚ್ಚರೀರಮಭವತ್ತಚ್ಚರೀರಸ್ಯ
ಶರೀರತ್ವಂ ಶೀರ್ಯತೇ ಹ ವಾ ಅಸ್ಯ ದ್ವಿಷನ್ನಾಪ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃವ್ಯಃ ಪರಾಽಸ್ಯ
ದ್ವಿಷನ್ನಾಪ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃವ್ಯೋ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಾ ಅಹಿಂಸಮ್ವಿವಾಹ-
ಮುಕ್ಲಮಸ್ಯ ಹಮುಕ್ಲಮಸ್ಮಿತಿ ತಾ ಅಬ್ರುವನ್ತನೇದಂ ಪುನಃ ಶರೀರಂ ಪ್ರವಿಶಾಮ
ತದ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಃ ಪ್ರಪನ್ನ ಇದಂ ಶರೀರಮುತ್ಥಾಸ್ಯತಿ ತದುಕ್ಲಂ ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ
ವಾಕ್ಯಾ ವಿಶದಶಯದೇವ ಚಕ್ಷುಃ ಪ್ರಾವಿಶದಶಯದೇವ ಶೋತ್ರಂ ಪ್ರಾವಿಶದ-
ಶಯದೇವ ಮನಃ ಪ್ರಾವಿಶದಶಯದೇವ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾವಿಶದಶಯದೇವ ಪ್ರಪನ್ನ
ಉದತಿಷ್ಠತ್ತದುಕ್ಲಮಭವತ್ತ-ದೇತದುಕ್ಲಂ ಪ್ರಾಣ ಏವ ಪ್ರಾಣ ಉಕ್ಲಮಿತ್ಯೇವ ವಿದ್ಯಾತ್ತಂ
ದೇವಾ ಅಬ್ರುವನ್ ತ್ವಮುಕ್ಲಮಸಿ ತ್ವಮಿದಂ ಸರ್ವಮಸಿ ತವ ವಯಂ
ಸ್ಮಸ್ತಮಸ್ಮಾಕಮಸೀತಿ ತದಪ್ಯೇತದೃಷಿಣೋಕ್ತಂ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ತವ ಸ್ಮಸೀತಿ || 4 ||

ಭಾ - ತಮಿಮಂ ಪ್ರಥಮಜ್ಞಾನಿಪುರುಷಂ ಚತುರಾನನಮ್ |
ವಾಸುದೇವಾಭಿಧಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಪ ಪ್ರಪದಯೋಃ ಪುರಾ ||

ಯಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಪೇದೇ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಪದಾ ಚತುರಾನನಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಪದನಾದೇವ ಪ್ರಪದಂ ನಾಮ ಕೀರ್ತಿತಮ್ ||

ಚತುರ್ಮುಖಾಕಾರವತಾಂ ನೃಣಾಂ ಪಾದತಲೋಪರಿ |
ಪ್ರಪದಾಖ್ಯಾ ವರ್ತತೇಽತೋ ನ ತು ಪಶ್ವಾದಿನಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ಅಯಾದೂರ್ಧ್ವಂ ತತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಪದಾದೂರುಮತ್ರ ಚ |
ಸ್ಥಿತ ಉರೂ ಚ ತಾವಾಸ್ತಾಮೂರೂರ್ಧ್ವಗಮನಾದ್ಧರೇಃ ||

ಕಿಂಚಿದೂರ್ಧ್ವಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ವಾಯುನಾ ಸಹ ಕೇಶವಃ |
ವಾಯುಮಾಹೋರುಗರಣಂ ಕುರ್ವತ್ಯ ಸ್ಥಿತ ಇತ್ಯಪಿ ||

ಉರ್ವೇವ ಗರಣಂ ಚಕ್ರೇ ವಾಯುರ್ಯತ್ರ ಸ್ಥಿತಃ ಸದಾ |
ತತ್ಸ್ಮಾನಮುದರಂ ನಾಮ ಪುನರಾಹ ಜನಾರ್ದನಃ ||

ಉರು ಸ್ಥಾನಂ ನಿವಾಸಂ ಮೇ ಕುರು ವಿಸ್ತಾರಸಂಯುತಮ್ |
ತಥಾಕರೋತ್ ಸ ವಾಯುಶ್ಚ ತದುರೋಽಭೂದುರತ್ವತಃ ||

ಊರೋಮಧ್ಯೇ ಚ ಹೃದಯಂ ತತ್ರಾವಾಸೋ ಹರೇಃ ಸದಾ |
ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯುತಾ ಯೇ ತು ಮುನಯಃ ಶಾರ್ಕರಾಕ್ಷ್ಯಕಾಃ ||

ಉದರೇ ತೇ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಸುದೇವಮುಪಾಸತೇ |
ಹೃತ್ಸ ಮೇವ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದ್ಯಾಯನ್ಯಾರುಣಯಃ ಸದಾ ||

ಉದರಸ್ಥಂ ಚ ಹೃದ್ಧಂ ಚ ತೇ ಉಭೇ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ಪರಮ್ |
ಏಕಮೇವ ಯತಸ್ತಸ್ಮಾದುಭಯೇ ಹೃಪಿ ತದ್ವಿದಃ ||

ತತ ಉರ್ಧ್ವಂ ಗತೋ ವಿಷ್ಣುವಾಯುನಾ ಸಹ ದೈವತೈಃ |
ಸ್ಥಿತೋ ಮೂರ್ಧನಿ ದೇವೇಶಃ ಶ್ರಿತೋಽಸಾವಿತಿ ತಚ್ಚಿರಃ ||

ತತ್ರ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮನಾ ವಾಯುರ್ಮನೋರೂಪೇಣ ಶಚ್ಕರಃ |
ಶೇಷಃ ಸುಪರ್ಣ ಇನ್ದ್ರಶ್ಚ ಮನಾಂಸ್ಯೇವ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||

ಅಹಂಭಾವಮನೋ ರುದ್ರಃ ಶೇಷಾಸೌ ಪಾಷ್ಚರಾತ್ರಿಕಃ |
ವೈದಿಕಂ ಗರುಡಶ್ಚೇನ್ದ್ರೋ ಯಜ್ಞಾದಿವಿಷಯಂ ಮನಃ ||

ಶ್ರೋತ್ರಂ ಚನ್ದ್ರೋ ರವಿಶ್ಚಕ್ಷುರ್ವಾಗ್ನಿಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ |
ಏತೇ ದೇವಾಸ್ತದನ್ಯೇ ಚ ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿಷು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ||

ಉಪಾಸತೇ ಸದಾವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮಚ್ಯುತಮ್ |
ವಾಚಾ ಹಿಂಸಾಮಕುರ್ವಂಸ್ತೇ ವಿನಿನ್ದಂತಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ ||

ತೇ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಯಾಽವೋಚನ್ಮತ್ಯಾ ಮಾಮ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
ದೇಹಾದಭ್ಜಭವಸ್ಯಾಸ್ಮಾದ್ಯಸ್ಮಿನ್ಮತ್ಯಾನ್ತ ಏವ ಹಿ |

ಶರೀರಂ ಪದ್ಯತೇ ಶ್ರೇಯಾನ್ ಸ ನ ಇತ್ಯವಧಾರ್ಯತಾಮ್ |

ತತಃ ಕ್ರಮೇಣ ಚಾಗ್ನ್ಯಾ ದ್ಯಾ ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಾನೇಷು ಸರ್ವಶಃ ||

ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತೇಷು ನ ವೈ ಪಾತಃ ಶರೀರಸ್ಯಾಭವತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |

ವಾಯುವುತ್ಯಾಂತ ಏವೈತಚ್ಛರೀರಮಪತತ್ ಕ್ಷಿತೌ ||

ಉದಾಸೀನವದಾಸ್ತಾಂ ತೌ ಕೇಶವಶ್ಚಾಬ್ಜಸಮ್ಭವಃ |

ತೇಷಾಂ ಬಲಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಂ ವಾಯ್ವಾದೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ||

ಪುನಸ್ತೇ ಪ್ರಾವಿಶನ್ ಸರ್ವೇ ವಹ್ನಿಸೂರ್ಯೌ ಶಶೀ ಶಿವಃ |

ನೋತ್ಥಾನಮಭವತ್ತೇಷು ಪ್ರವಿಷ್ಟೇಷ್ಟಪಿ ಸರ್ವಶಃ ||

ವಾಯೌ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇ ತೂತ್ಥಾನಂ ಕಾಯಸ್ಯಾಸೀತ್ ತದೈವ ಚ |

ಉಚ್ಚೈಃ ಸ್ಥಿತತ್ವಾದುಕ್ಲೋಽಭೂದ್ವಾಯುರೇವ ತತಃ ಪ್ರಭುಃ ||

ಉಚ್ಚತ್ವಂ ಚ ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಂ ತ್ವಮುಚ್ಛೋಽಸೀತಿ ತೇಽಬ್ರುವನ್ |

ಭೃತ್ಯಾ ವಯಂ ತವೈವ ಸ್ಮ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಪತಿಃ ಸದಾ ||

ಸ್ಪರ್ಧಾಮಹೇ ತ್ವದ್ಬಲೇನ ತ್ವಯಾ ನಾನೈನ ಕೇನಚಿತ್ |

ಇತ್ಯೂಚುವೀನ್ವಶೇಷೇಶಶಕ್ರಚನ್ದ್ರಾದಿಕಾಃ ಪೃಥಕ್ ||

ವಾಯುಃ ಸ ಸಂಸ್ತುತಸ್ತೈಶ್ಚ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಭೂದ್ಧಿವೌಕಸಾಮ್ || 4 ||

ತಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಣಿಯಂತ ಸ ಪ್ರಣೀತಃ ಪ್ರಾತಾಯತ ಪ್ರಾತಾಯೀತೀಽ ತತ್ಪ್ರಾತರ
ಭವತ್ಸಮಾಗಾದಿತೀ ಽ ತತ್ಪ್ರಾಯಮಭವದಹರೇವ ಪ್ರಾಣೋ ರಾತ್ರಿರಪಾನೋ
ವಾಗಗ್ನಿಶ್ಚಕ್ಷುರಸಾವಾದಿತ್ಯಶ್ಚನ್ವಮಾ ಮನೋ ದಿಶಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಸ ಏಷ ಪ್ರಹಿತಾಂ
ಸಂಯೋಗೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಮಿಮಾ ದೇವತಾ ಆದ ಉ ಆವಿರಧಿದೈವತಮಿತ್ಯೇತತ್ತದುಕ್ತಂ
ಭವತ್ಯೇತಧ್ವಸ್ಮೈ ತದ್ವಿದ್ವಾನಾಹ ಹಿರಣ್ಯದನ್ವೈದೋ ನ ತಸ್ಯೇಶೇ ಯಂ ಮಹ್ಯಂ ನ
ದದ್ಯುರಿತಿ ಪ್ರಹಿತಾಂ ವಾ ಅಹಮಧ್ಯಾತ್ಮಂ ಸಂಯೋಗಂ ನಿವಿಷ್ಟಂ ವೇದೈತಧ್ವತ-
ದನೀಶಾನ್ನಾನಿ ಹ ವಾ ಅಸ್ಮೈ ಭೂತಾನಿ ಬಲಿಂ ಹರಂತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ತತ್ಸತ್ಯಂ
ಸದಿತಿ ಪ್ರಾಣಿಸ್ತೀತ್ಯನ್ದಂ ಯಮಿತ್ಯಸಾವಾದಿತ್ಯಸ್ತದೇತತ್ರಿವೃತ್ತಿವೃದಿವ ವೈ ಚಕ್ಷುಃ

ಶುಕ್ಲಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಕನೀನಿಕೇತಿ ಸ ಯದಿ ಹ ವಾ ಅಪಿ ಮೃಷಾ ವದತಿ ಸತ್ಯಂ
ಹೈವಾನ್ಮೋದಿತಂ ಭವತಿ ಯ ಏವಮೇತತ್ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಂ ವೇದ || 5 ||

ಭಾ - ತಸ್ಮಾಚ್ಛುತ್ವಾ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವಾ ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಮ್ |
ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾದಿಷು ಚ ತೇಽನಯನ್ ವಾಯುನೋದಿತಮ್ ||

ವಾಯುಮಪ್ಯನಯನ್ ಸರ್ವೇ ಯಶಸಾ ತದ್ಗುಣೋಕ್ತಿತಃ |
ಯೇ ಯೇ ಗುಣಾನ್ವಿಜಾನಂತಿ ವಾಯೋಸ್ತಾನಾವಿಶನ್ಮರುತ್ ||

ತತ್ರ ತತ್ರ ಪ್ರವಿಷ್ಟತ್ವಾತ್ ಪ್ರತತೋಽಸೌ ಬಭೂವ ಹ |
ಪ್ರತತತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾತರಿತಿ ತಸ್ಯ ನಾಮಾಭವದ್ವಿಭೋಃ ||

ಸಂಜ್ಞತಶ್ಚಾಭವಜ್ಜೀವಚಿತಾ ರೂಪಾನ್ತರೇಣ ಸಃ |
ಸಂಜ್ಞತತ್ವಾತ್ ಸಾಯಮಿತಿ ತದ್ರೂಪಂ ನಾಮತೋಽಭವತ್ ||

ವಾಯುಸ್ತತ್ಪುನರಧ್ಯಾತ್ಮಂ ಪ್ರಾಣಾಪಾನಭಿಧಂ ದ್ವಯಮ್ |
ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಗ್ನಿವಾಗ್ನಿವಾಘ್ರಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸೂರ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||

ಯಜ್ಞಾದಿಸಾಧನೇ ಯತ್ತು ಮನಶ್ಚನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ಮಿತ್ರೋ ಯಮಶ್ಚ ವರುಣಃ ಕುಭೇರಶ್ಚ ದಿಗೀಶ್ವರಾಃ ||

ಶ್ರೋತ್ರಾಭಿಮಾನಿನಃ ಸರ್ವೇ ವೈದಿಕಶ್ರವಣೋಚಿತಮ್ |
ಶ್ರೋತ್ರಂ ಚನ್ದ್ರಸ್ತಥಾ ಸ್ಮಾರ್ತತಾನ್ವಿಕಶ್ರವಣೋಚಿತಮ್ ||

ಯಮ ಏವ ಷಡಜ್ಞಾನಾಂ ವಿಷಯಶ್ರವಣೋಚಿತಮ್ |
ಶ್ರೋತ್ರಂ ತು ವರುಣಃ ಕಾಮ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಂ ಮಿತ್ರ ಏವ ಚ ||

ಶ್ರೋತ್ರಂ ಯನ್ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಂ ಕುಭೇರಶ್ಚ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಹಿತಾನಾಂ ಹಿ ಸಂಯೋಗೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಮೇಷ ಹಿ ||

ಶಿವಾದೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಮನಸ್ತ್ವಂ ಕಥಿತಂ ಪುರಾ |
ಏತನ್ನರ್ವಾ ದೇವತಾ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಸುಪರ್ಣಕಾಃ ||

ಶೇಷಶಙ್ಕರಶಕ್ರಾಶ್ಚ ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಯಮಾ ಅಪಿ |
ಅಗ್ನಿಶ್ಚ ಮಿತ್ರಾವರುಣೌ ಕುಬೇರಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ||

ಆಧಿದೈವಂ ಸ ಏವೈಕ ಆಧಿಕ್ಯಾತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ದೇವಮಾತ್ರಾಸ್ತದನ್ಯೇ ತು ಸ ಆವಿಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾದೇತಾವತ್ ಕಥಿತಂ ಭವೇತ್ |
ತಾತ್ಪರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವವೇದೈಶ್ಚ ತಜ್ಞಾನನ್ನವದನ್ಮುನಿಃ ||

ಹಿರಣ್ಯದನ್ನಾಮ ವೈದೋ ಭೂತೇಷು ಹಿ ಸುರಾನ್ಯತೇ |
ಮದಭೀಷ್ಠಂ ಮಮಾದಾತುಂ ನೈವೇಷ್ಟೇ ಕಶ್ಚನಾಜ್ಞಸಾ ||

ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಹಿತಾನಾಂ ಹಿ ದೇವಾನಾಮಹಮುತ್ತಮ್ |
ವೇದಸಂಯೋಗಮಧ್ಯಾತ್ಮಂ ತತೋ ಮುಕ್ತೌ ಯಥೇಷ್ಟಭುಕ್ ||

ಸ್ಯಾನ್ಸ್ವೇವಾತ್ರಾಸ್ತಿ ಸನ್ನೇಹಃ ಸ್ವೇಚ್ಛವಿಹೃತಿರೇವ ಚ |
ಮನ್ನಿಷೇಥೇ ನಶಕ್ತೋಽಸ್ತಿ ಪ್ರೀತಾ ದೇವಾ ಹಿ ಮೇ ಸದಾ ||

ಅಧಿದೈವೇನ ಸಹಿತಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುನಾ |
ಏದಧಿ ತೇನ ಕಥಿತಂ ಮುನಿನಾ ತತ್ತ್ವ ವೇದಿನಾ ||

ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಹಿತದೇವಾನಾಂ ಯೋಗಮಧ್ಯಾತ್ಮಮಜ್ಞಸಾ |
ವೇದ ತಂ ಚ ನಿಯೋಕ್ತಾರಮುಪಾಸ್ತೇ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ ||

ಏತಾದೃಷೋಪಾಸನಾಯಾ ಯೋಗ್ಯಃ ಸನ್ ಸತತಂ ಸುಧೀಃ |
ಸ್ವಸ್ವಾಮ್ಯನ್ಯಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಹರೇಯುರ್ಬಲಿಮಸ್ಯ ಹಿ ||

ಮುಕ್ತಸ್ಯ ವೈಷ್ಣವೇ ಲೋಕೇ ಮುಕ್ತಾನಿ ಚ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಇತ್ಯೇತದ್ಧ್ಯಾನಯೋಗಾಶ್ಚ ಮುನಯೋ ದೇವತಾಸ್ತಥಾ ||

ಮಾನುಷಾ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರೇಣ ಸ್ವಾವರೈಃ ಪೂಜ್ಯತಾಮಿಯುಃ |
ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತೇರ್ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯಾ ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಃ ||

ಸ ಏಷ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಾತ್ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾತ್ ತಥೈವ ಚ ||

ದೇವತಾತ್ರಯಮನ್ಯಚ್ಚ ಪೃಥಕ್ಸತ್ಯಮಿತೀರ್ಯತೇ |
ಶೇಷವೀನ್ದ್ರಶಿವಾದಿಭ್ಯ ಉತ್ತಮತ್ವಾತ್ ಸದೈವ ಹಿ ||

ವಾಯುಃ ಸದಿತಿ ಸಮ್ರೋಕ್ತೋ ಜೀವೇಷು ತು ಸುಪೂರ್ಣತಃ |
ತೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಮುದ್ಧಿಷ್ಟಃ ಸ ಏವಾನ್ನಾಭಿಮಾನವಾನ್ |
ಅನ್ನಂ ಪ್ರಜಾಪತಿರಿತಿ ಶ್ರುತಿರನ್ಯಾ ಹ್ಯಭಾಷತ |
ಅತಿನಾದಾತ್ ಸದಾ ವೇದೈರಪ್ಯನ್ನಂ ಸ ಚತುರ್ಮುಖಃ ||

ಯಮಿತ್ಯಾದಿತ್ಯ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ಗಮಯೇದ್ಯತ್ಪ್ರಕಾಶಯತ್ |
ದೇವತಾತ್ರಯಮೇತತ್ತು ಸಹಿತಂ ಸತ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ||

ಶುಕ್ಲಕೃಷ್ಣಕನೀನಾಸು ಚಕ್ಷುಷೋಽಪ್ಯೇತ ಆಸ್ಥಿತಾಃ |
ಏವಂ ಸತ್ಯಪದಾರ್ಥಂ ಹಿ ವಿಜ್ಞಾಯೋಪಾಸ್ತ ಆದರಾತ್ ||

ಯೋಗಸ್ತಸ್ಯಾ ಉಪಾಸಾಯಾ ನೈವಾಸತ್ಯೇನ ದುಷ್ಯತಿ |
ದೇವತಾ ಮನಯಶ್ಚೈವ ಯೋಗ್ಯಾ ಅಸ್ಯಾ ಅಪಿ ಸ್ಫುಟಮ್ ||
ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾದ್ವೋಷೋ ನಾತಿತರಾಂ ಭವೇತ್ || 5 ||

ತಸ್ಯ ವಾಕ್ತನಿನಾರ್ಥಮಾನಿ ದಾಮಾನಿ ತದಸ್ಯೇದಂ ವಾಚಾ ತನ್ಯಾ ನಾಮಭಿದಾರ್ಥಮಭಿಃ
ಸರ್ವಂ ಸಿತಂ ಸರ್ವಂ ಹೀದಂ ನಾಮಾನೀ ೩ ಸರ್ವಂ ವಾಚಾಽಭಿವದತಿ ವಹನ್ತಿ ಹ
ವಾ ಏನಂ ತನ್ತಿಸಮ್ಪದ್ಧಾಯ ಏವಂ ವೇದ ತಸ್ಯೋಷ್ಟಿಗ್ಲೋಮಾನಿ ತ್ವ ಗಾಯತ್ರಿ
ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಮಾಂಸಮನುಷ್ಪಪ್ನಾ ವಾನ್ಯಸಿ ಜಗತೀ ಪಚ್ಕ್ತು ಮ್ಜಾ ಪ್ರಾಣೋ ಬೃಹತಿ ಸ
ಚ್ಚನ್ನೋಭಿಶ್ಚನ್ನೋ ಯಶ್ಚನ್ನೋಭಿಶ್ಚನ್ನಸ್ತಸ್ಯಾಚ್ಚನ್ನಾಂಸೀತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಚ್ಚಾದಯನ್ತಿ ಹ ವಾ
ಏನಂ ಛನ್ನಾಂಸಿ ಪಾಪಾತ್ಕರ್ಮಣೋ ಯಸ್ಯಾಂ ಕಸ್ಯಾಂಚಿದ್ಧಿಶಿ ಕಾಮಯತೇ ಯ

ಏವಮೇತಚ್ಚನ್ನಸಾಂ ಛನ್ನಸ್ತಂ ವೇದ ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾಽಪಶ್ಯಂ ಗೋಪಾಮಿತ್ಯೇಷ ವೈ
ಗೋಪಾ ಏಷ ಹೀದಂ ಸರ್ವಂ ಗೋಪಾಯತ್ಯಮಿಪದ್ಯಮಾನಮಿತಿ ನ ಹ್ಯೇಷ
ಕದಾಚನ ಸಂವಿಶತ್ಯಾ ಚ ಪರಾ ಚ ಪಥಿಭಿಷ್ಟರಂತಮಿತ್ಯಾ ಚ ಹ್ಯೇಷ ಪರಾ ಚ
ಪಥಿಭಿಶ್ಚರತಿ ಸ ಸದ್ರೀಚೀಃ ಸ ವಿಷೂಚೀರ್ವಸಾನ ಇತಿ ಸದ್ರೀಚಿಶ್ಚಹ್ಯೇಷ
ವಿಷೂಚೀಶ್ಚವಸ್ತ ಇಮಾ ಏವ ದಿಶ ಆವರೀವರ್ತಿ ಭುವನೇಷ್ಟಂತರಿತ್ಯೇಷ
ಹ್ಯಂತರ್ಭುವನೇಷ್ಟಾವರೀವರ್ತ್ಯಥೋ ಆವೃತಾಸೋಽವತಾಸೋ ನ ಕರ್ತೃಭಿರಿತಿ
ಸರ್ವಂ ಹೀದಂ ಪ್ರಾಣೇನಾವೃತಂ ಸೋಽಯಮಾಕಾಶಃ ಪ್ರಾಣೇನ ಬೃಹತ್ಯಾ
ವಿಷ್ಟಬ್ಧಸ್ತಧ್ಯತಾ ಅಯಮಾಕಾಶಃ ಪ್ರಾಣೇನ ಬೃಹತ್ಯಾ ವಿಷ್ಟಬ್ಧ ಏವಂ ಸರ್ವಾಣಿ
ಭೂತಾನ್ಯಾ ದಿಪೀಲಿಕಾಭ್ಯಃ ಪ್ರಾಣೇನ ಬೃಹತ್ಯಾ ವಿಷ್ಟಬ್ಧಾನೀತ್ಯೇವಂ ವಿದ್ಯಾತ್ || 6 ||

ಭಾ - ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ಯೈವ ಸರ್ವವೇದಾತ್ಮಿಕಾ ಹಿ ವಾಕ್ |
ತನ್ತಿರೂಪಾ ಜಗದ್ಭನ್ಯೇ ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್ ||

ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯವೈಶ್ಯಾದಿರೂಪಂ ಚಾಖಿಲಮೇವ ತು |
ದಾಮ ತೇನೈವ ಬಧ್ನಾತಿ ಸಕಲಂ ಜಗದಚ್ಯುತಃ ||

ಸರ್ವೇ ಹಿ ನಾಮವನ್ತೋಽತ್ರ ಸರ್ವೇ ವೇದೋದಿತಾ ಅಪಿ |
ವೇದಾತ್ಮಿಕ್ಯಾ ಯತೋ ವಾಚಾ ವಿಷ್ಟರ್ವದತಿ ಸೋಽಖಿಲಮ್ |
ಯ ಏತದ್ವಿಷ್ಟವಾಚೈವ ಬಧ್ಧಂ ನಾಮಾಖ್ಯದಾಮಭಿಃ |
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಜಗದುಪಾಸ್ತೇ ತು ಯೋಗ್ಯಃ ಸಂಸ್ತದುಪಾಸನೇ ||

ತಂ ಪ್ರತ್ಯೇವಾಖಿಲಾನೈವ ಭೂತಾನಿ ಸಹ ದೈವತೈಃ |
ಬಲಿಂ ಹರಂತಿ ಪಞ್ಚಾಥ ಭೂತಾನೈನಂ ವಹಂತಿ ಚ ||

ಯೋಗ್ಯಶ್ಚಾಸ್ಯಾ ಉಪಾಸಾಯಾ ಯೋಗ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಪದಸ್ಯ ಯಃ |
ಭೂತಯುಕ್ತೇ ರಥೇ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ತಿಷ್ಠತಿ ಸುರಾರ್ಚಿತಃ ||

ಮುಕ್ತಃ ಸಂಶ್ಚ ತದನೈಷಾಂ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾದ್ವಿಮುಕ್ತಿಗೈಃ |
ಸ್ವಾವರೈಃ ಸೇವ್ಯತೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಕೈಶ್ಚಿದೇವ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ತಥೈವ ವಾಯುನಾ ಬಧಂ ಜಗದೇತತ್ ತತೋಽವರಮ್ |
ಸುಪರ್ಣಶೇಷಗಿರಿಶಶಕ್ರಸೂರ್ಯಾದ್ಯಮಞ್ಜನಾ ||

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾಯೋಶ್ಚ ಲೋಮಾದೌ ಛಿನ್ನಾಂಸ್ಯೇವಾಶ್ರಿತಾನಿ ಚ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಮುಕ್ತವಾಯೋಶ್ಚ ಲೋಮಾದ್ಯಂ ತು ಚಿದಾತ್ಮಕಮ್ ||

ಲೋಮಪ್ರಾಣಾದಿಭೇದಶ್ಚ ನೈವ ಕಶ್ಚಿಚ್ಚಿದಾತ್ಮನಿ |
ಛಿನ್ನಶ್ಚನ್ಮೋಭಿರೇವಂ ಸ ಕೇಶವಸ್ತೇನ ಚಾಭಿಧಾ ||

ಛಿನ್ನಾಂಸೀತ್ಯೇವ ತೇಷಾಂ ಹಿ ಯ ಏವಂವಿದುಪಾಸಕಃ |
ನಿವಾರಯಂತಿ ಪಾಪೇಭ್ಯಶ್ಚಿನ್ನಾಂಸಿ ಕಿಮು ಕೇಶವಃ ||

ಯೋಗ್ಯಾ ಅಸ್ಯಾಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಯಾ ಭೃಗ್ವಾದ್ಯಾ ದೇವತಾಸ್ತಥಾ |
ಛಿನ್ನಸ್ತು ಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಗೋಪಾಯತ್ಯೇವ ತದ್ವಿದಃ ||

ಮನ್ತ್ರೋಽಪ್ಯರ್ಥಮಿಮಂ ಪ್ರಾಹಾಪಶ್ಯಂ ಗೋಪಾಮಿತಿ ಸ್ಮ ಹ |
ಏಷ ಗೋಪಾ ಹಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ವಾಯುಸಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಛಿನ್ನಸ್ತು ಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಾಯುರ್ವಾಯೌ ಚ ಸ ಜನಾರ್ದನಃ |
ವಾಯುಶ್ಚ ವಾಯುಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಕದಾಚಿನ್ನೈವ ತಿಷ್ಠತಃ ||

ವಾಯುರ್ಹಿ ನಿತ್ಯಸಂಚಾರೀ ಸದಾ ಸರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾನ್ |
ಚೋದಿತಃ ಕೇಶವೇನೈವ ತಸ್ಥೇನಾಮಿತಶಕ್ತಿನಾ ||

ಆಸಮನ್ತಾತ್ ಪರಾಕ್ ಚಾಪಿ ಪಞ್ಚಭೂತೇಭ್ಯ ಈಶ್ವರಃ |
ವಾಯುಸ್ತತ್ಸ್ಥೋ ಹರಿಶ್ಚೈವ ಚರತ್ಯಮಿತಪೌರುಷಃ ||

ಸದ್ಧೀಚೀನಾಸು ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ಷೇತೌ ಚತಸೃಷ್ಟಪಿ |
ನಿತ್ಯದಾ ವಸತಃ ಕೋಣದಿಕ್ಷ್ವ ಥಾಸು ವಿಷೂಚಿಷು ||

ಅನೃಶ್ಚ ಸರ್ವಲೋಕೇಷು ಚರತೋ ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣೌ |
ಹಸ್ತಯೋರೇತಯೋರೇವ ನಿತ್ಯಾಕ್ಷೇಣಂ ವಸು ಸ್ಥಿತಮ್ ||

ತದ್ಧ್ಯ ಸಹ್ಯಂ ಬಲಂ ವಾಯೋರನಂತಂ ಕಿಮು ತದ್ಧರೇಃ |
ವಾಯೋರಾಧಾರಭೂತಸ್ಯ ತಾಭ್ಯಾಂ ಹಿ ಋತುನಾಮಕಾಃ ||

ಆವೃತಾಃ ಸರ್ವಜೀವಾ ಹಿ ಯಥೈವ ಕನಕಾ ವಟಾಃ |
ಆಚ್ಛಾದ್ಯನ್ತೇ ವಿತ್ತವದ್ವಿಸ್ತಾಭ್ಯಾಮೇವಂ ಚ ಚೇತನಾಃ ||

ಆವೃತಾ ಮಹಾದಾದ್ಯಾಸ್ತು ದೇಹೇ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಚೈತಯೋಃ |
ವಿಷ್ವಭೃಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಜೀವಾ ಆಕಾಶ ಏವ ಚ ||

ಸ ವಾಯುಃ ಪ್ರಕೃತಿಶ್ಚೈವ ವಿಷ್ವಭೌ ಕೇಶವೇನ ಹಿ |
ಬೃಹತ್ತಾ ದ್ವೈಹತೀತ್ಯೇವ ತಯೋರ್ನಾಮ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ ||

ವಾಯುಕೇಶವಯೋಃ ಪ್ರಾಣನಾಮ ಸರ್ವಪ್ರಣಾಯನಾತ್ |
ವಿಶೇಷತೋ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಾಣೋ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ರ ಕೇಶವಃ ||

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾತ್..... || 6 ||

ಅಥಾತೋ ವಿಭೂತಯೋಽಸ್ಯ ಪುರುಷಸ್ಯ ತಸ್ಯ ವಾಚಾ ಸೃಷ್ಟೌ ಪೃಥಿವೀ
ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚಾಸ್ಯಾಮೋಷಧಯೋ ಜಾಯಂತೇಽಗ್ನಿರೇನಾಃ ಸ್ವದಯತೀದಮಾಹರತೇದ-
ಮಹಾರತೇತ್ಯೇವಮೇತೌ ವಾಚಂ ಪಿತರಂ ಪರಿಚರತಃ ಪೃಥಿವೀ ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಯಾವದನು
ಪೃಥಿವೀ ಯಾವದನ್ವಗ್ನಿಸ್ತಾವಾನಸ್ಯ ಲೋಕೋ ಭವತಿ ನಾಸ್ಯ ತಾವಲ್ಲೋಕೋ
ಜೀರ್ಯತೇ ಯಾವದೇತಯೋರ್ನ ಜೀರ್ಯತೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾಶ್ಚಾಗ್ನೇಶ್ಚ ಯ
ಏವಮೇತಾಂ ವಾಚೋ ವಿಭೂತಿಂ ವೇದ ಪ್ರಾಣೇನ ಸೃಷ್ಟ್ವಾವನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ
ವಾಯುಶ್ಚಾವನ್ತರಿಕ್ಷಂ ವಾ ಅನು ಚರನ್ತನ್ತರಿಕ್ಷಮನು ಶ್ರುಣ್ವಂತಿ ವಾಯುರಸ್ಮೈ ಪುಣ್ಯಂ
ಗನ್ಧಮಾವಹತ್ಯೇವಮೇತೌ ಪ್ರಾಣಂ ಪಿತರಂ ಪರಿಚರತೋಽನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ ವಾಯುಶ್ಚ
ಯಾವದನ್ವನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಯಾವದನು ವಾಯುಸ್ತಾವಾನಸ್ಯ ಲೋಕೋ ಭವತಿ ನಾಸ್ಯ
ತಾವಲ್ಲೋಕೋ ಜೀರ್ಯತೇ ಯಾವದೇತಯೋರ್ನ ಜೀರ್ಯತೇಽನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಯ ಚ
ವಾಯೋಶ್ಚ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವಿಭೂತಿಂ ವೇದ ಚಕ್ಷುಷಾ

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾಗ್ನಿಭವಂ ವೇದ ಯ ಉಪಾಸ್ತೇ ಚ ಸರ್ವದಾ |

ಯೋಗ್ಯಃ ಸಂಸ್ತದುಪಾಸಾಯಾಃ ಸ ಭೂಮ್ಯಗ್ನಿಸಮನ್ವಿತಃ ||

ಸಮಂ ತಯೋರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಮಾಂಶ್ಚ ತದ್ವನ್ಮುಕ್ತಶ್ಚ ನಿತ್ಯದಾ |

ಅನಷ್ಟಲೋಕೋ ವಸತಿ ಸಮೀಪೇ ಕೇಶವಸ್ಯ ಚ ||

ಯೋಗ್ಯಾ ಅಸ್ಯಾ ಉಪಾಸಾಯಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಗ್ನಿಪದಸ್ಯ ಯೇ |

ಯೋಗ್ಯಾಸ್ತೇ ವೈ ಮುಖ್ಯತಯಾ ತದನ್ಯೇ ತತ್ರ ತೌ ಸ್ಥಿತೌ ||

ತತ್ರ ಚರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುರ್ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಥೇಚ್ಛಯಾ |

ಕಾದಾಚಿತ್ಕೋಪಾಸನೇ ತು ತಾವತ್ಯೇಷಾಂ ಚ ಯೋಗ್ಯತಾ ||

ವೇದನಂ ಹ್ಯಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ಮುಖ್ಯಂ ಭವತಿ ನಾನ್ಯಥಾ |

ಏಕದೇಶವಿದೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿನೋಽಖಿಲಾಃ ||

ಆಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಭವೇದ್ಯಸ್ಮಾನ್ಮೈವೋಪಾಸಾಮೃತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |

ತಸ್ಮಾದುಪಾಸಾಪೂರ್ವಂ ತು ಯೋಽಪರೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ ||

ಸ ಏವ ವೇದ ನಾನ್ಯಸ್ತು ಯೋಗ್ಯಸ್ಯೈವಾಪರೋಕ್ಷದೃಕ್ |

ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಗ್ಯಸ್ಯೋಕ್ತಫಲಮನ್ಯೇಷಾಂ ಕಿಂಚಿದೇವ ಹಿ ||

ಪ್ರಾಣಾದಿಭ್ಯಶ್ಚ ವಾಯ್ವಾದ್ಯಾ ಏವಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಜಚ್ಛಿರೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಶೇಷಸುಪರ್ಣೇನ್ವಶಿವಾದ್ಯಾ ಆಪ ಈರಿತಾಃ ||

ತೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮನಸಾ ಜಾತಾಃ ಸರ್ವೇ ಚಾಬಭಿಮಾನಿನಃ |

ವೈಶ್ವದೇವ್ಯಸ್ತತೋ ಹ್ಯಾಪೋ ವರುಣಶ್ಚ ಮನೋಭವಃ ||

ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪೂರ್ತಪುಣ್ಯೇಷು ಶ್ರದ್ಧಾರೂಪಮನೋಽಧಿಪಃ |

ಏವಂ ಹಿ ಸರ್ವದೇವಾ ಹಿ ವಿಷ್ಟ್ವಾ ಙ್ಗೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಜಚ್ಛಿರೇ ||

ಸ್ವೋತ್ತತ್ತಙ್ಗಂ ಚ ತೇ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶುಶ್ರೂಷಂತೇ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಷಯಧರ್ಮೇಷು ಜ್ಞಾನಾದಿಷು ಚತುರ್ಮುಖಃ ||

ಶ್ರದ್ಧಾಂ ದದಾತಿ ಭೂತಾನಾಂ ವೈದಿಕಶ್ರವಣೇ ವಿಪಃ |
ತಾನ್ಪ್ರಿಕೇ ಶೇಷರುದ್ರೌ ಚ ಶಕ್ರೋ ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಣಿ ||

ವಾಯುರ್ಗನ್ಧವಹಶ್ಚಾಸ್ಯ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಪ್ರದಸ್ತಥಾ |
ಭೂತಾನಾಂ ತಸ್ಯ ವಿಷಯೇ ತ್ವನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ ಕರ್ಮಣಃ ||

ತದೀಯಸ್ಯೈವ ಭೋಗಾರ್ಥಂ ಜೀವಾನಾಂ ಶ್ರುತಿಚಾರದಮ್ |
ಅನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಚ ವಿಘ್ನೇಶಃ ಸೂರ್ಯಸ್ತತ್ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಯೇ ||

ಭೂತಾನಾಂ ಜ್ಯೋತಿಷೋ ದಾತಾ ದ್ಯೌರಪ್ಯನ್ನಾದಿದಾಯಿನೀ || 7 ||

ಆಪಾಃಃ ಇತ್ಯಾಪ ಇತಿ ತದಿದಮಾಪ ಏವೇದಂ ವೈ ಮೂಲಮದಸ್ತೂಲಮಯಂ
ಪಿತೃತೇ ಪುತ್ರಾ ಯತ್ರ ಹ ಕ್ಷ ಚ ನ ಪುತ್ರಸ್ಯ ತತ್ಪಿತುರ್ಯತ್ರ ವಾ ಪಿತುಸ್ತದ್ವಾ
ಪುತ್ರಸ್ಯೇತ್ಯೇತತ್ತದುಕ್ತಂ ಭವತ್ಯೇತದ್ಧ ಸ್ಮ ವೈ ತದ್ವಿದ್ವಾನಾಹ ಮಹಿದಾಸ ಐತರೇಯ
ಆಹಂ ಮಾಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವೇದಾ ಓಮದ್ಧೇವಾನ್ವೇದೇತಃ ಪ್ರದಾನಾ ಹ್ಯೇತ ಇತಃ
ಸಮ್ಭೂತಾ ಇತಿ ಸ ಏಷ ಗಿರಿಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ ವಾಕ್ಪಾಣಸ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ-
ರಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಗಿರತಿ ಹ ವೈ ದ್ವಿಷಂತಂ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಭ್ರಾತೃವ್ಯಂ ಪರಾಸಸ್ಯ ದ್ವಿಷನ್
ಪಾಪ್ಮಾ ಭ್ರಾತೃವ್ಯೋ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ಸ ಏಷೋಽಸುಃ ಸ ಏಷ ಪ್ರಾಣಃ ಸ
ಏಷ ಭೂತಿಶ್ಚಾಭೂತಿಶ್ಚ ತಂ ಭೂತಿರಿತಿ ದೇವಾ ಉಪಾಸಾನ್ವಾಕ್ರಿರೇ ತೇ
ಬಭೂವುಸ್ತನ್ನಾಧ್ಯಾಪ್ಯೇತರ್ಹಿ ಸುಪ್ತೋ ಭೂರ್ಭುರಿತ್ಯೇವ ಪ್ರಶ್ನಸಿತ್ಯಭೂತಿರಿತ್ಯ-
ಸುರಾಸ್ತೇ ಹ ಪರಾಬಭೂವುರ್ಭವತ್ಯಾತ್ಮನಾ ಪರಾಸಸ್ಯ ದ್ವಿಷಮ್ ಪಾಪ್ಮಾ
ಭ್ರಾತೃವ್ಯೋ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ಸ ಏಷ ಮೃತ್ಯುಷ್ಟೈವಾಮೃತಂ ಚ |
ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾಽಪಾಪ್ ಪ್ರಾಜೇತಿ ಸ್ವಧಯಾ ಗೃಭೀತ ಇತ್ಯಪಾನೇನ ಹೃಯಂ ಯತಃ
ಪ್ರಾಣೋ ನ ಪರಾಪ್ ಭವತ್ಯಮತ್ಯೋ ಮತ್ಯೇನಾ ಸಯೋನಿರಿತ್ಯೇತೇನ ಹೀದಂ
ಸರ್ವಂ ಸಯೋನಿ ಮರ್ತ್ಯಾನಿ ಹೀಮಾನಿ ಶರೀರಾಣೀ ಽ ಅಮೃತ್ಯೇಷಾ ದೇವತಾ ತಾ
ಶಶ್ವಂತಾ ವಿಷೂಚೀನಾ ವಿಯಂತಾ ನ್ಯಂ ನ್ಯಂ ಚಿಕ್ಕುರ್ನ ನಿಚಿನ್ವಂತಿ ಹೈವೇಮಾನಿ
ಶರೀರಾಣೀ ಽ ಅಮೃತ್ಯೈವೈಷಾ ದೇವತಾಽಮೃತೋ ಹ ವಾ ಅಮುಷ್ಮಿಂಲ್ಲೋಕೇ

ಸಮ್ಯವತ್ಯಮೃತಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದೃಶೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ ಯ ಏವಂ
ವೇದ || 8 ||

|| ಇತಿ ಪ್ರಥಮ ಘಟ್ಟಕಃ ||

ಭಾ - ಆಪ ಇತ್ಯೇವ ದೇವಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ನಾಮೇತ್ಯಪೃಚ್ಛಲ್ಪಕ್ಷೀಸ್ತಂ ಮಹಿದಾಸಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ||

ಆಪ ಇತ್ಯೇವ ನಾಮೈಷಾಂ ಭವತೀತ್ಯಾಹ ಸ ಪ್ರಭುಃ |
ಇದಂ ಮದಾಖ್ಯಂ ಯದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಹ್ಯಾಪ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಆ ಪೂರ್ಣತ್ವಾದ್ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಸ್ತನ್ಮೂಲಮಖಿಲಸ್ಯ ಚ |
ತೂಲಭೂತಂ ತದನ್ಯತ್ತು ಪಿತಾ ಹ್ಯೇಷ ಜನಾರ್ದನಃ ||

ಪುತ್ರಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಸರ್ವೇ ನೈವಾಯಂ ವೃಕ್ಷಮೂಲವತ್ |
ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವಾಜ್ಜಗನ್ನಾಥಃ ಪಿತೃತ್ವಾತ್ಪರಮೇಶಿತುಃ ||

ತನ್ನಾಮಾಪ ಇತಿ ಹ್ಯೇತದ್ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿನಾಂ ಭವೇತ್ |
ಯಥಾ ಯದವ ಇತ್ಯೇವ ರಘವಃ ಕುರುವಸ್ತಥಾ ||

ಪುತ್ರನಾಮ ಪಿತುಶ್ಚ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತನ್ತ್ರತ್ವಾತ್ ಸುತಸ್ಯ ಹಿ |
ಯಥಾ ಪಿತಾಮಹಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಪಿತರೋ ನಾಮ ಕೀರ್ತಿತಾಃ ||

ತಥಾಪಿ ಮುಖ್ಯಯಾ ವೃತ್ಯಾ ವ್ಯವಹಾರವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಆಪ ಇತ್ಯೇವ ದೇವಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರದದೌ ಹರಿಃ ||

ಸ್ವಕೀಯಮೇವಮನ್ಯಾನಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗದಾತ್ ಪ್ರಭುಃ |
ನಾರಾಯಣಾದಿನಾಮಾನಿ ದದೌ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಕೇಶವಃ ||

ಏವಂ ಸ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಿದಾಸಾಭಿಧಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಜಾನನ್ನಿತ್ಯೋದಿತಜ್ಞಾನಾದಾಹ ದೇವೀಮಿದಂ ವಚಃ ||

ದೇವಪರ್ಯಂತಮಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ವೇದಾಹಂ ಮಮ ಸರ್ವದಾ
ಮತ್ಪರ್ಯಂತಂ ಯಥಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ದೇವಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ ||

ಮಯಿ ದೇವಾಸ್ತೇಷು ಜಾಹಮಿತಿ ವಿದ್ಧಿ ವರಾನನೇ |
ಮಯ್ಯಿತಾನಿ ಪ್ರದತ್ತಾನಿ ಪದಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ್ವಕಾಃ |
ಅಧಿತಿಷ್ಠಂತಿ ಸತ್ತಾದ್ಯಾ ಅಪ್ಯೇತೇಷಾಂ ಮದಾಜ್ಞಯಾ |
ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಬಲೇಹಾದ್ಯಾ ಮದ್ಗತ್ತಾ ಇತಿ ಕಿಂ ವದೇ ||

ಸಮ್ಪ್ರತಾ ಮತ್ತ ಏವೈತೇ ಸ ಏಷ ಭಗವಾನ್ ಗಿರಿಃ |
ಗಿರಿಣಾತ್ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಚಕ್ಷುರ್ನಾಮಾಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ ||

ಸರ್ವಶ್ರೋತ್ರತ್ವತಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ ಮನ್ವತ್ಪ್ರಹೇತುತಃ |
ಪ್ರಣನಾಮಾ ಪ್ರಣೇತ್ಯತ್ವಾತ್ ತಮೇನಂ ಗುಣಪೂರ್ತಿತಃ ||

ಗಿರಿಣಾಚ್ಚಾಖಿಲಸ್ಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಹುರ್ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಂ ಪ್ರಭುಮ್ |
ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಂ ವಿಷ್ಣುಮಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ಶಾಶ್ವತಮ್ ||

ಗಿರತ್ಯೇವಾಖಿಲಂ ಪಾಪಂ ಭ್ರಾತೃವತ್ ಸಹಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ಪರಾಭವತಿ ಪಾಪ್ಮಾಸ್ಯ ದ್ವೇಷ್ಚ ನಿರಯಗಃ ಸದಾ ||

ಅಸನಾದ್ಭಗವಾನ್ ಸೋಽಸುಃ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಪ್ರಕೃಷ್ಣಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಣ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಸ ಏಷ ಭೂತಿನಾಮಾಸಿ ಜ್ಞಾನೈಶ್ಚರ್ಯಾದಿಭೂತಿದಃ |
ಆಜ್ಞಾನಾದಿಪ್ರದಾತ್ಯತ್ವಾತ್ ಸ ಏವಾಭೂತಿನಾಮಕಃ ||

ಸುಖಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣದಂ ಪೂರ್ಣಂ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪ್ರಭುಮ್ |
ಉಪಾಸತೇ ತಂ ವಾಯ್ವಾದ್ಯಾ ದೇವಾಸ್ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ತೇಽಖಿಲಾಃ ||

ಬಭೂವುಃ ಸುಖಸಜ್ಞಾ ನಪೂರ್ವೈಃ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ಯುತಾಃ |
ದೇವಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಧಾನೋಽದ್ಯಾಪಿ ಮಾರುತಃ ||

ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸುಪ್ತೇಷು ವಿಷ್ಣಂತಂ ಭೂರ್ಭುರಿತ್ಯೇವ ಶಂಸತಿ |
ಭೂಃ ಶಬ್ದಾರ್ಥೋ ಭೂತಿರಿತಿ ವೈಪರೀತ್ಯೇನ ಚಾಸುರಾಃ ||

ಅಭೂತಿಕಾರಕೋಽಸ್ಮಾಕಮೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಗುಣೋಜ್ಜಿತಃ |
ಇತ್ಯೇವೋಪಾಸತೇ ತಸ್ಮಾತ್ ಪರಾಭೂತಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ ||

ಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಭಿರ್ಹೀನಾಃ ಪೇತುರನ್ವೇ ತಮಸ್ಯಥ |
ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಂ ವಿಷ್ಣಂ ಭೂತಿದಂ ಭೂತಿರೂಪಿಣಮ್ ||

ಭಾವಾಭಾವಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚೈವಮೇವ ತು |
ಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಭಿಃ ಸೋಽಪಿ ಭವೇತ್ ತಸ್ಯ ಪರಾತ್ಮನಃ ||

ಪ್ರಸಾದಾತ್ ತಸ್ಯ ಪಾಪ್ಮಾ ಚ ಪರಾಭವತಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಸ ಏಶ ಭಗವಾನ್ವಿಷ್ಣುರ್ಮೃತ್ಯುದೋ ಮೋಕ್ಷದಸ್ತಥಾ ||

ಸ ಏವ ಜೀವನಕರೋ ಯದಾಽಪಾನೇನ ಸಂಯುತಮ್ |
ಪ್ರಾಣಂ ನಿಯಮಯತ್ಯಸ್ಮಿಂಚ್ಛರೀರೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ಶರೀರಾದ್ಭಹಿರೇತೌ ತು ಯದಾ ನಿಸಾರಯತ್ಯಜಃ |
ತದಾ ಮೃತ್ಯುಪ್ರದಶ್ಚಾಯಂ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಜೀವನಮ್ ||

ಪ್ರಾಣಾದೇವ ಹಿ ತತ್ರಾಪಿ ಪ್ರಾಣಾಧಾರೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಅವಾಕ್ ಪ್ರಾಕ್ ಚ ಸದಾ ಗಚ್ಛೇದ್ವಾಯುರಾನಂದರೂಪಿಣಾ ||

ಅನೇನೈವ ಗೃಹೀತೋ ಹಿ ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನೇನ ಸಂಯುತಃ |
ಅನೇನ ಹರಿಣಾ ಯಸ್ಮಾನ್ನಿಯತೋ ನ ಪರಾಗ್ಭವೇತ್ ||

ಅಮರ್ತ್ಯಸ್ತತ್ರ ಸಾದೇನ ವಾಯುದೇಹೈಃ ಸಹ ಸ್ಥಿತಃ |
ಅನಿತ್ಯಾ ಅಪಿ ದೇಹಾಸ್ತೇ ಶಶ್ವತ್ಸನ್ಯಾವಿಮೋಕ್ಷತಃ ||

ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಭಾಗೇನ ಕಿಮು ವಾಯುರ್ಜಗತ್ಪ್ರಭುಃ |
ನಾನಾಗತೀ ತು ತಾವೇತೌ ವಾಯುಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಕೇಶವಮ್ ||

ಶರೀರಂ ತು ವಿನಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾತ್ ಪಿಚ್ಛತ್ವಮಪಗಚ್ಛತಿ |
ಜಡಂ ತಜ್ಜಡತಾಮೇತಿ ಚೇತನಾ ವಾಯುದೇವತಾ ||

ಚೇತನೇಶಂ ಹರಿಂ ಯಾತಿ ವಿರುದ್ಧಗಮನೌ ಚ ತೌ |
ಉರ್ಧ್ವಂ ಗಚ್ಛತಿ ದೇವಃ ಸ ದೇಹೋಽಧಃ ಪತತಿ ಕ್ಷಿತೌ ||

ದೃಶ್ಯಮೇತಚ್ಛರೀರಂ ಚಾಪ್ಯದೃಶ್ಯಾ ವಾಯುದೇವತಾ |
ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಂ ವಾಯುಮಮೃತಂ ಸರ್ವನಾಯಕಮ್ ||

ಪೂರ್ಣಾನಂದೇನ ಹರಿಣಾ ಗೃಹೀತಂ ತದ್ವಶಂ ಸದಾ |
ಸ ಮುಕ್ತೋ ಲೋಕಮಾಪ್ನೋತಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಕ್ತಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ || ಇತಿ ಚ ||

ಬ್ರಹ್ಮಪನ್ನಾಃ ಸತ್ಯಂ ಕರ್ಮೇತಿ ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಾದ್ಯಾಃ | ಕ್ರಮೇಣ
ಚತಸ್ರೋ ಮೂರ್ತಯಃ | ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ಯನ್ನೇತ್ರಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ವಿನತಮಿವ
ಕಿಚ್ಚಿನ್ನತಸ್ಥಾನಂ ತತ್ಸೂರ್ಯಲೋಕಸ್ಥಾನೀಯಂ ವಿದ್ಯಾತ್ | ತಥೇತಿ ನಿರ್ಣಯಃ |
ಈರಾಮಯ ಇತಿ ದೈರ್ಘ್ಯಮವಧಾರಣಾರ್ಥಮ್ | 'ದೈರ್ಘ್ಯಂ ಪೃತಂ ಚ ಹಿಜ್ಜಾರೋ
ಬಿನ್ದುರಪ್ಯವಧಾರಣೇ' ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ | ಬ್ರಹ್ಮಾ ಹೈವ ತಾಽ ಈತೇ |

ದೇಶತಃ ಕಾಲತೋಽರ್ಥಾಚ್ಚ ಬಲತೋ ಗುಣತಸ್ತಥಾ |
ಸ್ವರೂಪತೋಽಪಿ ನೈವ ಸ್ಯಾದ್ಬೇಧೋಽತ್ಯಲ್ಪೋಽಪಿ ಯತ್ರ ಹಿ ||

ಕೇವಲೈಶ್ಚರ್ಯಯೋಗೇನ ಯತ್ರ ಸಜ್ಜ್ಞಾ ದಿವದ್ಭವೇತ್ |
ಸ್ವರಸ್ವರ್ಶವಿಭಾಗೇನ ತತ್ರೋಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವಿಭಕ್ತಿಷು ||

ಅಚಿನ್ಯಾಸ್ತು ತಥೈಶ್ಚರ್ಯಾದೇಕೋಽಪಿ ಬಹುರೂಪವಾನ್ |
ಪ್ರಕಾಶಯದ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪ್ಯವಿಶೇಷವಾನ್ ||

ನ ವಿಶೇಷೋ ಹಿ ರೂಪಾಣಾಂ ಮತ್ಸ್ಯಾ ದೀನಾಂ ಕಥಿಷ್ಠನ |
ನೈಶ್ಚರ್ಯೇ ನ ಬಲೇ ಚೈವ ನಾನನ್ದಾದಿಗುಣೇಷ್ವಪಿ ||

ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯವಚನಾತ್ | ದ್ವಿವಚನಮತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಮಾತ್ರಮಿತಿ ತಾ
ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ |

ಭಾ - 'ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಯತ್ರ ದೈರ್ಘ್ಯಂ ಪದೇ ಯತ್ರ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಉಕ್ತಾರ್ಥಸ್ಯ ಮಹಾಧಿಕ್ಯಂ ಶ್ರುತೇಸ್ತತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ||

ಇತ್ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಹೇತಿ ದೈರ್ಘ್ಯಮಪಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮತ್ವವಿವಕ್ಷಯಾ | ಅದ ಉ ಏವ
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಮಧಿದೈವತಮ್ ಅನ್ಯಾನಿ ದೈವತಮಾತ್ರಾಣಿ | ಸ್ಥಾನಾಂತರೇಽ-
ನ್ಯೇಷಾಮಪ್ಯಧಿದೈವತ್ವಕಥನಂ ಕರ್ಮರ್ಜದೇವಾದ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ | ಮುಖ್ಯಾಧಿದೈವತಂ
ನಾರಾಯಣ ಏವ | ತಸ್ಯೋಷ್ಠಿಗ್ಲೋಮಾನೀತ್ಯಾದಿ ಲೋಮಸೂಷ್ಠಿಗಿತ್ಯಾದ್ಯರ್ಥೇ |
'ಸಪ್ತಸು ಪ್ರಥಮಾ' ಇತಿ ಸೂತ್ರಾತ್ | 'ಸಚ್ಚಂದೋಭಿಶ್ಚನ್ನಃ' ಇತಿ ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ |
'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸೀತ್' ಇತ್ಯಾದಿವಚ್ಚ |

'ಅಙ್ಗೇಷು ಯಸ್ಯ ಛಿನ್ನಾಂಸಿ ದೇವಾ ಲೋಕಾ ಮಖಾ ಅಪಿ |
ತದ್ವಶಾ ನಿಯತಾ ನಿತ್ಯಂ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಪರಾತ್ಮನೇ' || ಇತಿ ಚ ಸ್ಮಾನ್ದೇ |

ಅಸ್ಮೈ ಪುಣ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಣ ಇತ್ಯೇತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜೀವಾನಾಂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಕರ್ತುಮ್ |
ತೈರ್ಹಿ ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಕರ್ಮಾಣಿ ಕೃತಾನಿ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಶ್ರುಣೋತಿ ಭಗವಾನ್ |
ದಿಗ್ಭ್ಯೋಽಪ್ಯನ್ಯ ಏವ ವಿಶ್ರುಣೋತಿ ಜೀವಃ | ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಜೀವಾನಾಂ ಶ್ರವಣಜಂ
ಭೋಗಂ ಸ್ವಶ್ರೋತ್ರೇಣ ದಿಗ್ವಿರನನುಗೃಹೀತೇನೈವ ಭಗವಾನ್ ಭುಂಕ್ತೇ | ನ ಚ
ಜೀವವಾಗಾದಿನಾ ಪೃಥಿವ್ಯಗ್ನ್ಯಾದಿಕಂ ಸೃಷ್ಟಮಿತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿದ್ಭಿನ್ನಾನಮಸ್ತಿ |
ಮುಖಾದಿನ್ವಶ್ಚಾಗ್ನಿಶ್ಚೇತ್ಯಾದಿನಾ ಭಗವತಃ ಸಕಾಶಾಧಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾ |
ಸೃಷ್ಟಿಭೇದಾದನ್ಯಥಾ ವಚನಮ್ | ನ ಚ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಾಙ್ಗೇಕಾರೇಽವಿರೋಧೇ
ಔಪಚಾರಿಕಂ ಕಾರಣಮಙ್ಗೇಕರ್ತುಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಅತಿಪ್ರಸಜ್ಞಾತ್ | ನ ಹಿ
ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕಾರಣತ್ವಮಸ್ತೀತ್ಯೇತಾವತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಚಿತ್ತಾಲಃ ಪೀತೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ |
ಪಿತೃತ್ವಂ ಚಾತ್ರೋಕ್ತಂ ವಾಚಂ ಪಿತರಮಿತ್ಯಾದಿನಾ |

ಭಾ - ' ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ತು ಯತ್ಕರ್ಮ ನ ದೇವೋತ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಮ್ |
ದೈವತೈರುಪಕಾರಸ್ತು ಕ್ರಿಯತೇ ನರಕರ್ಮಣಾಮ್ ||

ದೇವಾನಾಂ ಕರ್ಮಣೈವೇತೇ ಜಾಯಂತೇ ಸರ್ವಮಾನುಷಾಃ' |
ಪ್ರಧಾನತ್ವಾನ್ನ ದೇವಾನಾಂ ನೃಕರ್ಮೋತ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಮ್ || ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ ||

‘ಆಹ ಮಹಿದಾಸ ಐತರೇಯ’ ಇತಿ ತು ಸರ್ವಸ್ಯ ವಚನಸ್ಯ ತದೀಯತ್ವಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥಂ ನ
ತು ಸನ್ನಿಹಿತಸ್ಯೈವ | ಯಥೇನ್ದ್ರಂ ಕುತ್ಸಂ ಇತ್ಯಾದಿ | ಯಥಾ ಚ ‘ಪೂರ್ವಂ ತು
ಬಾದರಾಯಣೋ ಹೇತುವ್ಯಪದೇಶಾತ್’ ಇತಿ || 8 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಘಟ್ಟಕಃ || 1 ||

|| ಹರಿಃ ಓಂ || ಏಷ ಇಮಂ ಲೋಕಮಭ್ಯಾಚ್ಛತ್ಪುರುಷರೂಪೇಣ ಯ ಏಷ ತಪತಿ
ಪ್ರಾಣೋ ವಾವ ತದಭ್ಯಾಚ್ಛತ್ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ ಯ ಏಷ ತಪತಿ ತಂ ಶತಂ
ವರ್ಷಾಣ್ಯಭ್ಯಾಚ್ಛತ್ಸ್ಮಾಚ್ಛತಂ ವರ್ಷಾಣಿ ಪುರುಷಾಯುಷೋ ಭವಂತಿ ತಂ ಯಚ್ಛತಂ
ವರ್ಷಾಣ್ಯಭ್ಯಾಚ್ಛತ್ಸ್ಮಾಚ್ಛತರ್ಚಿನಸ್ತಸ್ಮಾಚ್ಛತರ್ಚಿನ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ
ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಮಧ್ಯತೋ ದಧೇ ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್ಞ ಸ ಯದಿದಂ ಸರ್ವಂ ಮಧ್ಯತೋ
ದಧೇ ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್ಞ ತಸ್ಮಾನ್ಮಧ್ಯಮಾಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮಧ್ಯಮಾ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ
ಸಂತಂ ಪ್ರಾಣೋ ವೈ ಗೃತ್ಸೋಽಪಾನೋ ಮದಃ ಸ ಯತ್ರಾಣೋ ಗೃತ್ಸೋಽ-
ಪಾನೋಽಮತಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಧ್ವತ್ಸಮದಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಧ್ವತ್ಸಮದ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ
ತಸ್ಯೇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಮಿತ್ರಮಾಸೀದ್ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್ಞ ತದ್ಯದಸ್ಯೇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಮಿತ್ರಮಾಸೀ-
ದ್ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್ಞ ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ
ತಂ ದೇವಾ ಅಬ್ರುವನ್ನಯಂ ವೈ ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾಮ ಇತಿ ತಂ ಯದ್ದೇವಾ
ಅಬ್ರುವನ್ನಯಂ ವೈ ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಾಮ ಇತಿ ತಸ್ಮಾದ್ವಾಮದೇವ-
ಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಾಮದೇವ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಪಾಪ್ಮನೋಽಽ-
ತ್ರಾಯತ ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್ಞ ಸ ಯದಿದಂ ಸರ್ವಂ ಪಾಪ್ಮನೋಽತ್ರಾಯತ ಯದಿದಂ
ಕಿಂಞ್ಞ ತಸ್ಮಾದತ್ರಯಸ್ತಸ್ಮಾದತ್ರಯ ಇತ್ಯಾಚ್ಛತ ಏತಮೇವ ಸಂತಮ್ || 1 ||

ಭಾ - || ಓಂ || ಏಷ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ವಾಯುನಾ ಸಹೈವೇಮಂ
ಲೋಕಮಭ್ಯಾಚ್ಛತ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಶರೀರೇಷು ಪ್ರವಿವೇಶ | ಪುರುಷ ಇತ್ಯನ್ತರ್ಯಾಮಿ-
ರೂಪಸ್ಯಾಖ್ಯಾ | ಪುರಿ ಶೇತ ಇತಿ | ಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಛ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೇಷು | ಯ ಏಷ
ಸೂರ್ಯಮಣ್ಣಲೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ತಪತಿ ಭಗವಾನ್ ಸ ನಾರಾಯಣಃ | ‘ಯ ಆದಿತ್ಯೇ
ತಿಷ್ಠನ್ನಾದಿತ್ಯಾದನ್ತರೋ ಯಮಾದಿತ್ಯೋ ನ ವೇದ’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ | ಯ
ಏಷೋಽನ್ತರಾದಿತ್ಯೇ ಹಿರಣ್ಮಯಃ ಪುರುಷೋ ದೃಶ್ಯತೇ’ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ‘ತಸ್ಯ ಯಥಾ

ಕಪ್ಯಾಸಂ ಪುಣ್ಣರೀಕಮೇವಮಕ್ಷಿಣಿ' ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾನ್ನ ಶಿವಾದಯಃ | ಶಿವೋ ಹಿ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ | ಪ್ರಸಿದ್ಧಶ್ಚ ಪುಣ್ಣರೀಕಾಕ್ಷ ಇತಿ ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣಃ | ಯಮಾದಿತ್ಯೋ
ನ ವೇದೇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾನ್ನಾದಿತ್ಯಃ | 'ಭೇದವ್ಯಪದೇಶಾಚ್ಚಾನ್ಯಃ' ಇತಿ ಭಗವದ್ವಚನಂ |

ವೃತ್ರಂ ಯದಿನ್ದ್ರ ಶವಸಾಽವಧೀರಹಿಮಾದಿತ್ಸೂರ್ಯಂ ದಿವ್ಯಾರೋಹಯೋ ದೃಶೇ |
ಯತ್ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಹರಿತಃ ಪತನ್ತೀಃ ಪುರಸ್ಸತೀರುಪರಾ ಏತಸೇ ಕಃ ||

ಸೀದನ್ನಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಜರರೇ ಕನಿಕ್ರದನ್ನ್ಯಭಿಯತಸ್ಸೂರ್ಯಮಾರೋಹಯೋ ದಿವಿ |
ಚನ್ದ್ರಮಾ ಮನಸೋ ಜಾತಶ್ಚಕ್ಷೋಸ್ಸೂರ್ಯೋ ಅಜಾಯತ | ಯಸ್ಸೂರ್ಯಂ ಯ
ಉಷಸಂ ಜಜಾನ ಯೋ ಅಪಾಂ ನೇತಾ ಸ ಜನಾಸ ಇನ್ದ್ರಃ |
'ಉದ್ವೇತಿ ಪ್ರಸವೀತಾ ಜನಾನಾಂ ಮಹಾನ್ ಕೇತುರರ್ಣವಃ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ |
ಯೇನಾವೃತಂ ಖಂ ಚ ದಿವಂ ಮಹೀಂ ಚ ಯೇನಾದಿತ್ಯಸ್ತಪತಿ ತೇಜಸಾ
ಭ್ರಾಜಸಾ ಚ ||

ಯಮನ್ತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಕವಯೋ ವಯನ್ತಿ ತದಕ್ಷರೇ ಪರಮೇ ಪ್ರಜಾಃ |
ತಮೇತಾಃ ಪಞ್ಚದೇವತಾಃ ಪರಿಮ್ರಿಯನ್ತೇ ವಿದ್ಯುದ್ ವೃಷ್ಟಿಶ್ಚನ್ದ್ರಮಾ
ಆದಿತ್ಯೋಽಗ್ನಿಃ' |
ಇತ್ಯಾದೌ ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಪರಾಧೀನತ್ವಾವಗತೇಶ್ಚ |
'ಧ್ಯೇಯಃ ಸದಾ ಸವಿತೃಮಣ್ಣಲಮಧ್ಯವರ್ತಿ ನಾರಾಯಣಃ ಸರಸಿಜಾಸನಸನ್ನಿವಿಷ್ಟಃ |
ಕೇಯೂರವಾನ್ಮಕರಕುಣ್ಡಲವಾನ್ ಕಿರೀಟೀ ಹಾರೀ
ಹಿರಣ್ಮಯವಪುರ್ದೃತಶೃಚಕ್ರಃ' ||

ಇತಿ ನಾರಸಿಂಹಪುರಾಣೇ

ತಾಪನಿ ಪಾಚಿಕಾ ಚೈವ ಶೋಷಣೀ ಚ ಪ್ರಕಾಶನೀ |
ನೈವ ರಾಜನ್ ರವೇಃ ಶಕ್ತಿಃ ಶಕ್ತಿನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಸಾ ಚ' ಇತಿ ಪಾದ್ಯೈ |
'ಯದಾದಿತ್ಯಗತಂ ತೇಜೋ ಜಗದ್ಭಾಸಯತೇಽಖಿಲಮ್ |
ಯಚ್ಚನ್ದ್ರಮಸಿ ಯಚ್ಚಾಗ್ನೌ ತತ್ತೇಜೋ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮಕಮ್' || ಇತಿ ಚ || 110 ||

ನ ಚ ವಿಷ್ಣೋರನ್ಯಾಧೀನತ್ವಂ ಶ್ರುತಿಷೂಕ್ತಂ ಕುತ್ರಚಿತ್ | ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ತು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾ-
ಪೇಕ್ಷಯಾ | 'ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶೃಂಗರಃ' ಇತಿ
ಮಹಾಪ್ರಲಯೇ ತಸ್ಯೈವಾವಸ್ಥಾನಶ್ರುತೇಃ | 'ಯಂ ಕಾಮಯೇ ತಂ ತಮುಗ್ರಂ
ಕೃಣೋಮಿ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ತಮೃಷಿಂ ತಂ ಸುಮೇಧಾಮ್' ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವಾದೀನಾಂ

ದೇವ್ಯಧೀನಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಮುಕ್ತಾ ತಸ್ಯಾ ಅಪಿ ಭಗವದೀನತ್ವಂ ' ಮಮ ಯೋನಿರಪ್ಸ್ವಂತಃ
 ಸಮುದ್ರೇ ತತೋ ವಿತಿಷ್ಠೇ ಭುವನಾ ನು ವಿಶ್ವಾ ಪರೋ ದಿವಾ ಪರ ಏನಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾ'
 ಇತ್ಯಾಹ | 'ಅಹಂ ರುದ್ರಾಯ ಧನುರಾತನೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಶೇ ಶರವೇ ಹಂತವಾ ಉ |
 ಅಹಂ ಸುವೇ ಪಿತರಮಸ್ಯ ಮೂರ್ಧನ್' ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಯೋರ್ದೇವ್ಯಾಸ್ನಾಕಾಶಾತ್
 ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರೌ ಚೋಕ್ತೌ |

'ಅಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಮೀಳ್ತುಷೋ ವಯಾ ವಿಷ್ಣೋರೇಷಸ್ಯ ಪ್ರಭೃಥೇ ಹವರ್ಭಿಃ |
 ವಿದೇ ಹಿ ರುದ್ರೋ ರುದ್ರಿಯಂ ಮಹಿತ್ವಂ ಯಾಸಿಷ್ಟಂ ವರ್ತೀರಶ್ವಿನಾ ವಿರಾವತ್ |'

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದಾದೇವ ಶಿವಾದೀನಾಂ ಪದಪ್ರಾಪ್ತಿಕಥನಾಚ್ಚ |
 'ತೇಮೇತಾಃ ಸಪ್ತಾಕ್ಷಿತಯ ಉಪತಿಷ್ಠಂತೇ ತದ್ಯಾ ಇಮಾ ಅಕ್ಷಂಲ್ಲೋಹಿನ್ಯೋ
 ರಾಜಯಸ್ತಾಭಿರೇನಂ ರುದ್ರೋಽನ್ವಾಯತ್ತ' ಇತ್ಯಾದಿನಾ
 ಶಿವಾದಿಸರ್ವದೇವೋಪಾಸ್ಯಸ್ಯ ವಾಯೋಃ 'ಅಯಂ ವಾವ ಶಿಶುರ್ಯೋಽಯಂ
 ಮಧ್ಯಮಃ ಪ್ರಾಣ ' ಇತಿ ಮಧ್ಯಮಶಬ್ದೋಕ್ತಸ್ಯ 'ಪ್ರಾಣಃ ಸ್ಥೂಣಾ' ಇತಿ
 ಪ್ರಾಣಶಬ್ದೋದಿತೋ ನಾರಾಯಣ ಆಶ್ರಯ ಉಕ್ತಃ | ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ಭಗವಾನ್
 ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಾಣಶಬ್ದೋದಿತ ಆದಿತ್ಯಮಣ್ಣಲಸ್ಥಪತೀತ್ಯಾದಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

'ಕ್ಷಿತಿಪಾ ಮನುಷ್ಯಗನ್ಧರ್ವಾ ದೇವಾಶ್ಚ ಪಿತರಶ್ಚಿರಾಃ |
 ಆಜಾನಜಾಃ ಕರ್ಮದೇವಾಸ್ತಾತ್ತಿ ಕಾ ದಕ್ಷ ಏವ ಚ ||
 ಶಕ್ರಶ್ಚೋಮಾ ಚ ರುದ್ರಶ್ಚ ಭಾರತಿ ವಾಯುರೇವ ಚ |
 ಮುಕ್ತಾ ಉಕ್ತಾಃ ಶತಗುಣಾ ಬಲಜ್ಞಾನಸುಖಾದಿಭಿಃ ||
 ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯಾದಿಭಿಶ್ಚೈವ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಕ್ರಮಾಧಿಕಾಃ |
 ತಸ್ಮಾದ್ರಮಾ ತತೋ ವಿಷ್ಣುರನಂತಗುಣತೋಽಧಿಕಃ ||
 ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರಶ್ಚ ನ ಚಾನ್ಯಸ್ತಾದೃಶಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ಕುತ ಏವಾಧಿಕೋಽನ್ಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಯನುಕ್ತಾ ಅಪಿ ತದ್ವಶಾಃ ||
 ರಮಾಽಪಿ ತದ್ವಶಾ ನಿತ್ಯಂ ಸ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ವಶೇ ಪ್ರಭುಃ |
 ನ ಭೇದಃ ಶೇಷಶಿವಯೋಃ ಸುಪರ್ಣಃ ಶೇಷಸಂಮಿತಃ ||
 ಕಾಮಃ ಶಕ್ರಸಮೋ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಾಶ್ಚ ತೇ ಕ್ರಮಾತ್ |

ಇತಿ ಚ ಮಹಾಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ನ ಪುರುಷೇಷು ಶತವರ್ಷಂ ಗತ ಇತಿ ಶತರ್ಚಿನಾಮಾ | ಬಹುರೂಪತ್ವಾ-
 ದ್ಬಹುವಚನಮ್ | ಏತಮೇವ ತಥಾಸಂತಂ ಮುಖ್ಯತ ಆಚಕ್ಷತೇ |
 ಋಷೀಂಸ್ತೂಪಚಾರತಃ | ಆತ್ಮನ ಉದರೇ ಧೃತವಾನ್ ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಧೃತವಾಂಶ್ಚ |

'ಪ್ರಾಣಿಸ್ತಃ ಪ್ರಾಣಿನಾಮಾಽಸಾವಾಪಾನೇಽಪಾನನಾಮಕಃ |
 ನೇತ್ಯತ್ವಾಚ್ಚಾಪನೇತ್ಯತ್ವಾದ್ ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ' || ಇತಿ ಚ |

ವಾಮೋ ಭದ್ರಃ || 1 ||

ಏಷ ಉ ಏವ ಬಿಭ್ರದ್ವಾಜಃ ಪ್ರಜಾ ವೈ ವಾಜಸ್ತಾ ಏಷ ಬಿಭರ್ತಿ ಯದ್ಬಿಭರ್ತಿ
 ತಸ್ಮಾದ್ಭಾರದ್ವಾಜಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭಾರದ್ವಾಜ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ ತಂ ದೇವಾ
 ಅಬ್ರುವನ್ನಯಂ ವೈ ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಸಿಷ್ಠ ಇತಿ ತಂ ಯದ್ದೇವಾ ಅಬ್ರುವನ್ನಯಂ ವೈ
 ನಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಸಿಷ್ಠ ಇತಿ ತಸ್ಮಾದ್ವಸಿಷ್ಠಸ್ತತ್ಸಾದ್ವಸಿಷ್ಠ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ
 ಸಂತಂ ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಮಭಿಪ್ರಾಗಾದ್ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ಯದಿದಂ ಸರ್ವಮಭಿ-
 ಪ್ರಾಗಾದ್ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಗಾಥಾಸ್ತತ್ಸಮಾತ್ರಗಾಥಾ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ
 ಸಂತಂ ಸ ಇದಂ ಸರ್ವಮಭ್ಯಪವಯತಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ಸ ಯದಿದಂ ಸರ್ವಮಭ್ಯ-
 ಪವಯತ ಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ತಸ್ಮಾತ್ಪಾವಮಾನ್ಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪಾವಮಾನ್ಯ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ
 ಏತಮೇವ ಸಂತಂ ಸೋಽಬ್ರವೀದಹಮಿದಂ ಸರ್ವಮಸಾನಿ ಯಚ್ಚಕ್ಷುದ್ರಂ
 ಯಚ್ಚಮಹದಿತಿ ತೇ ಕ್ಷುದ್ರಸೂಕ್ತಾಶ್ಚಾಭವನ್ಮಾಹಾಸೂಕ್ತಾಶ್ಚ ತಸ್ಮಾತ್
 ಕ್ಷುದ್ರಸೂಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷುದ್ರಸೂಕ್ತಾ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ ಸೂಕ್ತಂ
 ಬತಾವೋಚತೇತಿ ತತ್ಸೂಕ್ತಮಭವತ್ತಸ್ಮಾತ್ಸೂಕ್ತಂ ತಸ್ಮಾತ್ಸೂಕ್ತಮಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತ
 ಏತಮೇವ ಸಂತಮೇಷ ವಾ ಋಗೇಷಹ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋಽರ್ಚತ ಸ
 ಯದೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋಽರ್ಚತ ತಸ್ಮಾದ್ಭೂತಸ್ಮಾದ್ಭೂತೀತ್ಯಾಚಕ್ಷತ
 ಏತಮೇವ ಸಂತಮೇಷ ವಾ ಅರ್ಧರ್ಚ ಏಷಹ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽರ್ಧೇಭ್ಯೋಽರ್ಚತ
 ಸ ಯದೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽರ್ಧೇಭ್ಯೋಽರ್ಚತ ಸತ್ಮಾದರ್ಧರ್ಚಸ್ತಸ್ಮಾದರ್ಧರ್ಚ
 ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ ಸಂತಮೇಷ ವೈ ಪದಮೇಷ ಹೀಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ
 ಪಾದಿ ಸ ಯದಿಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಪಾದಿ ತಸ್ಮಾತ್ಪದಂ ತಸ್ಮಾತ್ಪದಮಿತ್ಯಾ-
 ಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ ಸಂತಮೇಷ ವಾ ಅಕ್ಷರಮೇಷ ಹ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯಃ
 ಕ್ಷರತಿ ನ ಚೈನಮತಿಕ್ಷರನ್ತಿ ಸ ಯದೇಭ್ಯಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷರತಿ ನ
 ಚೈನಮತಿಕ್ಷರನ್ತಿ ತಸ್ಮಾದಕ್ಷರಮಿತ್ಯಾಚಕ್ಷತ ಏತಮೇವ ಸಂತಂ ತಾ ವಾ ಏತಾಃ

ಸರ್ವಾ ಋಚಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಃ ಸರ್ವೇ ಘೋಷಾ ಏಕೈವ ವ್ಯಾಹೃತಿಃ ಪ್ರಾಣ ಏವ
ಪ್ರಾಣ ಋಚ ಇತ್ಯೇವ ವಿದ್ಯಾತ್ || 2 ||

ಭಾ - ವಸಿಷ್ಠೋ ವಸತಾಮುತ್ತಮಃ | ಅಭ್ಯಪವಯತ್ ಪಾವಯಾಮಾಸ ಸಂಸಾರಾತ್ |
ತದ್ವಿಷ್ಟ್ವಾ ಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂಕ್ತಾನ್ಯವೋಚತೇತಿ ಸೂಕ್ತನಾಮಕಮಭವತ |
ಬತೇತ್ಯಾಸ್ವಾದನೇ | ಸ್ವಾತ್ಮನ್ಯೈವ ಸ್ವಯಂ ಸುಷೂಕ್ತಮಿತಿ ವಾ | ಇದಂ ಸರ್ವಂ
ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ಸನ್ನಹಮಲ್ಪ ಪ್ರಾಣಿಷು ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪೋ ಮಹಾಪ್ರಾಣಿಷು
ಮಹಾರೂಪಶ್ಚ ಭವಾನೀತಿ ಸ ಭಗವಾನಬ್ರವೀತ್ | ತಸ್ಮಾತ್ ಕ್ಷುದ್ರೋಽಸಾನೀತ್ಯು-
ಕ್ತತ್ವಾತ್ ಕ್ಷುದ್ರಸೂಕ್ತಾಸ್ತೇ ಕ್ಷುದ್ರಪ್ರಾಣಿಷು ಸ್ಥಿತಾ ಭಗವದ್ರೂಪ ಸಂಘಾಃ |
ಮಹಾನಸಾನೀತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾನ್ಮಹಾಸೂಕ್ತಮಹಾಪ್ರಾಣಿಷು ಸ್ಥಿತಾಃ | ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪತ್ವಾ-
ದೇವ ಕ್ಷುದ್ರಾನಾಮ ಭಗವತಃ | ನ ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಲ್ಪತ್ವಾತ್ | ನ ಹಿ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದಿಗುಣೇಷು ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷೋ ಭಗವದ್ರೂಪೇಷು | ಏಭ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಿಭ್ಯೋ
ಗತವಾನ್ನಿತ್ಯುಕ್ | ಗಚ್ಛತಿ ಹಿ ಮರಣಕಾಲೇ |

‘ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಪರೀತ್ಯಕ್ತೋ ಮೃತ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ’ ಇತಿ ಹಿ ಭಾರತೇ |
‘ಮ್ರಿಯಮಾಣಮಿಮಂ ಜೀವಂ ವಾಸುದೇವಾದಿದೇವತಾಃ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭಾಗೇನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಭಾಗತೋಽನುವ್ರಜಂತಿ ತಮ್ ||
ಗತೈರ್ಭ್ರಾಗೈರಪಿ ಪುನರ್ವಿಶೇಯುರ್ಭೋಗಸಿದ್ಧಯೇ |
ಭೋಗ್ಯಲೋಕಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವಪ್ನವದಂತರಾ’ || ಇತಿ ಚ |

ಅರ್ಚ ಗತಿಪೂಜನಯೋಃ ಋ ಗತಾವಿತಿ ಧಾತೋಃ | ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽರ್ಥೇಭ್ಯಃ
ಸ್ಥಾನೇಭ್ಯಃ ಶರೀರೇಭ್ಯೋ ಗತವಾನಿತ್ಯರ್ಥರ್ಚಃ | ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನ್ಯಪಾದಿ | ಪದ
ಗತೌ | ತಸ್ಮಾತ್ಪದಂ ನಾಮ | ಅಧಿಕಂ ಕ್ಷರತೀತ್ಯಕ್ಷರಮ್ | ಕ್ಷರಣಂ ನಾಮ
ಸಂತದಾನಮ್ | ಕ್ಷರ ವಿನಾಶಸಂತದಾನಯೋರಿತಿ ಧಾತೋಃ | ಏವಮೃಷಿಷು
ಶಬ್ದೇಷು ಚ ವ್ಯವಕ್ರಿಯಮಾಣಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ನಾಮಾನಿ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಮುಖ್ಯತಃ |
ಕಿಮು ದೇವತಾನಾಮಾನಿ |

‘ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ ತಂ ಸಮೃಶ್ನಂ ಭುವನಾಯನ್ಯನ್ಯಾ’ |
‘ಇನ್ದ್ರಂ ಮಿತ್ರಂ ವರುಣಮಗ್ನಿಮಾಹುರಥೋ ದಿವ್ಯಃ ಸ ಸುಪರ್ಣೋ ಗರುತ್ಮಾನ್’ |
‘ಯಮಿನ್ದ್ರಮಾಹುರ್ವರುಣಂ ಯಮಾಹುರ್ಯಮಿತ್ರಮಹುರ್ಯಮು ಸತ್ಯಮಾಹುಃ’|
‘ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶಂತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾಹರಂತಿ’

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಃ |

ನ ಕೇವಲಮೃಷ್ಯಾದೀನಾಂ ನಾಮ ಭಗವತಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಅಪಿ ತಸ್ಯೈವ ನಾಮಾನಿ |
 ಕಿಮು ಚ ವೇದಾಃ | ಸಮುದ್ರಮೇಘವೃಕ್ಷಪತನಭೇರೀತಾಡನಾದಿಸರ್ವಘೋಷಾ ಅಪಿ
 ತಸ್ಯೈವ ನಾಮಾನಿ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಯೋಜನೀಯಾನಿ | ಏಕಮೇವ ವ್ಯಾಹರಣಮ್ |
 ಏಕಪ್ರಕಾರಮೇವ ನಾಮ | ನಿರ್ದೋಷಗುಣಪೂರ್ತಿವಾಚಕತ್ವಾದೇಕಪ್ರಕಾರತಾ |
 ಪ್ರಾಣೇ ನಾರಾಯಣ ಏವ | ನಾರಾಯಣವಿಷಯ ಏವ ವ್ಯಾಹಾರಃ | ಋಚಸ್ತು
 ವಿಶೇಷತ ಇನ್ಪಾದಿನಾಮವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣಾನಲ್ಪಜ್ಞಾನಾಮಪಿ ಪ್ರಕಾಶಯಂತೀತಿ
 ಪ್ರಾಣೇ ನಾರಾಯಣ ಏವೇತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ | ಉಕ್ತಂ ಚ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ -

‘ಹುಜ್ಕಾರೇಣ ಸಹೈವಾಭಿಃ ಸರ್ವಾಭಿಭವಶಕ್ತತಾಮ್ |
 ವಿಷ್ಣೋರ್ವಕ್ತಿ ಯತೋ ಹುಂ ಚ ಹಿ ಪರಾಭಿಭವವಾಚಕಃ ||
 ಓಮಿತಿ ಸ್ವರತೇ ನಿತ್ಯಂ ವಾಯುಮೇಘೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
 ಬಲವನ್ನಾದಸಂಯುಕ್ತೋ ಹ್ಯಧಿಕೋಚ್ಛತ್ವಮಸ್ಯ ತು ||
 ಓಂಕಾರಸ್ಯಾರ್ಥ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಉಕ್ತಾರ್ಥಾಧಿಕ್ಯಮೇವ ಚ |
 ನಾದೋ ಬಲೀ ಪ್ರವದತಿ ತಥಾ ಭೇರೀಧ್ವನಿಃ ಪ್ರಭೋಃ ||
 ಅನುದಾತ್ತಸ್ವರೂಪತ್ವಾದೌದಾರ್ಯಂ ವದತೀಶಿತುಃ |
 ತದಪೇಕ್ಷಯಾಽನ್ಯನೀಚತ್ವಂ ಘಣ್ಣಾದ್ಯಾಃ ಸ್ವರಿತಾತ್ಮಕಾಃ ||
 ಉಚ್ಛಸ್ಥಿತಿಮುದಾತ್ತಸ್ತು ಸ್ವರ್ಣಚಮ್ಪಾ ಧಿಕಃ ಸ್ವರಃ |
 ವಿಷ್ಣೋರ್ವಕ್ತಿತಥಾಮನ್ಯಃ ಶ್ವಾಸಾದಿಃ ಪ್ರಚಯಾತ್ಮಕಃ |
 ಏಕಪ್ರಕಾರತಾಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸದಾಚಾಲ್ಯಾಂ ವದತ್ಯಪಿ ||
 ಇತ್ಯಾದಯಃ ಸರ್ವಘೋಷಾ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಗುಣೋನ್ನತಿಮ್ |
 ವದಂತಿ ಕಿಮು ವೇದಾದ್ಯಾ ಮಾರ್ಜಾರಾದ್ಯಭಿಧಾಸ್ತಥಾ ||
 ಮಾರಯಿತ್ವಾ ಪ್ರಭಕ್ತ್ಯೈವ ಜರಯಿತ್ಯಖಿಲಂ ಜಗತ್ |
 ತೇನ ಮಾರ್ಜಾರ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ಮೋಷಣಾನ್ ಮೂಷಕೋ ಹರಿಃ ||
 ವರ್ಷಣಾದ್ಭೃಷ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ಬಲನಾದ್ ಬಲ್ಲಿನಾಮಕಃ |
 ತಾರಣಾತ್ ತೃಣನಾಮಾಽಸಾವಿತ್ಯಾದ್ಯೇಕೋಽಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಸರ್ವನಾಮಾಪಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವವಿತ್ |
 ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಜೀವೇಭ್ಯೋ ಜಡೇಭ್ಯಃ ಶ್ರಿಯ ಏವ ತು ||
 ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಸದಾನಂತಸಾನ್ಪಾನನ್ಯೈಕರೂಪಕಃ |
 ತಸ್ಯೈವ ಮುಖ್ಯನಾಮಾನಿ ಸಮಾಕೃಷ್ಯತರೇಷ್ವಪಿ ||

ಉಪಚಾರಾತ್ ಪ್ರವರ್ತನೇ ವ್ಯವಹಾರಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ |
 ತಥೈವ ಸರ್ವನಾಮಾನಿ ಪ್ರವರ್ತನೇ ಚ ಮಾರುತೇ ||
 ನ ತಾವನ್ಮುಖ್ಯವೃತ್ತೈವ ಮುಖ್ಯತೋಽನ್ಯವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
 ಮುಖ್ಯತಃ ಸರ್ವಾನಾಮಾ ತು ವಿಷ್ಣುರೇಕೋ ನ ಚಾಪರಃ ||
 ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾಣಾದಿಶಬ್ದಾಶ್ಚ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಹಿ ಮುಖ್ಯತಃ |
 ಅನ್ಯವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ವಾಯೌ ಮುಖ್ಯವೃತ್ತಿರ್ವಿಧೀಯತೇ ||
 ವಾಯುಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಸಂಸ್ಥಃ ಸಂಸ್ತಪತ್ಯೇತಜ್ಜಗತ್ರಯಮ್ |
 ಆಜ್ಞಯೈವ ಹರೇರ್ವಾಯೋಃ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಸೂರ್ಯಸ್ತಪತ್ಯಯಮ್ ' || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

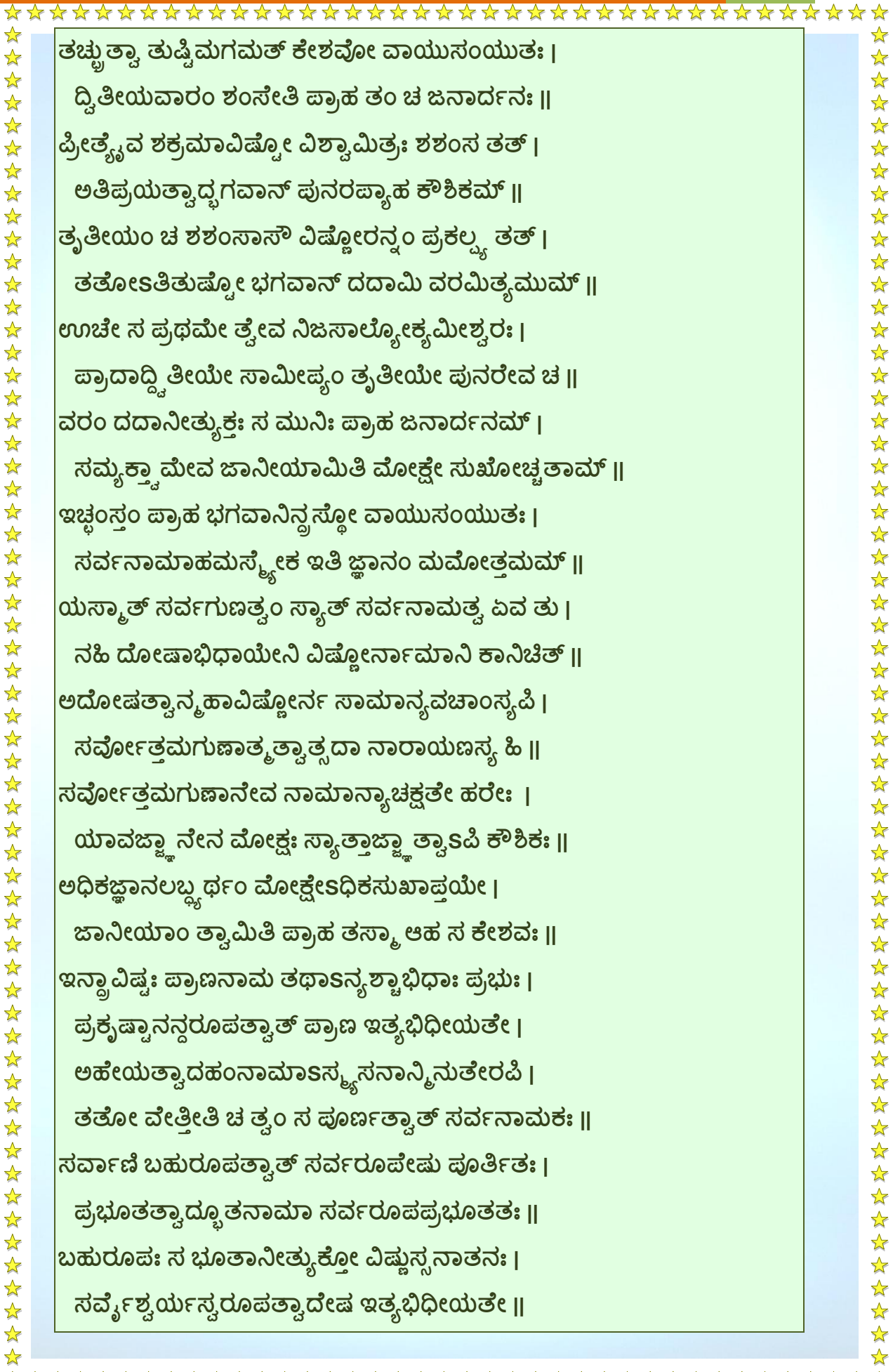
ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸೂರ್ಯಸ್ಯೇಯಂ ತಾಪನಶಕ್ತಿರಿತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ ಯೇ ಏಷ
 ತಪತೀತ್ಯುಕ್ತಮ್ | 'ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾ ಏಷ ಉದೇತಿ ಪ್ರಾಣೇಽಸ್ತಮೇತಿ' ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ |
 ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಶ್ಚ ಮುಖ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣಾವೃತ್ತಿವರ್ತಮಾನೋಽಪಿ ವಾಯಾವಪಿ ವರ್ತತೇ | ಅತಃ
 ಸರ್ವವೇದಾದ್ಯಭಿಧೇಯತ್ವಂ ವಾಯೋರಪ್ಯಸ್ತಿ | 'ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಃ' ಇತಿ
 ಶ್ರುತೇರುಭಯೋರಪಿ ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಏವ | 'ಅಯಂ ವಾವ ಶಿಶುರ್ಯೋಽಯಂ
 ಮಧ್ಯಮಃ ಪ್ರಾಣಃ' ಇತಿ ವಾಯೋರ್ವಿಶೇಷಣಾದುತ್ತಮಪ್ರಾಣೋ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಚ
 ಸಿದ್ಧಮ್ |

'ದ್ವಾವಾತ್ಮಾನೌ ಹಿ ವೇದೇಷು ದ್ವೌ ಪ್ರಾಣೌ ದ್ವೌ ಚ ಚೇತನೌ |
 ಅಜ್ಞಾನಾಭಿಭವಾಸ್ಪೃಷ್ಠೌ ವಾಯುರ್ನಾರಾಯಣಶ್ಚ ತೌ ||
 ತದನ್ಯೇ ಚೇತನಾಸ್ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಣಾಶ್ಚಾತ್ಮಾನ ಏವ ಚ |
 ಅಜ್ಞಾನಾಭಿಭವಸ್ಪೃಷ್ಠಾಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ತೇ ಹ್ಯಧರ್ಮಾಃ ಶ್ರುತಾಃ ||
 ಮಧ್ಯಮೋ ವಾಯುರೇವೈಕ ಉತ್ತಮಃ ಕೇವಲೋ ಹರಿಃ |
 ಸರ್ವಶಬ್ದೋದಿತೌ ತಸ್ಮಾದೇತೌ ದ್ವಾವೇವ ನಾಪರಃ ||
 ಅನ್ಯೇ ಚೈವ ಮಿತ್ಯೈಃ ಶಬ್ದೈರುಚ್ಯಂತೇ ನಾಮಿತ್ಯೈಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ಶ್ರೀರಪ್ಯಖಿಲಶಬ್ದೋಕ್ತಾ ವಿಷ್ಣುವನ್ನ ತು ಮುಖ್ಯತಃ ||
 ತಸ್ಮಾದಮಿತನಾಮಾನಾವಪಿ ತೌ ಮಿತನಾಮವತ್ |
 ಶ್ರೀಶ್ಚ ವಾಯುಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುಸ್ತು ಮುಖ್ಯೋಕ್ತೇರಮಿತಾಭಿಧಃ ||
 ಅನಂತನಾಮಕತ್ವಾಚ್ಚ ಸೋಽನಂತಗುಣ ಈರಿತಃ |
 ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಾನಿ ಯಸ್ಮಾತ್ ತದ್ಗುಣಾನೇವ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ' ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ || 2 ||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಹ್ಯೇತದಹಃ ಶಂಸಿಷ್ಯಂತಮಿನ್ದ ಉಪನಿಷಸಾದ ಸ
ಹಾನ್ನಮಿತ್ಯಭಿವ್ಯಾಹೃತ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಶಶಂಸ ತೇನೇನ್ದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ
ಧಾಮೋಪೇಯಾಯ ತಮಿನ್ದ ಉವಾಚ ಋಷೇ ಪ್ರಿಯಂ ವೈ ಮೇ ಧಾಮೋಪಾಗಾಃ ಸ
ವಾ ಋಷೇ ದ್ವಿತೀಯಂ ಶಂಸೇತಿ ಸ ಹಾನ್ನಮಿತ್ಯಭಿವ್ಯಾಹೃತ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ
ಶಶಂಸ ತೇನೇನ್ದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮೋಪೇಯಾಯ ತಮಿನ್ದ ಉವಾಚ ಋಷೇ
ಪ್ರಿಯಂ ವೈ ಮೇ ಧಾಮೋಪಾಗಾಃ ಸ ವಾ ಋಷೇ ತೃತೀಯಂ ಶಂಸೇತಿ ಸ
ಹಾನ್ನಮಿತ್ಯೇವಾಭಿವ್ಯಾಹೃತ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಶಶಂಸ ತೇನೇನ್ದಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ
ಧಾಮೋಪೇಯಾಯ ತಮಿನ್ದ ಉವಾಚ ಋಷೇ ಪ್ರಿಯಂ ವೈ ಮೇ ಧಾಮೋಪಾಗಾ
ವರಂ ತೇ ದದಾಮೀತಿ ಸ ಹೋವಾಚ ತ್ವಾಮೇವ ಜಾನೀಯಾಮಿತಿ ತಮಿನ್ದ ಉವಾಚ
ಪ್ರಾಣೋ ವಾ ಅಹಮಸ್ಮ್ಯಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಣಸ್ತಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಪ್ರಾಣೋ
ಹ್ಯೇಷ ಯ ಏಷ ತಪತಿ ಸ ಏತೇನ ರೂಪೇಣ ಸರ್ವಾ ದಿಶೋ ವಿಷ್ವೋಽಸ್ಮಿ ತಸ್ಯ
ಮೇಽನ್ನಂ ಮಿತ್ರಂ ದಕ್ಷಿಣಂ ತದ್ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಮೇಷ ತಪನ್ನೇವಾಸ್ಮೀತಿ ಹೋವಾಚ
|| 3 ||

ಭಾ - ಅನ್ಯದೇವತಾವಿಷಯತ್ವೇನ ಪ್ರತೀಯಮಾನಾ ಅಪ್ಯುಚೋ ಭಗವದ್ವಿಷಯಾ ಏವ
ಮುಖ್ಯತಃ | ತದನಂತರಂ ವಾಯುವಿಷಯಾಶ್ಚ | ತಸ್ಮಾದ್ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸರ್ವಂ
ಮುಖ್ಯತೋ ನಾರಾಯಣಸ್ಯಾನ್ನಂ ತದಾಜ್ಞಯಾ ವಾಯೋಶ್ಚ | ತಸ್ಮಾತ್
ತಚ್ಛಂಸನೇನ ಭಗವಾನ್ ವಾಯುಸ್ಥಾತಿಪ್ರೀಯತ ಇತಿ ದರ್ಶಯತಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ
ಹ್ಯೇತದಹಃ ಶಂಸಿಷ್ಯಂತಮಿತ್ಯಾದಿನಾ |

‘ವೃತ್ರಂ ಹತ್ವಾ ಪುರೇನ್ದಸ್ತು ಮಹೇನ್ದ್ರತ್ವಾಭಿಪತ್ತಯೇ |
ಮಹಾವ್ರತಂ ಕರ್ಮ ಚಕ್ರೇ ಹೌತ್ರಂ ಚಕ್ರೇಽತ್ರ ಕೌಶಿಕಃ ||
ಭೃಗುರಧ್ವರ್ಯುರಭವದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಽಭವತ್ ಸ್ವಯಮ್ |
ಉದ್ಗಾತಾ ವಾಯುರಭವತ್ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
ನಾದಸ್ಯಮಕರೋತ್ ತತ್ರ ತದನ್ಯೇಽನ್ಯೇಽಪಿ ಚರ್ತ್ವಿಜಃ |
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಶಂಸಿಷ್ಯನ್ಯದಾ ಸಸ್ಮಾರ ಕೇಶವಮ್ ||
ವಾಯುನಾ ಸಹ ದೇವೇಶಸ್ತದಾ ವಾಸವಮಾವಿಶತ್ |
ಆವಿಷ್ಟೋ ವಿಷ್ಟುನಾಥೇನ್ಮೋ ವಾಯುನಾ ಸಹ ಕೌಶಿಕಮ್ ||
ಶಂಸೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ನಿಷಣ್ಣೋಽಭೂದಿದಮನ್ನಂ ತವೇತಿ ಸಃ |
ಋಕ್ಸಾಹಸ್ರಂ ಶಶಂಸಾಥ ಯಜ್ಞಾಙ್ಗತ್ವೇ ನ ಭಕ್ತಿತಃ ||

ತಚ್ಚುತ್ವಾ ತುಷ್ಟಿಮಗಮತ್ ಕೇಶವೋ ವಾಯುಸಂಯುತಃ |
 ದ್ವಿತೀಯವಾರಂ ಶಂಸೇತಿ ಪ್ರಾಹ ತಂ ಚ ಜನಾರ್ದನಃ ||
 ಪ್ರೀತ್ಯೈವ ಶಕ್ರಮಾವಿಷ್ಟೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಶಶಂಸ ತತ್ |
 ಅತಿಪ್ರಯತ್ನಾದ್ಭಗವಾನ್ ಪುನರಪ್ಯಾಹ ಕೌಶಿಕಮ್ ||
 ತೃತೀಯಂ ಚ ಶಶಂಸಾಸೌ ವಿಷ್ಟೋರನ್ನಂ ಪ್ರಕಲ್ಪ್ಯ ತತ್ |
 ತತೋಽತಿತುಷ್ಟೋ ಭಗವಾನ್ ದದಾಮಿ ವರಮಿತ್ಯಮುಮ್ ||
 ಉಚೇ ಸ ಪ್ರಥಮೇ ತ್ವೇವ ನಿಜಸಾಲೋಕ್ಯಮೀಶ್ವರಃ |
 ಪ್ರಾದಾದ್ಧ್ವಿ ತೀಯೇ ಸಾಮೀಪ್ಯಂ ತೃತೀಯೇ ಪುನರೇವ ಚ ||
 ವರಂ ದದಾನೀತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಮುನಿಃ ಪ್ರಾಹ ಜನಾರ್ದನಮ್ |
 ಸಮ್ಯಕ್ತಾ ಮೇವ ಜಾನೀಯಾಮಿತಿ ಮೋಕ್ಷೇ ಸುಖೋಚ್ಚತಾಮ್ ||
 ಇಚ್ಛಂಸ್ತಂ ಪ್ರಾಹ ಭಗವಾನಿನ್ದ್ರಸ್ಥೋ ವಾಯುಸಂಯುತಃ |
 ಸರ್ವನಾಮಾಹಮಸ್ಮೈಕ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಮಮೋತ್ತಮಮ್ ||
 ಯಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಗುಣತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವನಾಮತ್ವ ಏವ ತು |
 ನಹಿ ದೋಷಾಭಿಧಾಯೇನಿ ವಿಷ್ಟೋರ್ನಾಮಾನಿ ಕಾನಿಚಿತ್ ||
 ಅದೋಷತ್ವಾನ್ಮಹಾವಿಷ್ಟೋರ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯವಚಾಂಸ್ಯಪಿ |
 ಸರ್ವೋತ್ತಮಗುಣಾತ್ಮತ್ವಾತ್ಸದಾ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಹಿ ||
 ಸರ್ವೋತ್ತಮಗುಣಾನೇವ ನಾಮಾನ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಹರೇಃ |
 ಯಾವಜ್ಞಾ ನೇನ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾತ್ಪ್ರಜ್ಞಾ ತ್ವಾಽಪಿ ಕೌಶಿಕಃ ||
 ಅಧಿಕಜ್ಞಾನಲಬ್ಧ ಧರ್ಮಂ ಮೋಕ್ಷೇಽಧಿಕಸುಖಾಪ್ತಯೇ |
 ಜಾನೀಯಾಂ ತ್ವಾಮಿತಿ ಪ್ರಾಹ ತಸ್ಮಾ ಆಹ ಸ ಕೇಶವಃ ||
 ಇನ್ದ್ರಾವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರಾಣನಾಮ ತಥಾಽನ್ಯಶ್ಚಾಭಿಧಾಃ ಪ್ರಭುಃ |
 ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಣ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
 ಅಹೇಯತ್ವಾದಹಂನಾಮಾಽಸ್ಮ್ಯಸನಾನ್ಮಿನುತೇರಪಿ |
 ತತೋ ವೇತ್ತೀತಿ ಚ ತ್ವಂ ಸ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಸರ್ವನಾಮಕಃ ||
 ಸರ್ವಾಣಿ ಬಹುರೂಪತ್ವಾತ್ ಸರ್ವರೂಪೇಷು ಪೂರ್ತಿತಃ |
 ಪ್ರಭೂತತ್ವಾದ್ಭೂತನಾಮಾ ಸರ್ವರೂಪಪ್ರಭೂತತಃ ||
 ಬಹುರೂಪಃ ಸ ಭೂತಾನೀತ್ಯುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಟುಸ್ಸನಾತನಃ |
 ಸರ್ವೈಶ್ಚರ್ಯಸ್ವರೂಪತ್ವಾದೇಷ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಸ ಏವ ಸೂರ್ಯಸಂಸ್ಥಃ ಸನ್ ಲೋಕಂ ತಪತಿ ಕೇಶವಃ |
ಸರ್ವನಾಮವತಸ್ತಸ್ಯ ಮಮಾನ್ನಂ ಮಿತ್ರಮುಚ್ಯತೇ ||
ಅನ್ನಾಭಿಮಾನಿನೀ ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚೇರೇವ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾ |
ಸಾಽನ್ನಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೋಗ್ಯತ್ವಾನಿತ್ಯಮೇವ ಚ ||
ದಕ್ಷಭಾಗಸ್ಥಿತೇನತ್ವಾದ್ಧಕ್ಷಿಣಂ ನಾಮ ಸೋಚ್ಯತೇ |
ತಸ್ಯಾ ಇನೋ ಹಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ದಕ್ಷ ಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತಃ ಸದಾ ||
ಯಸ್ಯಾಭಿಮಾನಿನ್ಯನ್ನಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ಸಾ ದೇವತೋತ್ತಮಾ |
ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ತದನ್ನಂ ತು ಋಗ್ಗುಹಸ್ತ್ರಾತ್ಮಕಂ ಮತಮ್ ||
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ದೃಷ್ಟತ್ವಾದ್ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಮಿತೀರ್ಯತೇ |
ಇನ್ದ್ರಾವಷ್ಟಃ ಕೋಽಯಮಿತಿ ಶಙ್ಕಾಂ ಪರಿಹರನ್ ಹರಿಃ ||
ಆದಿತ್ಯಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಪನ್ನಸ್ಮಿತಿ ಚೋಚಿವಾನ್ |
ತ್ವಾಂ ಜಾನೀಯಾಮಿತಿ ಪ್ರಶ್ನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ ಕುರ್ವತಃ ||
ಅಭಿಪ್ರಾಯದ್ವಯಂ ಹ್ಯಸ್ಮಿ ಶಕ್ರಾವಿಷ್ಣೋ ನ ಚಾಪರಃ |
ಹರೇರಿತಿ ತು ಮೇ ತರ್ಕಸ್ತೇಜೋಬಾಹುಲ್ಯತೋಽಜನಿ ||
ತಸ್ಯ ತರ್ಕಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಂ ಮಯಾ |
ದ್ವಿತೀಯಂ ಯದಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಯಾಜ್ಜ್ಞಾ ತವ್ಯೋ ಮೇ ವಿಶೇಷತಃ ||
ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಮಸ್ಯೈವ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸನಾತನಃ |
ಅಭಿಪ್ರಾಯದ್ವಯಸ್ಯಾಪಿ ಪರಿಹಾರಂ ಹರಿದ್ಧದೌ ||
ಪ್ರಾಣೋ ವಾಽಹಮಿತ್ಯಾದಿ ನಾಮಸನ್ನರ್ಭಮುಕ್ತವಾನ್ |
ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ನಾಮ್ನಾ ಮುಕ್ತಿಃ ಪರಾತ್ಮನಃ ||
ಇನ್ದ್ರಾವಿಷ್ಣುಃ ಕೋಽಯಮಿತಿ ಶಙ್ಕಾನುತ್ಪರ್ಥಮೇವ ಚ |
ತಪನ್ನೇವಾಸ್ಮಿತ್ಯವದತ್ ತಪಂತಂ ವೇದ ಸೋಽಪಿ ಹಿ ||
ನಾರಾಯಣಂ ಸೂರ್ಯಗತಂ ಗಾಯತ್ರೋಪಾಸಕೋ ಹಿ ಸಃ' || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ |

ಉಪನಿಷಣ್ಣಮಿನ್ದ್ರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾಽಪಿ ತ್ವಾಮೇವ ಜಾನೀಯಾಮಿತಿ ವರಸ್ವೀಕಾರಾ-
ದೀನ್ದ್ರಾದೇವ ಚೇನ್ದ್ರಾವಿಷ್ಣೋ ಭಗವಾನತ್ಯೋಕ್ತ ಇತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ | ಇನ್ದ್ರಂ ತು
ಜಾನಾತ್ಯೇವ ಹಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ | ಭಗವಂತಮಪಿ ಸ್ವರೂಪತ ಆಗತಂ ಜಾನಾತ್ಯೇವ |
ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಪ್ರಾರ್ಥನೇ 'ಪ್ರಾಣೋ ವಾ ಅಹಮಸ್ಮ್ಯಷ' ಇತ್ಯಾದಿಕಮೇವ
ಪೂರ್ಯತೇ | ಏಷ ತಪನ್ನೇವಾಸ್ಮಿತಿ ವ್ಯರ್ಥಮ್ | 'ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ ಯ ಏಷ ತಪತಿ'

ಇತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ | ಸ ಏತೇನ ರೂಪೇಣ ಸರ್ವಾ ದಿಶೋ ವಿಷ್ವೋಽಸ್ಮಿತ್ಯಾ-
 ದಿನಾಽಪ್ಯಾವಿಷ್ಟಸ್ಯ ವಿಷ್ಟುತ್ವಂ ಕಿಞ್ಚಿಜ್ಞಾ ಯತೇ | ತಥಾಽಪ್ಯೇತೇನೇತಿ
 ತೃತೀಯಾತ್ವಾತ್ ಕರಣತ್ವಾಶಙ್ಕಾ ಭವತಿ | ' ತಸ್ಯ ಮೇ' ಇತಿ ವೈಯಧಿಕರಣ್ಯಮಿತಿ
 ಚ | ಅತೋ ಭಗವನ್ನಾಮಾನಿ ಪೃಥಗುಕ್ತಾಽಹಂ ವಿಷ್ಟುರಿತ್ಯೇಷ
 ತಪನ್ನೇವಾಸ್ಮಿತ್ಯುವಾಚ | ಇನ್ದ್ರ ಶರೀರಮೇವ ಪಶ್ಯತೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯ
 ತರ್ಕಮಾತ್ರತೋ ಭಗವಾನಿತಿ ಕಿಞ್ಚಿಜ್ಞಾನಾತ ಇತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ | ನ ಚೇನ್ದ್ರಸ್ಯ
 ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಃ ಸರ್ವಶಬ್ದಾಭಿಧೇಯತ್ವಂ ಚ ವಿದ್ಯತೇ | 'ಅಜಸ್ಯ ನಾಭಾವಧ್ಯೇಕ-
 ಮರ್ಪಿತಮ್' ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪದ್ಮನಾಭಸ್ಯ ಹಿ 'ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ'
 ಇತಿ ಸರ್ವದೇವಾಭಿಧಾನತ್ವಮುಕ್ತಮ್ | ಇನ್ದ್ರೇ ಹೀನ್ದ್ರ ಶಬ್ದೋಽಪಿ ನ ಮುಖ್ಯತೋ
 ವರ್ತತೇ | ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾಭಾವಾತ್ | ಇನ್ದ್ರ ಶಬ್ದೋಽಪಿ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ವರ್ತತೇ | ಸ
 ಹಿ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

'ಯಮಿನ್ದ್ರಮಾಹುರ್ವರುಣಂ ಯಮಾಹುರ್ಯಂ ಮಿತ್ರಮಾಹುರ್ಯಮು ಸತ್ಯಮಾಹುಃ'

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

'ಇನ್ದ್ರಂ ಮಿತ್ರಂ ವರುಣಮಗ್ನಿಮಾಹುರಥೋ ದಿವ್ಯಃ ಸ ಸುಪರ್ಣೋ ಗರುತ್ಮಾನ್'

ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇಶ್ಚ |

'ಸಪ್ತಾರ್ಧಗರ್ಭಾ ಭುವನಸ್ಯ ರೇತೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಿಷ್ಠಂತಿ ಪ್ರದಿಶಾ ವಿಧರ್ಮಣಿ'

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ವಿಷ್ಟುರೇವ ಹಿ ತತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತಃ |

'ನಾಮಾನಿ ವಿಶ್ವಾಽಭಿ ನ ಸಂತಿ ಲೋಕೇ ಯದಾವಿರಾಸೀದನೃತಸ್ಯ ಸರ್ವಮ್ |

ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶಂತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಟುಂ ಪರಮಮುದಾಹರಂತಿ'

|| ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ |

'ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ' ಇತ್ಯವಧಾರಣಾನ್ನಾನ್ಯಸ್ಯ

ಸರ್ವನಾಮತ್ವಮ್ | ಸ ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾನ್ಯಃ | ಪದ್ಮನಾಭತ್ವಾದೇವ | ಶ್ರಿಯೋ

ವಾಯೋರಪಿ ನ ನಾರಾಯಣಾದಿನಾಮವತ್ವಮ್ |

'ಏಕೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತತ್ಸದೃಶಪರೌ ನ ಸ್ತಃ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ |

'ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀತ್ ತತ್ಸಮೋ ವಾಽಧಿಕೋ ವಾ ನಾಸ್ತಿ' ಇತಿ ಚ |

'ಯೇನಾವೃತಂ ಖಂ ಚ ದಿವಂ ಮಹೀಂ ಚ ಯೇನಾದಿತ್ಯಸ್ತಪತಿ ತೇಜಸಾ ಭ್ರಾಜಸಾ

ಚ |'

'ಯಮನ್ತಃ ಸಮುದ್ರೇ ಕವಯೋ ವಯಂತಿ ತದಕ್ಷರೇ ಪರಮೇ ಪ್ರಜಾ'

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಶಾಯಿನ ಏವ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ

'ತದೇವರ್ತಂ ತದು ಸತ್ಯಮಾಹುಸ್ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಕವೀನಾಂ'

ಇತಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾವಧಾರಣಾಚ್ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಂ ಸದೃಶಂ ವಾ ನಾಸ್ಯೇವ |
ಅತಸ್ತದತ್ಪ್ರೋಚ್ಯತ ಇತ್ಯಪಿ ನ ವಕ್ತವ್ಯಮ್ |

'ಪರೋಮಾತ್ರಯಾ ತನ್ನಾ ವೃಧಾನ ನ ತೇ ಮಹಿತ್ವಮನ್ವಶ್ನುವನ್ತಿ |
ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ಜಾಯಮಾನೋ ನ ಜಾತೋ ದೇವ ಮಹಿಮ್ನುಃ ಪರಮನ್ತಮಾಪ'
ಇತ್ಯಾದೇಶ್ಚ
'ನಕಿರಿನ್ವ ತ್ವದುತ್ತರೋ ನ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಅಸ್ತಿ ವೃತ್ರಹನ್ |
ನಕಿರೇವಾ ಯಥಾ ತ್ವಮ್ '

ಇತ್ಯಾದ್ಯಪಿ ಸರ್ವನಾಮಕತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯೈವ |

'ಕಿಮೇಕಂ ದೈವತಂ ಲೋಕೇ ಕಿಂ ವಾಪ್ಯೇಕಂ ಪರಾಯಣಂ' ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರಶ್ನನ್ಯಾಪಿ
'ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹತ್ತೇಜಃ ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹತ್ತಪಃ |
ಪರಮಂ ಯೋ ಮಹದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಯಃ ಪರಾಯಣಮ್ ||
ಪವಿತ್ರಾಣಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಯೋ ಮಙ್ಗಲಾನಾಂ ಚ ಮಙ್ಗಲಮ್ |
ದೈವತಂ ದೇವತಾನಾಂ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಯೋಽವ್ಯಯಃ ಪಿತಾ ||
ಯತಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಭವನ್ತ್ಯಾದಿಯುಗಾಗಮೇ |
ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಪ್ರಲಯಂ ಯಾನ್ತಿ ಪುನರೇವ ಯುಗಕ್ಷಯೇ ||
ತಸ್ಯ ಲೋಕಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ಯ ಭೂಪತೇ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಸಹಸ್ರಮ್ ||'

ಇತ್ಯೇವ ಭಾರತೇ ಪರಿಹಾರಾಚ್ಚ | ಮೇಽನ್ವಂ ದಕ್ಷಿಣಮಿತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಷ್ಣುರೇವೇತಿ
ಜ್ಞಾಯತೇ | ಸ ಹಿ ವಿಷ್ಣುರ್ದಕ್ಷಿಣಾಮಿತ್ರ ಉಕ್ತೋ ಹರಿವಂಶೇಷು
ಧನ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಾರ್ಥ್ಯಾಯೇ -

ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಃ ಸಹೈವೈತನ್ಮದಧಸ್ತಾಜ್ಞಕತ್ ಸದಾ |
ಧನ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯೋಽಹಮೇವೈಕೋ ಮಿತ್ರಂ ಮೇ ದಕ್ಷಿಣಾ ರಮಾ ||
ಇತ್ಯವಾದೀಧರಿಭೂಪಾ ಧನ್ಯೋಽಸೀತ್ಯುದಿತೋ ಮಯಾ | ಇತಿ ನಾರದವಚನಮ್ |

ನ ಚ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಾಭಿಮಾನಿನೀಂ ದೇವೀಂ ವಿನಾ ಚೇತನಮಾತ್ರಸ್ಯ
ಮುಖ್ಯಮಿತ್ರತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ |

‘ಮಿನೋತಿ ತ್ರಾಯತೇ ಚೇತಿ ಮಿತ್ರಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಽಯಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಸ ಮಿತ್ರಂ ತಸ್ಯ ನಾನ್ಯಥಾ’ || ಇತಿ ಹಿ ಭಾರತೇ |

ಉಕ್ಥಾಯುತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಷ್ಣುರೇವಾತ್ಪ್ರೋಕ್ತ ಇತ್ಯವಗಮ್ಯತೇ | ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ
ಹ್ಯುಕ್ಥನಾಮಕಂ ಮುಖ್ಯತಃ |

‘ಮಹಾವ್ರತನಿಯುಕ್ತಂ ಯದ್ಯುಕ್ತಹಸ್ರಂ ಹರೇಃ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ತದುಕ್ಥಮಿತಿ ಸಮ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತೇನೇ ಯೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಹಿ ||
ತಸ್ಮಾದುಕ್ಥಾಯುರಿತ್ಯುಕ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿನ್ವ ಉಚ್ಯತೇ |
ತಸ್ಮಾದುಕ್ಥಾಯುರಿನ್ವೇತಿ ವಿಷ್ಣುರ್ಯಜ್ಞೇಷು ಪೂಜ್ಯತೇ ’|| ಇತಿ ಗಾರುಡೇ |

ವಿಷ್ಣುರ್ಯುಕ್ಥಾಯುರೀನ್ವ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ | ಯಜ್ಞೇಷ್ವನ್ಯ ಇನ್ವಃ ಪೃತಕ್ಷೋಚ್ಯತೇ |
‘ಯಮಿನ್ವಮಾಹುರ್ವರುಣಂ ಯಮಾಹುರ್ಯಮಿತ್ರಮಾಹುರ್ಯಮು ಸತ್ಯಮಾಹುಃ’
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ‘ತನ್ಮೈತ್ವಾತೇಭ್ಯಸ್ತ’ ಇತಿ ಭೇದವಚನಾಚ್ಚ | ಸತ್ಯ ಇತಿ ವಾಯುಃ |
‘ಸದಿತಿ ಪ್ರಾಣ ’ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |

ಸದೇವ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಂ ಸತ್ಯೋ ವಾಯುರುದಾಹೃತಃ |
ಸಾಧುತ್ವಂ ಸತ್ಯತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸಾಧುರ್ವಾಯುರ್ಹಿ ಸರ್ವತಃ ’ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಪ್ರಿಯಧಾಮ್ನ ಉಪ ಸಮೀಪೇ ಗಮನಂ ನಾಮ
ತದ್ಧಾಮಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾರಣಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದಪ್ರಾಪ್ತೀಃ | ಅನ್ಯಥೋಪಶಬ್ದೋ ವ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ |
ನ ಚ ತದೈವ ಭಗವತಃ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್ |

‘ಬೃಹಸ್ಪತೀಸಹಸ್ರೇ ಪ್ರಥಮೇ ಸಾಲ್ಯೋಕ್ಯಂ ಪ್ರದದೌ ಹರಿಃ |
ದ್ವಿತೀಯೇ ಸ್ವಪುರಪ್ರಾಪ್ತಿಂ ತೃತೀಯೇಽಂತಃ ಪುರಸ್ಯ ಚ ||
ತಥಾ ಸ್ವವಿಷಯಂ ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇ ದದೌ ಪ್ರಭುಃ’ | ಇತಿ ಚ ಗಾರುಡೇ |

ನ ಚೇನ್ಪ್ರಾಧಿಭಿರೈಕೈಮತ್ರೋಚ್ಯತೇ | ‘ಪ್ರಾಣಸ್ತಥಾಽನುಗಮಾತ್ ’ ಇತಿ ಚ ವಿಷ್ಣೋರೇವ
ಪ್ರಾಣಶಬ್ದಾಭಿಧೇಯತ್ವಮುಕ್ತಾ ‘ನ ವಕ್ತುರಾತ್ಮೋಪದೇಶಾದಿತಿ ಚೇದಧ್ಯಾತ್ಮ-
ಸಮ್ಪನ್ನಭೂಮಾ ಹ್ಯಸ್ಮಿನ್’ ಇತಿ ವಕ್ತುಃ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಶಂಸಿತು-
ರ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಯೇನ್ವೇಣ ಸ್ವಾತ್ಮೋಪದೇಶಃ ಕ್ರಿಯತ ಇತಿ ಪಕ್ಷೋ ನಿರಾಕೃತೋ ಹಿ
ಭಗವತಾ ಸೂತ್ರೇಷು | ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಪನ್ನಶಬ್ದೇನಾವೇಶೋ ವಿಷ್ಣೋರಿನ್ವೇ ವಿವಕ್ಷಿತೋ
ಭಗವತಾ | ಅನ್ಯೇಷ್ವಂತರ್ಯಾಮಿರೂಪೇಣ ಸಮ್ಪನ್ನೋಽಸ್ಯೇವ | ಅಸ್ಮಿನ್ನಿನ್ವೇ ತು
ವಿಶೇಷಾವೇಶಸ್ತಾತ್ಕಾಲಿಕಃ | ಅಧಿಕಾತ್ಮನಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ

ಸಮ್ಪನ್ನೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಪನ್ನಃ | ನ ಹಿ ಸ್ವಾತ್ಮನಾಸ್ವಸ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭವತಿ |
ಯದ್ಯಾಧ್ಯಾತ್ಮಮಾತ್ರಮತ್ರೋಚ್ಯತ ಇತಿ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ತರ್ಹ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಭೂಮೇತ್ಯೇವ
ಸ್ಯಾತ್ ಸಮ್ಪನ್ನಶಬ್ದೋ ವ್ಯರ್ಥಃ | ತಸ್ಮಾದೀನ್ವಾದಿ ಜೀವೇಭ್ಯೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೇದ
ಏವಾತ್ರ ಭಗವತೋ ವಿವಕ್ಷಿತಃ | 'ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟ್ಯಾ ತೂಪದೇಶೋ ವಾಮದೇವವತ್'
ಇತಿ ಶಾಸ್ತುರಂತರ್ಯಾಮಿಣೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವಶರೀರಸ್ಥಿತತ್ವಾಸ್ಸರ್ವ-
ನಾಮಾಭಿಧೇಯತ್ವಂ ಚೋಕ್ತಂ ಅಹಂ ಮನುರಭವಂ ಸೂರ್ಯಶ್ಚೇತ್ಯಾದಿವತ್ | ನ ಹಿ
ಮನುಸೂರ್ಯಾದಿಭವತಿ ವಾಮದೇವಸ್ತೇಷಾಂ ಪಕ್ಷೇಽಪಿ | ಸರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿಹೀನತಾಂ
ಹಿ ತೇ ಮೋಕ್ಷಂ ವದಂತಿ | ಅತ್ರ ಚಾಹಂ
ಭೂಮಿಮದದಾಮಾರ್ಯಾಯೇತ್ಯಾದಿನಾಪ್ರವೃತ್ತಿರೇವೋಚ್ಯತೇ | ನ ಚ
ವಾಮದೇವೇನ ಮನ್ವಾದಿಕರ್ಮಕ್ರಿಯತೇ ಕದಾಪಿ | ಅತೀತಾರ್ಥಶ್ಚಾಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ
ಭೂಮಿಮದದಾಮಿತ್ಯಾದಿನಾ | ನ ಹಿ ಪೂರ್ವಂ ವಾಮದೇವೇನ ತಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ
ಕೃತಾನಿ | ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಹೀನ್ವಾಯ ಭೂಮಿಮದದಾತ್ | ಸ ಏವ ಚ ಸರ್ವೇಷ್ಟಂತ-
ರ್ಯಾಮಿತ್ವೇನ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ನಾಮಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ
ಕುರ್ವನ್ನವಬೋಧ-ಸೂರಿನಿಯಮನಾದಿಭಿರ್ಮನುಸೂರ್ಯಾದಿಸರ್ವನಾಮಾ
ಭವತಿ | ಯದಿ ಭೇದಸ್ಯ ಪೂರ್ವಮಪಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಜ್ಞೇಕ್ರಿಯತೇ ತರ್ಹಿ
ಭೂಮಿದಾನಾದಿಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಾಂ ಮನ್ವಾದಿತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಾದಹಂ
ಮನುರಭವಮಿತ್ಯಾದಿಕಂ ಸರ್ವಮನರ್ಥಕಮೇವ ಭವತಿ |

ಜೀವೇಶ್ವರಭಿದಾ ಚೈವ ಜೀವಭೇದಃ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ಜಡೇಶ್ವರಭಿದಾ ಚೈವ ಜಡಭೇದಸ್ತಥೈವ ಚ ||
ಜಡಜೀವಭಿದಾ ಚೈವ ಸತ್ಯೋಽಯಂ ಭೇದಪಿಶ್ವಕಃ |
ನ ಕದಾಚಿನ್ನಿವತ್ಯೋಽಯಂ ಮುಕ್ತೌ ಸಂಸಾರ ಏವ ವಾ ||
ಯ ಏತದನ್ಯಥಾ ಬ್ರೂಯುಸ್ತೇ ಹಿ ಯಾನ್ಯಧರಂ ತಮಃ | ಇತಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪರ್ವಣಿ |
ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ತೇ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್ |
ಈಶ್ವರೋಽಹಂಮಹಂ ಭೋಗೀ ಸಿದ್ಧೋಹಂ ಬಲವಾನ್ ಸುಖೀ ||
ಏತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮವಷ್ಟಭ್ಯ ನಷ್ಟಾತ್ಮಾನೋಽಲ್ಪಬುದ್ಧಯಃ |
ಆಸುರೀಂ ಯೋನಿಮಾಪನ್ನಾ ಮೂಢಾ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ ||
ಮಾಮಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ಕೌಂತೇಯ ತತೋ ಯಾನ್ಯಧಮಾಂ ಗತಿಮ್ | ಇತ್ಯಾದಿ ಚ

ನ ಚ ಪ್ರಾಣೋ ವಾ ಅಹಮಸ್ಮ್ಯಜೇ ಇತ್ಯಾದಾವಹಮಸ್ಮ್ಯಾದಿಶಬ್ದೋಽಸ್ಮಚ್ಚಬ್ಧಾರ್ಥಃ |
 ಏಷ ತಪನ್ನೇವಾಸ್ಮಿತ್ಯುಪರಿತನಸ್ಯ ವೈಯರ್ಥ್ಯತ್ | ಪ್ರಾಣೋ ಹ್ಯೇಷ ಯ ಏಷ
 ತಪತೀತ್ಯುಕ್ತತ್ವತ್ | ಅತೋಽಹಮಸ್ಮಿತ್ಯಾದಿ ಚ ಭಗವನ್ನಾಮೈವ | ನ ಚ
 ಜೀವೈಕೈವಚನಮತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತಮ್ | ತಾ ವಾ ಏತಾಃ ಸರ್ವಾ ಋಚಃ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಃ
 ಸರ್ವೇ ಘೋಷಾ ಏಕೈವ ವ್ಯಾಹೃತಿಃ ಪ್ರಾಣ ಏವೇತಿ ಸರ್ವರ್ನಾಮಾಭಿಧೇಯತ್ವಂ
 ಭಗವತ ಉಕ್ತಾ ತತ್ಯೈವ ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಹ್ಯೇತದರಿತ್ಯಾ-
 ದ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಕೋಕ್ತಾ | ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಾನ್ತರ್ಯಾಮಿತ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಗುಣವತ್ತ್ವಾತ್
 ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವಾಚ್ಚ ಸರ್ವನಾಮವತ್ತ್ವ ಮೇವ ವಿಷ್ಣೋರುಚ್ಯತೇ ನ ತು
 ಸರ್ವಸ್ವರೂಪತ್ವಮ್ | ಉಕ್ತಂ ಚ ಭಾರತೇ -

ಸೃಷ್ಟೃತ್ವಾಚ್ಚೈವ ಪಾತ್ರೃತ್ವಾನ್ನಿಯಮಾಚ್ಚ ಪ್ರಕಾಶನಾತ್ |
 ಸರ್ವತ್ವಮುಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ನತು ಸರ್ವಸ್ವರೂಪತಃ || ಇತಿ ||
 'ಪುರುಷ ಏವೇದಂ ಸರ್ವಂ ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಮ್' ಇತಿ
 ಪುರುಷಣೈವೇದಂ ಸರ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ 'ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಮ್',
 'ಆ ತೃಣಾದಾಕರೀಷಾತ್ ಸರ್ವಂ ಭಗವಾನಿತಿ ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿರೇವ' ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ |
 'ಹಿರಣ್ಮಯೋ ಹ ವಾ ಅಮುಷ್ಮಿಂಲೋಕೇ ಸಮ್ಭವತಿ ಹಿರಣ್ಮಯಃ |

ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದೃಶೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ 'ಅಮೃತೋ ಹ ವಾ
 ಅಮುಷ್ಮಿಂಲೋಕೇ ಸಮ್ಭವತ್ಯಮೃತಃ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದೃಶೇ ಯ
 ಏವಂ ವೇದ'

'ಸ ಏತೇನ ಪ್ರಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾಽಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾದುತ್ತಾ ಮ್ಯಾಮುಷ್ಮಿನ್ ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೇ
 ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಾಪ್ತಾಽಮೃತಃ ಸಮಭವತ್ಸಮಭವತ್'

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಭೇದಸ್ಯೈವೋಕ್ತೇಶ್ಚ |

ನ ಹಿ ಭೇದಾಭಾವೇ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ದದೃಶ ಇತಿ ಯುಚ್ಯತೇ | ನ
 ಚಾಮುಕ್ತಃ ಸರ್ವಭೂತೈರ್ಮುಕ್ತೋ ದೃಶ್ಯತೇ | ಏಕತ್ವೇ ತು ದದೃಶ ಇತ್ಯೇತಾವತಾ
 ಪೂರ್ಯತೇ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯ ಇತಿ ವ್ಯರ್ಥಮ್ | ನ ಚ ತೇಷಾಂ ಪಕ್ಷೇ

ಸ್ವಯಮಪಿ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯತಿ | ಕರ್ತೃಕರ್ಮವಿರೋಧ ಇತಿ ಹಿ ತೇ ವದಂತಿ | ಅತಃ
ಸರ್ವಶ್ರುತಿವಿರೋಧ ಏವ ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯಾಙ್ಗೇಕಾರೇ |

ನ ಚ ಕರ್ತೃಕರ್ಮವಿರೋಧೋ ನಾಮಾಸ್ತೀತ್ಯತ್ರ ಕಿಞ್ಚಿನ್ನಾನ್ಮನಮ್ |
ಶ್ರುತ್ಯನುಭವಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ ಸ್ವದರ್ಶನಾದೇಃ | ನ ಚ ತೇಷಾಂ ಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಜ್ಞೇನ ಸರ್ವಜ್ಞೇನ
ಪರಮಾತ್ಮನಾ ಸರ್ವಕಾಮಾವಾಪ್ತಿನಾಮಾಙ್ಗೇಕ್ರಿಯತೇ ಶರೀರಾದುತ್ಕ್ರಾಂತಸ್ಯ
ಜ್ಞಾನಿನಃ | ತಸ್ಮಾದ್ವೇದವಿರುದ್ಧವಾದಿನಃ ಏವ ತೇಽಪಿ |

ನ ಚ ಶೂನ್ಯವಾದಿನಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷೋ ದೃಶ್ಯತೇ | ನ ಹಿ ಸರ್ವಾವಾಚ್ಯಂ ಸರ್ವಾಜ್ಞೇಯಂ
ಶೂನ್ಯಂ ಚೇತಿ ಕಶ್ಚಿದ್ವಿಶೇಷಃ | ಕೇನಾಪಿ ಶಬ್ದೇನಾವಾಚ್ಯಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಾಯಾಮಪಿ
ಪ್ರಮಾಣಂ ನಾಸ್ತಿ | ಕ್ಷೀರಮಾದುರ್ಯಾದಯೋಽಪಿ ತ್ಯರೇವ ಶಬ್ದೈರುಚ್ಯಂತೇ |

ವಿಶದಂ ಕ್ಷೀರಮಾಧುರ್ಯಂ ಸ್ಥಿರಮಾಚ್ಯಸ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣಕರ್ಮ |
ಸಿತಸ್ಯ ಪನಸಾದೀನಾಂ ನಿರ್ಹಾರೀತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ನ ಚ ಸರ್ವಗುಣದೋಷಕ್ರಿಯಾವಿನಿರ್ಮುಕ್ತಸ್ಯಾಸ್ತಿತ್ವಮಪಿ ಕುತ್ರ ಚಿದ್ವಿಷ್ಣುಮ್ | ಅತಃ
ಶೂನ್ಯವಾದಿನ ಏವ ತೇಽಪಿ | ' ಅಸ್ತೀತ್ಯೇವೋಪಲಬ್ಧಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಭಾವಃ ಪ್ರಸೀದತಿ '
ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಸಾದಾದಿಗುಣಾಶ್ಚ ಭಗವತೋ ದೃಶ್ಯಂತೇ | 'ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಕ್ಷತ್ರಂ
ಚೋಭೇ ಭವತ ಓದನಃ' ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚ | ' ತಸ್ಮಿನ್ ದೇವಾಃ ಶ್ರೀತಾಃ
ಸರ್ವೇ' ಇತ್ಯಾದಿಗುಣಾಶ್ಚ ತತ್ತ್ವವೋಕ್ತಾಃ |

ಅಕ್ಷಣ್ಣಂತಃ ಕರ್ಣವಂತಃ ಸಖಾಯೋ ಮನೋಜವೇಷ್ಟಸಮಾ ಬಭೂವುಃ |
ಆದಘ್ನಾಸ ಉಪಕಕ್ಷಾಸ ಉತ್ವೇ ಹ್ರದಾ ಇವ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಉ ತ್ವೇ ದದೃಶ್ರೇ ||
ಇತಿ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ತಾರತಮ್ಯಂ ಚೋಕ್ತಮ್ |
'ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಕರ್ಣಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾತ್ ಕರ್ಣಸಂಯುತಾಃ |
ಅಕ್ಷಣ್ಣಂತೋ ದರ್ಶನಾಚ್ಚ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಯೇ ಗುಣಾಃ ||
ತಾರತಮ್ಯಂ ಚ ತೇಷಾಂ ಹಿ ಶ್ರುತಾವುದಿತಮಜ್ಞಸಾ |
ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಧ್ನಾಸ್ತು ಕೇಚಿತ್ ತಿಷ್ಠಂತಿ ಮುಕ್ತಿಗಾಃ ||
ಉಪಸ್ಥಿತಾ ಬ್ರಹ್ಮವನಂ ಕೇಚಿದಶ್ಚತ್ಥಮಣ್ಡಲಮ್ |
ಐರೇ ಹ್ರದೇ ಕೇಚಿದಪಿ ದೇವಾ ಏವ ಸದಾ ಹರಿಮ್ ||

ನಾಗಭೋಗಶಯಂ ಮುಕ್ತಾ ದದೃಶ್ರೇಽಧಿಕಮೋದಿನಃ |
 ಸಾಗರಾದಿಸ್ಥಿತಾ ವಿಷ್ಣುಂ ಪಶ್ಯನ್ನಿ ಕ್ವಚಿದೇವ ಹಿ' || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಾರೇ |
 'ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪವಮಾನ ಛನ್ನಸ್ಯಾಂ ವಾಚಂ ವದನ್ | ಗ್ರಾವ್ಣಾ ಸೋಮೇ
 ಮಹೀಯತೇ ಸೋಮೇನಾನಂದಂ ಜನಯನ್ನಿನ್ವಾಯೇನ್ನೋ ಪರಿಸ್ರವ' ||
 'ಯತ್ರ ಜ್ಯೋತಿರಜಸ್ರಂ ಯಸ್ಮಿಂಲ್ಲೋಕೇ ಸ್ವರ್ಹಿತಮ್ |
 ತಸ್ಮಿನ್ಮಾಂ ಧೇಹಿ ಪವಮಾನಾಮೃತೇ ಲೋಕೇ ಅಕ್ಷಿತ ಇನ್ವಾಯೇನ್ನೋ ಪರಿಸ್ರವ' ||
 'ಯತ್ರ ರಾಜ ವೈವಸ್ವತೋ ಯತ್ರಾವರೋಧನಂ ದಿವಃ |
 ಯತ್ರಾಮೂರ್ಯಹ್ವತೀರಾಪಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀನ್ವಾಯೇನ್ನೋ ಪರಿಸ್ರವ ||
 'ಯತ್ರಾ ನು ಕಾಮಂ ಚರಣಂ ತ್ರಿನಾಕೇ ತ್ರಿದಿವೇ ದಿವಃ |
 ಲೋಕಾ ಯತ್ರ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮನ್ನಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀನ್ವಾಯೇನ್ನೋ ಪರಿಸ್ರವ' ||
 'ಯತ್ರಾನನ್ದಾಶ್ಚ ಮೋದಾಶ್ಚ ಮುದಃ ಪ್ರಮುದ ಆಸತೇ |
 ಕಾಮಸ್ಯ ಯತ್ರಾಪ್ತಾಃ ಕಾಮಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧೀನ್ವಾಯೇನ್ನೋ ಪರಿಸ್ರವ' ||

ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮಸೂರ್ಯಯಮಾದೀನಾಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ದಿವೋದೇವ್ಯಾ
 ಅವರೋಧಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವದೇವೀನಾಂ ಗಜ್ಞಾದ್ಯಭೇವತಾನಾಂ ಚ ವೇತ
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಸೋಮಯಾಗಾದಿಕಂ ಕಾಮಚರಣಂ ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ
 ಭೇದೇನಾವಸ್ಥಿತಾನಾಮುಚ್ಯತೇ | ಮುಕ್ತಾಶ್ಚಾತ್ರೋಚ್ಯಂತ ಇತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ |
 ಅಮೃತಂ ಕೃಧೀತಿ ವಚನಾತ್ | ಅಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸ್ವೇ ಸ್ವೇ ಲೋಕೇಽವಸ್ಥಾನಾಂ ಹಿ
 ತೇಷಾಮ್ | ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಹಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕೇಽವಸ್ಥಾನಂ ದೇವಾನಾಮ್ | 'ಮುಕ್ತಃ
 ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾತ್' | 'ಸಂಕಲ್ಪಾದೇವ ಚ ತಚ್ಛುತೇ' | 'ಜಗದ್ವ್ಯಾ ಪಾರವರ್ಜನಮ್' |
 'ಭೋಗಮಾತ್ರಸಾಮ್ಯಲಿಜ್ಞಾಚ್ಚ' | 'ಅನಾವೃತ್ತಿಃ ಶಬ್ದಾದನಾವೃತ್ತಿಃ ಶಬ್ದಾತ್' | ಇತ್ಯಾದಿ
 ಮುಕ್ತಸೂತ್ರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೇದೋ ಭೋಗಾದಿಕಂ ಚ ಸರ್ವಂ
 ಪ್ರತೀಯತೇ | ಗ್ರಾವ್ಣಾ ಸೋಮೇ ಮಹೀಯತ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽನ್ಯಮುಕ್ತೈಃ ಪೂಜ್ಯತ್ವಂ
 ಚ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ನ ಚ ಸೂತ್ರೇಷು ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಸ್ಯಾಪಚಾರಿಕತ್ವಂ ವಕ್ತುಂ ಯುಜ್ಯತೇ
 ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ ತೇಷಾಮ್ | ಅತಿಪ್ರಸಂಭವೋಪಚಾರಾದಿಕಲ್ಪನೇ |
 'ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಪದ್ಯೈಶ್ಚೈವ ಹೇತುಮದ್ಭಿರ್ವಿನಿಶ್ಚಿತೈಃ' ಇತಿ ನಿಶ್ಚಿತಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಿ |

ಬಹುನಾಟ್ರ ಕಿಮುಕ್ತೇನ ಯಾವಚ್ಛೇತಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ |

ಯೋಗೀ ತಾವನ್ನ ಮುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದೇಷ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಃ || ಇತಿ ಚಾದಿತ್ಯಪುರಾಣೇ

ನ ಚ ನಿರ್ಣಾಯಕಾನಿ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯನ್ಯಪಹಾಯ ಮಾನುಷವಾಕ್ಯೈರೇವ

ತೇಷಾಮುಪಚಾರತ್ವಾದಿಕಂ ಕಲ್ಯಮ್ | ನ ಚ ಭೋಗರಹಿತಾ

ಮುಕ್ತಿನಾಮಾನ್ಯಾಽಸ್ತೀತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿನ್ಮಾನಮ್ |

ಭುಜ್ಜತೇ ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಥಾ ದೇವಗ್ರಹಾದಯಃ |

ತಥಾ ಮುಕ್ತಾವುತ್ರಮಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುವಾವಿಶ್ಯ ಭುಜ್ಜತೇ ||

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸರ್ವದಾ ದುಃಖವರ್ಜಿತಾಃ |

ನ ತು ವಿಷ್ಣುಗುಣಾನ್ಸರ್ವೇ ಭುಜ್ಜತೇ ತೇ ಕದಾಚನ ||

ಬಾಹ್ಯಭೋಗಾನ್ ಭುಜ್ಜತೇ ಚ ತಾರತಮ್ಯೇನ ಕಾಂಶ್ಚನ |

ವಿಷ್ಣೋರ್ದೇಹಾದ್ಭಿಶ್ಚಾಪಿ ನಿರ್ಗಚ್ಛಂತಿ ಯಥೇಷ್ಟತಃ || ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |

ಇದಂ ಜ್ಞಾನಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಮ ಸಾಧರ್ಮ್ಯಮಾಗತಾಃ |

ಸರ್ಗೇಽಪಿ ನೋಪಜಾಯಂತೇ ಪ್ರಲಯೇ ನ ವ್ಯಥಂತಿ ಚ || ಇತಿ ಭಗವದ್ವಚನಮ್ |

ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತೈರಪೀಜ್ಯಮಾನಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾಧ್ಭಿನ್ನಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮಃ ಸರ್ವನಾಮಾ

ಸರ್ವಶಕ್ತಿಃ ಸರ್ವಗುಣಸಮೂರ್ಣೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸರ್ವವೇದಾದಿಷೂಚ್ಯತ ಇತಿ

ಸಿದ್ಧಮ್ || 3 ||

ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಸ್ಯ ಯಾನಿ ವ್ಯಜ್ಞಾನಾನಿ ತಚ್ಛರೀರಂ

ಯೋಘೋಷಃ ಸ ಆತ್ಮಾಯ ಉಷ್ಮಾಣಃ ಸ ಪ್ರಾಣ ಏತದ್ಧಸ್ಮೈ ತದ್ವಿದ್ವಾನ್ವಸಿಷ್ಠೋ

ವಸಿಷ್ಠೋ ಬಭೂವ ತತ ಏತನ್ನಾಮಧೇಯಂ ಲೇಭ ಏತದು ಹೈವೇನ್ದ್ರೋ

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾಯ ಪ್ರೋವಾಚ್ಯತದು ಹೈವೇನ್ದ್ರೋ ಭಾರದ್ವಾಜಾಯ ಪ್ರೋವಾಚ

ತಸ್ಮಾತ್ಸತೇನ ಬನ್ಧುನಾ ಯಜ್ಞೇಷು ಹೂಯತೇ ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ

ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಸ್ಯ ವಾ ಏತಸ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಯ ಷಟ್ ತ್ರಿಂಶತ-

ಮಕ್ಷರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಭವಂತಿ ತಾವಂತಿ ಶತಸಂವತ್ಸರಸ್ಯಾಹ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಭವಂತಿ

ವ್ಯಜ್ಞನೈರೇವ ರಾತ್ರೀರಾಪ್ನವಂತಿ ಸ್ವರೈರಹಾನಿ ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ

ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಸ್ಯ ವಾ ಏತಸ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಯ ಪರಸ್ತಾತ್ರಜ್ಞಾಮಯೋ

ದೇವತಾಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಮಯೋಽಮೃತಮಯಃ ಸಮ್ಪೂಯ ದೇವತಾ ಅಪ್ಯೇತಿ ಯ

ಏವಂ ವೇದ ತದ್ಯೋಽಹಂ ಸೋಽಸೌ ಯೋಽಸೌ ಸೋಽಹಂ ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾ
ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಜಗತ್ಸಸ್ಥುಷಶ್ಚೇತ್ಯೇತದು ಹೈವೋಪೇಕ್ಷೇತೋಪೇಕ್ಷೇತ || 4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಯಾವತೀಭಿರ್ಋಗ್ನಿಃ ಶಂಸಿತಾಭಿಃ ಷಟ್-ತ್ರಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಕ್ಷರಾಣಿ ಭವನ್ತಿ |
ಯಸ್ಮಾತ್ಕಸ್ಮಾದಪಿ ಚಿನ್ದಸಸ್ತಾವತ್ಯಃ ಶಂಸನೀಯಾಸ್ತದಾ ಸಮ್ವಾದಿತಂ
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಭವತಿ | ತತ್ರ ಯಾ ವ್ಯಜ್ಞನಾಭಿಮಾನಿದೇವತಾ ಸೈವ
ಸರ್ವಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಶರೀರಾಭಿಮಾನಿದೇವತಾ ಸ್ವಾಯಮ್ಮು ವೋ ಮನುಃ |
ಘೋಷಾಭಿಮಾನಿದೇವತಾ ಸರ್ವಜೀವಾಭಿಮಾನೀ ಬ್ರಹ್ಮಾ | ಉಷ್ಮಾಭಿಮಾನೀ
ವಾಯುಃ |

ವ್ಯಜ್ಞನಾನಾಂ ಶರೀರಸ್ಯ ಚಾಭಿಮಾನಿ ಮನುಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಘೋಷಾಣಾಂ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಮಭಿಮಾನೀ ಚತುರ್ಮುಖಃ ||
ಉಷ್ಮಾಭಿಮಾನೀ ವಾಯುಶ್ಚ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಏತೇಷಾಮಧಿಪಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಬೃಹತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ದೇವತಾಮ್ ||
ಉಪಾಸ್ಯೈವ ವಸಿಷ್ಠೋಽಭೂದ್ವಸಿಷ್ಠಃ ಶಕ್ರ ಏವ ಚ |
ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಕೌಶಿಕಾಯ ಭರದ್ವಾಜಾಯ ಚಾದದಾತ್ ||
ಏತದ್ವಿದ್ಯಾಬಲೇನೈವ ವಿದ್ಯಾಧೀಶೇನ ಬನ್ಧನಾ |
ಯಜ್ಞೇಷ್ವಾಹೂಯತೇ ನಿತ್ಯಮಿನ್ದ್ರೋ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದತಃ ||
ಷಟ್-ತ್ರಿಂಶದ್ರೂಪವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ವ್ಯಜ್ಞನೇಷು ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ತಾನೈವ ವಿಷ್ಣುರೂಪಾಣಿ ರಾತ್ರೀನಾಮಪಿ ದೇವತಾಃ ||
ಏಕೈಕಂ ಚ ಸಹಸ್ರಂ ತದ್ವ್ಯಜ್ಞನೇಷು ಚ ರಾತ್ರಿಷು |
ರೂಪಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ಥಿತಂ ವ್ಯೂಹ್ಯ ಷಟ್- ತ್ರಿಂಶತಿಸಹಸ್ರಧಾ ||
ಷಟ್-ತ್ರಿಂಶತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸ್ವರಗಾಣಿ ಹರೇರಪಿ |
ತಾನೈವಾಹ್ನಾಂ ದೈವತಾನಿ ರೂಪಾಣಿ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||
ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ರೂಪಾಣೈವಂ ರಮಾಪತೇಃ |
ಶತಾಬ್ದಾನಾಮಹೋರಾತ್ರ ದೈವತಾನ್ಯುತ್ತಮಾನಿ ಚ ||
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರವರ್ಣಾನಾಮಪಿ ಧ್ಯಾತ್ವಾಽಖಿಲಾನ್ಯಪಿ |
ಶತವರ್ಷಹರಿಧ್ಯಾನಫಲಮಾಪ್ನೋತಿ ಪೂರುಷಃ ||

ಏವಂ ಜ್ಞಾತ್ಯೈವ ಸಮ್ಪಾದ್ಯ ಬೃಹತೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಮ್ |
ಜ್ಞಾನಾನ್ನಾರಾಯಣಸ್ಯೈವ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಜ್ಞಾನಸಂತತೇಃ ||
ಸ ಏವ ಮೇ ವಯೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಜ್ಞಾನರೂಪಕಃ |
ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ ಮಯಶಬ್ದೋಽಯಂ ವಕ್ತಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸದೈವ ಹಿ ||
ಪ್ರಧಾನೋಽಸ್ಯ ಹರಿಯುಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಜ್ಞಾರೂಪೋಽಧಿದೇವತಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತಂ ಚ ತೇನಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಮಯ ಉಚ್ಯತೇ ||
ಸರ್ವೋತ್ತಮಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ್ವಿಷ್ಣುರುಕ್ತಃ ಸ ದೇವತಾ |
ಬ್ರಹ್ಮ ಪೂರ್ಣಗುಣತ್ವಾಚ್ಚ ನಿತ್ಯತ್ವಾದಮೃತಂ ತಥಾ ||
ಏತಾದೃಶಂ ತು ಯೋ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಧಾನಂ ವೇತ್ತಿ ಸರ್ವದಾ |
ಪ್ರಜ್ಞಾದಿಭಿರ್ಗುಣೈಃ ಸ್ವಸ್ಮಾತ್ ಪರೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸದಾಽಧಿಕಮ್ ||
ಪ್ರಜ್ಞಾದೇವಬ್ರಹ್ಮಾಮೃತಮಯಃ ಸ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ |
ಪ್ರಜ್ಞಾದಿಮಯ ಏವಂ ಸ ಭೂತ್ವಾ ದೇವಾನ್ ಕ್ರಮೇಣ ಚ ||
ಏತಿ ಮಾರುತಪರ್ಯುನ್ತಾನ್ ಮಾರುತೇನ ಚ ಕೇಶವಮ್ |
ಸಮ್ಪಾದನಾಚ್ಚ ವಿದ್ಯಾಯಾ ಅಸ್ಯಾಃ ಪರತ ಏವ ಚ ||
ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ರೂಪಾಣಿ ಹಿ ರಮಾಪತೇಃ |
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸಂಸ್ಥಾನಿ ಸ್ವರವ್ಯಂಜನಭೇದತಃ ||
ತಾನ್ಯೇವ ಪುರುಷಸ್ಥಾನಿ ಯುಸ್ಮಾತ್ ಪುರುಷಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ತಚ್ಚಂಸ್ಯಂ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ನ ಹ್ಯುತೇ ನರಮ್ ||
ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಾನ್ಯೇವಾಹರ್ನಿಶಾಸುಚ |
ವಿಷ್ಣುರೂಪಾಣಿ ಸೂರ್ಯೋಽಪಿ ತ್ವಹೋರಾತ್ರಂ ಹಿ ಸೂರ್ಯಗಮ್ ||
ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಽಯಮಹಂ ನಾಮಾ ಸದಾಽಹೇಯತ್ವಹೇತುತಃ |
ಸ ಏವಾಸೌ ಸೂರ್ಯಸಂಸ್ಥಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
ಯೋಽಸೌ ಸೂರ್ಯಗತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸೋಽಹೇಯೋ ಭಾಸ್ಕರಾದಿಭಿಃ |
ಏವಂ ಮನುಷ್ಯಜೀವೇಷು ಸೂರ್ಯಾದಿಷು ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||
ಏಕ ಏವ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಜೀವಸಮೀಪಗಮ್ |
ಈಕ್ಷೇನ್ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಸರ್ವಜೀವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಮ್'
ಇತ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಸಂಪನ್ನಸ್ಯ ಪರಸ್ತಾದೇವಾನನ್ತರಮೇವ | ನ ಪುನಃ ಕರ್ಮಾನ್ತರೇಣ ಶರೀರಾರಮ್ಭ
ಏವಂವಿದೋ ಭವತಿ | ಪ್ರಜ್ಞಾಮಯೋ ದೇವತಾಮಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಪೃಥಕ್
ಪೃಥಕ್ಪ್ರಯಶಬ್ದೋಽನಿರುದ್ಧಾದಿಚತುರ್ಮೂರ್ತೀನಾಮಪಿ ಪರಸ್ಪರಸಾಮ್ಯೇನ
ಸರ್ವಜೀವೇಭ್ಯ ಆಧಿಕ್ಯಂ ಜ್ಞಾತವ್ಯಮಿತಿ ದರ್ಶಯಿತುಮ್ |

ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿಸ್ವರೂಪೇಣ ಜ್ಞಾಪಯನ್ನನಿರುದ್ಧಕಃ |
ಪ್ರಜ್ಞೇತ್ಯುಕ್ತೋ ದ್ಯೋತನಾಚ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ದೇವತೋದಿತಃ ||
ಅಮಂ ಕರೋತಿ ಯಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮೃತಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಸಂಕುರ್ಷಣೋಽಮೃತಂ ತಸ್ಮಾದ್ವಾಸುದೇವಸ್ತು ಬೃಂಹಣಾತ್ ||
ಜೀವಾನಾಂ ಮುಕ್ತಿದಾನೇನ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಕಥಿತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಏವಮೇಕೋಽಪಿ ಭಗವಾಂಶ್ಚತುರ್ಧಾ ಸಮುದೀರಿತಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚಾತುರಾತ್ಮ್ಯೇ |

ಸಮ್ಭೂಯೇತ್ಯತ್ರ ಸಮಿತ್ಯುಪಸರ್ಗಾದ್ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸಮ್ಭದನಾನನ್ತರಂ
ಭಗವದಾಧಿಕ್ಯಂ ಪುನರಾಧಿಕ್ಯೇನ ಜ್ಞಾಯತ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ಭವತಿ | ಭಗವದಾಧಿಕ್ಯಮಧಿಕಂ
ಜ್ಞಾತ್ವಾದೇವತಾ ಅಪಿ ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ |

ದ್ವಾಸಪ್ತತಿಸಹಸ್ರಾಣಾಂ ರೂಪಾಣಾಂ ಪರ್ಯುಪಾಸನಾತ್ |
ಆಧಿಕ್ಯಂ ಜ್ಞಾಯತೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿರಾಂ ಹಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ||
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ದೇವತಾಶ್ಚೈವ ಕೇಶವಾನ್ತಾಃ ಕ್ರಮೇಣ ತು |
ಯೋಗ್ಯಾ ಅಸ್ಯಾಶ್ಚ ವಿದ್ಯಾಯ ದೇವಾ ಋಷಯ ಏವ ಚ || ಇತ್ಯಾದಿ ಸತ್ತತ್ತ್ವೇ |

ಬೃಹಸ್ಪತೀಸಹಸ್ರಸ್ಥಿತಾನಿ ವಿಷ್ಣುರೂಪಾಣಿ ಪುರುಷೇ ಸ್ಥಿತಾನಿ ಪುರುಷೈರಹೇಯತ್ವಾ-
ದಹಂನಾಮಕಾನಿ ತಾನ್ಯೇವ ಸೂರ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾನಿ ಯಾನ್ಯೇವ ಸೂರ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಾನಿ
ತಾನ್ಯಪಿ ಸೂರ್ಯಾದಿಭಿರಹೇಯತ್ವಾದಹಂನಾಮಕಾನಿ ತದೇವೋಕ್ತಂ
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸರ್ವದಾ ಉಪ ಸಮೀಪ ಈಕ್ಷೇತ |

ನಾತ್ರ ಜೀವೇಶ್ವರಾಭೇದೋ ವಿವಕ್ಷಿತಃ | ಉಪ ಸಮೀಪೇ ಈಕ್ಷೇತೇತಿ ಸಮೀಪೇ
ದರ್ಶನವಚನಾತ್ | ನ ಚ ನಿರರ್ಥಕತ್ವಮುಪಸರ್ಗಸ್ಯಾಜ್ಞೇಕರ್ತುಂ ಯುಕ್ತಮ್ | ಸ
ಹ್ಯಾರ್ಷೇಷು ವೇದೇಷು ವ್ಯಾಕರಣನಿರುಕ್ತಾದಿಷೂಪಸರ್ಗಾಣಾಂ
ವೈಯ್ಯರ್ಥ್ಯಮಜ್ಞೇಕೃತಂ ಕುತ್ರಚಿತ್ | ಉಕ್ತಂ ಚ ಭಗವತಾ ವ್ಯಾಸೇನ -

ನಾನರ್ಥಕಃ ಸ್ವರೋ ವಾಽಪಿ ವರ್ಣೋ ವಾ ಕುತ್ರಚಿದ್ಭವೇತ್ |
ಪದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಕುತಶ್ಚ ಸ್ಯಾನ್ನಾಲ್ಪಾರ್ಥಮಪಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ ||

ಉಚ್ಚಾರಾದ್ಯರ್ಥಮಪಿ ವಾ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ವ ರಾದಿಕಮ್ |
ಮಹಾರ್ಥಮೇವ ಸರ್ವಂ ಹಿ ವೇದೇ ವಾ ವೈದಿಕೇಽಪಿ ವಾ || ಇತಿ |

ಸುಕರಂ ಚ ಸರ್ವಪದಾನಾಮನರ್ಥಕತ್ವಕಲ್ಪನಮ್ | ಯೈಶ್ಚ ವಾಕ್ಯೈರರ್ಥವತ್ತ್ವಂ
ಪ್ರತೀಯತೇ ತೇಷಾಮಪ್ಯನರ್ಥಕತ್ವಮೇವ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷಾಭಾವಾತ್ | ನ ಚ
ಮಾನುಷವಾಕ್ಯೇನ ವೇದಪದಾನಾಮಾನರ್ಥಕ್ಯಂ ಕಲ್ಪಮ್ |
ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ಯೋಽಹಂ ಸೋಽಸಾವಿತ್ಯೇವ ಪೂರ್ಯತೇ
ಪುನರ್ಯೋಽಸೌ ಸೋಽಹಮಿತಿ ವ್ಯರ್ಥಮ್ | ನ ಹ್ಯಸ್ಯ ತೇನೈಕ್ಯೇ ತಸ್ಯಾನೇನ
ಭೇದಶಕ್ತ್ಯಾ ಭವತಿ | ಅಸ್ಯ ತಸ್ಯೇತಿ ಭೇದಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ನಾಭೇದೋ ಮುಖ್ಯಃ | ಕಿನ್ತು
ತದಧೀನತ್ವಮೇವಾನ್ಯಸ್ಯ ಭವತಿ ಸ್ನೇಹವಿಶೇಷೋ ವಾ | ಚೈತ್ರೋ ಮೈತ್ರೋ
ಮೈತ್ರಶ್ಚೈತ್ರ ಇತಿವತ್ | ತತ್ರ ಹ್ಯುಭಯಸ್ನೇಹಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಪುನರ್ವಚನಂ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಅಭ್ಯಾಸತ್ವೇ ಹ್ಯೇಕಪ್ರಕಾರೇಣ ಪ್ರಯೋಗೋ ದೃಷ್ಟಃ | ಅತ್ರ ಹಿ ಪ್ರಯೋಗದ್ವೈವಿಧ್ಯಂ
ದೃಶ್ಯತೇ |

ಏಕಪ್ರಕಾರಾ ಬಹುಶೋ ವಾಗಭ್ಯಾಸ ಇತಿೇರಿತಃ |
ಅರ್ಥಾಂತರಾರ್ಥ ದ್ವಿವಿಧಾ ಪ್ರಯುಕ್ತೇತಿ ಹಿ ನಿರ್ಣಯಃ || ಇತಿ ಗಾರುಡೇ |

ಅಹಂಶಬ್ದಸ್ಯಾಹೇಯತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ನರಾಹೇಯತ್ವಂ ಸುರಾಹೇಯತ್ವಂ ಚೋಚ್ಯತ
ಇತಿ ನ ವೈಯರ್ಥ್ಯಮ್ | 'ಅ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ರಾಗತಮಹಮಿತಿ ನ ವಾ ಅಹಮಿಮಂ
ವಿಜಾನಾತಿ ತಸ್ಯೋಪನಿಷದಮ್' ಇತ್ಯಾದೌ ವಿಷ್ಣೋರೇವಾಹೇಯತ್ವೇನಾಹಂ-
ನಾಮಕತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ | ಅಹಂಶಬ್ದಸ್ಯಾಸ್ಮಚ್ಚಬ್ದಾರ್ಥಕತ್ವೇಽಹಮಿಮಂ ವಿಜಾನಾತೀತಿ ನ
ಯುಜ್ಯತೇ | ತಸ್ಯ ಭೂರಿತಿ ಶಿರೋ ಭುವ ಇತಿ ಬಾಹೂ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽಕ್ಷಿಸಂಸ್ಥೋ
ಭಗವಾನೇವ ಹ್ಯಹಂಶಬ್ದೋದಿತಃ | ನ ಹಿ ಜೀವಸ್ಯಾಕ್ಷಿಣಿ ಪೃಥಕ್ ಶಿರೋಬಾಹ್ವಾದಿಕಂ
ವಿದ್ಯತೇ | ಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಮೇವ ಹಿ ತಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಮ್ | ಜಾಗರಿತೇಽಪ್ಯಕ್ಷ್ಯಾ ದಿಷು
ವಿಶೇಷಸನ್ನಿಹಿತಂ ಭವತಿ ದೀಪಪ್ರಕಾಶವತ್ | 'ಅವ್ಯಸ್ಥಿತವೈಶೇಷ್ಯಾದಿತಿ
ಚೇನ್ನಾಭ್ಯುಪಗಮಾದ್ಧೃದಿ ಹಿ' | 'ಗುಣಾದ್ವಾಽಽಲೋಕವದಿತ್' ಇತಿ ಚ ಸೂತ್ರಾತ್ |
'ಆದಿತ್ಯೇ ಹಿರಣ್ಮಯಃ ಪುರುಷಸ್ತಸ್ಯ ಯಥಾ ಕಪ್ಯಾಸಂ ಪುಣ್ಣರಿಕಮೇವಮಕ್ಷಿಣಿ'
ಇತ್ಯಾದಿ ಸೂರ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಮುಕ್ತಾಽಕ್ಷಿಸ್ಥಿತಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯ ತದೇವ
ರೂಪಮಿತ್ಯಾದಿ ಕಥನಾಚ್ಚ | 'ಸ ಏಷ ಏವೈತಸ್ಮಾದರ್ವಾಇಶ್ವೋ ಲೋಕಸ್ತೇಷಾಂ
ಚೇಷ್ಟೇ' ಇತ್ಯಾದಿ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಕಥನಾಚ್ಚ | ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿದ್ಭಿಕ್ಷುಕಃ
ಪಾತಾಲಾದ್ಯಧಿಪತಿರಿತ್ಯತ್ರ ಕಿಂಚಿನ್ಮಾನಮ್ | ತಸ್ಮಾದ್ಭಗವಾನೇವಾಹೇಯತ್ವಾದಹಂ

ನಾಮಾ | 'ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ' | 'ಜಗತಸ್ತಸ್ಮಷಶ್ಚಾತ್ಮಾ' ಇತ್ಯಾದಿ
ಜೀವೇಭ್ಯೋ ಭೇದದರ್ಶನಾಚ್ಚ |

ಯಚ್ಚಾಪ್ನೋತಿ ಯದಾದತ್ತೇ ಯಚ್ಚಾತ್ತಿ ವಿಷಯಾನಿಹ |
ಯಚ್ಚಾಸ್ಯ ಸಂತತೋ ಭಾವಸ್ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮೇತಿ ಭಣ್ಯತೇ || ಇತಿ ಭಾರತೇ |

ದೇವತಾ ಅಪಿ ಏತಿ ಪ್ರಾಪ್ನೋತೀತ್ಯೇವ ಚಾರ್ಥಃ |ಲಯಶ್ಚೇದ್ದೇವತಾಸ್ವಪ್ಯೇತೀತಿ
ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ವಿನಾಶಃ ಪುರುಷಾರ್ಥಃ | ಮಯಟ್ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಭಗವತ್ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಾರ್ಥತ್ವಾ-
ನಜ್ಞೇಕಾರೇ ಸಮ್ಭೂಯ ದೇವತಾ ಅಪ್ಯೇತೀತಿ ಲ್ಯಪ್ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಉಪಾಸನಾಯಾಸ್ತು ಸಮ್ನಸ್ಯ ಪರಸ್ತಾದಿತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸಿದ್ಧಿಃ | 128

ಸರ್ವಸ್ಮಾಧ್ವಿನ್ನಮೀಶೇಶಂ ಜೀವಾಭೇದೇನ ಯಃ ಸ್ಮರೇತ್ |
ಸ ಯಾತ್ಯನ್ತಮೋ ಘೋರಂ ನಿತ್ಯಾತಿಶಯದುಃಖದಮ್ ||
ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ತು ಯೋ ವಿಷ್ಣುಂ ಭಿನ್ನಂ ಜಾನಾತಿ ಸರ್ವತಃ |
ನಿತ್ಯಾನಂದಮಸೌ ಯಾತಿ ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದತಃ ||

ಇತಿ ಚೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಅತಃ ಸರ್ವವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಸರ್ವೋತ್ತಮಃ ಸರ್ವಗುಣಸಮ್ಪೂರ್ಣೋ ನಾರಾಯಣ ಇತಿ
ಸಿದ್ಧಮ್ |

ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧತ್ವಂ ವಕ್ತುಮಾಧ್ಯಾಯಮೂಲತಃ |
ಅಧ್ಯಾಯಾನೇ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ಪೂರ್ವೋಕ್ತಸ್ಯಾವಧಾರಣೇ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ|| 4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ || 2 || 1 ||

ಓಂ ಯೋ ಹ ವಾ ಆತ್ಮಾನಂ ಪಞ್ಚವಿಧಮುಕ್ತಂ ವೇದ ಯಸ್ಮಾದ್ಧೀದಂ ಸರ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠತಿ
ಸ ಸಮ್ಪ್ರತಿವಿತ್ಪ್ರಥಿವೀ ವಾಯುರಾಕಾಶ ಆಪೋ ಜ್ಯೋತೀಂಷೀತ್ಯೇಷ ವಾ
ಆತ್ಮೋಕ್ತಂ ಪಞ್ಚವಿಧಮೇತಸ್ಮಾದ್ಧೀದಂ ಸರ್ವಮುತ್ತಿಷ್ಠತ್ಯೇತಮೇವಾಪ್ಯೇತ್ಯಯನಂ
ಹ ವೈ ಸಮಾನಾನಾಂ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಸ್ಮಿನ್ಯೋಽನ್ನಂ ಚಾನ್ನಾದಂ ಚ
ವೇದಹಾಸ್ಮಿನ್ನಾದೋ ಜಾಯತೇ ಭವತ್ಯಸ್ಯಾನ್ನಮಾಪಶ್ಚ ಪೃಥಿವೀ
ಚಾನ್ನಮೇತನ್ಮಯಾನಿ ಹ್ಯನ್ನಾನಿ ಭವಂತಿ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಚ ವಾಯುಶ್ಚಾನ್ನಾದಮೇತಾಭ್ಯಾಂ
ಹೀದಂ ಸರ್ವಮನ್ನಮತ್ಪ್ರಾವಪನಮಾಕಾಶ ಆಕಾಶೇ ಹೀದಂ ಸರ್ವಂ ಸಮೋಪ್ಯತ

ಅವಪನಂ ಹ ವೈ ಸಮಾನಾನಾಂ ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ತಸ್ಮಿನ್ಯೋಽನ್ನಂ
ಚಾನ್ನಾದಂ ಚ ವೇದಾಹಾಸ್ಮಿನ್ನನ್ನಾದೋ ಜಾಯತೇ ಭವತ್ಯಸ್ಯಾನ್ನಮೋಷಧಿ-
ವನಸ್ತತಯೋಽನ್ನಂ ಪ್ರಾಣಭೃತೋಽನ್ನಾದಮೋಷಧಿವನಸ್ತತೀನ್ವಿ ಪ್ರಾಣಭೃತೋಽ-
ದನ್ವಿ ತೇಷಾಂ ಯ ಉಭಯತೋದನ್ತಾಃ ಪುರುಷಸ್ಯಾನುವಿಧಾಂ ವಿಹಿತಾಸ್ತೇಽನ್ನಾದಾ
ಅನ್ನಮಿತರೇ ಪಶವಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತ ಇತರಾನ್ವಶೂನಧೀವ ಚರನ್ವಧೀವ ಹ್ಯನ್ನೇಽನ್ನಾದೋ
ಭವತ್ಯಧೀವ ಹ ಸಮಾನಾನಾಂ ಜಾಯತೇ ಯ ಏವಂ ವೇದ || 1 ||

ಭಾ - ಯೋಽಸೌ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ |

ನಿತ್ಯಾತತಗುಣತ್ವಾತ್ ಆತ್ಮೈತ್ಯುಕ್ತಃ ಸದಾ ಶ್ರುತೌ ||

ನಾರಾಯಣಾದಿರೂಪೇಣ ಪೞ್ವಧಾಽವಸ್ಥಿತಃ ಸದಾ |

ಸರ್ವಸ್ಯೋತ್ಥಾಪಕತ್ವಾತ್ ಉಕ್ಥಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರರೂಪೇ ಚ ಸ ಉಕ್ಥೇ ಪೞ್ವಧಾ ಸ್ಥಿತಃ |

ಪೞ್ವಭೇದಂ ಹಿ ತಚ್ಚಸ್ತಂ ತೃಚಾಶೀತಿತ್ರಯಂ ಚ ಯತ್ ||

ಪೂರ್ವಾಪರಂ ತೃಚಾಶೀತ್ಯಾ ಇತಿ ಪೞ್ವಾತ್ಮಕಂ ಹಿ ತತ್ |

ಪ್ರಥಮೇ ಪೞ್ವಕಾದ್ಭಾಗೇ ಸ್ಥಿತೋ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ ||

ಋಕ್ತಯಾಶೀತಿಕೇ ಪೂರ್ವೇ ಗಾಯತ್ರೀಚ್ಚನ್ದ ಆತ್ಮಕೇ |

ವಾಸುದೇವಃ ಸ್ಥಿತೋ ನಿತ್ಯಮೃಗಶೀತಿತ್ರಯೇ ತಥಾ ||

ದ್ವಿತೀಯೇ ಬೃಹತೀಚ್ಚನ್ದಸ್ಯಸೌ ಸಂಕ್ಷರ್ಷಣಃ ಸ್ಥಿತಃ |

ಯಸ್ಯಾವೇಶಬಲೇನೈವ ಜೀವಃ ಸಂಕ್ಷರ್ಷಣೋಽಪರಃ ||

ಪೃಥಿವೀಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಸತತಂ ತತ್ರ ಸಾದಾತ್ವವೈಭವಃ |

ತೃತೀಯಾಯಾಂ ತೃಚಾಶೀತ್ಯಾಮುಷ್ಟಿಕ್ಲನ್ದಸಿ ಕೇಶವಃ ||

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರೂಪೀ ಸತತಂ ಸ್ಥಿತೋ ಯಸ್ಯೈವ ಸನ್ನಿಧೇಃ |

ಕಾಮಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಮಾಭೂತ್ತತ್ರ ಸಾದಾತ್ವವೈಭವಃ ||

ಉಕ್ಥಸ್ಯೈವಾನ್ತಭಾಗೇ ತು ಸೋಽನಿರುದ್ಧೋ ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |

ಕಾಮಪುತ್ರೋಽನಿರುದ್ಧಾಖ್ಯಂ ಯಾದವೇಶೇನ ಲಭವಾನ್ ||

ಏವಂ ಪೞ್ವಾತ್ಮಕಂ ವಿಷ್ಟಂ ಬೃಹತ್ಯುಕ್ಥಸ್ಯ ದೇವತಾಮ್ |

ಯೋ ವೇದ ಸಮ್ಯಗ್ವೇತ್ತಾ ಸ ತಾನಿ ರೂಪಾಣಿ ವೈ ಹರೇಃ ||

ಸ್ಥಿತಾನಿ ಪೞ್ವಭೂತೇಷು ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯಭಿಧಾನಿ ಚ |

ತದಾವೇಶಾತ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿನಾಮ ಭೂತೇಷು ಪೞ್ವಸು ||

ಪೃಥುತ್ವಾತ್ ಪೃಥಿವೀನಾಮಾ ಭೂಮೌ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಥಿತಃ |
 ಬಲಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ್ವಾಯುನಾಮ ಸ ಏವ ಚ ||
 ವಾಯೌ ಸಂಕ್ಷುರ್ಷಣೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಥಿತ ಆಕಾಶನಾಮಕಃ |
 ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾದ್ವಾಸುದೇವಸ್ತು ಸದಾಽಽಕಾಶೇ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಅನಿರುದ್ಧಸ್ತಥೈವಾಪ್ನು ಬಹುರೂಪೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
 ಅಮ್ನಾಮಾ ಪಾಲನಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ಜ್ಯೋತಿಷಿ ಸ್ಥಿತಃ ||
 ಜ್ಯೋತೀರ್ನಾಮಾ ದ್ಯೋತನಾಚ್ಚ ಬಹುರೂಪಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
 ಯದ್ಯಪ್ಯಸ್ಯ ಹರೇಃ ಸರ್ವರೂಪಾಣ್ಯಪ್ಯಖಿಲೈರ್ಗುಣೈಃ ||
 ಪೂರ್ಣಾನ್ಯಥಾಪಿ ಚೈಕೈಕರೂಪೇಷು ಸ ಪೃಥಗ್ಗುಣೈಃ ||
 ವ್ಯವಹಾರಾನ್ ಪೃಥಗ್ದೇವಃ ಕರೋತೀವ ಹಿ ಲೀಲಯಾ ||
 ತಸ್ಮಾತ್ ಪೃಥಗಿವಾಸ್ಯೇತಿ ನಾಮ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |
 ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವನಾಮೋಽಪಿ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥಮೀರ್ಯತೇ ||
 ಏತಸ್ಮಾದ್ಧಿ ಹರೇರ್ನಿತ್ಯಂ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಭೋಃ |
 ಮುಕ್ತೌ ಲಯೇ ಚ ತಂ ಯಾತಿ ಸ ಚ ಸರ್ವಾಶ್ರಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
 ಯ ಏವಂ ವೇತ್ತಿ ತಂ ವಿಷ್ಣುಮುಪಾಸ್ತೇ ಚಾಪರೋಕ್ಷತಃ ||
 ಸ ಮುಕ್ತಃ ಸಮಜಾತೀನಾಮಾಶ್ರಯಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
 ಸ್ವಜಾತೀನಾಮುತ್ಸಮತ್ವಪದಯೋಗ್ಯಾ ಹಿ ಯೇ ಸುರಾಃ ||
 ಬ್ರಹ್ಮೇನ್ವಾದ್ಯಾಸ್ತೇ ಹಿ ಯೋಗ್ಯಾಃ ಸಾಕ್ಷಾದಸ್ಮಿನ್ನುಪಾಸನೇ |
 ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರೇಣ ಯೋಗ್ಯಮಾಧಿಕ್ಯಮಾಪ್ಯತೇ ||
 ಸಂಕ್ಷುರ್ಷಣಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತತ್ರ ಭೋಕ್ತೃಷು ಸಂಸ್ಥಿತೌ |
 ಭೋಕ್ತೃಶಕ್ತಿಪ್ರದೌ ನಿತ್ಯಂ ಭೋಕ್ತಾರೌ ಚ ವಿಶೇಷತಃ ||
 ನಾರಾಯಣಾನಿರುದ್ಧೌ ತೌ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಷು ಸಂಸ್ಥಿತೌ |
 ತರ್ಪಕೌ ಸರ್ವಲೋಕಾನಾಂ ತಸ್ಮಾದ್ಭೋಗ್ಯೌ ನ ಚರ್ವ್ಯತಃ ||
 ಅವಕಾಶಪ್ರದೋ ನಿತ್ಯಂ ವಾಸುದೇವೋ ನಭಃ ಸ್ಥಿತಃ |
 ಏವಂ ಪೃಷ್ಠಾತ್ಮಕಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಯ ಉಪಾಸ್ತೇ ಸದೈವ ತು ||
 ಅವಕಾಶಪ್ರದಃ ಸೋಽಪಿ ಸ್ವಜಾತೀನಾಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
 ಭೋಕ್ತೌ ಚಾಪ್ಯಾಯಕಶ್ಚೈವ ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದತಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮೇನ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಸ್ವಜಾತೀಶಪದಯೋಗ್ಯಾ ಅಮುಷ್ಯ ಚ |
 ಯೋಗ್ಯಾ ಉಪಾಸನಸ್ಯ ಸ್ಯುಸ್ತದನ್ಯೇ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಕೇ ||
 ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ಜಙ್ಗಮೇಷು ವ್ಯವಸ್ಥಿತೌ |
 ನಾರಾಯಣಾನಿರುದ್ಧೌ ತು ಸ್ಥಾವರಾನ್ತರ್ಗತೌ ಪ್ರಭೂ||
 ತತ್ರಾಪ್ಯಾಕಾಶಗೋ ನಿತ್ಯಂ ವಾಸುದೇವೋ ನಿರಂಜನಃ |
 ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಭರಣಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಭೃನ್ನಾಮ ತದ್ಧರೇಃ ||
 ನ ಹ್ಯನ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಭರ್ತಾಽಸ್ಮಿ ತಮೃತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |
 ಓಷಣಾಚ್ಚ ನಿಧಾನಾಚ್ಚ ಸ ಏವೌಷಧಿನಾಮಕಃ ||
 ವನನೀಯಪತಿತ್ವಾಚ್ಚ ಸ ಏವ ಹಿ ವನಸ್ಪತಿಃ |
 ಅನ್ನೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ತೃಪ್ತಿದತ್ತಂ ತಸ್ಯಾದ್ಯತ್ವಮಪೀಷ್ಯತೇ ||
 ಪುರುಷಸ್ಯ ಹರೇರ್ಯೇ ತು ಸದಾಕಾರೇಣ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ |
 ದೇವಗಂಧರ್ವಮರ್ಘ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ತೇಷು ಸಂಕರ್ಷಣೋ ಹರಿಃ ||
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಶ್ಚ ಸ್ಥಿತೋ ನಿತ್ಯಂ ಪುರುಷಾಕೃತಿರೇವ ತು |
 ತೌ ಭೋಕ್ತಾರೌ ಚ ಭೋಗ್ಯಾನಾಂ ಭೋಜಕಾವಖಿಲಸ್ಯ ಚ ||
 ನಾರಾಯಣಾನಿರುದ್ಧೌ ತು ತಥಾಽನ್ಯಪಶುಷು ಸ್ಥಿತೌ |
 ವೃಷಭಾಶ್ವಾದಿರೂಪೇಣ ತೃಪ್ತಿದಾವಖಿಲಸ್ಯ ಚ ||
 ವಾಹನೋಪಾನಹಾದೀನಾಮಾರೋಧಾರೋ ನರಾದಯಃ |
 ಯತಃ ಸಂಕರ್ಷಣಶ್ಚೈವ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತೌ ||
 ತತಸ್ತಯೋರ್ಹಿ ಸಂಚಾರ ಉಪರೀವ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
 ಆಕಾಶಗೋ ವಾಸುದೇವಃ ಪೃಷ್ಠಮೋಽತ್ರಾಪ್ಯುಪಾಸ್ಯತೇ ||
 ವಾಹನಾದಿಯುತೋ ಮುಕ್ತೌ ಭವೇದೇತದುಪಾಸಕಃ

ಇತ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ ||

ಆತ್ಮಶಬ್ದಾಚ್ಚ ನ ಭೂತಮಾತ್ರಮತ್ರೋಚ್ಯತೇ | ನ ಚ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಂ
 ಪರಿತ್ಯಜ್ಯೋಪಚಾರಾರ್ಥೋಽಪ್ಪೇಕ್ಷತವ್ಯೋ ವಿರೋಧಾಭಾವೇ |
 ಸರ್ವನಾಮವತ್ತ್ವಂ ಚ ಭಗವತಃ ಶ್ರುತ್ಯೈವೋಪಪಾದಿತಂ ಪೂರ್ವತ್ರ | 'ವಪ
 ನಿರೋಮಕರಣಾವಕಾಶಪ್ರದಾನಾಬೀಜವರ್ಧನೇಷು' ಇತಿ ಚ ಧಾತುಃ | ತಸ್ಮಿನ್
 ಪೃಷ್ಠಕೇ ಯೋಽನ್ನಮನ್ನಾದಂ ಚ ವೇದ ಸೋಽಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಜಾತಿಯುಧೇ
 ವಿಶೇಷೇಣಾನ್ನಾದ ಆಜಾಯತೇ ಹ | ತಸ್ಮಿನ್ವೇದ ಅಸ್ಮಿನ್ನಾಜಾಯತ ಇತಿ ಪೃಥಕ್

ವೃಥಾ ಪುನಃ ಪುನರ್ವಿಶೇಷಣಾದುಪಾಸಕಸ್ಯ ಸ್ವಜಾತಿಸನ್ನಿಧಾನಾಚ್ಚ
ಸ್ವಜಾತಾವಿತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ |

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಶಯನಂ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಂ ಯತ್ಪುರುಷಾಭಿಧಮ್ |
ಸಂಕುರ್ಷಣಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತದಾಕಾರೌ ನೃಷು ಸ್ಥಿತೌ ||
ನಾರಾಯಣಾನಿರುದ್ಧೌ ತು ಪಶ್ಚಾಕಾರೌ ಪಶುಸ್ಥಿತೌ || ಇತಿ ಚ ಸತ್ತತ್ತೇ |

ಗುಣವೈಶೇಷ್ಯಾಭಾವೇನ ವಾಹಾನಾದಿಷು ಚರಣಮಾತ್ರಾದಧೀವ ಚರಂತೀತ್ಯಾದಾವಿವ
ಶಬ್ದಃ || 1 ||

ತಸ್ಯ ಚ ಆತ್ಮಾನಮಾವಿಸ್ತರಾಂ ವೇದಾಶ್ಚತೇ ಹಾವಿಭೂಯ ಓಷಧಿ ವನಸ್ಪತಯೋ
ಯಚ್ಚ ಕಿಣ್ವ ಪ್ರಾಣಭೃತ್ಸ ಆತ್ಮಾನಮಾವಿಸ್ತರಾಂ ವೇದೌಷಧಿವನಸ್ಪತಿಷು ಹಿ ರಸೋ
ದೃಶ್ಯತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪ್ರಾಣ ಭೃತ್ಸು ಪ್ರಾಣಭೃತ್ಸು ತ್ವೇವಾವಿಸ್ತರಾಮಾತ್ಮಾ ತೇಷು ಹಿ
ರಸೋಽಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ ನ ಚಿತ್ತಮಿತರೇಷು ಪುರುಷೇ ತ್ವೇವಾವಿಸ್ತರಾಮಾತ್ಮಾ ಸ ಹಿ
ಪ್ರಜ್ಞಾನೇನ ಸಮ್ಪನ್ನತಮೋ ವಿಜ್ಞಾತಂ ವದತಿ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಪಶ್ಯತಿ ವೇದ ಶ್ವಸ್ತನಂ
ವೇದ ಲೋಕಾಲೋಕೌ ಮರ್ತ್ಯನಾಮೃತಮೀಷ್ಣತ್ಯೇವಂ ಸಮ್ಪನ್ನೋಽಥೇತರೇಷಾಂ
ಪಶೂನಾಮಶನಾಪಿಪಾಸೇ ಏವಾಭಿವಿಜ್ಞಾನಂ ನ ವಿಜ್ಞಾತಂ ವದಂತಿ ನ ವಿಜ್ಞಾತಂ
ಪಶ್ಯಂತಿ ನ ವಿದುಃ ಶ್ವಸ್ತನಂ ನ ಲೋಕಾಲೋಕೌ ತ ಏತಾವನ್ನೋ ಭವಂತಿ ಯಥಾಪ್ರಜ್ಞಂ
ಹಿ ಸಮ್ಯವಾಃ ||

ಭಾ - ಆವಿರ್ಭಾವಂ ತಾರತಮ್ಯಾದ್ಯೋ ವೇದ ಪರಮಾತ್ಮನಃ |
ಸ ತಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರೀತಿಯೋಗಾಧ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ||
ಸ್ಥಾವರಂ ಜಙ್ಗಮಂ ಚೈವ ಭೂಯಸ್ತ್ವೇನಾಶ್ಚತೇ ಹರಿಃ |
ಆವಿರ್ಭೂತೇಷು ಸದಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮೇವ ಚ ||
ತಾರತಮ್ಯಾತ್ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಕೇಶವಃ |
ವೇತ್ಸ್ಯೇಕ ಏವ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯದ್ವಿಶೇಷಾವೇಶನಂ ಸದಾ ||
ಜಙ್ಗಮೇಷು ಚ ವೃಕ್ಷೇಷು ನೈವ ತಾದೃಕ್ ಶಿಲಾದಿಷು |
ತಸ್ಮಾದ್ವೃಕ್ಷಾದಿಷು ರಸಶ್ಚಿತ್ತಂ ಚಲನವತ್ಸು ಚ ||
ದೃಶ್ಯತೇ ನ ಶಿಲಾದ್ಯೇಷು ಸನ್ನಿಧಿರ್ನ ಹಿ ತಾದೃಶೀ |
ಶಿಲಾದ್ಯೇಷು ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಭಾರದಾರ್ಥ್ಯದಿಕಾರಣಮ್ ||
ನೈವ ಚಿತ್ತಾದಿಕಸ್ಯಾತೋ ವೃಕ್ಷಾದ್ಯಾ ಉತ್ತಮಾಸ್ತತಃ |
ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಪದಾರ್ಥಾನಾಂ ನ ತು ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಂಚನ ||

ಯತ್ರ ವಿಷ್ಣುರ್ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಂ ದರ್ಶಯೇದ್ವಸ್ತು ತದ್ವರಮ್ |
ಗುಣಪೂರ್ಣೋ ಹಿ ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸನಾತನಃ ||
ವೃಕ್ಷೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯಧಿಕಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಜಙ್ಗಮೇಷು ಪ್ರಕಾಶಿತಃ |
ತೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಪುರುಷೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಪ್ರಕಾಶಿತಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ಯ ಆತ್ಮಾನಂ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮಾವಿಸ್ತರಾಮ್ ಆವಿರ್ಭಾವತಾರತಮ್ಯೇನ ವೇದ ಸ
ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರೇವ | ಸರ್ವೇಷಾಂ ತದೀಯತ್ವೇಽಪಿ ಪ್ರಿಯತ್ವಾತ್
ತದೀಯತ್ವವಿಶೇಷಣಮ್ | ಓಷಧಿವನಸ್ಪತಯೋ ಯಚ್ಚ ಕಿಣ್ವ ಪ್ರಾಣಭೃತ್ ತತ್
ಸರ್ವಂ ಶೀಲಾದಿಭ್ಯೋ ಭೂಯಸ್ತ್ವೇನ ತೇಷ್ವಾವಿರ್ಭೂತೋಽಶ್ನುತೇ ಭಗವಾನ್ | ಸ
ಏವ ಚ ನಾರಾಯಣಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮಾವಿಸ್ತರಾಂ ವೇದ | ಅನ
ಚೇಷ್ವಾಯಾಮಿತಿ ಧಾತೋಶ್ಚೇಷ್ವಾವತ್ತ್ವಮೇವ ಪ್ರಾಣಭೃತ್ತ್ವಂ ಪಶ್ಚಾದೀನಾಂ
ಜ್ಞಾನಾನುಸಾರೇಣ ಹ್ಯುತ್ಪತ್ತಯಃ ಸಮ್ಭವಾಃ || 2 ||

ಸ ಏಷ ಪುರುಷಃ ಸಮುದ್ರಃ ಸರ್ವಂ ಲೋಕಮತಿ ಯದ್ಧ ಕಿಣ್ವಾಶ್ನುತೇಽತ್ಯೇನಂ
ಮನ್ಯತೇ ಯದ್ಯನ್ತರಿಕ್ಷಲೋಕಮಶ್ನುತೇಽತ್ಯೇನಂ ಮನ್ಯತೇ ಯದ್ಯಮುಂ
ಲಕಮಶ್ನುವೀತಾತ್ಯೇವೈನಂ ಮನ್ಯೇತ ಸ ಏಷ ಪುರುಷಃ ಪೃಥ್ವಿಧಸ್ತಸ್ಯ ಯದುಷ್ಣಂ
ತಜ್ಞೋತಿರ್ಯಾನಿ ಖಾನಿ ಸ ಆಕಾಶೋಽಥ ಯಲ್ಲೋಹಿತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾರೇತಸ್ತಾಪೋ
ಯಚ್ಚರೀರಂ ಸಾ ಪೃಥಿವೀ ಯಃ ಪ್ರಾಣಃ ಸ ವಾಯುಃ ಸ ಏಷ ವಾಯುಃ ಪೃಥ್ವಿಧಃ
ಪ್ರಾಣೋಽಪಾನೋ ವ್ಯಾನ ಉದಾನಃ ಸಮಾನಸ್ತಾ ಏತಾ ದೇವತಾಃ ಪ್ರಾಣಾಪಾನ-
ಯೋರೇವ ನಿವಿಷ್ವಾಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ ವಾಗಿತಿ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ಹೃನ್ವಪಾಯಮೇತಾ
ಅಪಿಯನ್ತಿ ಸ ಏಷ ವಾಚಶ್ಚಿತ್ತಸ್ಯೋತ್ತರೋತ್ತರಿಕ್ರಮೋ ಯದ್ಯಜ್ಞಃ ಸ ಏಷ ಯಜ್ಞಃ
ಪೃಥ್ವಿಧೋಽಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ದರ್ಶಪೂರ್ಣಮಾಸೌ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾನಿ ಪಶುಃ ಸೋಮಃ
ಸ ಏಷ ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಸಮ್ಪನ್ನತಮೋ ಯತ್ಸೋಮ ಏತಸ್ಮಿನ್ಮೋತಾಃ ಪೃಥ್ವಿಧಾ
ಅಧಿಗಮ್ಯಂತೇ ಯತ್ರಾಕ್ಸವನೇಭ್ಯಃ ಸೈಕಾ ವಿಧಾ ತ್ರೀಣಿ ಸವನಾನಿ ಯದೂರ್ಧ್ವಂ ಸಾ
ಪೃಥ್ವಿಮೀ || 3 ||

ಭಾ - ಯೋಽಸ್ಮಿನ್ ಪುರುಷೇ ಪಶ್ಚಾದಿಭ್ಯ ಆಧಿಕ್ಯೇನ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಭಗವಾನ್ ಸ ಏಷ
ಪುರುಷಃ ಸಮುದ್ರಃ ಸಮುದ್ರಿಕೋಽನ್ಯೇಭ್ಯಃ | ಸ ಜೀವೋ ಯದ್ಯಪಿ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದಾತ್
ಸರ್ವಲೋಕಾಧಿಪೋ ಭವತಿ ಸರ್ವಲೋಕಾನತೀತ್ಯ ಯತ್ಕಿಣ್ವದಲೌಕಿಕಂ

ಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯಮಪ್ಯಶ್ನುತೇ ತಥಾಪಿ ತಮೇನಮಾತ್ಮಶಬ್ದೇನ ಪ್ರಸ್ತುತಂ ವಿಷ್ಣುಮತ್ಯೇವ
ಮನ್ಯತೇಽಧಿಕಮೇವ ಮನ್ಯತೇ ಸ್ವಾತ್ಮನಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾಚ್ಚ ಮುಕ್ತೋಽಪಿ ನ ತೇನ
ಸಾಮ್ಯಂ ತದ್ಭಾವಂ ವಾ ಮನ್ಯತೇ | 'ಕೃಷ್ಣೋ ಮುಕ್ತೇರಿಜ್ಯತೇ ವೀತಮೋಹೈಃ' |
'ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಪರಮಾ ಗತಿಃ' | 'ಅಮೃತಸ್ಯೈಷ ಸೇತುಃ' ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಾಚ್ಚ |
ಯದ್ಯಪಿ ದೇವ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಂ ತದ್ಯೋಗ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಣುರ್ದದಾತಿ ತದಪ್ಯಶ್ನುವೀತ್ಯೇವ |
ಬಹುಗಣಿಕಾದಿಪರಿವಾರರೂಪಮಶುಚೀದಂ ಪದಮಿತ್ಯಾದಿಬುದ್ಧ್ಯಾ ನಾಪಹ್ನುವೀತ |
ಏನಂ ಭಗವಂತಮತಿಮನ್ಯೇತ್ಯೇವ ಸರ್ವಥಾ ಸ್ವತಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾಚ್ಛಾಧಿಕಮೇವ
ಮನ್ಯೇತ| ಯದ್ಯಮುಂ ಲೋಕಮಶ್ನುತೇ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಅಶ್ನುವೀತ ಭುಂಜೀತ |
ಪೃಥಿವೀಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯೇಽಪಿ ವಿಷ್ಣೋರಾಧಿಕ್ಯಂ ಸತ್ಪುರುಷೋ ಮನ್ಯತ ಇತಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ಪೃಥಗುಕ್ತಮ್ | ಅತಿಶಬ್ದಾದ್ಯದ್ಧ ಕಿಂಚೇತಿ ಪ್ರಥಮೋಕ್ತೋ ಮೋಕ್ಷ
ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ | ಅನ್ತರಿಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತೇರಲ್ಪತ್ವಾನೋಕ್ತೇ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚಾತಿಮನ್ಯತೇ ಇತಿ
ಸಿದ್ಧವಚನಮೇವ ಕೃತಮ್ | ಸ್ವರ್ಗಾದಿಪ್ರಾಪ್ತೇರಧಿಕೈಶ್ಚರ್ಯಾದ್ಭಗವತ್ಸಮೋಽಹಂ
ಭಗವತ್ಸ್ವರೂಪ ಇತಿ ವಾ ಮನ್ತುಂ ಪ್ರಾಪ್ತೀರಸ್ತೀತ್ಯೇವೈನಂ ಮನ್ಯೇತೇತಿ
ಸಾವಧಾರಣವಿಧಿಃ | ನ ಚ ಮನ್ಯತೇ ಇತಿ ಕಾಮಮಾತ್ರಮ್ | 'ಮನು ಅವಬೋಧನ'
ಇತಿ ಧಾತೋಃ | ನ ಹ್ಯವಬೋಧ ಏವ ಕಾಮಃ | ಅನ್ಯಥಾ ರಾಜ್ಯಂ ಚಾನನ್ನಪಿ
ರಾಜ್ಯಕಾಮ ಇತಿ ಸ್ಯಾತ್ | ನ ಚ ಮನ್ಯತೇ ಮನ್ಯೇತೇತಿ ದ್ವಿವಿಧಃ ಪ್ರಯೋಗಸ್ತಸ್ಮಿನ್
ಪಕ್ಷೇ ಯುಜ್ಯತೇ | ನ ಚ ಸರ್ವಲೋಕಮತೀತ್ಯಾಶ್ಚತೋ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ಮುಕ್ತೇರನ್ಯತ್ರ
ಕಾಮೋ ವಿದ್ಯತೇ | ಸರ್ವಲೋಕಾಧಿಕಂ ಚ ಮುಕ್ತಿಂ ವಿನಾ ನಾನ್ಯತ್ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತೇರಪಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವೇನ ಚಿನ್ತ್ಯ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

'ಪುರುಷಸ್ಥಪಿ ಭೂತೇಷು ಪಿಷ್ಣುರೂಪೋ ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದಿನ್ವರೂಪೇಣ ಜ್ಯೋತಿರಾದೌ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||
ಸ ಏವ ತು ಪುನರ್ವಾಯೌ ಪಿಷ್ಣುಧಾಽವಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಪ್ರಾಣಾದಿರೂಪೇ ವಸತಿ ಹ್ಯನಿರುದ್ಧಾದಿರೂಪವಾನ್ ||
ಅನಿರುದ್ಧಃ ಸ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತಥಾ ಸಜ್ಞರ್ಷಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ವಾಸುದೇವೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪಿಷ್ಣುರೂಪ ಇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ ||
ಪಿಷ್ಣುರೂಪೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ಯಸ್ಮಾದ್ವಾಯೌ ವಿಶೇಷತಃ |
ಸ್ಥಿತಸ್ತೇನ ಚ ಖಾದಿಭ್ಯೋ ವಾಯುರೇವ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ ||

ಅತ ಏವ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಸ್ವರೂಪಾ ಮನ ಆದಯಃ|
 ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಣಾಶ್ರಿತಾ ನಿತ್ಯಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ಪ್ರಾಣಮನ್ವವಿ ||
 ಪೃಥಿವೀಮಯಂ ಮನಸ್ತತ್ರ ಶಷವೀನ್ವಶಿವೇನ್ವಕಾಃ |
 ಕಾಮಾನಿರುದ್ಧೌ ದೇವಗುರುರ್ಮನೋದೇವಾಃ ಸಚನ್ವಕಾಃ ||
 ಶ್ರೋತ್ರಮಾಕಾಶರೂಪಂ ಚ ಮಿತ್ರಧರ್ಮಜಲಾಧಿಪಾಃ |
 ಕುಭೇರಶ್ಚ ದಿಶಾಂ ದೇವಾಃ ಶ್ರೋತ್ರದೇವಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಾಃ ||
 ಜ್ಯೋತೀರೂಪಂ ತಥಾ ಚಕ್ಷುಶ್ಚಕ್ಷುರ್ದೇವೋ ರವಿಃ ಸ್ಮೃತಃ |
 ಕಿಂಚಿತ್ತೇಜೋಯುತಾ ವಾಕ್ತು ವಿಶೇಷೇಣ ತ್ವಬಾತ್ಮಿಕಾ ||
 ಉಪಚೇಯತೇ ತತಃ ಸಾಽದ್ವಿಸ್ತದಭಾವೇ ಚ ಶುಷ್ಯತಿ |
 ತೃಷಿತಸ್ಯ ಹಿ ವಾಗೇವ ಪೂರ್ವಂ ಮನ್ನಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ ||
 ವಾಗ್ಗೇವತೇ ತತೋ ವಹ್ನಿರುಮಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೇ |
 ಚಕ್ಷುಷ್ಚ ಮಗ್ನೇಃ ಶ್ರೋತ್ರತ್ವಂ ಚನ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಸಹೋಚ್ಯತೇ ||
 ಸ್ವಾಹಾಯಾ ಅಪಿ ವಾಕ್ತ್ವಂ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ಯ ಮನಃ ಸ್ಥಿತಿಃ |
 ದ್ವಿತೀಯಮೇತದಾಸ್ಥಾನಂ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಪ್ರಮಾಣತಃ ||
 ಶೇಷವೀನ್ವಶಿವಾದೀನಾಂ ಮನಃಆದಿಸ್ವರೂಪಿಣಾಮ್ |
 ಆಶ್ರಯೋ ವಾಯುರೇವೈಕಸ್ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ ||
 ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುವಶಾನಾಂ ಹಿ ವಾಕ್ಶಿತ್ತಾದಿಸ್ವರೂಪಿಣಾಮ್ |
 ದೇವಾನಾಂ ಕ್ರಮವೃತ್ತಿಭ್ಯೋ ಜಾತೇ ಯಜ್ಞೇಽಪಿ ಕೇಶವಃ ||
 ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಾದಿಕೇ ನಿತ್ಯಮನಿರುದ್ಧಾದಿರೂಪಕಃ |
 ಪಞ್ಚಧಾಸವಸ್ಥಿತಃ ಸೋಮೇ ಪಞ್ಚರೂಪೋ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
 ಸವನತ್ರಯಾತ್ ಪೂರ್ವಕೇ ಚ ಸವನತ್ರಿತಯೇ ಪರೇ |
 ಅನಿರುದ್ಧಾದಿರೂಪೇಣ ಕ್ರಮೇಣೈವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
 ತಮೇತಂ ಪರಮಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಮುಕ್ತೋಽಪ್ಯತ್ಯೇವ ಮನ್ಯತೇ |
 ಅಧಿಕಂ ಹ್ಯೇವ ತಸ್ಮಾತ್ತಂ ಮನ್ಯೇತಾನ್ಯೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ' || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ||

ಪಞ್ಚರೂಪಭಗವದ್ಧ್ಯಾ ನಾರ್ಥಮೇವ ಚೈತತ್ ಪಞ್ಚವಿಧತ್ವಂ ಸರ್ವತ್ರೋಕ್ತಮ್ || 3 ||

ಯೋ ಹ ವೈ ಯಜ್ಞೇ ಯಜ್ಞಂ ವೇದಾಹನ್ಯಹರ್ದೇವೇಷು ದೇವಮಧ್ಯೂಳ್ಳಂ ಸ
 ಸಮೃತಿವಿದೇಷ ವೈ ಯಜ್ಞೇ ಯಜ್ಞೋಽಹನ್ಯಹರ್ದೇವೇಷು ದೇವೋಽಧ್ಯೂಳ್ಳಂ
 ಯದೇತನ್ಮಹದುಕ್ತಂ ತದೇತತ್ಪಞ್ಚವಿಧಂ ತ್ರಿವೃತ್ತಪ್ನದಶಂ ಸಪ್ತದಶಮೇಕವಿಂಶಂ

ಪಇವಿಂಶಮಿತಿ ಸ್ತೋಮತೋ ಗಾಯತ್ರಂ ರಥನರಂ ಬೃಹದ್ಭದ್ರಂ ರಾಜನಮಿತಿ
ಸಾಮತೋ ಗಾಯತ್ಯುಷ್ಟಿಗ್ಭುಕತೀ ತ್ರಿಷ್ಟುಬ್ಧಿ ಪದೇತಿ ಚ್ಚನ್ನಸ್ತಃ ಶಿರೋ ದಕ್ಷಿಣಃ ಪಕ್ಷ
ಉತ್ತರಃ ಪಕ್ಷಃ ಪುಚ್ಛಮಾತ್ಯೇತ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ | ಪಇಕೃತ್ವಃ ಪ್ರಸ್ತೌತಿ ಪಇಕೃತ್ವ
ಉದ್ಗಾಯತಿ ಪಇಕೃತ್ವಃ ಪ್ರತಿಹರತಿ ಪಇಕೃತ್ವ ಉಪದ್ರವತಿ ಪಇಕೃತ್ವೋ
ನಿಧನಮುಪಯಂತಿ ತತ್ಸ್ತೋಭಸಹಸ್ರಂ ಭವತ್ಯೇವಂ ಹ್ಯೇತಾಃ ಪಇವಿಧಾ
ಅನುಶಸ್ಯಂತೇ ಯತ್ರಾಕೃಚಾಶೀತಿಭ್ಯಃ ಸೈಕಾ ವಿಧಾತಿಸ್ರಸ್ತಚಾಶೀತಯೋ
ಯದೂರ್ಧ್ವಂ ಸಾ ಪಇಮೀ ತದೇತತ್ಸಹಸ್ರಂ ತತ್ಸರ್ವಂ ತಾನಿ ದಶ ದಶೇತಿ ವೈ
ಸರ್ವಮೇತಾವತೀ ಹಿ ಸಜ್ಞಾ ದಶ ದಶತಸ್ತಚ್ಚತಂ ದಶ ಶತಾನಿ ತತ್ಸರ್ವಂ ತಾನಿ
ತ್ರೀಣಿ ಚ್ಚನ್ನಾಂಸಿ ಭವಂತಿ ತ್ರೇಧಾ ವಿಹಿತಂ ವಾ ಇದಮನ್ನಮಶನಂ ಪಾನಂ
ಖಾದಸ್ತದೇತ್ಯೇರಾಪ್ನೋತಿ || 4 ||

ಭಾ - ಯಜ್ಞೇಷು ಯಜ್ಞನಾಮಾನಂ ಯಾಜ್ಯತ್ವಾತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |
ಅಧಿರೂಢಂ ತಥಾಽಹಸ್ತು ಚಾಹರ್ನಾಮಾನಮೇವ ತು ||
ಅಹಾರ್ಯತ್ವಾದ್ಧಿ ದೇವೇಷು ದೇವಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವತಃ |
ಏವಂ ಚ ಸರ್ವನಾಮಾನಂ ಸರ್ವೇಷು ಸ್ಥಿತಮಚ್ಯುತಮ್ ||
ಸ್ತೋಮಾದಿಷು ಚ ಯೋ ವೇದ ಸ ಸಮ್ಯಗ್ವಿದಿತಿ ಶ್ರುತಃ |
ಯ ಏಷ ಉಕ್ಥನಾಮಾಽಸೌ ಸರ್ವೋತ್ಥಾಪನಕೋ ಹರಿಃ ||
ಮಹಾಂಶ್ಚ ಪರಿಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಸಹಸ್ರಬೃಹತೀಸ್ಥಿತಃ |
ಅಹರಹ್ನಾಂ ಸಯಜ್ಞಾನಾಂ ಯಜ್ಞೋ ದೇವಾಧಿಕೋಽಪಿ ಸಃ ||
ಅನಿರುದ್ಧಾದಿರೂಪೇಣ ಸ ವಿಷ್ಟುಃ ಪಇಧಾ ಸ್ಥಿತಃ |
ಸ್ತೋಮಸಾಮಚಿತಿಚ್ಚನ್ನಶ್ಯಸ್ತ್ರೇಷ್ಟಪಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||
ಏಕೈಕಮೇವ ತದ್ರೂಪಮನಿರುದ್ಧಾದಿಪಇಕರಮ್ |
ಪ್ರಸ್ತಾವಾದಿಷ್ಟಪಿ ವಿಭುಃ ಪಇಧೈವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
ಪ್ರಸ್ತಾವಾದೀನ್ಪಇಕೃತ್ವಸ್ತಸ್ಮಾದೇವ ಪ್ರಕುರ್ವತೇ |
ಪಇರೂಪಂ ತಮೇವೈಕಂ ಸ್ತೋತುಮೇವ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ||
ತತ್ರ ಯೇ ಸ್ತೋಮಶಬ್ದಾಶ್ಚ ಸಂಸ್ಥಿತಾ ಬಹುಕೋಟಯಃ |
ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ತೇಽಪಿ ವಿಷ್ಟೋಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾನ್ ಪ್ರಚಿಕ್ಷತೇ ||
ಅನಂತರೂಪೋ ಹಿ ಹರಿಃ ಶಬ್ದೋಽಪ್ಯೇಷ ಹ್ಯನಂತಧಾ |
ವಿಷ್ಟೋಃ ಸಹಸ್ರನಾಮ್ನಸ್ತು ಯತ್ತದ್ರೂಪಸಹಸ್ರಕಮ್ ||

ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಮೇತಚ್ಚ ತದ್ವಕ್ತಿ ಹಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
ಸಹಸ್ರಶಬ್ದೋಽಪ್ಯಮಿತಂ ಯತೋ ವಕ್ಯಮಿತಾನ್ಯತಃ ||
ನಾಮಾನಿ ವಿಷ್ಣೋರುಚ್ಯಂತೇ ಸಹಸ್ರಮಿತಿ ಚಾಖ್ಯಯಾ |
ಅನಂತನಾಮವಚನೇ ತ್ವಶಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸಹಸ್ರಕಮ್ |
ನಾಮ್ನಾಂ ಪೃಥಗಿದಂ ಪ್ರೋಕ್ತಮನಂತನುವಾಚಕಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋರನಂತರೂಪಾಣಾಮುಕ್ತ್ಯಾ ಪಞ್ಚಶತದ್ವಯೇ ||
ಆಸೀತ್ ಸಹಸ್ರಮಿತ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಂ ಮುಖ್ಯತೋಽಮಿತಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮ ಯಾವತ್ ತಾವತೀ ವಾಗಿತಿ ವೇದಪ್ರಮಾಣತಃ ||
ಸಹ್ಯವಾನಂತರೂಪೈಸ್ತು ಸರಣೇನ ಸಹಸ್ರಕಮ್ |
ನಾಮ್ನಾ ಸಹ ಸೃತೇರೇವ ರೂಪಾಣಾಂ ವಾ ಸಹಸ್ರತಾ ||
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಚೈತಸ್ಮಾದ್ರೂಪಾನಂತಾಭಿಧಾಯಕಮ್ |
ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗ್ಗಿನಾಮಾರ್ಥಾ ಋಚ ಏತಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ||
ಸರ್ವನಾಮಾತ್ಮಕಂ ತಸ್ಮಾದ್ಭಕ್ತಸಹಸ್ರಮಿದಂ ಹರೇಃ |
ಸರ್ವರೂಪಾಣ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ಸಂಸ್ತುತಾನ್ಯಮುನ್ಯೈವ ಹಿ ||
ಮತ್ಸ್ಯ ಕೂರ್ಮಕ್ರೋಡಸಿಂಹವಟುಭಾರ್ಗವರಾಘವಾಃ|
ಕೃಷ್ಣಬುದ್ಧೌ ಚ ಕಲ್ಕೀತಿ ರೂಪಾಣಾಂ ದಶಕಂ ಹರೇಃ ||
ಪಞ್ಚಭೇದವಿಭಿನ್ನೇನ ಹ್ಯುಕ್ತಹಸ್ರೇಣ ಶಂಸ್ಯತೇ |
ರೂಪಾಣಾಂ ಪಞ್ಚಕಂ ಪೂರ್ವಮಪರ ಪಞ್ಚಕಂ ಹರೇಃ ||
ಪ್ರಸ್ತಾವಾದ್ಯೈರಾನಿಧನೈಃ ಸ್ತೂಯತೇ ಸಾಮಭಕ್ತಿಭಿಃ |
ತಾನಿ ರೂಪಾಣ್ಯಸ್ಯ ದಶ ಸರ್ವರೂಪಾತ್ಮಕಾನಿ ಚ ||
ದಶನಾಮಾನಿ ಚಾಸ್ಯೈವ ಸರ್ವರೂಪಾಭಿಧಾನ್ಯಪಿ|
ಪಞ್ಚಕಂ ಸಾಮಭಕ್ತೀನಾಮೃಕ್ತಸಹಸ್ರಂ ಚ ತದ್ವ ಯಮ್ ||
ಸ್ತಾವಕಂ ಸರ್ವರೂಪಾಣಾಮತ ಏವ ರಮಾಪತೇಃ |
ದಶೇತಿ ಸರ್ವನಾಮೈತತ್ ಪ್ರಥಿತಂ ಮುಖ್ಯತಃ ಶ್ರುತೌ ||
ಶಂರೂಪಂ ಭಗವಂತಂ ಯದ್ದದ್ಯಾದ್ಯ ಕ್ವಾ ಸಮಸ್ತಶಃ |
ದಶೇತ್ಯಮಿತನಾಮ್ನಾಂ ತದಾಖ್ಯಾ ರೂಪೇಷು ಶಂದದೇಃ ||
ಸರ್ವನಾಮಾರ್ಥವಚನಾತ್ ಪಞ್ಚಕದ್ವಿತಯಸ್ಯ ಚ |
ಅಭೂದ್ದೇಶೇತಿ ವೈ ನಾಮ ತಸ್ಮಾದೇತದ್ದಶಾಖಿಲಮ್ ||

ದಶೈವ ಮೂಲಸಂಖ್ಯಾ ಚ ತದ್ವಿಭೇದಾಃ ಶತಾದಯಃ |
 ಋಕ್ ಸಹಸ್ರಮಿದಂ ತಸ್ಮಾದನಂತಗುಣಮಚ್ಯುತಮ್ ||
 ಅನಂತಶಕ್ತಿಮಮಿತರೂಪನಾಮಾನಮೇವ ಚ |
 ವಕ್ತಿ ಚ್ಛನ್ದಸ್ರಯಂ ಚಾತ್ರತೃಚಾಶೀತಿತ್ರಯಾತ್ಮಕಮ್ ||
 ಅಶನಾದಿತ್ರಿಕಂ ತಚ್ಚ ಭೂತ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಮುಪೈತಿ ಚ |
 ಸರ್ವಚ್ಛನ್ದೋಽಭಿಧಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇದೇವಾಭಿಧಸ್ತಥಾ ||
 ಸರ್ವಮುನ್ಯಭಿಧಶ್ಚೈವ ಸರ್ವವಸ್ತು ಭಿಧೋ ಹರಿಃ |
 ಅನಂತಪೂರ್ಣಗುಣಕಸ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜ್ಞೇಯೋ ರಮಾಪತಿಃ ||
 ಮುಖ್ಯತೋಽಸ್ಯಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಯೋಗ್ಯ ಏಕಶ್ಚತುರ್ಮುಖಃ |
 ಏಕದೇಶಪರಿಚ್ಛಾನೇ ತ್ವನ್ಯೇ ಯೋಗ್ಯಾಃ ಶಿವಾದಯಃ' ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ||
 ತ್ರಿವಿಧೋ ಹ್ಯನಿರುದ್ಧೋಽಸಾವಾಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿವಿಭೇದತಃ |
 ಅತಸ್ತ್ರಿವೃದ್ಧಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತಥಾ ಪೞ್ವದಶಾತ್ಮಕಃ ||
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಪೞ್ವಭೂತೇಷು ಹ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿವಿಭೇದತಃ |
 ಲಿಂಗಸದ್ವದಶಸ್ಥತ್ವಾತ್ ತಾವಾನ್ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಶ್ರುತಃ ||
 ಸಪ್ತಧಾತುಷು ಸಂಸ್ಥಃ ಸನ್ನಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿವಿಭೇದತಃ |
 ಏಕವಿಂಶೋ ವಾಸುದೇವೋ ಮನುಜಾದಿಚತುಷ್ಟಯೇ ||
 ಗುಣತ್ರಯೇ ಚ ಪ್ರಕೃತಾವಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿವಿಭೇದತಃ |
 ಮೂಲರೂಪೇಣ ಚ ಸಹ ಪೞ್ವವಿಂಶಾತ್ಮಕಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ನಾರಾಯಣಸ್ತ ಚಿನ್ಮಾತ್ಮಾ ಸ ಏಕೋಽಪಿ ಹ್ಯನಂತಥಾ |
 ಗಾಯಕಾನಾಂ ತ್ರಾಣತೋಽಸೌ ಗಾಯತ್ರಮನಿರುದ್ಧಕಃ ||
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ಹಿ ರಥಾರೂಢಸ್ತೇನ ಚೋಕ್ತೋ ರಥನರಮ್ |
 ಬೃಹದ್ರೂಪೋ ಬೃಹನ್ನಾಮಾ ತಥಾ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಭದ್ರಂ ತು ವಾಸುದೇವೋಽಸೌ ಭದ್ರಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ಯತಃ |
 ನಾರಾಯಣೋ ರಾಜನಂ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜಯತ್ಯೇಷ ಮೋಕ್ಷಿಣಃ ||
 ಗಾಯತ್ರೀ ತ್ವನಿರುದ್ಧೋಽಸೌ ತ್ರಿಕಾಲೇ ಗೀಯತೇ ಯತಃ |
 ಉಷ್ಟಿಗುಷ್ಟಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽಗ್ನ್ಯಾ ದಿಸಂಸ್ಥಿತಃ ||
 ಸ್ತ್ರೀರೂಪೋ ಬೃಹತೀನಾಮಾ ಬೃಹತ್ ಸಂಕರ್ಷಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
 ವಾಸುದೇವಸ್ತಥಾ ತ್ರಿಷ್ಠಪ್ ತ್ರಿವೇದ್ಯೈಃ ಸ್ತೂಯತೇ ಯತಃ ||

ನಾರಾಯಣಸ್ತು ಸ್ತ್ರೀರೂಪೋ ದ್ವಿದೈವಾಸೌ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
 ದ್ವಿಪದೇತಿ ತತೋ ನಾಮ ಸರ್ವಚ್ಛನ್ನೋಽಭಿಧಾ ಇಮೇ ||
 ವನಿತಾತನವಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಧ್ಯಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
 ವಾಸುದೇವೋಽಸ್ಯ ಪುಚ್ಛಂ ಚ ವಾಮದಕ್ಷೌ ಚ ಪಕ್ಷಕೌ ||
 ಸಂಜ್ಞರ್ಷಣಶ್ಚ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಃ ಕ್ರಮಾದೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತೌ |
 ಅನಿರುದ್ಧಃ ಶಿರಶ್ಚೈವ ತಥೈಕೋಽಪಿ ಹಿ ಪಞ್ಚಧಾ ||
 ಪ್ರಸ್ತಾವನಾಮಾಽನಿರುದ್ಧೋ ರಕ್ಷನ್ ಸಂಸ್ತೂಯತೇ ಯತಃ |
 ಸೃಜನ್ ಜಗಚ್ಚ ರಮಯಾ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತತ್ರ ಗೀಯತೇ ||
 ಉದ್ಗೀಢನಾಮಾ ತೇನಾಸೌ ಜಗದುದ್ಗಮನೇನ ವಾ |
 ಸಂಹಾರಾತ್ ಪ್ರತಿಹಾರಾಖ್ಯಸ್ತಥಾ ಸಂಜ್ಞರ್ಷಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ಸಮೀಪಂ ಹಿ ದ್ರಾವಯೇದ್ವಾಸುದೇವಕಃ |
 ತೇನೋಪದ್ರವನಾಮಾಽಸೌ ನಿಧೀಯಂತೇ ಯತೋಽಖಿಲಾಃ ||
 ಮುಕ್ತಾ ನಾರಾಯಣೇ ದೇವೇ ತೇನಾಸೌ ನಿಧನಾಭಿಧಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |
 ಸ್ತೂಯಮಾನತ್ವಾತ್ ಸ್ತೋಮಃ | ಸಮತ್ವಾತ್ ಸಾಮ | ಛಂದಃ ತ್ವಾಚ್ಛಂದಃ || 4 ||

ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತದೈತದೇಕೇ ನಾನಾಚ್ಛನ್ನಸಾಂ ಸಹಸ್ರಂ
 ಪ್ರತಿಜಾನತೇ ಕಿಮನ್ಯತ್ಸದನ್ಯದ್ ಬ್ರೂಯಾಮೇತಿ ತ್ರಿಷ್ಠಪ್ಲಹಸ್ರಮೇಕೇ
 ಜಗತೀಸಹಸ್ರಮೇಕೇಽನುಷ್ಠಪ್ಲಹಸ್ರಮೇಕೇ ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾಽನುಷ್ಠಭಮನು
 ಚರ್ಚೂರ್ಯಮಾಣಮಿನ್ದ್ರಂ ನಿಚಿಕ್ಯುಃ ಕವಯೋ ಮನೀಷೇತಿ ವಾಚಿ ವೈ ತದೈನ್ದ್ರಂ
 ಪ್ರಾಣಂ ನೃಚಾಯನ್ನಿತ್ಯೇತತ್ತದುಕ್ತಂ ಭವತಿ ಸ ಹೇಶ್ವರೋ ಯಶಸ್ವೀ ಕಲ್ಯಾಣ-
 ಕೀರ್ತಿರ್ಭವಿತೋರೀಶ್ವರೋಹ ತು ಪುರಾಽಽಯುಷಃ ಪ್ರೈತೋರಿತಿ ಹಸ್ಮಾಹ ಕೃತ್ಸೋ
 ಹೈಷ ಆತ್ಮಾಯದ್ವಾಗಭಿ ಹಿ ಪ್ರಾಣೇನ ಮನಸೇಸ್ಯಮಾನೋ ವಾಚಾ ನಾನುಭವತಿ
 ಬೃಹತೀಮಭಿ ಸಮ್ಪಾದಯೇದೇಷ ವೈಕೃತ್ಸ ಆತ್ಮಾ ಯದ್ಭೃತೀ ಸೋಽಯಮಾತ್ಮಾ
 ಸರ್ವತಃ ಶರೀರೈಃ ಪರಿವೃತಸ್ತದ್ಯಥಾಽಯಮಾತ್ಮಾ ಸರ್ವತಃ ಶರೀರೈಃ ಪರಿವೃತ
 ಏವಮೇವ ಬೃಹತೀ ಸರ್ವತಶ್ಚನ್ನೋಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಮಧ್ಯಂ ಹೈಷಾಮಙ್ಗಾ-
 ನಾಮಾತ್ಮಾ ಮಧ್ಯಂ ಛಂದಃಸಾಂ ಬೃಹತೀ ಸ ಹೇಶ್ವರೋ ಯಶಸ್ವೀ ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ-
 ಭವಿತೋರೀಶ್ವರೋಹತು ಪುರಾಽಽಯುಷಃ ಪ್ರೈತೋರಿತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಕೃತ್ಸೋ
 ಹೈಷ ಆತ್ಮಾಯದ್ಭೃಹತೀ ತಸ್ಮಾದ್ಭೃಹತೀಮೇವಾಭಿಸಮ್ಪಾದಯೇತ್ ||5 ||

ಭಾ - ತದಿದಮುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣೈವ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭವತಿ | ತದೇಕೇ
ನಾನಾಚ್ಛಿನ್ದಸಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಶಂಸಿತವ್ಯಮೇವ, ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸಮ್ಪಾದನಮ-
ವಿವಕ್ಷಿತಮಿತಿ ಪ್ರತಿಜಾನತೇ | ಕೇಚಿತ್ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ಸಹಸ್ರಮೇವ ಶಂಸಿತವ್ಯಮಿತಿ |
ಅನುಷ್ಟುಪ್ಸಹಸ್ರಮೇವೇತಿ ವದನ್ನೋಽನುಷ್ಟುಪ್ಸ ಶಂಸಾತ್ಮಿಕಾಮೃಚಂ ದರ್ಶಯಂತಿ |
ಬೀಭತ್ಸೂನಾಂ ಜಗದ್ಭರ್ತುಮಿಚ್ಛೂನಾಮ್ | ಅಪಾಂ ಸಯುಜಂ ಸಹೈವ ಚರಂತಂ
ಚಾಹುಃ | ವಿಷ್ಟುಂ ಹಂಸಸ್ವರೂಪಿಣಮ್ ಅನುಷ್ಟುಭುಂ ಚರ್ಚೂರ್ಯಮಾಣಂ ಪುನಃ
ಪುನರ್ವದಂತಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ದದೃಶುಶ್ಚ |

ಮೇಘಸಂಸ್ಥಂ ಹಂಸರೂಪಂ ತಂ ವಿಷ್ಟುಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ |
ವಿರಿಷ್ಟಶಿವಪೂರ್ವೇಭ್ಯೋ ನೃಸಿಂಹಾನುಷ್ಟುಭಂ ಪರಾಮ್ ||
ಉಚ್ಚಾರಯಂತಮರ್ಥಾಂಶ್ಚ ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣಂ ಸಮಂತತಃ |
ದದೃಶುರ್ಮುನಯೋ ದಿವ್ಯಾ ಆಚಾರ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಶರ್ವಯೋಃ ||
ಏವಂ ವಾಯುಂ ಚ ದದೃಶುಸ್ತತ್ರ ಹಂಸಸ್ವರೂಪಿಣಮ್ |
ಶಿವಾದಿಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಹರಂತಂ ತಮೇವಾನುಷ್ಟುಭಂ ಪರಾಮ್ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ||

ವಾಗಾಖ್ಯಾಯಾಮನುಷ್ಟುಭ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯಮಾಣಾಯಾಂ ಹಿ ಮುನಯೋ ವಿಷ್ಟುಂ ದದೃಶುಃ|
ಅತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋಽಪಿ ವಿಷ್ಟೋಃ ಸಕಾಶಾದನುಷ್ಟುಭರ್ಥಂ ಸರ್ವದಾ ಶ್ರುಣ್ವಂತೀತಿ
ವಿಜ್ಞಾಯತೇಽತೋಽನುಷ್ಟುಭೇವ ಚ್ಛಿನ್ದಸಾಂ ವರೇತಿ ಚೋಕ್ತಂ ಭವತಿ |

ಅನುಷ್ಟುಭಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ತು ಯಃ ಶಂಸೀತಾತ ಏವ ತು |
ಭವಿತುಂ ಚೇಶ್ವರಃ ಸ ಸ್ಯಾದ್ಭಾವೋ ಮುಕ್ತಿನಃ ಚಾನ್ಯಥಾ ||
ಯಶಸ್ವೀ ಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಸ್ಯಾಚ್ಛುಭಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಸ್ವಚ್ಛಿನ್ದಮೃತ್ಯುತಾ ಚ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯೈತ್ಯಾಹೈತರೇಯಕಃ ||
ಮಹೈತರೇಯೋ ಭಗವಾವಾಂಸ್ತನ್ನೇತ್ಯಾಹ ರಮಾಪತಿಃ |
ನಾನಾಚ್ಛಿನ್ದಃ ಪ್ರಶಂಸಾದಿಪ್ರಮಾಣರಹಿತತ್ವತಃ ||
ಪರಿಹಾರಾಯ ಚಾಪೂರ್ಣಮೈತರೇಯಮನೇ ಶ್ರುಣು |
ತ್ವಂ ತು ಮನ್ತ್ರಮದಾಹೃತ್ಯ ಯಸ್ಮಾದೇತದವೋಚಥಾಃ ||
ತಸ್ಮಾದ್ವಕ್ಷಾಮ್ಯುತ್ತರಂ ತೇ ಪ್ರಿಯಃ ಶಿಷ್ಯೋಽಸಿ ಮೇ ಯತಃ |
ಉಮೈವ ವಾಗಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಸಾನುಷ್ಟುಭಭಿಮಾನಿನೀ ||
ಅಕೃತ್ಸಾ ನಾ ತತೋ ನೈವ ಬ್ರಹ್ಮೈತ್ಯುಕ್ತಾ ಕಥಿಷ್ಯನ |
ವಾಗಿನ್ವಿಯಾಭಿಮಾನಿನ್ಯಾಂ ನ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮವಚಃ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ವಾಯುನಾ ಪ್ರಾಣರೂಪೇಣ ಮನೋರೂಪಶಿವೇನ ಚ |
 ಅಭ್ಯಸ್ಯಮಾನೋಽನುಭವೇತ್ ಪುಮಾನ್ ವಾಚಾ ನ ತು ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಅಭಿಮಾನೀ ಬೃಹತ್ಯಾಸ್ತು ವಾಯುರೇವ ಯತಃ ಪ್ರಭುಃ |
 ತಸ್ಮಾದೇಷಾ ಛಿನ್ನಸಾಂ ಹಿ ವರಿಷ್ಠಾ ಬೃಹತೀ ಸ್ಮೃತಾ ||
 ಪೂರ್ಣೋ ಹಿ ವಾಯುದೇವಾನಾಂ ತಸ್ಮಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ |
 ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾಧಿಕ್ಯತಶ್ಚೈವ ಬೃಹತೀತ್ಯೇವ ನಾಮ ತತ್ ||
 ಅಙ್ಗೇಭ್ಯ ಏವ ಸಮ್ಭೂತಾನ್ಯನ್ಯಚ್ಛಿನ್ನಾಂಸಿ ಚಾಬ್ಜಜಾತ್ |
 ಮಧ್ಯಾತ್ನು ಬೃಹತೀ ಜಾತಾ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ಮಧ್ಯಮುಚ್ಯತೇ ||
 ಪಠ್ಯತೇ ತೇನ ಮಧ್ಯೇ ಸಾ ಚ್ಛಿನ್ನಸಾಂ ಪ್ರವರಾ ಸತೀ |
 ಛಿನ್ನಾಂಸ್ಯನ್ಯಾನ್ಯಜ್ಞವತ್ಸ್ಯು ಮ್ಫಧ್ಯವದ್ಬೃಹತೀ ಪರಾ ||
 ಸಪ್ತ ಚ್ಛಿನ್ನಾಂಸಿ ಚೈವಂ ಹಿ ಪ್ರತಿಮಾ ವೈಷ್ಣವೀ ಮತಾ |
 ಗಾಯತ್ರೀದೇವತಾತ್ವಂ ತು ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯ ಯತ್ರಾಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಬೃಹತೀ ದೇವತಾ ತತ್ರ ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
 ಆಧಿಕ್ಯಂ ಛಿನ್ನಸಾಂ ಯತ್ರ ಗಾಯತ್ರಾಸ್ತು ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ||
 ತತ್ರ ತತ್ಪುತ್ರಕೋ ವಾಯುರ್ಬೃಹತೀ ದೇವತಾ ಮತಾ |
 ಋಚಾಮಾಧಿಕ್ಯಯೋಗಾರ್ಥಂ ನಾಙ್ಗೇಕರ್ತವ್ಯಮತ್ರ ತತ್ ||
 ಪ್ರಧಾನತ್ವಾದ್ಬೃಹತ್ಯಾಸ್ತು ಜಗತ್ಯಾದ್ಯಂ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
 ಸಮ್ಪಾದನಾದ್ಬೃಹತ್ಯಾಸ್ತು ಮುಕ್ತೋ ಭವಿತುಮೀಶ್ವರಃ ||
 ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ಸುಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಚ್ಛಿನ್ನೋಮೃತ್ಯುರ್ಗುಣಾಧಿಕಃ |
 ಇತಿ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಿದಾಸಾಭಿಧಃ ಪ್ರಭುಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |
 ಇತೋಽನ್ಯತ್ನ ತ್ಕಿಮಿತ್ಯಾಹುರ್ನಾಚ್ಛಿನ್ನಸ್ತ ವಾದಿನಃ |
 ಅನ್ಯತ್ ಸದ್ರೂಪಮಿತ್ಯಾಹುಸ್ತಿಷ್ಠಬ್ವಾದಿನ ಏವ ತೇ ||

ಐನ್ದ್ರಂ ಪ್ರಾಣಂ ಪರಮೇಶ್ವರಸಹಿತಂ ವಾಯುಮ್ | ಪ್ರಾಣೇನ ಮನಸಾ ಚ | ಅಭಿ
 ಇಸ್ಯಮಾನೋಽಭ್ಯಸ್ಯಮಾನಃ | 'ತ್ಯತೀಯೋಽತಿಶಯೇ' ಇತಿ
 ಸೂತ್ರಾದಕಾರಸ್ಯೇಕಾರಃ |

'ಮಥನಾನಿಧಿಲೋ ಜಾತಃ ಸಹನಾತ್ ಸಿಂಹ ಉಚ್ಯತೇ' ಇತ್ಯಾದಿವಚ್ಚ |
 'ಹತ್ತೀ ದಸ್ಯೂನ್' ಇತ್ಯಾದಿವಚ್ಚ |

ಅಭ್ಯಸ್ಯಮಾನಃ ಅಭಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣೋ ವಿಷಯೇಷು ಬಹುಶಃ | ಕೃತ್ಸ್ನ ಆತ್ಮಾ
ಕೃತ್ಸ್ನ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಷ್ಣೋಃ |

‘ಏಕಾಽಪಿ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಬೃಹತೀ ಚ್ಛನ್ದಸಾಂ ವರಾ |
ಅನ್ಯಚ್ಛನ್ದೋಽಭಿಧಾ ಯತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಮಾ ಮಧ್ಯಮೈವ ತತ್ ’ || ಇತಿ ಚ |

ಏವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಃ ಶ್ರೂಯಮಾಣಾಽನುಷ್ಠುಬಪಿ ಬೃಹತ್ಯಾ ಅಙ್ಗಮಿತಿ ಬೃಹತ್ಯಾ
ಏವಾಧಿಕ್ಯಮುಕ್ತಂ ಭವತಿ || 5 ||

ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಸ್ಯ ವಾ ಏತಸ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ಯ
ಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಯೈಕಾದಶಾನುಷ್ಠುಭಾಂ ಶತಾನಿ ಭವಂತಿ ಪಞ್ಚವಿಂಶತಿಶ್ಚಾನುಷ್ಠುಭ ಅತ್ರಂ ವೈ
ಭೂಯಸಾ ಕನೀಯಸ್ತದುಕ್ತಮೃಷಿಣಾ ವಾಚಮಷ್ಟಾಪದೀಮಹಮಿತ್ಯಷ್ಟೌ ಹಿ
ಚತುರಕ್ಷರಾಣಿ ಭವಂತಿ ನವಸ್ರಕ್ರಿಮಿತಿ ಬೃಹತೀ ಸಮ್ಪದ್ಯಮಾನಾ
ನವಸ್ರಕ್ಶೃತಸ್ಪೃಶಮಿತಿ ಸತ್ಯಂ ವೈ ವಾಗೃಚಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟೇನ್ವಾತ್ರರಿ ತನ್ವಂ ಮಮ ಇತಿ
ತದ್ಯದೇವೈತದ್ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಮನುಷ್ಠುಪ್ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭವತಿ ತಸ್ಮಾತ್ತದೈನ್ವಾ-
ತ್ರಾಣಾದ್ಬೃಹತ್ಯೈ ವಾಚಮನುಷ್ಠುಭಂ ತನ್ವಂ ಸಂನಿರ್ಮಿತೇ ಸ ವಾ ಏಷ ವಾಚಃ
ಪರಮೇ ವಿಕಾರೋ ಯದೇತನ್ಮಹದುಕ್ತಂ ತದೇತತ್ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಮಿತಮಮಿತಂ ಸ್ವರಃ
ಸತ್ಯಾನೃತೇ ಇತ್ಯೃಗ್ಗಾಥಾ ಕುಮ್ಭ್ಯಾ ತನ್ಮಿತಂ ಯಜುರ್ನಿಗದೋ ವೃಥಾವಾಕ್ತದ-
ಮಿತಂ ಸಾಮಾಥೋ ಯಃ ಕಶ್ಚಗೇಷ್ಟಃ ಸ ಸ್ವರ ಓಮಿತಿ ಸತ್ಯಂ ನೇತ್ಯನೃತಂ
ತದೇತತ್ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ವಾಚೋ ಯತ್ಸತ್ಯಂ ಸಹೇಶ್ವರೋ ಯಶಸ್ವೀ
ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿರ್ಭವಿತೋಃ ಪುಷ್ಪಂ ಹಿ ಫಲಂ ವಾಚಃ ಸತ್ಯಂ ವದತ್ಯಥೈತನ್ಮೂಲಂ
ವಾಚೋ ಯದನೃತಂ ತದ್ಯಥಾ ವೃಕ್ಷ ಆವಿರ್ಮೂಲಃ ಶುಷ್ಯತಿ ಉದ್ವರ್ತತ
ಏತಮೇವಾನೃತಂ ವದನ್ನಾವಿರ್ಮೂಲಮಾತ್ಮಾನಂ ಕರೋತಿ ಸ ಶುಷ್ಯತಿ ಸ
ಉದ್ವರ್ತತೇ ತಸ್ಮಾದನೃತಂ ನ ವದೇದ್ಧಯೇತ ತ್ವೇನೇನ ಪರಾಗ್ನಾ
ಏತದ್ವಿಕ್ರಮಕ್ಷರಂ ಯದೇತದೋಮಿತಿ ತದ್ಯತ್ಕಿ ಇಷ್ಟೋಮಿತ್ಯಾಹತ್ಯೈವಾಸ್ಮೈತದ್ವಿಚ್ಯತೇ
ಸ ಯತ್ಸರ್ವಮೋಷ್ಕುರ್ಯಾದ್ರಿಚ್ಯಾದಾತ್ಮಾನಂ ಸಕಾಮೇಭ್ಯೋ ನಾಲಂ
ಸ್ಯಾದಥೈತತ್ಪೂರ್ಣಮಭ್ಯಾತ್ಮಂ ಯನ್ನೇತಿ ಸ ಯತ್ಸರ್ವಂ ನೇತಿ ಬ್ರೂಯಾತ್ವಾ-
ಪಿಕಾಽಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿರ್ಜಾಯೇತ ಸೈನಂ ತತ್ಯೈವ ಹನ್ಯಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಕಾಲ ಏವ
ದದ್ಯಾತ್ಕಾಲೇ ನ ದದ್ಯಾತ್ತತ್ಸತ್ಯಾನೃತೇ ಮಿಥುನೀಕರೋತಿ ತಯೋರ್ಮಿಥುನಾತ್ರ-
ಜಾಯತೇ ಭೂಯಾನ್ ಭವತಿ ಯೋ ವೈತಾಂ ವಾಚಂ ವೇದ ಯಸ್ಯಾ ಏಷ ವಿಕಾರಃ

ಸಮೃತ್ತಿವಿದಕಾರೋ ವೈ ಸರ್ವಾ ವಾಕ್ ಸೈಷಾ ಸ್ವಶೋಷ್ಮಭಿವ್ಯಜ್ಯಮಾನಾ ಬಹ್ನಿ
ನಾನಾರೂಪಾ ಭವತಿ ತಸ್ಯೈ ಯದುಪಾಂಶು ಸ ಪ್ರಾಣೋಽಥ ಯದುಚ್ಚೈಸ್ತಚ್ಛರೀರಂ
ತಸ್ಮಾತ್ತತ್ತಿರ ಇವ ತಿರ ಇವ ಹ್ಯಶರೀರಮಶರೀರೋ ಹಿ ಪ್ರಾಣೋಽಥ
ಯದುಚ್ಚೈಸ್ತಚ್ಛರೀರಂ ತಸ್ಮಾತ್ತದಾವಿರಾವಿಹಿಃ ಶರೀರಮ್ || 6 ||

ಭಾ - ಬೃಹತೀಸಮ್ಪಾದನೇಽನುಷ್ಪುಷ್ಯಂಸನಮಾತ್ರಾತ್ ಪಞ್ಚವಿಂಶೋತ್ತರಶತಾನು-
ಷ್ಪುಬಾಧಿಕ್ಯಂ ಚ ಭವತಿ | ಅತ ಆಧಿಕ್ಯಾದ್ಬೃಹತೀಸಮ್ಪಾದನಮೇವ ವರಮ್ |
ತಸ್ಯಾತ್ಯವಾನ್ತರ್ಭಾವಾತ್ | ಜಗತ್ಯಾದಿಕಂ ತ್ವಧಿಕತ್ವೇಽಪಿ ಬೃಹತೀವಾನ್ಮಹಾತ್ಯಾ-
ಭಾವಾದೇವೋಪೇಕ್ಷ್ಯ ತೇ | ವಾಚಮಷ್ಟಾಪದೀಮಹಮಿತ್ಯನುಷ್ಪುಭೋ
ಬೃಹತೀಸಮ್ಪಾದನವಚನಾಚ್ಚ | ಅಷ್ಟಚತುರಕ್ಷರಾಣ್ಯನುಷ್ಪಪ್ | ತಸ್ಯಾ ಏವ
ಬೃಹತೀಸಮ್ಪಾದನೇನ ನವ ಸ್ತಕ್ತಯೋ ಭವನ್ತಿ | ಋಚಾ ವಾಕ್ ಋಗ್ರೂಪೇಣ
ವಾಗ್ಮತಂ ಸ್ಪಷ್ಟಾ ಸತ್ಯರೂಪಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ಪಷ್ಟಾ ಭವತಿ | ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಯ
ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಮ್ಪನ್ನೀ ನಿತರಾಂ ಪ್ರಿಯತ್ವಾದ್ಯಃ ಪ್ರಾಣದೇವತಾ ವಾಯುಃ ತಸ್ಯ
ಪ್ರತಿಮಾರೂಪಮಿದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಮ್ | ಸ ಚ ವಾಯುರ್ವಿಷ್ಣೋರ್ಮುಖ್ಯಪ್ರತಿಮಾ |
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಪ್ರತಿಮಾ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಮ್ | ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಯೈವ
ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರತ್ವೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಯ ಪಞ್ಚವಿಂಶೋತ್ತರೈಕಾದಶಶತಾನುಷ್ಪುಷ್ಟೇನ
ಸಮ್ಪಾದನೇ ಬೃಹತೀದೈವತಪ್ರಾಣರೂಪಾದ್ವಾಯುರನುಷ್ಪುಭೇವತಾಯಾ
ವಾಗ್ರೂಪಾಯಾ ಉಮಾಯಾ ಉತ್ತತ್ತಿಃ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಭವತ್ಯೇವಂ ಜಾನತಃ |
ತತಶ್ಚೋಮಾಯಾ ಆಪಿ ಭಗವತ್ಪ್ರತಿಮಾತಾದ್ವಿಷ್ಣುಪ್ರತಿಮಾಸ್ತಾಪಕ ಏವ
ಭವತ್ಯೇತತ್ಸರ್ವಂ ಸಮ್ಯಗ್ನ್ಯಾಯನ್ | ವಿಷ್ಣುರೇವ ಬೃಹತ್ಯಾಃ ಪ್ರಾಣ
ಸ್ಯಾದಿಷ್ಠತ್ಯದೇವತಾ | ಪ್ರತಿಮಾಧಿಷ್ಠಿತ ದೇವತಾವತ್ | ತಸ್ಮಾದ್ಬೃಹತ್ಯಾಃ
ಸಕಾಶಾದನುಷ್ಪುಷ್ಯಮ್ಪಾದನೇ ತಸ್ಯೈವ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರತಿಮಾನ್ತರಂ ತಸ್ಮಾದೇವ
ನಿರ್ಮಿತಿಂ ಭವತಿ | ಅತ ಏವೇನ್ಪ್ರಾತ್ ಪರಿತನ್ದಂ ಮಮ ಇತ್ಯುಕ್ತಮ್ |
ಬೃಹತೀಸ್ಥವಿಷ್ಣೋರ್ಬಲಾದೇವ ಹಿ ತತ್ಸಮ್ಪದ್ಯತೇ | ಸ ಹಿ ತಸ್ಯಾಃ ಷಟ್
ತ್ರಿಂಶದಕ್ಷರಾದಿತ್ವಮಪಿ ನಿಯಮಯತಿ ತತ್ರಸಾದಾದ್ವಾಯುಶ್ಚ | ವಾಯುರೇವ
ತದ್ಭಗವನ್ನಿಯತೋ ನಿಯಾಮಯತಿ ಸತ್ಮಾದಿನ್ಪ್ರಾತ್ ಪರೀತ್ಯಸ್ತೆನ್ಪ್ರಾತ್ ಪ್ರಾಣಾದಿತಿ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕೃತಾ |

ಯಾವತ್ಸಹಸ್ರಂ ಬೃಹತೀ ತಾವಚ್ಛಂಸೇದನುಷ್ಪುಭಾಮ್ |
ಭನ್ನಸಾಂ ವಾ ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಬೃಹತೀತ್ವಂ ಸ್ಮರೇತ್ ತತಃ ||

ತೇನ ಸರ್ವಗತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಧಿಕೋಽರ್ಚಿತಃ |
 ಭವೇದೇವಂ ಜಾನತಸ್ತು ಕೃತಾ ಚ ಪ್ರತಿಮಾ ಭವೇತ್ ||
 ತಥಾ ವಯೋರಪಿ ಕೃತಾ ವಾಯುರ್ಹಿ ಪ್ರತಿಮಾ ಹರೇಃ |
 ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುಕೃತಂ ಸರ್ವಂ ಕ್ರಿಯತೇ ವಿಷ್ಣುನೈವ ಹಿ ||
 ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಮೇಕಾದಶಶತಂ ಪುನಃ |
 ಅನುಷ್ಪಭಾಂ ಸ್ಮರೇತ್ ಪಞ್ಚವಿಂಶೋತ್ತರಮುದಾರಧಿಃ ||
 ತೇನ ವಾಯೋರುಮೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನಾತ್ ಸ್ಮೃತಾ ಭವೇತ್ |
 ತತೋ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರತಿಮಾ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಕೃತಾ ಭವೇತ್ |
 ವಿಷ್ಣುನಾಽನುಪ್ರವಿಷ್ಟೌ ಯದುಮಾ ವಾಯುಶ್ಚ ತದ್ವಶೌ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ಸೃಕ್ತಯೋ ವಿಭಾಗಾಃ |

‘ಸೃಕ್ತಿರಂಶೋ ವಿಭಾಗಶ್ಚ ವಿದಲಂ ಚೇತಿ ಕಥ್ಯತೇ ’ ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಸ ವಾ ಏಷ ವಾಚಃ ಪರಮೋ ವಿಕಾರಃ | ಅಕಾರಾಖ್ಯವಾಗ್ನಿಕಾರೇಷೂತ್ತಮೋ
 ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಾಖ್ಯಃ |

ಅಕಾರಃ ಪ್ರಥಮಂ ನಾಮ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ ಬ್ರುವನ್ |
 ಸರ್ವದೋಷವಿರುದ್ಧತ್ವಾದ್ಗುಣಾನಾಮನ್ಯತಾಮಪಿ ||
 ವಿಷ್ಣೋರ್ವದತಿ ಜೀವೇಭ್ಯೋ ಜಡೇಭ್ಯಶ್ಚೈವ ಸರ್ವದಾ |
 ಅಭಾವಂ ಚೈವ ದೋಷಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕೇಶವೇ ವದೇತ್ ||
 ಸಮ್ಯಗ್ಸೃಕ್ತೃತ್ವತಸ್ತಸ್ಮಾದಕಾರೋ ಮುಖ್ಯನಾಮ ಹಿ |
 ತದರ್ಥಾನೇಕದೇಶೇನ ಶಬ್ದಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಚೋಚಿರೇ ||
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾವ್ಯಾಖ್ಯೇಯರೂಪತ್ವಂ ವಿಕಾರತ್ವಮಿಹೋದಿತಮ್ |
 ವಿಕಾರತ್ವಂ ಚ ನಾನ್ಯತ್ ಸ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಾ ವೇದಾ ಯತೋಽಖಿಲಾಃ ||
 ವಾಚಕೇಷು ತಥಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಹಸ್ರಬೃಹತೀಮಯಮ್ |
 ಉಕ್ತಮುತ್ತಮಮುದ್ವಿಷ್ಟಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಽಕಾರಸ್ಯ ಸಾ ಪರಾ ||
 ಅನ್ಯೇಽಪಿ ಶಬ್ದಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಹ್ಯಕಾರಾರ್ಥಾಭಿಧಾಯಿನಃ |
 ಯೇಷಾಂ ಪರಮಮುಕ್ತಂ ತತ್ ತದೇತತ್ ಪಞ್ಚಧಾ ಸ್ಥಿತಮ್ ||
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮೇವಾಕಾರಸ್ಯ ಸಹ್ಯವೋಕ್ತೇನ ಸರ್ವಶಃ |
 ಮಿತಾಮಿತೇ ಸ್ವರಸ್ವತ್ಯಮನ್ಯತಂ ಚೇತಿ ಪಞ್ಚಧಾ ||

ತಸ್ಮಾದಕಾರ ಏವಾಯಂ ಸರ್ವವಾಗಾತ್ಮಕಃ ಶ್ರುತಃ |
ತಸ್ಯೈವ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪೋಽಯಂ ಸರ್ವವೇದಾದಿವಿಸ್ತರಃ ||
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಗುಣಾನ್ ವಿಷ್ಣೋರಕಾರೋ ವಕ್ತಿ ಯತ್ ಪ್ರಭೋಃ |
ತದ್ವ್ಯಕ್ತಯೋಽಪಿ ಶಬ್ದಾ ಯೇ ಸರ್ವೇ ವಿಷ್ಣುಗುಣಬ್ರುವಾಃ ||
ಅಕಾರಸ್ಯ ತಥೋಪಾಂಶೋರಭಿಮಾನೀ ತು ಮಾರುತಃ |
ದೇಹೇನ್ಪಿಯಾಂತಃ ಕರಣನಾಮೋಽಸ್ಯ ದ್ವಿವಿಧಸ್ಯ ಚ ||
ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರಸ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಮಭಿಮಾನಿನೀ |
ಭಾರತ್ಯುಚ್ಛೋದಿತಸ್ಯಾಪಿ ಹ್ಯಕಾರಸ್ಯಾಭಿಮಾನಿನೀ ||
ತಸ್ಮಾದ್ಬಾಹ್ಯದುಪಾಂಶುರ್ಹಿ ಜಪಾದಿಷು ಫಲಾಧಿಕಃ |
ವಾಯುಃ ಪತಿರ್ಹಿ ಭಾರತ್ಯಾ ಉಪಾಂಶೋರ್ದೇವತಾ ಮತಃ ||
ಅಕಾರಸ್ಯ ವಿಕಾರೋಽಯಮೋಽಸ್ಕಾರ ಇತಿ ಕಥ್ಯತೇ |
ಅಧಿಕೋಚ್ಚತ್ವಮಾನಂ ಹಿ ತಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಸಮುದೀರಿತಃ ||
ಅಕಾರೇಣೈವ ತತ್ಸರ್ವಮುಕ್ತಮಾಧಿಕ್ಯವಕ್ತೃತಃ |
ಅಧಿಕೋಚ್ಚಸ್ವರೂಪೋಽಸೌ ಮಾತಾ ಚಾಧಿಕ ಏವ ಹಿ ||
ಏಕಾರ್ಥತ್ವಾದಕಾರೋಽಸೌ ನಕಾರತ್ವಮುಪಾಗತಃ |
ದೀರ್ಘೀಭೂತಃ ಪುನಸ್ತೇನೈವಾಕಾರೇಣ ಸಹ ಸ್ಥಿತಃ ||
ಅಭಾವವಾಚ್ಯಕಾರಸ್ಯ ಹ್ಯರ್ಥೋ ರೇಫಃ ಕ್ಷಯಂ ವದನ್ |
ಸೋಽಪ್ಯಕಾರೇಣ ಸಹಿತೋ ದೀರ್ಘತ್ವಂ ಸಮುಪಾಗತಃ ||
ಅಭಾವವಾಚ್ಯಕಾರಃ ಸ ಏಕಾರ್ಥಾಧ್ಯತ್ಯಭಾವಯೋಃ |
ಯಕಾರತ್ವಂ ಕತಸ್ತಸ್ಮಾನ್ನೋ ರೇಫಸ್ಯೋತ್ತರತ್ವತಃ ||
ಣತ್ವಂ ಗತೋ ಹ್ಯಕಾರೋಽಸೌ ನೋ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥವಾಚಕಃ |
ಅನ್ಯತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಜೀವೇಭ್ಯೋ ಜಡೇಭ್ಯಶ್ಚ ಸದೈವ ಹಿ ||
ಸರ್ವದೋಷೋಜ್ಜಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಸರ್ವತೋಽಪ್ಯಧಿಕತ್ವತಃ |
ನಿರಾಸನಾಚ್ಚ ದೋಷಾಣಾಂ ಸ್ವಭಕ್ತೇಭ್ಯಃ ಸಮಂತತಃ ||
ಸರ್ವದೋಷವಿರುದ್ಧೋರುಗುಣಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪತಃ |
ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಹ್ಯಕಾರಾರ್ಥೋಽಯಮೇವ ಹಿ ||
ತಸ್ಮಾದಕಾರಬೀಜೇಯಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾರಾಯಣಾಭಿದಾ |
ಪ್ರಣವಶ್ಚ ತತೋಽಕಾರಃ ಪ್ರಧಾನಂ ನಾಮ ಚಕ್ರಿಣಃ ||

ಅಕಾರನಾಮಾ ನಾನೋಽಸಿ ತಮೃತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ |
 ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿನಾಮಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಷ್ಟಪ್ಯಮುಖ್ಯತಃ ||
 ವರ್ತೇನೇ ನ ತ್ವಕಾರೋಽಯಂ ವರ್ತತೇ ಕೇಶವಂ ವಿನಾ |
 ನಾರಾಯಣಾದಿನಾಮಾನಿ ನೃಣಾಂ ನಾಮಕ್ರಿಯಾಸ್ವಪಿ ||
 ವಿಹಿತಾನ್ಯಕಾರೋ ನೈವಾಯಂ ವಿಹಿತಸ್ತಮೃತೇ ಪ್ರಭುಮ್ |
 ವಾಯುಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಚಾಕಾರದೇವತೇ ನ ತು ನಾಮಿನೌ ||
 ಯಥಾ ವೇದಾಭಿಧೇಯೋಽನ್ಯೋ ವೇದಾಖ್ಯಾ ದೇವತಾ ಪರಾ |
 ಏವಂ ನಾಮಾಭಿಮಾನೀ ತು ವಾಯುರ್ವಾಚ್ಯೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||
 ತಸ್ಮಾದ ಇತಿ ನಾಮೈತದ್ವಿಷ್ಟೋಃ ಕೇವಲಮೇವ ಹಿ |
 ವಿಶೇಷತೋಽಸ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಬೃಹತೀನಾಂ ಸಹಸ್ರಕಮ್ ||
 ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರೀತೋ ಭವೇದ್ವಿಷ್ಟುಃ ಶಂಸನಾದಸ್ಯ ಸರ್ವದಾ |
 ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞೇಽಪಿ ವಾ ಶಂಸೇದಯಜ್ಞೇಽಪಿ ರಹಃ ಪುಮಾನ್ ||
 ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ವಿಷ್ಟೋರನ್ನಂ ಹಿ ತತ್ತರಮ್ || ಇತ್ಯಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಾರೇ |

ಪರಮವಿಕಾರೇಣ ಸಹ ವಿಕಾರಮಾತ್ರಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ತದೇತತ್ತ್ವಾನ್ವಿಧಮಿತಿ
 ಪರಾಮರ್ಶಃ |

ಸ್ವರಾಣಾಂ ನಿಯಮೋ ಯತ್ರ ಹೃಚೋನಾಮೈವ ತಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ |
 ಅನ್ಯಾಮಿತಾಕ್ಷರಾ ಯಾಸ್ತು ತಾ ಗಾಥಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ ||
 ಖಣ್ಡವಾಕ್ಯಾನಿ ಕುಮ್ಭಾಃ ಸ್ಯುರಸಮಾನೀ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
 ಯಜ್ಞಾಙ್ಗಂ ಯಜುರುದ್ವಿಷ್ಟಂ ನಿಗದಂ ವಾಕ್ಯಮಾತ್ರಕಮ್ || ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಅಕಾರಾರ್ಥತ್ವಾನ್ನಕಾರಸ್ಯ ಕಿಂಚಿನ್ನೂಲಮಿವ | ತಸ್ಮಾನ್ನೂಲತ್ವಾದಕಾರಾರ್ಥೋಽಪಿ
 ಜ್ಞೇಯ ಏವ | ನಾಯೋಗ್ಯಾನಾಂ ಸಮ್ಯಗ್ವಾಚ್ಯ ಇತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಏವ
 ಪ್ರಕಾಶಿತೋಽಸ್ಮಾಭಿಃ | ವಾಚ ಉದ್ವರ್ತನಾಶಕ್ತೇಃ ಸ್ವಯಮೇವೋದ್ವರ್ತತೇ | ಯದ್ಧಿ
 ದೇವತಾಸು ಕರೋತಿ ತದಾತ್ಮನ್ಯಾಪತತಿ | ತಸ್ಮಾದ್ವ್ಯದಾನಂ ಜ್ಞಾನದಾನಂ ವಾ
 ಕಾಲೇ ಪಾತ್ರಾದ್ಯನುಸಾರೇಣೈವ ಕುರ್ಯಾತ್ | ಅಕಾರಸ್ಯೋಜ್ಜ್ವಾರತಾ
 ತ್ವಕಾರಲೋಪೇನೈವ ಜಾತೇತಿ ಸತ್ಯಮೂಜ್ಜ್ವಾರಃ ಅಕಾರಸ್ಯಾದೌ ಸ್ಥಿತತ್ವೇನ ಚ
 ಯಥಾರ್ಥರೂಪತ್ವಾತ್ | ಉಕಾರಾದಿ ವಿಕಾರಾದಿಸಹಿತತ್ವಾತ್ ಪುಷ್ಪಫಲಾತ್ಮಕಶ್ಚ |
 ಅಕಾರಸ್ಯಾರ್ಥರೂಪಃ ಸನ್ನೇವ ಚ ಭಗವಾವಾಂಸ್ತಮೇವ ಚೋಜ್ಜ್ವಾರೋ ವಕ್ತಿ |
 ಅತಶ್ಚ ಸತ್ಯಮೋಜ್ಜ್ವಾರಃ ಯಮರ್ಥಮಕಾರೋ ವಕ್ತಿ ತಮೇವ ವಕ್ತೀತಿ |

ನಕಾರಸ್ತ ಚ್ಚಿರಸ್ಕತ್ವಾನೂಲಭೂತಸ್ಯಾಕಾರಸ್ಯಾನೇ ಸ್ಥಿತಿ
 ರೂಪತ್ವಾದಯಥಾಸ್ಥಿತೇರಸತ್ಯರೂಪಃ | ತಥಾಪ್ಯಕಾರಸ್ಯ
 ಚೈಕಾರ್ಥತ್ವಾನೂಲಭೂತಶ್ಚ | ತಸ್ಮಾದಕಾರಸ್ಯೈವೈತದ್ವೈಧಾವಾಗಾದಿಕಮಪಿ
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ | ತಸ್ಮಾದ್ವಿಜಾನತಃ ಸರ್ವಮಪಿ ಭಗವನ್ನಾಮೈವ || 6 ||

ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ನಂ ತದ್ಯಶಃ ಸ ಇನ್ದ್ರಃ ಸ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಿಃ ಸ
 ಯ ಏವಮೇತಮಿನ್ದ್ರಂ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತಿಂ ವೇದ ವಿಸ್ತಸಾ ಹೈವಾಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾ-
 ತ್ಪ್ರೈತೀತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಮಹಿದಾಸ ಐತರೇಯಃ ಪ್ರೇತ್ಯೇನ್ದ್ರೋ ಭೂತ್ವೈಷು ಲೋಕೇಷು
 ರಾಜತಿ ತದಾಹುರ್ಯದನೇನ ರೂಪೇಣಾಮುಂ ಲೋಕಮಭಿಸಮ್ಭವತೀ೩ ಅಥ ಕೇನ
 ರೂಪೇಣೇಮಂ ಲೋಕಮಾಭವತೀ೩ ತದ್ಯದೇತತ್ಸಿ ಯಾಂ ಲೋಹಿತಂ
 ಭವತ್ಯಗ್ನೇಸ್ತದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾನ್ನಭಿಭತ್ಸೇತಾಥ ಯದೇತತ್ಪುರುಷೇ ರೇತೋ
 ಭವತ್ಯಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ತದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾನ್ನ ಭಿಭತ್ಸೇತ ಸೂಸಯಮಾತ್ಮೈಮ-
 ಮಾತ್ಮಾನಮುಷ್ಮಾ ಆತ್ಮನೇ ಸಮ್ಪ್ರಯಚ್ಛತ್ಯಸಾವಾತ್ಮಾಽಮುಮಾತ್ಮಾನ-
 ಮೀಮಮಸ್ಮಾ ಆತ್ಮನೇ ಸಮ್ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತಾವನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಸಮ್ಭವತೋಽನೇನಾಹ
 ರೂಪೇಣಾಮುಂ ಲೋಕಮಭಿಸಮ್ಭವತ್ಯಮುನೋರೂಪೇಣೇಮಂ ಲೋಕಮಾಭವತಿ
 || 7 ||

ಭಾ - ವಿದ್ಯಾನ್ತರೂಪದೇಶಾರ್ಥಂ ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಮಿತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ
 ಪರಾಮರ್ಶಃ | ತದಿದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ತದ್ಯಶಸ್ತಸ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ಯಶಃ | ಯಸ್ಯ
 ನಾರಾಯಣಸ್ಯೈತದ್ಯಶಃ ಸ ಭಗವಾನೇವೇನ್ದ್ರನಾಮಾ | ಸ ಹಿ ಪ್ರಥಮತ ಇನ್ದ್ರೋ
 ಬಭೂವ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಯಜ್ಞನಾಮಾ| ತಸ್ಮಾತ್ ತಮೇವ ವೇದಾ ಇನ್ದ್ರಶಬ್ದೇನ ವದಂತಿ
 ಮುಖ್ಯತಃ | 'ಇದಿ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯೇ' ಇತಿ ಧಾತೋಶ್ಚ ತಸ್ಯೈವ ಹಿ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಮ್ |
 ಅನ್ಯೇಷಾಂ ತು ದ್ವಾದಶಾನಾಂ ತೇನ ದತ್ತಮೇವೇನ್ದ್ರತ್ವಂ ನ ತು ಮುಖ್ಯತಃ | ಅತೋ
 ವಿಷ್ಣಾವೇವೇನ್ದ್ರಶಬ್ದಂ ಪ್ರಯುಕ್ತೇ ಶ್ರುತಿಃ | 'ಮತ್ಸಿ ಸೋಮಂ ವರುಣಂ ಮತ್ಸಿ ಮಿತ್ರಂ
 ಮತ್ಸಿನ್ವಿಮಿನ್ದೋ ಪವಮಾನ ವಿಷ್ಣುಮ್' ಇತಿ | ನ ಚೇನ್ದ್ರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಚೇತಿ
 ಪೃಥಗನ್ವಯಃ ಕ್ರಿಯತೇ | ತದ್ವಾ ವರುಣಾದಿಷು ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ಮತ್ಸಿ ಶಬ್ದದರ್ಶನಾ-
 ದತ್ರಾಪಿ ಪೃಥಕ್ಮತ್ಸಿ ಶಬ್ದೋ ದೃಶ್ಯತ | ನ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪೃಥಕ್ಮತ್ಸಿ ಶಬ್ದದರ್ಶನೇ
 ಏಕಸ್ಮೈವಾನ್ಯಥಾತ್ವಂ ಯುಜ್ಯತೇ | ನ ಚಾತ್ರ ದ್ವಿತ್ವಗಮಕಂ ಚಕಾರಾದಿಕಂ ವಿದ್ಯತೇ |
 ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಾತರ್ಭಗಂ ಪೂಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತಿಮಿತ್ಯಾದ್ಯಪೈಕಸ್ಯೈವ

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಶೇಷಣಮ್ | ಯತ್ರ ಚೈವಂ ಭೂತೇಷ್ಟೇಕತ್ವೇ ವಿರೋಧೋ ದೃಶ್ಯತೇ
 ತತ್ರ ತೇನೈವ ವಿರೋಧೇನ ದ್ವಿತ್ವಂ ಭವತಿ | ಅನ್ಯಥೈಕತ್ವಮೇವ | ‘
 ಯೋದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ’ ಇತಿ ಚೋಕ್ತಮ್ | ಬಹುರೂಪತ್ವಾದ್ಧ-
 ಹುವಚನಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಯುಜ್ಯತೇ | ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣಾವೇವೇನ್ವಾದಿ-
 ಶಬ್ದಾ ಅನ್ಯೇಷಾಮುಪಚಾರತಃ | ಮತ್ಸಿ ಮಹಾಮಿನ್ದ್ರಮಿನ್ದೋ ಮದಾಯೇತ್ಯನ್ಯೇನ್ದ್ರಸ್ಯ
 ಪೃಥಗುಕ್ತೇಶ್ಚ ಮತ್ಸಿನ್ದ್ರಮಿನ್ದೋ ಪವಮಾನೇತಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಇನ್ದೋ ವಿಷ್ಣುರೇವೇತಿ
 ಸಿದ್ಧಮ್ | ಮಹತ್ತ್ವಂ ಚ ತಸ್ಮಾದಿತಿಪುತ್ರತ್ವೇಽಗ್ರಜತ್ವಮಾತ್ರಂ ನ ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯತಃ |
 ಮಹ ಪೂಜಾಯಾಮಿತಿ ಧಾತೋಃ | ಪೂಜ್ಯೋ ಹ್ಯಗ್ರಜೋ ಭವತಿ ||

ಆಯೋ ವಿವಾಯ ಸಚಢಾಯ ದೈವ್ಯ ಇನ್ದ್ರಾಯ ವಿಷ್ಣು ಸೃಕೃತೇ ಸುಕೃತ್ತರಃ |
 ವೇಧಾ ಅಜಿನ್ದತ್ ತ್ರಿಷಢಸ್ಥ ಆರ್ಯಮೃತಸ್ಯ ಭಾಗೇ ಯಜಮಾನಮಾಭಜತ್ ||

ಇತೀನ್ದ್ರಸ್ಯಪರಮದೈವಂ ಜನಕೋ ಯಜ್ಞಭಾಗಾದಿಪ್ರದಾತಾ ಚ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಹಿ
 ಶ್ರೂಯತೇ | ಇನ್ದ್ರಶ್ಚ ಯಜಮಾನಃ | ತಸ್ಮಾತ್ತತ್ಪ್ರಸಾದಾದವತಾರಾಗ್ರಜತ್ವಮೇವ
 ತಸ್ಯ ಮಹತ್ವಂ | ಅನ್ಯೇನ್ದ್ರೋ ಹ್ಯಹಂ ಪ್ರಥಮಃ ಪಿಬೇಯಮಹಂ ಪ್ರಥಮಃ
 ಪಿಬೇಯಮಿತಿ ವಾಯುನಾ ವಿವದಮಾನ ಆಜೌ ಪರಾಜಿತೋ ವಾಯುಂ
 ಪ್ರಸಾದಯಿತ್ವಾ ಚತುರ್ಥೇ ವಾಯುನಾ ಸಹ ಗ್ರಹಮಾಪ | ವಿಷ್ಣುಸ್ತು ‘ಕ್ರತುಂ ಸಚನ್ದ
 ಮಾರುತಸ್ಯ ವೇದಸಃ’ ಇತಿ ವಾಯೋರಪಿ ವಿಧಾತಾ ಶ್ರೂಯತೇ |
 ಡುಧಾಞ್ ಧಾರಣಪೋಷಣಯೋರಿತಿ ಧಾತೋರ್ವಿಶೇಷೇಣ ಧಾರಣಪೋಷಣಕರ್ತಾ
 ಹಿ ವೇಧಾಃ | ತಸ್ಮಾದ್ಭಾಗವತ ಏವೈತದ್ಯಶೋ ಬೃಹದುಕ್ಥಾದಿಕಮ್ |

ಋಕ್ಸಹಸ್ರಾತ್ಮಕಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಯಶ ಇನ್ದ್ರಾಭಿಧಸ್ಯ ಹಿ |
 ಇನ್ದ್ರೋ ಹಿ ಪ್ರಥಮೋ ವಿಷ್ಣುಯರ್ಜುನಾಮಾ ಜಗತ್ಪತಿಃ ||
 ತತ್ರಸಾದಾದಥೇನ್ದ್ರತ್ವಂ ದ್ವಾದಶಾನ್ಯೇ ಪ್ರಪೇದಿರೇ |
 ಪುರನ್ದರಸ್ತೇಕ ಏವ ವಾಸುದೇವಪ್ರಸಾದತಃ ||
 ದ್ವಿವಾರಮಿನ್ದ್ರತಾಮಾಪ ತಸ್ಮಾತ್ ದ್ವಾದಶ ತೇ ಪರೇ |
 ಅಗ್ರಜತ್ವಾದದಿತ್ಯಾಂ ತು ಮಹೇನ್ದ್ರೋ ನಾಮ ಚಾಭವತ್ ||
 ಮಹಾವ್ರತಂ ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ಚೈವ ನಾಮ್ನಾ ಮಹೇನ್ದ್ರಕಃ |
 ಮಹತ್ತ್ವಂ ಮುಖ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ಹ್ಯನ್ಯಸ್ಯ ಕದಾಚನ ||

ಏವಂ ಯೋ ವೇದ ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಸ್ತುತೋ ಬನ್ಧತೋಽಖಿಲಾತ್ |
ಅಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾಧರೇಲೋಕಮೇತಿ ನಾಸ್ತತ್ರ ಸಂಶಯಃ ||
ಇತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಹಿದಾಸಸ್ವರೂಪಕಃ |
ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಾದಿಕಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ ಇನ್ಪ್ರಾಖ್ಯೋ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ ||
ಮಹಿದಾಸಾಭಿಧೋ ಭೂತ್ವಾ ಲೋಕೇಷ್ಟೇಷು ವಿರಾಜತಿ |
ತತ್ರ ಪೃಚ್ಛಂತಿ ಕೇಚಿತ್ತು ಯದ್ಯೇಷ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ||
ಮಹಿದಾಸಾದಿರೂಪೇಣ ಭೂಮಿಷೋ ರಮತೇ ಪ್ರಭುಃ |
ತದಾ ಯದಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ವಿಷ್ಣೋ ರಮತೇ ನಿತ್ಯಸತ್ಸುಖಃ ||
ಕಯಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾ ರತಿಂ ಕುರ್ಯಾನ್ನ ಹ್ಯನ್ಯರತಿರುಚ್ಯತಃ |
ಸ್ತ್ರೀರೂಪೇ ತತ್ಸ್ವಯಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ ರಮತೇಽಸಾವಿತೀದೃಶಮ್ ||
ವಾಚ್ಯಂ ತತ್ರ ತು ಭೂಮಿಷ್ಠರೂಪೇಣ ತು ದಿವಿ ಸ್ಥಿತಮ್ |
ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಕಿಮಸೌ ಗಚ್ಛೇದಥ ಯದ್ಯೇವಮತ್ರ ಚ |
ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಪೃಥಿವೀಂಸಂಸ್ಥಂ ಕೇನ ರೂಪೇಣ ಸಂವ್ರಜೇತ್ |
ನ ಹ್ಯನ್ಯಗಮ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ತ್ರೀರೂಪೋಽಪಿ ಜನಾರ್ದನಃ ||
ಇತಿ ಪೃಷ್ಠಃ ಸ್ವಶಿಷ್ಯೈಃ ಸ ಮಹಿದಾಸೋಽವದಧರಿಃ |
ಸ್ತ್ರೀಷು ಯಲ್ಲೋಹಿತಂ ಲೋಕೇ ತತ್ರಾಗ್ನಿಸ್ಥೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||
ಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಸೋಽಗ್ನಿನಾಮೈವ ಜ್ವಲಜ್ವಾ ಲಾಸಮಪ್ರಭಃ |
ತಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಸನ್ನಿಧಾನಾದ್ಭರ್ತಾ ಭಾರ್ಯಾಶರೀರಗಾತ್ ||
ನ ಬೀಭತ್ಸೇತ್ಯೇವ ರಕ್ತಾತ್ ತಥಾ ಪುಂರೇತಸಿ ಸ್ಥಿತಃ |
ಆದಿತ್ಯೇ ಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರಾದೇರಾದಿತ್ಯನಾಮಕಃ ||
ತಸ್ಮಾನ್ನ ರೇತಸೋ ಭಾರ್ಯಾ ಬೀಭತ್ಸೇತ ಪತಿಸ್ಥಿತಾತ್ |
ಪುಂರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು ರೇತಸಿಸ್ಥೋ ದ್ಯುಮತ್ರಭಃ ||
ತಸ್ಮಾದ್ಯಭೂಮಿಗಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ತತ್ ಸ್ವಯಂ ಹರಿಃ |
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಗತೋ ದದ್ಯಾದ್ಧಿವಿ ಸ್ಥಿತಪುಮಾತ್ಮನಃ ||
ಸೂರ್ಯಗಸ್ಯ ತಥಾ ಪುಂಸೋ ರೇತಸಿಸ್ಥಸ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ |
ದೇವೀಷು ಯಲ್ಲೋಹಿತಗಂ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||
ತತ್ನ ಸೂರ್ಯಗತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪುಂರೇತಃಸ್ಥಸ್ಯ ಚಾತ್ಮನಃ |
ದದ್ಯಾದ್ಭೂಮಿಗತಸ್ಯೈವ ರೂಪದ್ವಯಮಿದಂ ತತಃ ||

ಪರಸ್ಪರಂ ಸಮ್ಭವತಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಿತ್ಯಸುಖಾತ್ಮಕಮ್ |
 ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಸ್ಥಿತಂ ರೂಪಂ ಯಚ್ಚ ಭೂಮೌ ಪುಮಾತ್ಮಕಮ್ ||
 ವಿಷ್ಣೋಸ್ತದಪಿ ದೇವೀಷು ಸ್ಥಿತಸ್ತ್ರೀರೂಪಕಾತ್ಮನಾ |
 ಏವಮನ್ಯೋನ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣು ರತಃತ್ವಸ್ಮಿನ್ನ ಚಾನ್ಯತಃ ||
 ರಮಯಾ ರಮಮಾಣೋಽಪಿ ತತ್ಸ್ಥೇನೈವ ಸ್ತ್ರಿಯಾತ್ಮನಾ |
 ರಮತೇ ನಾನ್ಯತಃ ಕ್ವಾಪಿ ರತಿವಿಷ್ಣೋಃ ಸುಖಾತ್ಮನಃ ||
 ರಮಯಾ ರಮಣಂ ತಸ್ಮದ್ರಮಾಯಾ ರತಿಪಾತ್ರತಾ |
 ನೈವಾನ್ಯಾ ರತಿದಾತ್ಯತ್ವಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ಹ್ಯನ್ಯತೋ ರತಿಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ನ ಮಹಿದಾಸ ಏವ ಇನ್ದನಾಮಾ ಪ್ರಾಪ್ಯೇಮಂ ಲೋಕಮತ್ರ ಭೂತ್ವಾ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂಯ
 ಮನುಷ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೋಚರತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇಷು ಲೋಕೇಷು ರಾಜತಿ | ನಾತ್ರ ಪ್ರೇತ್ಯಶಬ್ದೋ
 ಮರಣವಾಚೀ | ಕಿನ್ನು 'ಪ್ರೇತಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಶಮ್ಭುವಾ' ಇತ್ಯಾದಿವತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿವಾಚ್ಯೇವ |
 ನ ಹಿ ಮೃತಃ ಪುನರೇಷು ಲೋಕೇಷ್ವೇವ ರಾಜತಿ | ನ ಚ ಯಶೋಮಾತ್ರ ರಾಜನೇನ
 ಸ್ವಸ್ಯ ರಾಜನಂ ಭವತಿ | ಭಿನ್ನಪದಾರ್ಥತ್ವತ್ | ಯದ್ವಾ ಏತಿ ಚ ಪ್ರೇತಿ ಚೇತ್ಯಾದೌ
 ಪ್ರಾಪ್ಯೈರ್ಥೇಽಪಿ ವೇದೇಷು ಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ |
 'ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರೇತ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ಬಭಾಷೇ ರಾಮಚೋದಿತಮ್' ಇತಿ ಚ ಸ್ಮಾನ್ತೇ |
 ಯದನೇನ ರೂಪೇಣಾಮುಂ ಲೋಕಮಭಿನಮ್ಭವತಿ | ಅನೇನ
 ಮಹಿದಾಸಾದಿರೂಪೇಣಾಮುಂ ಲೋಕಂ ದಿವಿಷ್ಣಂ ಸ್ವರೂಪಮ್ | ಲೋಕೈತ ಇತಿ
 ಸ್ವರೂಪವಾಚೀ ಲೋಕಶಬ್ದಃ | 'ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸೀತ' ಇತಿವತ್ |
 ಯಚ್ಚಬ್ಧಃ ಕಿಂಶಬ್ದಾರ್ಥೇ | ಅನೇನ ರೂಪೇಣ ತದ್ರೂಪಮಭಿನಮ್ಭವತಿ ಕಿಮ್ ?
 ಉಭಯೋರಪಿ ಪರಿಹಾರದರ್ಶನಾದನ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಶ್ನತ್ವಮವಗಮ್ಯತೇ |
 'ಯತಶ್ಚೋದೇತಿ ಸೂರ್ಯಃ' ಇತ್ಯಾದಿವತ್ | ರಜ್ಞಸ್ತು ಪ್ರಶ್ನವಿಷಯಸ್ಯ
 ದುರವಗಮತ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ |

'ದುರ್ಗಮೇ ಪ್ರಶ್ನನಿಷಯೇ ಪ್ರಶ್ನೋ ರಜ್ಞಯುತೋ ಭವೇತ್' ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಕೇನ ರೂಪೇಣೇಮಂ ಲೋಕಮಾಭವತಿ | ಕೇನ ಸ್ವರೂಪೇಣೈವ ಭೂಮಿಷ್ಠೇನಾತ್ಮನ
 ಏವ ಸ್ತ್ರೀರೂಪೇಣ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಮ್ಭವ್ಯತೇ | ಸೋಽಯಂ
 ಮಹಿದಾಸಾದಿಪ್ರಾದುರ್ಭಾವರೂಪ ಇದಂ ಭೂಮಿಷ್ಠಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ಲೋಹಿತಗಂ ಚ
 ಸ್ವಕೀಯಮೇವ ರೂಪಮಮುಷ್ಮೈ ದಿವಿಷ್ಣಾಯ ಸ್ವಪುರುಷರೂಪಾಯ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ

ದೇವರೇತಸಿಸ್ಥಿತಾಯ ಚ | ದೇವೀ ಲೋಹಿತಸ್ಥಿತಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ
 ಮಹಿದಾಸಾದಿರೂಪೇಭ್ಯೋ ಮಾನುಷರೇತಃ ಸ್ಥಿತರೂಪೇಭ್ಯಶ್ಚ ದಿವಿಷ್ಟೈಃ ಸ
 ವಿಷ್ಟ್ವಾದಿಸ್ವರೂಪೈಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ | ತಾನಿ ಭೂಮಿಷ್ಠತ್ವೇನ ದಿವಿಷ್ಠತ್ವೇನ ಚ
 ದ್ವಿವಿಧತ್ವಾತ್ ತಾವಿತ್ಯುಚ್ಯಂತೇ | ಅಗ್ನೇಸ್ತದ್ರೂಪಮಗ್ನಿನಾಮ್ನೋ ವಿಷ್ಟೋಃ ಪ್ರತಿಮಾ
 ತತ್ಸನ್ನಿಧಾನಾತ್ | ಏವಮಾದಿತ್ಯನಾಮ್ನೋ ವಿಷ್ಟೋಃ | ನ ಹ್ಯಗ್ನಾದಿಸ್ವರೂಪಮೇವ
 ಲೋಹಿತಾದಿ | ನ ಚ ಲೌಕಿಕಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಸಮ್ಭವಮಾತ್ರಮತ್ರೋಚ್ಯೇ |
 ಅಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯ | ಭಗವಾನೇವ ಹ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತಃ | ಅಸಾವಾತ್ಮೇತ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದಾಚ್ಚ
 ಭಗವಾನೇವೇತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ |

‘ಆತ್ಮಶಬ್ದಃ ಪರೇ ವಿಷ್ಟೌ ನಾನ್ಯತ್ರ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಟತೇ |
 ಗುಣಪೂರ್ತ್ಯಭಿಧಾಯೀ ಸ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಗುಣಪೂರ್ಣತಾ ||
 ಅಮುಖ್ಯಾತ್ಮಾನ ಏವಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಹಿ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ |
 ‘ಯದಕ್ಷರಂ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಸಮೇತಿ | ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಮನು ಯತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ’

ಇತ್ಯಾದಿಲೋಕ್ತಾರ್ಥವಿಷಯಂ ಉದಾಹೃತೈಃ ಶ್ಲೋಕೈರಪಿ ಭಗವತ ಏವ
 ಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ಪರಸ್ಪರಯೋಗಸ್ಯೋಕ್ತತ್ವಾತ್ | ಗಾಯತ್ರೈಷ್ಟಿಗ್ವಹತೀತ್ಯಾದಿನಾ
 ಭಗವತ ಏವ ಪಞ್ಚವಿಧಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಸ್ಯ ಮಹಿದಾಸಾದಿಪಞ್ಚಪುಂರೂಪಾಣಾಂ ಚ
 ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾಚ್ಚ || 7 || 19 ||

ತತ್ಯತೇ ಶ್ಲೋಕಾಃ -

ಯದಕ್ಷರಂ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಸಮೇತಿ ಯುಜೋ ಯುಕ್ತಾ ಅಭಿಯತ್ಸಂವಹನ್ತಿ |
 ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಮನು ಯತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ ತತ್ರ ದೇವಾಃ ಸರ್ವ ಏಕಂ ಭವನ್ತಿ ||
 ಯದಕ್ಷರಾದಕ್ಷರಮೇತಿ ಯುಕ್ತಂ ಯುಜೋ ಯುಕ್ತಾ ಅಭಿ ಯತ್ಸಂವಹನ್ತಿ |
 ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಮನು ಯತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ ತತ್ರ ದೇವಾಃ ಸರ್ವ ಏಕಂ ಭವನ್ತಿ |
 ಯದ್ವಾ ಚ ಓಮಿತಿ ಯಚ್ಚ ನೇತಿ ಯಚ್ಚಾಸ್ಯಾಃ ಕ್ರೂರಂ ಯದು ಚೋಲ್ಬಣಿಷ್ಟು |
 ಯದ್ವಿಯೂಯಾ ಕವಯೋಽನ್ವವಿನ್ದನ್ನಾಮಾಯತ್ತಾ ಸಮತ್ಯಪ್ಯಞ್ಚತೇಽಧಿ ||
 ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಮಾ ಸಮತ್ಯಪ್ಯಞ್ಚತೇಽಧಿ ತತ್ರ ದೇವಾಃ ಸರ್ವಯುಜೋ ಭವನ್ತಿ |
 ತೇನ ಪಾಪ್ಮಾನಮಪಹತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸ್ವರ್ಗಂ ಲೋಕಮಪ್ಯೇತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ||

ನೈನಂ ವಾಚಾ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಬ್ರುವನ್ಮೈನಮಸ್ತ್ರೀಪುಮಾನ್ ಬ್ರುವನ್ |
ಪುಮಾಂಸಂ ನ ಬ್ರುವನ್ನೇನಂ ವದನ್ವದತಿ ಕಶ್ಚನ |

ಅಃ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ರಾಗತಮಹಮಿತಿ | ತದ್ವಾ ಇದಂ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಂ ಸಮ್ಪನ್ನಂ ತಸ್ಯ
ವಾ ಏತಸ್ಯ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಯ ಷಟ್-ತ್ರಿಂಶತಮಕ್ಷರಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ
ಭವಂತಿ ತಾವಂತಿ ಪುರುಷಾಯುಷೋಽಹ್ನಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಭವಂತಿ ಜೀವಾಕ್ಷರೇಣೈವ
ಜೀವಾಹರಾಪ್ನೋತಿ ಜೀವಾಹ್ನಾ ಜೀವಾಕ್ಷರಮಿತ್ಯನಕಾಮಮಾರೋಽಥ
ದೇವರಥಸ್ತಸ್ಯ ವಾಗುದ್ಧಿಃ ಶ್ಲೋತ್ರೇ ಪಕ್ಷುಸೀ ಚಕ್ಷುಷೀ ಯುಕ್ತೇ ಮನಃ ಸಜ್ಞಹೀತಾ
ತದಯಂ ಪ್ರಾಣೋಽಧಿತಿಷ್ಠತಿ ತದುಕ್ತಮ್ಯುಷೀಣಾ ಆ ತೇನ ಯಾತಂ ಮನಸೋ
ಜವೀಯಸಾನಿಮಿಷಶ್ಚಿಜ್ಜವೀಯಸೇತಿ ಜವೀಯಸೇತಿ || 8 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಯನ್ನಾರಾಯಣಾದಿರೂಪೇಣ ಪಞ್ಚವಿಧಮಕ್ಷರಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ನೇವ
ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪೇಣ ಸಮೇತಿ | ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪೇಣ ಯುಜೋ ದೇವ ಅಶ್ವರೂಪೇಣ ರಥಾ
ಯುಕ್ತಾಃ ಸನ್ಮೋ ಯನ್ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಭಿಸಂವಹಂತಿ | ತದೇವ ಸತ್ಯಸ್ಯ
ಸತ್ಯಂ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಯತ್ರಾನುಯುಜ್ಯತೇ ಯಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವರೂಪೋ ಏವ
ಸ್ತ್ರೀ ಪುಂರೂಪೇಣ ಯುಜ್ಯತೇ | ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪರೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯೇ
ಸರ್ವದೇವಾ ಏಕೀಭವಂತಿ | ಮುಕ್ತಾಃ ಸನ್ಮೋ ಮಿಲಿತಾ ಭವಂತಿ | ನಾಯಮೇಕೀಭಾವೋ
ನಾಮ ಸ್ವರೂಪೈಕೈಮ್ | ಕಿನ್ತ್ವೇಕಸ್ಯಾನೇ ವಾಸೋಽತ್ಯನುಕೂಲಚಿತ್ತತಾ ಚ |

ಏಕೀಭೂಯ ನೃಪಾಃ ಸರ್ವೇ ವವೃಷುಃ ಪಾಣ್ಡವಂ ಶರೈಃ |
'ಏಕೀಭೂತಾ ತು ಸಾ ಸೇನಾ ಪಾಣ್ಡವಾನಭ್ಯವರ್ತತ' ಇತ್ಯಾದಿವತ್ |

ನ ಚೈಕೀಭಾವಶಬ್ದಃ ಸ್ವರೂಪೈಕತ್ವವಿಷಯೇ ಪ್ರಯುಜ್ಯಮಾನಃ ಕುತ್ರಚಿದ್ವೃಷ್ಟಃ | ಏಕಃ
ಪುರುಷೋಽಪಿ ಯದಾ ದ್ವಿಧಾ ಭೂತ್ವಾ ಏಕೀಭವತೀತ್ಯುಚ್ಯತೇ ತದಾಽಪಿ
ಸ್ಥಾನೈಕೈಮೇವ | ಸ್ವರೂಪೈಕೈಸ್ಯ ಪೂರ್ವಮೇವ ಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ | ನಚಾಜ್ಞಾತ ಏಕತ್ವೇ
ಪುನರ್ಜ್ಞಾತೇ ಐಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಇತಿ ಪ್ರಯೋಗೋ ದೃಶ್ಯತೇ | ಕಿಂತು ಜ್ಞಾತ ಇತ್ಯೇವ
ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ | ತಸ್ಮಾದ್ಭಾವಸಹಿತ ಏಕಶಬ್ದೋ ನ ಸ್ವರೂಪವಾಚೀ | ನ ಹಿ ಪೂರ್ವಂ
ಭಿನ್ನಸ್ಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತ್ವ ರೂಪೈಕೈಂ ಭವತಿ ಕಿಂತು ಸಂಸರ್ಗ ಏವ ಭವತಿ | ತಸ್ಮಾದತ್ರಾಪಿ
ಸಂಸರ್ಗ ಏವ ವಿವಕ್ಷಿತಃ | ಯದಕ್ಷರಂ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಸಮೇತೀತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ಸತ್ಯಸ್ಯ

ಸತ್ಯಮನು ಯತ್ರ ಯುಜ್ಯತ ಇತಿ ಪರಾಮರ್ಶಂ ಕೃತ್ವಾ ತತ್ರ ದೇವಾಃ ಸರ್ವ ಏಕಂ
ಭವಂತೀತ್ಯುಚ್ಯತೇ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಪುನರುಕ್ತಿಃ | ಯಸ್ಮಾದಕ್ಷರಾನ್ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಾತ್ ಸ
ಸ್ವಯಮೇವ ಭಗವಾನ್ಪ್ರಾ ದುರ್ಭಾವರೂಪೀ ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪಯುಕ್ತ ಆಗಚ್ಛತಿ |
ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಂ ತಸ್ಯೈವಾರ್ಥಸ್ಯ ಪುನರಭ್ಯಾಸಃ | ವೀಯೂಯ - ವಿಚಾರ್ಯ,
ನಾಮಾಯತಾನೈವ ನಾಮಾರ್ಥಭೂತಾನೈವ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾ-
ದೀನ್ಯನ್ವವಿನ್ದನ್ | ತತಶ್ಚಾಧಿಕಂ ಸಮತ್ಯಪ್ಯನ್ | ಶ್ರುತೇ ಪರಿಪಕ್ವೇ ಸತಿ ಜ್ಞಾನೇ |
ಯಸ್ಮಿನ್ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಮಾನಿ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತಸ್ಮಿನ್ ಜ್ಞಾನೇ ಪರಿಪಕ್ವೇ ಸಮತ್ಯಪ್ಯನ್
ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ದೇವಾಃ ಸರ್ವಯುಜೋ ಭವಂತೀತ್ಯವಧಾರಣಾರ್ಥಂ ಪುನರ್ವಚನಮ್ |
ಸರ್ವಯುಜೋ ಭವಂತಿ ಮನೋವಾಕ್ಯಮಭಿಸ್ತತ್ಯೈವ ಯುಕ್ತಾ ಭವಂತಿ | 'ಅರ್ಥತಃ
ಕಠಿನಂ ಕ್ರೂರಮುಲ್ಬಣಂ ಶ್ರವಣಾಪ್ರಿಯಮ್' ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ | ಅಸ್ಮೀ ಪುಮಾನ್
ಬ್ರುವನ್ ಅಸ್ಮೀ ಪುಮಾಂಸಂ ಬ್ರುವನ್ | 'ಸಪ್ತಸು ಪ್ರಥಮಾ' ಇತಿ ಸೂತ್ರಾತ್ |
'ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇ ವಿಭಕ್ತಿವ್ಯತ್ಯಯಃ' ಇತಿ ಚ | ಸ್ವತನ್ತ್ರೋ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ತತ್ಪ್ರೇರಿತ ಏವ ತಂ
ವದತೀತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ | ವದನ್ ವದತಿ ವದನ್ನೇವ ವದತಿ | ವದನ್ನೇವ ನ ವದತಿ |
ಭವತ್ಯೇವ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಃ ಪುಂರೂಪಶ್ಚ | ತಸ್ಮಾದ್ವದತ್ಯೇವ |
ಅಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ವದತಿ ಚ |

ಸ್ತ್ರೀರೂಪಶ್ಚೈವ ಪುಂರೂಪೋ ಯಸ್ಮಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪುಮಾಂಸ್ತ್ರೀ ಚೇತಿ ವಾಚ್ಯೋಽತೋ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಾನ್ನ ಚೋಚ್ಯತೇ ||
ವಿಷ್ಣೋರ್ನಪುಂಸಕಾರೋ ನೈವಾಸ್ತಿ ಕ್ವಚನ ಪ್ರಭೋಃ |
ತಥಾಪ್ಯರಾಗಾಕೃಷ್ಣತ್ವಾತ್ಚಿಹ್ನಿರಪಿ ಕಥ್ಯತೇ || ಇತಿ ಗಾರುಡೇ |
ನಾರಯಣಾದಿರೂಪೇಣ ಪೞ್ವಧೈವ ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ತನ್ನಾಮಭಿಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀರೂಪೈಃ ಸಮೇತಿ ಸ್ವೈಃ ಸ ಕೇಶವಃ ||
ಯತ್ಸ್ಯ ನ್ಧನಂ ವಹನ್ಯೇತೇ ದೇವಾ ಭಾರ್ಯಾಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಅಧಿದೈವೇ ತಥಾಽಧ್ಯಾತ್ಮೈ ಜೀವದೇಹಾತ್ಮಕಂ ರಥಮ್ ||
ಸ ಸೂರ್ಯಃ ಸೂರ್ಯಭಾರ್ಯಾ ಚ ಚಕ್ಷುರ್ಧ್ಯಯಸಮಾಶ್ರಿತೌ |
ವಹತೋಽಶ್ವಾತ್ಮಕೌ ದೇಹಂ ನಾರಾಯಣರಥಾತ್ಮಕಮ್ ||
ಸೋಮಶ್ಚ ರೋಹಿಣೀ ಚೈವ ದಕ್ಷವಾಮಶ್ರುತಿಸ್ಥಿತೌ |
ಉಭಯೋಃ ಪಕ್ಷಯೋಃ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ವಹತೋಽಶ್ವಾತ್ಮಕೌ ತಯೋಃ ||

ಉದ್ಧರಣಾರ್ಥಮೇತೇಷಾಮುಮಾ ವಾಚೇ ಸಮಾಸ್ಥಿತಾ |
 ನಾಗಾಕಾರೈವ ರಶ್ಮಿತ್ವಮಗಮದ್ವೈಷ್ಟವೇ ರಥೇ ||
 ಮನಃಸ್ಥಿತಃ ಶಿವಶ್ಚಾತ್ರ ಮನೋನಾಮಾ ಮಹಾಬಲಃ |
 ಅಭವತ್ ಸಾರಥಿರ್ವಿಷ್ಟೋರ್ವಿಷ್ಟವರ್ಷಯುಶ್ಚ ತಂ ರಥಮ್ ||
 ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರಾಣಾಖ್ಯಾವಧಿತಿಷ್ಠತಃ |
 ತಾವೇವ ಚಾಶ್ಚಿನಾಮಾನೌ ಹಯಾಸ್ಯೌ ಜಗದೀಶ್ವರೌ || ಇತ್ಯಾದಿ ಗಾರುಡೇ |
 ತಸ್ಯೋಪನಿಷತ್ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯಮಿತಿ ಪ್ರಾಣಾ ವೈ ಸತ್ಯಂ ತೇಷಾಮೇಷ ಸತ್ಯಮ್
 ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ |
 ಸರ್ವಸಾಧುಗುಣತ್ವಾತ್ತು ವಾಯುಃ ಸತ್ಯ ಇತೀರ್ಯತೇ |
 ತಸ್ಯಾಪಿ ಸತ್ಯತಾದಾತಾ ಸಾಧುಪೂರ್ಣಗುಣೋ ಹರಿಃ ||
 ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯ ಏತಸ್ಮಾತ್ ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪಃ ಸ ಕೇಶವಃ |
 ಯಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಾತ್ಮನಿ ಯುಕ್ತಃ ಸ ರಮತೇ ಸ್ತ್ರೀಪುಮಾತ್ಮನಾ ||
 ಮುನಿಗನ್ಧರ್ವ ಪಿತ್ರಾದ್ಯೈರ್ನ ತತ್ರಾಪ್ಯಂ ಕಥಿಷ್ಯನ |
 ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ತದ್ರೂಪಂ ಜಾಜ್ವಲತ್ ಸದಾ ||
 ಅರ್ಧನಾರೀಪುಮಾಕಾರಂ ತಸ್ಯ ವಾಮಸ್ಥಿತಾನಿ ಚ |
 ಸ್ತ್ರೀರೂಪಾಣಿ ತು ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಷ್ಟೋರತ್ಯದ್ಭುತಾನಿ ಚ ||
 ವಿಷ್ಟೋರ್ಯಾನಿ ತು ಪುಂರೂಪಾಣ್ಯಾಸ್ಥಿತಾನ್ಯಸ್ಯ ದಕ್ಷಿಣೇ |
 ತಾನ್ಯಸ್ಯೈವ ತು ರೂಪಾಣಿ ಯುಜ್ಯಂತೇಽತ್ರ ಪರಸ್ಪರಮ್ ||
 ಏಷ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ಹ್ಯರ್ಧನಾರೀಪುಮಾತ್ಮಕಃ |
 ಸರ್ವೇ ದೇವಾಸ್ಸಭಾರ್ಯಾಶ್ಚ ತಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ||
 ಏಕೀಭಾವಂ ಸ್ವಭಾರ್ಯಾಭಿರರ್ಧನಾರೀಪುಮಾತ್ಮನಾ |
 ಪ್ರಾಪ್ಯೈವೋಪಾಸತೇ ವಿಷ್ಟುಂ ಮುಕ್ತಾಃ ಸಂಸಾರಸಾಗರಾತ್ ||
 ಮೋದಂತೇ ಚ ರಮಂತೇ ಚ ವಿಭಾಗಂ ಚೇಚ್ಚಯಾಽಽಪ್ನುಯುಃ |
 ಬಹುಧಾ ಚ ಭವನ್ಯೇತೇ ಸ್ತ್ರೀಪುಮಾತ್ಮಪೃಥಕ್ತತಃ ||
 ಪ್ರಸಾದಾದ್ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಭಾಗಃ ಸ್ತ್ರೀಪುಂಸ್ವರೂಪಿಣಃ |
 ತೇನೈವ ನಿಯತಾ ನಿತ್ಯಂ ತದ್ವಶಾಸ್ತತ್ರಾಯಣಾಃ ||
 ರಮಂತೇ ನಾನ್ಯಗಮ್ಯೇಸೌ ದೇಶೋ ವಿಷ್ಟೋಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |
 ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪೇಣ ಯುಕ್ತಂ ತದ್ವಿಷ್ಟಾ ಖ್ಯಂ ಪರಮಕ್ಷರಮ್ ||

ಅಕ್ಷರಾದೇವ ಪರಮಾತ್ ಪುಂಸೋ ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಾತ್ |
 ಆಗಚ್ಛಂತಿ ತದೇತೇ ಚ ದೇವಾ ಭಾರ್ಯಾಸಮನ್ವಿತಾಃ ||
 ವಹನ್ತ್ಯಶ್ವಾದಿರೂಪೇಣ ರಥಸ್ಥಂ ಪರಮಂ ವಪುಃ |
 ತತ್ಸರ್ವದೇವೈಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಂ ಚ ನಾನ್ಯೈಃ ಕಥಮಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಮಿತಾದಿಪಞ್ಚರೂಪಂ ಯದ್ವಾಕ್ಯಂ ಲೋಕೇಽಥವಾ ಶ್ರುತೌ |
 ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ನಾಮೈತದಿತಿ ಜಾನಂತಿ ದೇವತಾಃ ||
 ಮನೋವಾಕ್ಯಮಭಿಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಯೋಗಮಾಪ್ಸ್ಯಂತಿ ತತ್ರ ತೇ |
 ಸರ್ವಶಬ್ದಾನ್ ಹರೌ ನೇತುಂ ಕಸ್ಯ ದೇವಾನ್ಯತೇ ಬಲಮ್ ||
 ವಾವ್ಯನ್ತಾಸ್ತಾರತಮ್ಯೇನ ವಿಷ್ಣುನಾಮಾರ್ಥವೇದಿನಃ |
 ಸಮ್ಯಗ್ವೇತ್ತಾ ಮಾರುತೋಽತ್ರ ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತೇಭ್ಯ ಏವ ಚ ||
 ಸುರೇಭ್ಯೋಽಧಿಕಮಾನಂದಂ ನಿತ್ಯಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಹರೇರನು ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯರ್ಥನಾರೀನಾರಾಯಣತನ್ವೇ |

ಏವಂ ಸರ್ವೇ ಶಬ್ದಾ ಭಗವದ್ವಾಚಕಾ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಆಕಾರೋ ವಿಶೇಷತೋ
 ನಾರಾಯಣವಾಚಕ ಇತ್ಯಾಹ | ಅಃ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ |

ಇತಿ ಶಬ್ದೋಽಭಿಧಾನಾನೇ ಯತ್ರ ವೈಶೇಷಿಕಂ ಹಿ ತತ್ |
 ನಾಮ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಮೇ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿರ್ಣಯಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ತತ್ರಾಗತಮಹಮಿತಿ | ಯಸ್ಮಾದ ಇತ್ಯಯಂ ಶಬ್ದಃ ಪ್ರಸ್ತುತಸ್ಯ ಭಾವಂ
 ವಿರೋಧಿನಮನ್ಯಂ ಚ ವದತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಾಜ್ಞೇವಜಿಡಾತ್ಮಕಸ್ಯ ಜಗತ
 ಏವಾನುಕ್ತಾವಪಿ ಪ್ರಸ್ತುತರೂಪತ್ವಾತ್ ತದನ್ಯಸ್ತದ್ವಿರೋಧೀ ತತ್ರ
 ದೃಶ್ಯಮಾನದೋಷವರ್ಜಿತಶ್ಚಾಕಾರಶಬ್ದಾರ್ಥ ಇತಿ ಸಿದ್ಧತಿ | ಮನಸಿ
 ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾದವಚನೇಽಪಿ ಪ್ರಸ್ತುತಮೇವೇದಂ ಸರ್ವಮ್ | ದೃಷ್ಟಸಮ್ಭಿತ್ತಾದದೃಷ್ಟಂ
 ಸರ್ವಮಪಿ ಪ್ರಸ್ತುತಂ ಭವತಿ | ಭಗವಾಂಸ್ತ ಇತಿ ಪೃಥಗ್ವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾದೇವ ನ
 ಪ್ರಸ್ತುತಸಮುದಾಯೇ | ನ ಚ ಶೂನ್ಯಸ್ಯಾಶಬ್ದಾರ್ಥತಾ | ಶೂನ್ಯಾಜ್ಞೇಕಾರೇ
 ಹ್ಯಕಾರಸ್ಯಾಭಾವತಾಽಪ್ಯ ಏಕ ಏವಾರ್ಥ ಇತಿ ಸಿದ್ಧತಿ | ವಿಷ್ಣೋರಜ್ಞೇಕಾರೇ
 ತ್ವಭಾವತಾಽನ್ಯಥಾ ವಿರೋಧಿತೇತಿ ತ್ರಯೋಽಪ್ಯರ್ಥಾಃ | ಸಮ್ಯಗೇವ ಸಿದ್ಧಂತಿ |
 ತಸ್ಮಾದಕಾರಸ್ಯ ಭಗವಾನೇವ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥೋ ನ ಶೂನ್ಯಮ್ | ಏಕದೇಶಾರ್ಥತ್ವಾತ್ |
 ತಸ್ಮಾದಮುಖ್ಯಾರ್ಥತ್ವಾದನ್ಯಯುಕ್ತೇನೈವಾಕಾರೇಣಾಭಾವ ಇತ್ಯೇವ ತದುಚ್ಯತೇ ನ
 ತ್ವ ಇತ್ಯೇವ ಕೇನಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ | ನ ಚ ತಥಾ ಪ್ರಯೋಗೋಽಸ್ತಿ | ತಸ್ಮಾತ್

ಪಾರತನ್ತ್ರಾಲ್ಪಗುಣತ್ವಾದಿಸರ್ವವಸ್ತುಸ್ವಭಾವವಿರುದ್ಧಸ್ವಭಾವಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರಂ
ಪೂರ್ಣಗುಣಂ

ಸರ್ವಜೀವಜಡೇಭ್ಯೋಽನ್ಯದಜ್ಞಾನದುಃಖಾಲ್ಪತ್ವಪಾರತನ್ತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿನಾಶಾದಿ
ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಶಬ್ದಾರ್ಥಃ | ಪೂರ್ಣಂ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯಾರ್ಥಃ | ನ
ಚ ದೋಷಯುಕ್ತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣತಾ | ನ ಚ ಜೀವಜಡಾದ್ಯಪೂರ್ಣವಸ್ತುಭಿನ್ನಸ್ಯ
ಪೂರ್ಣತ್ವಂ ಭವತಿ | ತಸ್ಮಾದಕಾರಶಬ್ದಾರ್ಥಃ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾರ್ಥಃ ತೇದೇತದುಕ್ತಮ್
ಅಃ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ | ಅಃ ಇತಿ ಪೃಥಕ್ತೇನ ವಚನಂ ತತ್ಸಮಧಿಕಂ ವಾ ಕಿಮಪಿ ನಾಸ್ತೀತಿ
ದರ್ಶಯಿತುಮ್ |

ವಿವೃತಾವಪಿ ಸರ್ಗಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಚ ಯತ್ರ ಹಿ |
ಸಮಾನೋತ್ತಮಹೀನತ್ವಮುಚ್ಯತೇ ವಸ್ತುನೋಽಷ್ಟಸಾ | ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

ಅಃ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಪೂರ್ಣಂ ವಸ್ತುಚ್ಯತೇ | ತತ್ರಾಗತಮಹಮಿತಿ | ತತ್ರಾಕಾರಸ್ಯ
ಪೂರ್ಣವಾಚಿತ್ವೇಽಹಮೇವ ಸೋಽಕಾರವಾಚ್ಯ ಇತ್ಯಾಹ ಮಹಿದಾಸರೂಪೋ
ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣಃ | ಅಹಮೇಕ ಏವ ಪರಿಪೂರ್ಣಃ | ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ
ಮದಧೀನತ್ವಾದಲ್ಪತ್ವಾದಿತಿ | ಮುಕ್ತೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಲಯೇ ಲೀನೇಭ್ಯಶ್ಚ ಹಿ ಸರ್ವವಸ್ತುಭ್ಯಃ
ಸರ್ವದಾ ವಿಭಿನ್ನ ಏವ ಭಗವಾನಿತಿ ದರ್ಶಯಿತುಂ ಚ ಅಃ ಇತಿ ಪೃಥಗ್ವಚನಮ್ |
ತಚ್ಚೋಕ್ತಂ ವಾಕ್ಯನಿರ್ಣಯೇ -

ಮುಕ್ತಾ ಅಪಿ ನ ವಿಷ್ಟುತ್ವಂ ಯಾನ್ತಿ ತತ್ಸಮತಾಮಪಿ |
ಆಧಿಕ್ಯಂ ಕುತ ಏವ ಸ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಮುಕ್ತಿಧಾತ್ಯತಃ ||
ಕುತ ಏವ ಪ್ರಲೀನಾನಾಂ ಪ್ರಲಯೇ ತು ತದಾತ್ಮತಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಶರ್ವೇನ್ವಪೂರ್ವಾಣಾಂ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ನ ವಿಷ್ಟುತಾ ||
ಯದಾ ತದಾ ತು ಸಂಸಾರೇ ಕ್ವ ತದ್ರೂಪತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ |
ಅನ್ಯೋಽಸೌ ಸರ್ವತೋ ವಿಷ್ಟುಃ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರಾ ದ್ಗುಣಪೂರ್ತಿತಃ ||
ಸರ್ವವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಸ್ಯವಿರುದ್ಧೋರುಸ್ವಭಾವಕಃ |
ಪಾರತನ್ತ್ರಾಲ್ಪತಾಜ್ಞಾನಜನಿವಾಶಾದಿವರ್ಜಿತಃ ||
ಅಕಾರೇಣ ತತೋ ವಿಷ್ಟುಃ ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಪದಾತ್ಮನಾ |
ಬಹ್ವಚೋಪನಿಷತ್ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ತೇನೈವ ಪರಮಾತ್ಮನಾ ||
ಮಹಿದಾಸಾವತಾರೇಣ ಸೋಽಹಮೇವಂವಿಧಸ್ತಿ ತಿ |
ಮತ್ತೋಽನ್ಯೋ ನ ಹಿ ಪೂರ್ಣೋಽಸ್ತಿ ಯತೋಽಕಾರಶ್ಚ ಪೂರ್ಣತಾಮ್ ||

ವಕ್ತಿ ತಸ್ಮಾದಕಾರೋಽಯಂ ಮಾಮೇವ ವದತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
 ನಾಭಾವವಾಚ್ಯಕಾರಃ ಸ್ಯಾದರ್ಥತ್ರಯಯುತೋ ಯತಃ ||
 ಏಕಾರ್ಥಾತ್ಮಾ ಹ್ಯಭಾವಃ ಸ್ಯಾನ್ನಿಷೇಧೈಕಸ್ವರೂಪತಃ |
 ಅನ್ಯಥಾ ಚ ನಿಷೇದಶ್ಚ ವಿರುದ್ಧತ್ವಮಿತಿ ತ್ರಯಃ ||
 ಅಕಾರಾರ್ಥಾ ಹ್ಯಭಾವಸ್ತು ನಿಷೇಧೈಕಸ್ವರೂಪಕಃ |
 ಏಕದೇಶಸ್ವರೂಪತ್ವಾನಾಕಾರೇಣೈವ ಭಣ್ಯತೇ |
 ಕಿನ್ತ್ವ ಭಾವ ಇತಿ ತ್ವೇವ ತೇನಾಕಾರೋದಿತೋ ಹರಿಃ || ಇತಿ ಚ ||

ನ ಚ ನಿಷೇಧಸ್ವರೂಪೇ ವಿರುದ್ಧತಾ ಚಾನ್ಯಥಾ ಚಾಸ್ತೀತ್ಯೇತಾವತಾ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥತಾ
 ಭವತಿ | ತದಾಸರ್ಥತ್ರಯಕಲ್ಪನಸ್ಯ ವೈಯರ್ಥ್ಯಾತ್ | ಉಕ್ತಂ ಹಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ -

ವಿರುದ್ಧತಾನಿಷೇಧಾನ್ಯಭಾವಯುಕ್ತೇ ಹಿ ಕೇವಲಃ |
 ಅಕಾರೋ ವರ್ತತೇ ತೇಷಾಮೇಕಾರ್ಥಾತ್ಮನ್ಯಭಾವಕೇ ||
 ವರ್ತತೇಽಭಾವ ಇತ್ಯೇವ ನ ತ್ವ ಇತ್ಯೇವ ಕೇವಲಃ || ಇತಿ |

ತಸ್ಮಾನ್ನಾರಾಯಣ ಏವಾಕಾರವಾಚ್ಯ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |

ಯತೋಽಕಾರಃ ಸದಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾಚಕತ್ವೇನ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
 ತಸ್ಮಾದ್ವರ್ಣತ್ರಯಾತ್ಮಾಽಯಂ ಪ್ರಣವೋಽಪಿ ತ್ರಯಾತ್ಮಕಮ್ ||
 ಹರಿಮೇವ ಸದಾ ವಕ್ತಿ ನೈವಾನ್ಯಂ ಕಣ್ವನ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತಾ ಬ್ರಹ್ಮನಾಮಾ ಯೋಽಸೃಜಚ್ಚತುರಾನನಮ್ ||
 ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿ ವಿರಿಣ್ವಸ್ಯ ಸೋಽಕಾರಾರ್ಥೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
 ವೈಕುಣ್ಠಲೋಕ ಆಸ್ತೇ ಸ ದ್ವಿತೀಯವಪುಷಾ ಹರಿಃ ||
 ಉಕಾರವಾಚ್ಯಃ ಸ ವಿಭುರ್ನೃಸಿಂಹೋ ರುದ್ರನಾಮಕಃ |
 ರೌತ್ರತ್ವಾತ್ ಸ ಶಿವಸ್ಯಾಪಿ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಹಾರಕಾರಕಃ ||
 ಅನ್ತರ್ಯಾಮೀ ಶಿವಸ್ಯಾಪಿ ಮಕಾರ್ಥಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ಏವಂ ತ್ರಿಯಾತ್ಮಕಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣವೋಽಯಂ ತ್ರಿಯಾತ್ಮಕಃ ||
 ಏವಂ ಪೃಥಗಿವಾಚಷ್ಟೇ ಬಿನ್ದುವರ್ಕ್ಯನಿರುದ್ಧಕಮ್ |
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾ ದ್ಯಾನ್ ನಾದಪೂರ್ವಾಃ ಸರ್ವನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಾನ್ ||
 ಪದ್ಮನಾದಿಕಾ ಏವ ಮೂರ್ತೀರ್ನಾರಾಯಣೋತ್ತರಾ |
 ಪ್ರಣವೋಽಯಂ ವದತ್ಯಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಮಾನ್ನಾನ್ಯಾಭಿಧಾಯಕಃ || ಇತಿ ತತ್ತ್ವ ಸಾರೇ |

ಷಟ್ ತ್ರಿಂಶತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಬೃಹತ್ಯುಕ್ಥಾಣಿಗಾನಿ ತು |
 ಸ್ತ್ರೀರೂಪಾಣಿ ಹರೇಸ್ತಾವದಹ್ನಾಮಪ್ಯಭಿಮಾನಿಷು ||
 ಸೂರ್ಯರೂಪೇಷು ರೂಪಾಣಿ ಪುಮಾಕಾರಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ |
 ಏತೈಃ ಪುರುಷಗೈ ರೂಪೈರ್ಬೃಹತ್ಯುಕ್ತವ್ಯವಸ್ಥಿತೈಃ ||
 ಕದಾಜಿದ್ಧಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಪುಮಾಕಾರಾಣಿ ತಾನಿ ಚ |
 ಕೃತ್ವಾ ಸೂರ್ಯಗತಾನೈವ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಾಣಿ ವಿಧಾಯ ಚ ||
 ತಾನ್ಯಾಪ್ನೋತಿ ಚ ಪುಂರೂಪೈಸ್ತೇರೇವಾಕ್ಷರಗಾನಿ ಚ |
 ಸ್ತ್ರೀರೂಪಾಣಿ ಜಗನ್ನಾಥಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಾತ್ಮಚ್ಛಯಾ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಪುಂರೂಪಪ್ರಮಮದಾರೂಪಸ್ವರೂಪೈಃ ರಮತೇ ಸ್ವಯಮ್ |
 ಏಕೀಕೃತ್ಯ ಚ ತಾನೈವ ದ್ವಿರೂಪೋ ರಮತೇ ತಥಾ ||
 ಸ ಏವ ರಮತೇ ಮಾಯಾಸ್ಥಿತಾತ್ಮಸ್ತ್ರೀತನೌ ಹರಿಃ |
 ಪ್ರಾಣಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಕಾಮಃ ಸನ್ನನೇಚ್ಛಾಮಾರನಾಮಕಃ ||

ಇತ್ಯರ್ಥನಾರೀನಾರಾಯಣತನ್ವೇ |

ವಾಯೋರುತ್ಪತ್ತಿಕಾಮೋ ಮಾಯಾಂ ರಮಾಯಾಂ ರಮತ ಇತ್ಯನಕಾಮಮಾರಃ |
 ಜೀವೇಸ್ಥಿತೇನಾಕ್ಷರಗೇನಾಕ್ಷರನಾಮ್ನಾ ಸ್ವರೂಪೇಣ
 ಜೀವಾಖ್ಯಸೂರ್ಯಸ್ಥಿತಮಹರಾಖ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪಮಾಪ್ನೋತಿ ತೇನ ಚಾಕ್ಷರಾಖ್ಯಂ
 ಸ್ವರೂಪಮಾಪ್ನೋತಿ | ಯದಕ್ಷರಾಕ್ಷರಮೇತಿ | ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯಸ್ಯ
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರೂಪತ್ವಾಚ್ಚೈತದವಸೀಯತೇ | ಪುಮಾಂಸಂ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಚ ವದನ್ನೇವ ನ
 ವದತೀತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾದುಭಯಾತ್ಮಕಂ ರೂಪಂ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಅಸ್ತ್ರೀಪುಮಾನಿತಿ
 ಬ್ರುವನ್ನಪಿ ನ ವದತೀತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ಸ್ತ್ರೀತ್ವಂ ಪುಂಸ್ತ್ವಂ ಚ ಪ್ರತೀಯತೇ ವಿಷ್ಣೋಃ | ನ ಚ
 ನಪುಂಸಕರೂಪಂ ಭಗವತಃ ಕುತ್ರಚಿದುಕ್ತಮ್ | ಪ್ರಸಿದ್ಧಮೇವ ಚ ರೂಪದ್ವಯಮ್ |
 ಅತೋ ನಪುಂಸಕೇ ವದನ್ನಪಿ ನ ವದತೀತಿ ನ ತದ್ವದನುಷಜ್ಯತೇ | ನಪುಂಸರೂಪೇ
 ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾದೇವ | ಲೌಕಿಕಸ್ತ್ರೀಪುಂವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾದಸ್ತ್ರೀ ಪುಮಾನಿತ್ಯಪಿ ವದನ್ನಿತಿ
 ಭವತಿ |

ಸ್ತ್ರೀಪುಂರೂಪದ್ವಯೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ತೃತೀಯಂ ಕಥಂಜನ |
 ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಪುಂಸಕಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮುಕ್ತಿಭಾಗೀ ನ ತು ಕ್ವಚಿತ್ || ಇತಿ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ |

ನ ಚ ರಕ್ಷ ಇತಿ ನಪುಂಸಕಶಬ್ದಮಾತ್ರೇಣ ರಾವಣಾದಯೋ ನಪುಂಸಕಾ ಭವಂತಿ |
 ಭವತೀತಿಪದಾಭಾವಾದನಕಾಮಮಾರ ಇತಿ ಭಗವನ್ನಾಮೈವೇತಿ ಜ್ಞಾಯತೇ |

ಋಷಿ ಜ್ಞಾನ ಇತಿ ಹ್ಯಸ್ಮಾದ್ಧಾತೋಃ ಸರ್ವಜ್ಞ ಏಕರಾಟ್ |
 ವೇದದ್ರಷ್ಟಾ ಪರಮಋಷಿಹರ್ಯಾಸ್ಯಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||
 ಮನ್ವಾಣಾಂ ಪ್ರಥಮೋ ದ್ರಷ್ಟಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಯೋಽತ ಏವ ತು |
 ಋಷಿಣೋಕ್ತಮಿತಿ ಪ್ರಾಹುರ್ಮನ್ಮೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾನ್ಯತಃ ||
 ತತ್ರಸಾದಾಧಿ ತಪಸಾ ಪಶ್ಯಾನ್ಮನ್ವಾನ್ ಪ್ರಪೇದಿರೇ |
 ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಶ್ಯತ್ ತೈರ್ಯಜ್ಞಮೃಷಿಭಿಃ ಪೃಥಕ್ ||
 ಮನ್ವಾಶ್ಚೋಪನಿಷಚ್ಚೈವ ನಾಕೃತ್ವಾ ಸುಮಹತ್ತಪಃ |
 ಪ್ರಥಮಂ ತದ್ಧಯಾಸ್ಯೇನ ದೃಷ್ಟಂ ಕೇನಚಿದೀಕ್ಷ್ಯತೇ ||
 ವಿನಾ ಪೃಥಕ್ತಪೋ ದೃಶ್ಯೇದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಮುನಿಭಿಯುತಃ |
 ಮನ್ವಾಶ್ಚೋಪನಿಷಚ್ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಣಾದುತ್ತಮಾಸ್ತತಃ |
 ತತ್ರಾಪ್ಯುಪನಿಷತ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಯುಕ್ತಾವಸ್ಥಾಽಧಿಗಮ್ಯತಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮಾಣವಿವರೇ |

ತೇನ ರಥೇನಾಧ್ಯಾತ್ಮಶರೀರಾಖ್ಯೇನಾಧಿದೈವಂ ರಥರೂಪೇಣ | ಋಭವ ಇತ್ಯತ್ರ
 ದೇವಾನಾಂ ಸಾಧಾರಣನಾಮ |

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ವಿಶ್ವೇ ಋಭವ ಇತ್ಯಪಿ |
 ಸರ್ವದೇವಸಮಾಖ್ಯಾ ಚ ದ್ವಾದಶಾಷ್ಟಾದಿಕೇಷ್ವಪಿ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |
 ನಿರ್ಮಿತೋ ದೈವತೈಃ ಸರ್ವೈರ್ವಿಷ್ಟುನಾ ವಾಯುನಾ ಸಹ |
 ಅಧಿಷ್ಠಿತೋ ರಥೋ ದಿವ್ಯಃ ಸೋಽಧ್ಯಾತ್ಮಂ ದೇಹನಾಮಕಃ ||
 ಸಮ್ಯಗ್ಯೋಗೋ ಯದಾ ತಸ್ಯ ಮನೋವಾಕ್ಯಮಭಿಭವೇತ್ |
 ದೇಹಾಖ್ಯಸ್ಯ ರಥಸ್ಯೈವ ತದಾ ನಾರಾಯಣಾತ್ ಪ್ರಭೋಃ ||
 ವಿವಿಧಂ ವಾಸವತ್ವಾತ್ತು ವಿವಸ್ವನ್ನಾಮಕಾಚ್ಛುಭಮ್ |
 ಸಂಸಾರವಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ ದಿವೋ ದುಹಿತೃನಾಮಕಮ್ ||
 ವಿಷ್ಟುತತ್ವಾ ಪರೋಕ್ಷಾಖ್ಯಮಹನೀ ದ್ವೇ ಚ ಶೋಭನೇ |
 ಜ್ಞಾನವಸ್ಥಾ ಮುಕ್ತೈವಸ್ಥೇತ್ಯುಭೇ ಏವಾಹನೀ ಪರೇ ||
 ಜಾಯಂತೇ ದೇವತಾಸ್ತೇಷಾಂ ಭಾರತೀ ವಾಯುರೇವ ಚ |
 ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೇಶ್ಚ ಮುಕ್ತೇಶ್ಚ ದಾತಾ ರೂಪದ್ವಯೇ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಸರ್ವಸ್ರೀಣಾಮುತ್ತಮತ್ವಾದ್ ದ್ಯೌರ್ನಾಮಾ ಶ್ರೀರುದಾಹೃತಾ |
 ದುಹಿತಾಽಸ್ಯಾ ಭಾರತೀ ತು ನಿತ್ಯಾಹೇಯಸ್ವರೂಪತಃ ||

ಅಹರಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ವಾಯುರ್ಜ್ಞಾನಾತ್ಮತ್ವಾತ್ ತಥೈವ ಚ |
 ಅಧಿದೈವರಥೇಽಪ್ಯೇತೇ ವಿಷ್ಣೋರ್ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಂ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ ||
 ರಥೇನ ತೇನ ದೇವೇಶೌ ವಿಷ್ಣುವಾಯೂ ಜಗತ್ಪತೀ |
 ಆಯಾತಮಿತಿ ಹೈವೈತೌ ಪ್ರಾರ್ಥಯೇದ್ಯಜ್ಞಕರ್ಮಣಿ ||
 ಅನ್ಯದಾಽಪ್ಯರ್ಥಯೇದೇತೌ ಜ್ಞಾನೇಚ್ಛುಃ ಪುರುಷಃ ಸದಾ |
 ಜಪೇನ್ಮನ್ತ್ರದ್ವಯಂ ನಿತ್ಯಮಾ ತೇನ ನಿಮಿಷಸ್ತಥಾ||
 ರಕ್ಷಣಂ ವಾಂ ಸಮೀಪೇ ಸ್ಯಾನ್ಮಮೇತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಮೇವ ಚ |
 ಹಯಾಸ್ಯತ್ವಾಚ್ಚಾಶ್ಚಿನೌ ತಾವಿತ್ಯಾಹ ಪರಮಾ ಶ್ರುತಿಃ ||
 ಐನ್ಯಾಗ್ನೇಯಾದಿಕಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇ ಮನ್ತ್ರಾ ಹರಿಂ ಪರಮ್ |
 ವದಂತಿ ಮುಖ್ಯತೋ ನಾನ್ಯಂ ಸರ್ವಾನಾಮಾನಮಚ್ಯುತಮ್ ||
 ಅಥವಾ ವಾಯುದೇಹಸ್ಥಂ ಪೃಥಕ್ಸ್ಥಂ ಚ ಕೇಶವಮ್ |
 ಮನ್ತ್ರೋ ದ್ವಿವಚನೋ ವಕ್ತಿ ತಥಾ ಬಹುವಚಸ್ವಪಿ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈತೇರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಸುಖಂ ದದತ ಇತಿ ಸುದಿನೇ | ವಿವಸ್ವತೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಕಾಶಾದ್ಧಿವೋ ದುಹಿತಾ ಅಹನೀ
 ಚ ಜಾಯಂತೇ | ಅಹನೀ ಇತಿ ದ್ವಿವಚನೇನ ದ್ವಿತ್ವೇ ಸಿದ್ಧೇಽಪ್ಯುಭೇ ಇತಿ
 ವಚನಮಧ್ಯಾತ್ಮಾಧಿದೈವತಯೋರುಭಯೋರಪಿ ವಚನಾರ್ಥಮ್ | ನ ಚ
 ಸೂರ್ಯರಥೋಽತ್ರ ವರ್ಣ್ಯತೇ | ನ ಚಾಹೋರಾತ್ರೇ ಅಹನಿ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ
 ಸೂರ್ಯಸ್ಯಾಶ್ಚಿನಾಮಾಭಾವಾತ್ ಸಪ್ತಾಶ್ಚತ್ವಾಚ್ಚ ತದ್ರಥಸ್ಯ | ಚತುರಶ್ಚತ್ವಂ
 ಚಾತ್ರೋಚ್ಯತೇ | ಶ್ಲೋತ್ರೇ ಪಕ್ಷಸಿ ಚಕ್ಷುಷೀಯುಕ್ತೇ ಇತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಸಮ್ಪನ್ಲಾಚ್ಚ | ನ ಚ
 ರಾತ್ರೌ ಸುದಿನಮಿತಿಪ್ರಯೋಗೋ ದೃಷ್ಟಃ | ಅಸುದಿನಸ್ಯಾಪಿ ತತ ಏವ
 ಜಾತತ್ವಾದ್ಧ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷೇಣತಾ ಚ | ಅಸ್ಮಿನ್ ಪಕ್ಷೇ ತು ಲೌಕಿಕಾಹರ್ವ್ಯಾವೃತ್ಯರ್ಥಂ
 ಸುದಿನೇ ಇತಿ ಯುಜ್ಯತೇ | ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ಹಿ ಮುಖ್ಯೇ ಸುದಿನೇ | 'ಸ ಯ
 ಆತ್ಮಾನಮೇವ ಲೋಕಮುಪಾಸ್ತೇ ನ ಹಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಕ್ಷೀಯತೇಽಸ್ಮಾದ್ವೇವಾತ್ಮನೋ
 ಯದ್ಯತ್ ಕಾಮಯತೇ ತತ್ತತ್ ಸೃಜತೇ' ಇತಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥಾಯಾಂ ಮುಕ್ತೌ
 ಭೋಗಬಾಹುಲ್ಯಕಾರಣತ್ವಾತ್ ಸಾಽಪಿ ಮುಕ್ತಿವತ್ ಸುದಿನಮ್ | ನ ಹಿ
 ಮುಕ್ತಾವಾಧಿಕ್ಯಾರ್ಜನಮಸ್ತಿ |

'ನ ಹೀಯತೇ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ಯತ್ರ ಗತ್ವಾ ನ ವರ್ಧತೇ' ಇತಿ ವಚನಾತ್ |

ಅತೋ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಸಮನಂತರಮೇವ ಮುಕ್ತೌ ನ ಪುನರಾರ್ಜನಮಸೀತಿ
ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಕಾಲಂ ಜ್ಞಾನಿತ್ವೇನಾವಸ್ಥಾನಮಪಿ ಸುದಿನಮೇವ | ಜ್ಞಾನಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ತು
ಪತನಸಂಶಯಾದೇವ ನ ಸುದಿನಮ್ |

ನ ಚಾಶ್ಚಿರಥೋ ವರ್ಣ್ಯತೇ | ನ ಹ್ಯಶ್ಚಿರಥಯೋಗಾದಹನೀ ಜಾಯೇತೇ |
ಏಕರಾಸಭಯುಕ್ತೋ ಹಿ ತದ್ರಥಃ | 'ತದ್ರಾಸಭೋ ನಾಸತ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಮ್ ' ಇತಿ
ವಚನಾತ್ | ನ ಚ ವಿವಸ್ವಚ್ಛಬ್ದೋಽಶ್ಚಿನೋರ್ವಿದ್ಯತೇ | 'ಯೋ ದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ
ಏಕ ಏವ' ಇತಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವನಾಮಾನಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಿ ಚ | 'ಯುಜೋ ಯುಕ್ತಾ ಅಭಿ
ಯತ್ ಸಂವಹನ್ತಿ' ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ ಪ್ರಸ್ತಾವಾಚ್ಚ | ಅತೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಮುಖ್ಯತಃ
ಸರ್ವನಾಮೋಕ್ತ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ || 8 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಥಮಕೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ
|| 2 || 2 ||

ಓಂ ಆತ್ಮಾವಾ ಇದಮೇಕ ಏವಾಗ್ರ ಆಸೀನ್ನಾನ್ಯತ್ಕಿಂಚ್ಚನ ಮಿಷತ್ಸ ಈಕ್ಷತೇಮಾನ್
ಲೋಕಾನ್ ಸೃಜಾ ಇತಿ ಸ ಇಮಾಂಲೋಕಾನಸೃಜತಾಮ್ಲೋ
ಮರೀಚಿರ್ಮರಮಾಪೋಽದೋಽಮ್ಃ ಪರೇಣ ದಿವಂ ದ್ಯೌಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್ತರಿಕ್ಷಂ
ಮರೀಚಯಃ ಪೃಥಿವೀ ಮರೋ ಯಾ ಅಧಸ್ತಾತ್ತಾ ಆಪಃ ಸ ಈಕ್ಷತೇಮೇ ನು ಲೋಕಾ
ಲೋಕಪಾನಾನ್ ಸೃಜಾ ಇತಿ ಸೋಡ್ಭ್ಯ ಏವ ಪುರುಷಂ ಸಮುದ್ಭ್ರಾತ್ಯಾಮೂರ್ಚ್ಛ-
ಯತ್ತಮಭ್ಯತಪತ್ತಸ್ಯಾಭಿತಪ್ತಸ್ಯ ಮುಖಂ ನಿರಭಿದ್ಯತ ಯಥಾಽನ್ತಂ
ಮುಖಾದ್ವಾಗ್ವಾಚೋಽಗ್ನಿನಾಸಿಕೇ ನಿರಭಿದ್ಯೇತಾಂ ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಣಃ
ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಕ್ಷಿಣೀ ನಿರಭಿದ್ಯೇತಾಮಕ್ಷಿಭ್ಯಾಂ ಚಕ್ಷುಶ್ಚಕ್ಷುಷ ಆದಿತ್ಯಃ ಕರ್ಣೌ
ನಿರಭಿದ್ಯೇತಾಂ ಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಶ್ರೋತ್ರಾದ್ವಿಶಸ್ತ್ವಜ್ಜ್ವರಭಿದ್ಯತ ತ್ವಚೋ
ಲೋಮಾನಿ ಲೋಮಭ್ಯ ಓಷಧಿವನಸ್ವತಯೋ ಹೃದಯಂ ನಿರಭಿದ್ಯತ
ಹೃದಯಾನ್ಮನೋ ಮನಸಶ್ಚನ್ತಮಾ ನಾಭಿರ್ವಿರವದ್ಯತ ನಾಭ್ಯಾ
ಅಪಾನೋಽಪಾನ್ಮತ್ಸ್ಯಃ ಶಿಶ್ನಂ ನಿರಭಿದ್ಯತ ಶಿಶ್ನಾದ್ರೇತೋ ರೇತಸ ಆಪಃ || 1 ||

ಭಾ - ಏಕೋ ನಾರಾಯಣಸ್ತಾ ಸೀತ್ ಪ್ರಲಯೇ ರಮಯಾ ಸಹ |
ನಿತ್ಯಾತತಗುಣತ್ವಾತ್ ಸ ಆತ್ಮೇತಿ ಶ್ರುತಿಷೂದಿತಃ ||

ಇದಂ ಸರ್ವಮಪೇಕ್ಷ್ಯಾಸೌ ಕಾಲತೋ ಗುಣತಸ್ತಥಾ |
 ಅಗ್ರ್ಯ ಏವ ಸಮಸ್ತೇಭ್ಯಸ್ತದ್ವಶತ್ವಾದ್ರಮಾಸಪಿ ಸಾ ||
 ವಿದ್ಯಮಾನಾಸಪಿ ನಾಗ್ರಸ್ಥಾ ಗುಣೈರೂನಾ ತತೋ ಯತಃ |
 ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಶಿವಾಶ್ಚಸೀನ್ಮೈವಾನ್ಯಚ್ಚ ಮಿಷತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಸುಪ್ರಾಸ್ತತ್ರ ಯತೋ ಜೀವಾಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವಾದಿಕಾಃ |
 ಅಸುಪ್ತಾ ಶ್ರೀಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋನ್ಮೈಷವರ್ಜನಾತ್ ||
 ಅನುನ್ಮೇಷಾ ಏವ ತೇಽಪಿ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋನ್ಮೈಷ ಏಕರಾಟ್ |
 ನಾರಾಯಣೋ ನ ಚಾನ್ಯೋಽಸ್ಮಿ ಪೂರ್ಣೋನ್ಮಿಲದ್ಗುಣಾತ್ಮಕಃ ||
 ಪರಾಧೀನೇನ ವಿತ್ತೇನ ಭುಜ್ವನ್ನಪಿ ಹಿ ಭಿಕ್ಷುಕಃ |
 ವಿತ್ತವಾನಿತಿ ನೈವೋಕಸ್ತಥಾ ಶ್ರೀರ್ಮುಕ್ತಿಗಾ ಆಪಿ ||
 ಮಿಷನ್ಮೋಽಪ್ಯನ್ಯತನ್ತ್ರತ್ವಾನ್ನ ಮಿಷನ್ತಃ ಕಥಿಷ್ವನ |
 ಸರ್ವದಾಽಪ್ಯೇಕ ಏವಾಯಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋ ನಾಪರಃ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಕಾಲಾಗ್ರ್ಯತ್ವಂ ವಕ್ತುಮಸ್ಯ ಪ್ರಲಯೇ ಸ್ಥಿತಿರುಚ್ಯತೇ |
 ಸ ಐಚ್ಛದ್ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ರಷ್ಟುಂ ಲೋಕಾಭಿಮಾನಿನಃ ||
 ಲೋಕಾಭಿಧಾನವದ್ದೇವಾನ್ ಜಡಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಃ |
 ಸ ಲೋಕೇಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವತನಾನಬಾಖ್ಯಾನ್ಮಹದಾದಿಕಾನ್ ||
 ಬ್ರಹ್ಮಶರ್ವಾದಿಕಾನ್ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಜ್ಜಡೈಸ್ಸಹ ಜನಾರ್ದನಃ |
 ದಿವಮಾಕಾಶಮುರ್ವೀಂ ಚ ಸಸೃಜೇಽಥ ದ್ವಿಸಪ್ತಕಾನ್ ||
 ಇತಿ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ ಲೋಕಾಂಸ್ತು ಪುನಸ್ತಾನೇವ ಲೋಕಪಾನ್ |
 ಅಣ್ಣಾನ್ತಃ ಸ್ರಷ್ಟುಮೈಚ್ಛಚ್ಚ ತೇಷಾಂ ಪೂಜ್ಯತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ ||
 ಅಮ್ನಾಮಕೇಭ್ಯಸ್ತೇಭ್ಯಃ ಸ ಪೂರ್ವಸೃಷ್ಟೇಭ್ಯ ಏವ ತು |
 ಸರ್ವಜೀವಾಧಿಕತ್ವಾತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಪುರುಷಾಭಿಧಮ್ ||
 ಅಂಶೇನೋದ್ಧೃತ್ಯ ರುದ್ರಾದ್ಯೈಃ ಸಹ ಚೈನಮಯೋಜಯತ್ |
 ತಥೈವ ಚೇತನಾನಾಂ ಚ ಭಾಗಾನುದ್ಧೃತ್ಯ ಪಿಣ್ಣವತ್ ||
 ಚೇತನಾಚೇತನಂ ರಾಶಿಮೇಕಸ್ಥಂ ವಿದಧೇ ಪ್ರಭುಃ |
 ಪುನರೈಚ್ಛಜ್ಜಗನ್ನಾಥಸ್ತಸ್ಯಾಜ್ಞೋತ್ಪತ್ತಿಮಚ್ಯುತಃ ||
 ಅಣ್ಣವನ್ಮುಖಮಸ್ಯಾಸೀತ್ ಪ್ರಥಮಂ ತು ಶಿರೋಽಭಿಧಮ್ |
 ಭಿನ್ನಮಾಸ್ಯಂ ಪುನಸ್ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರೇವೇಚ್ಛಯಾ ಪ್ರಭೋಃ ||

ತತ್ರ ವಾಙ್ಮಾತುಕಂ ರೂಪಂ ವಹ್ನೇರಾಸೀತ್ ಪುರಾತನಮ್ |
 ತಸ್ಯೈವಾಥ ದ್ವಿತೀಯಂ ಚ ಯದಗ್ನಿರಿತಿ ಗೀಯತೇ ||
 ತಥೈವ ನಾಸಿಕಾತೋಽಭೂನ್ಮುಖ್ಯವಾಯೋಃ ಸುತೋ ಮರುತ್ |
 ಪ್ರಾಣೋ ವಾಯುರಿತಿ ದ್ವೇಧಾ ಚಕ್ಷುಷೋಽಭೂತ್ ತಥಾರವಿಃ ||
 ದ್ವಿರೂಪ ಏವ ಕರ್ಣಾಭ್ಯಾಂ ಮಿತ್ರಧರ್ಮಾಪ್ಯವಿತ್ರಪಾಃ |
 ದಿಗ್ಗೇವತಾ ದ್ವಿರೂಪೇಣ ಬಭೂವುಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ ||
 ಹೃದಯಾದ್ಗುರುಡಾನಂತಶಿವಚನ್ದ್ರಾಃ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
 ಮನೋಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭಿಮಾನಾಶ್ಚ ತನ್ನಾಮಾನಶ್ಚ ಜಜ್ಞಿರೇ ||
 ತ್ವಚಶ್ಚ ರೋಮನಾಮಾನೋ ವೃಕ್ಷನಾಮಾನ ಏವ ಚ |
 ದ್ವಿವಿಧಾಃ ಪಾರಿಜಾತಾದ್ಯಾ ಬಭೂವುರ್ಬ್ರಹ್ಮದೇಹತಃ ||
 ಹಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ದ್ವಿವಿಧಃ ಶಕ್ರಃ ಪದ್ಮಾಂ ತತ್ಸೂನುರೇವ ಚ |
 ಯಜ್ಞಸ್ತ ಜನಿ ಪಾಯೋಶ್ಚ ಯಮೋ ನಿರ್ಋತಿರೇವ ಚ ||
 ರೇತೋಽಮ್ನಾಮಾ ದ್ವಿರೂಪಸ್ತು ಶಿವ ಏವ ಚ ಗುಹ್ಯತಃ |
 ಅಪಾನೋ ಮೃತ್ಯುರಿತಿ ಚ ಮುಖ್ಯೋ ನಾಭೇಶ್ಚ ಮಾರುತಃ || 1 ||

ತಾ ಏತಾ ದೇವತಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಅಸ್ಮಿನ್ಮಹತ್ಯರ್ಣವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂಸ್ತಮಶನಾಪಿಪಾಸಾ-
 ಭ್ಯಾಮನ್ವವಾರ್ಜಗತ್ತಾಏನಮಬ್ರುವನ್ನಾಯತನಂ ನಃ ಪ್ರಜಾನೀಹಿ ಯಸ್ಮಿನ್ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ
 ಅನ್ನಮದಾಮೇತಿ ತಾಭ್ಯೋ ಗಾಮಾನಯತ್ತಾ ಅಬ್ರುವನ್ನ ವೈ ನೋಽಯಮಲಮಿತಿ
 ತಾಭ್ಯೋಽಶ್ವಮಾನಯತ್ತಾ ಅಬ್ರುವನ್ನ ವೈ ನೋಽಯಮಲಮಿತಿ ತಾಭ್ಯಃ
 ಪುರುಷಮಾನಯತ್ತಾ ಅಬ್ರುವನ್ಸುಕೃತಂ ಬತೇತಿ ಪುರುಷೋ ವಾವಾ ಸುಕೃತಂ ತಾ
 ಅಬ್ರವೀದ್ಯಥಾಯತನಂ ಪ್ರವಿಶತೇಥ್ಯಗ್ನಿರ್ವಾಗ್ನೌತ್ವಾ ಮುಖಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ವಾಯುಃ
 ಪ್ರಾಣೋ ಭೂತ್ವಾ ನಾಸಿಕೇ ಪ್ರಾವಿಶದಾದಿತ್ಯಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಭೂತ್ವಾಽಕ್ಷಿಣೇ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಧಿಶಃ
 ಶ್ರೋತ್ರಂ ಭೂತ್ವಾ ಕರ್ಣೋ ಪ್ರಾವಿಶನ್ನೋಷಧಿವನಸ್ತತಯೋ ಲೋಮಾನಿ ಭೂತ್ವಾ
 ತ್ವಚಂ ಪ್ರಾವಿಶಂಶ್ಚನ್ದ್ರಮಾ ಮನೋ ಭೂತ್ವಾ ಹೃದಯಂ ಪ್ರಾವಿಶನ್ಮೃತ್ಯುರಪಾನೋ
 ಭೂತ್ವಾ ನಾಭಿಂ ಪ್ರಾವಿಶದಾಪೋ ರೇತೋ ಭೂತ್ವಾ ಶಿಶ್ನಂ ಪ್ರಾವಿಶಂಸ್ತಮಶನಾ-
 ಪಿಪಾಸೇ ಅಬ್ರೂತಾಮಾವಾಭ್ಯಾಮಭಿ ಪ್ರಜಾನೀಹೀತಿ ತೇ ಅಬ್ರವೀದೇತಾಸ್ವೇವ
 ವಾಂ ದೇವತಾಸ್ವಾ ಭಜಾಮ್ಯೇತಾಸು ಭಾಗಿನ್ಯೌ ಕರೋಮೀತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯೈ ಕಸ್ಯೈ
 ಚ ದೇವತಾಯೈ ಹವಿರ್ಗೃಹ್ಯತೇ ಭಾಗಿನ್ಯಾವೇವಾಸ್ಯಾಮಶನಾಪಿಪಾಸೇ ಭವತಃ||2 ||

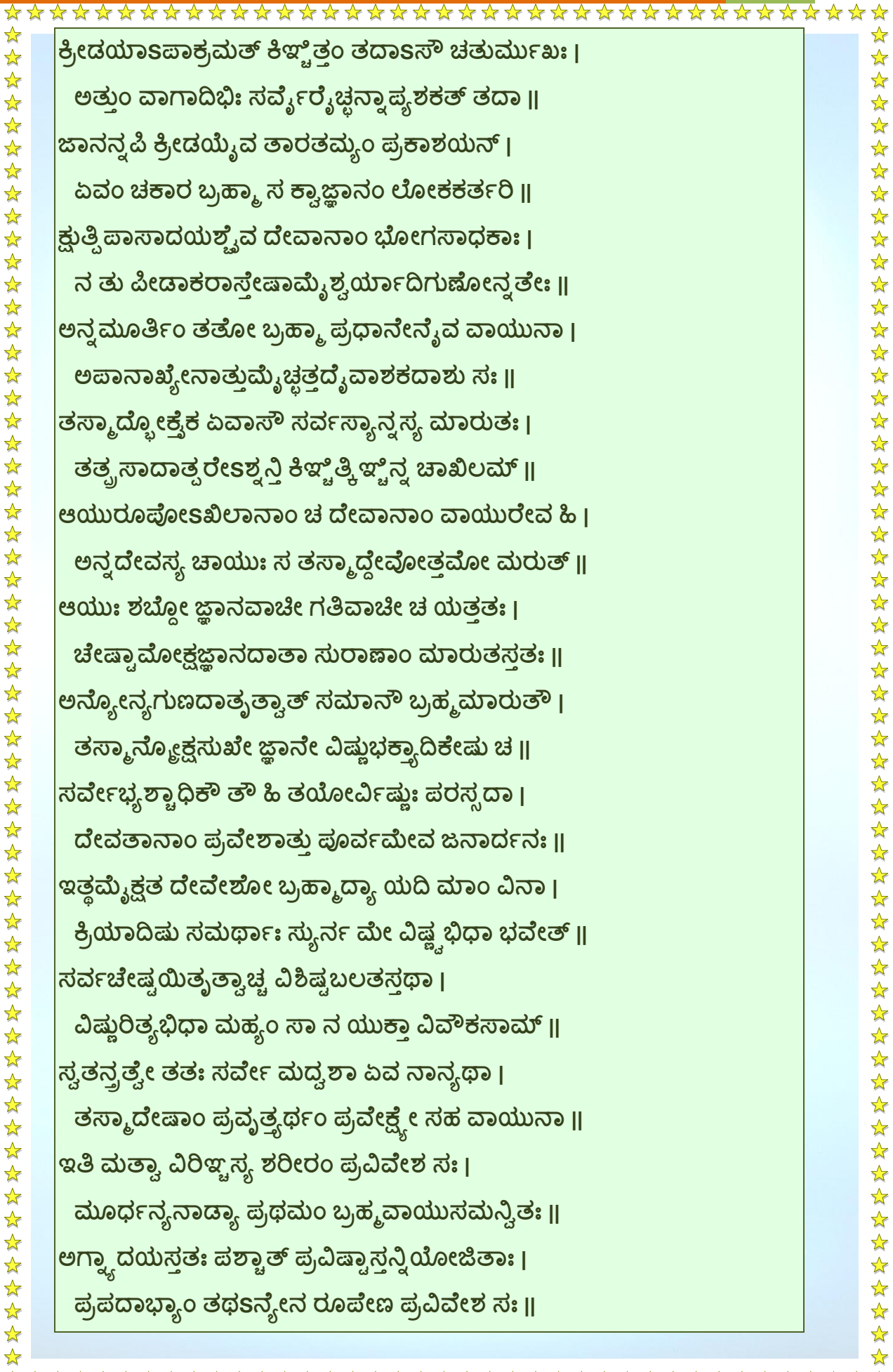
ಭಾ - ಏವಂ ರೂಪದ್ವಯೇನಾಪಿ ಸ್ತುವನ್ನೋ ವಿಷ್ಣುಮಚ್ಯುತಮ್ |
 ದಿವ್ಯಾಮ್ಬರಾಃ ಕುಣ್ಡಿನಿನಃ ಪ್ರಾವಿಶನ್ನುದಕಾರ್ಣವಮ್ ||
 ತದಾಽಶನಾಪಿಪಾಸಾಸಾಖ್ಯಂ ದ್ವಿರೂಪಂ ಮಾರುತಂ ಪುನಃ |
 ತಸ್ಮಿನ್ ದೇವಸಮೂಹೇ ತು ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಾವೇಶಯತ್ಪ್ರಭುಃ ||
 ತೇಽಬ್ರುವನ್ ದೇಹಿ ನೋ ವಾಸಂ ಯತ್ರ ಚಾನ್ನಮದಾಮಹೇ |
 ಗೋರೂಪಮೇಭ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ದದೌ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ತತ್ರ ಪ್ರವಿಶ್ಯತೇ ದೇವಾ ನಾಲಮಿತ್ಯಬ್ರುವನ್ ಪುನಃ |
 ಅಸ್ವರೂಪಂ ವಿರಿಣ್ವಂ ಚ ಪುನರೇವಾವದತ್ ಪ್ರಭುಃ ||
 ತದ್ರೂಪೇಽಪಿ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ನಾಲಮಿತ್ಯಬ್ರುವನ್ ಪುನಃ |
 ಪೂರ್ವಸೃಷ್ಟಂ ಪುಮಾಕಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋದಾತ್ ಪುನರ್ಹರಿಃ ||
 ತದ್ವೈವಾಲಮಿತ್ಯುಚುರ್ವಿಶತೇತಿ ಸ ಚಾಬ್ರವೀತ್ |
 ವಿವಿಶುಶ್ಚ ಯಥೋತ್ಪನ್ನಾಃ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಶ್ಚತುರ್ಮುಖಮ್ ||
 ಅಶನಾಪಿಪಾಸಾಮಾನೀ ತು ದ್ವಿರೂಪೋ ಮಾರುತೋಽವದತ್ |
 ಕುರ್ವಾಜ್ಞಾಮಾವಯೋಶ್ಚೈವ ಯಥಾ ತ್ವಚ್ಛಾಸನಾನುಗೌ ||
 ನಿತ್ಯಂ ಭವಾವೇತಿ ಹರಿಃ ಸರ್ವತ್ರ ಪ್ರವಿಶೇತ್ಯಮುಮ್ |
 ಆಹ ತಸ್ಮಾದ್ದೇವತಾನಾಂ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಭಾಗಭುಜ್ಮರುತ್ ||
 ಏಕ ಏವ ಪ್ರಾಣನಾಮಾ ನಾಭಿಸ್ಥೋಽಪಿ ಸ ಏವ ಹಿ |
 ಅಶನಾಪಿಪಾಸಾಸಪಾನಶ್ಚ ಮೃತ್ಯುಶ್ಚೇತಿ ಚತುರ್ವಿಧಃ ||
 ಏಕ ಏವ ಮಹಾನ್ ವಾಯುಃ ಸರ್ವದೇವೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ || 2 ||

ಸ ಈಕ್ಷತೇಮೇ ನು ಲೋಕಾಶ್ಚ ಲೋಕಪಾಲಾಶ್ಚಾನ್ನಮೇಭ್ಯಃ ಸೃಜಾ ಇತಿ ಸೋಽಪೋಽ
 ಭೃತಪತ್ತಾಭ್ಯೋಽಭಿತಪ್ತಾಭ್ಯೋ ಮೂರ್ತಿರಜಾಯತ ಯಾ ವೈ ಸಾ ಮೂರ್ತಿರಜಾ-
 ಯತಾನ್ನಂ ವೈ ತತ್ತದೇತತ್ಸೃಷ್ಟಂ ಪರಾಜ್ ತ್ಯ ಜಿಘಾಂಸತ್ತದ್ವಾಚಾಽಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ತನ್ನಾ-
 ಶಕ್ನೋದ್ವಾಚಾ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ ಯದ್ಧೈನದ್ವಾಚಾಽಗ್ರಹೈಷ್ಯದಭಿವ್ಯಾಹೃತ್ಯ ಹೈವಾನ್ನ
 ಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತತ್ರಾಣೇನಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ತನ್ನಾಶ ಕ್ನೋತ್ರಾಣೇನ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ ಯದ್ಧೈನತ್ರಾಣೇ-
 ನಾಗ್ರಹೈಷ್ಯದಭಿಪ್ರಾಣ್ಯ ಹೈವಾನ್ನಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತ್ತಚಕ್ಷುಷಾಽಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ತನ್ನಾಶಕ್ನೋಚ್ಚಕ್ಷುಷಾ
 ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ ಯದ್ಧೈನಚ್ಚಕ್ಷುಷಾಽಗ್ರಹೈಷ್ಯದ್ವಿಷ್ಟಾ ಹೈವಾನ್ನಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತ್ತ
 ಚೋತ್ರೇಣಾ ಜುಘ್ರಕ್ಷತ್ತನ್ನಾಶಕ್ನೋಚ್ಛೋತ್ರೇಣ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ
 ಯದ್ಧೈನಚ್ಛೋತ್ರೇಣಾಗ್ರಹೈಷ್ಯತ್ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹೈವಾನ್ನಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತ್ತತ್ತ್ವಾಚಾಽ-

ಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ರನಾಶಕ್ಷೋತ್ತ ಚಾ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ ಯದ್ಧೈನತ್ವಚಾಸಗ್ರಹೈಷ್ಯತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ
ಹೈವಾನ್ನಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತನ್ನನಸಾಽಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ರನ್ನಾಶಕ್ಷೋನ್ನನಸಾ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ
ಯದ್ಧೈತನ್ನನಸಾಗ್ರಹೈಷ್ಯದ್ ಧ್ಯಾತ್ವಾಹೈವಾನ್ನಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತಚ್ಚಿಶ್ನೇನಾಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ರನ್ನಾ-
ಶಕ್ಷೋಚ್ಚಿಶ್ನೇನ ಗ್ರಹೀತುಂ ಸ ಯದ್ಧೈನಚ್ಚಿಶ್ನೇನಾಗ್ರಹೈಷ್ಯದ್ವಿಸೃಜ್ಯ ಹೈವಾನ್ನ-
ಮತ್ರಪ್ಸ್ಯ ತದಪಾನೇನಾ ಜಿಘ್ರಕ್ಷತ್ರದಾವಯತ್ಸ್ಯಪೋಽನ್ನಸ್ಯ ಗ್ರಹೋ ಯದ್ವಾಯು-
ರನ್ನಾಯುರ್ವಾ ಏಷ ಯದ್ವಾಯುಃ ಸ ಈಕ್ಷತ ಕಥಂ ನ್ವಿದಂ ಮದೃತೇ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಸ
ಈಕ್ಷತ ಕತರೇಣ ಪ್ರಪದ್ಯಾ ಇತಿ ಸ ಈಕ್ಷತ ಯದಿ ವಾಚಾಽಭಿವ್ಯಾಹೃತಂ ಯದಿ
ಪ್ರಾಣೇನಾಭಿಪ್ರಾಣಿತಂ ಯದಿ ಚಕ್ಷುಷಾ ದೃಷ್ಟಂ ಯದಿ ಶ್ರೋತ್ರೇಣ ಶ್ರುತಂ ಯದಿ
ತ್ವಚಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಯದಿ ಮನಸಾ ಧ್ಯಾತಂ ಯದ್ಯಪಾನೇನಾಭ್ಯಪಾನಿತಂ ಯದಿ ಶಿಶ್ನೇನ
ವಿಸೃಷ್ಟಮಥ ಕೋಽಹಮಿತಿ ಸ ಏತಮೇವ ಸೀಮಾನಂ ವಿದಾಯೈತಯಾ ದ್ವಾರಾ
ಪ್ರಾಪದ್ಯತ ಸೈಷಾ ವಿದೃತಿನಾಮ ದ್ವಾಸ್ತದೇತನ್ನಾನ್ದನಂ ತಸ್ಯ ತ್ರಯ
ಅವಸಥಾಸ್ತ್ರಯಃ ಸ್ವಪ್ನಾ ಅಯಮಾವಸಥೋಽಯಮಾವಸಥೋಽಯಮಾವಸಥ
ಇತಿ ಸ ಜಾತೋ ಭೂತಾನ್ಯಭಿವ್ಯೈಖ್ಯತ್ಕಿಮಿಹಾನ್ಯಂ ವಾವದಿಷದಿತಿ ಸ ಏತಮೇವ
ಪುರುಷಂ ಬ್ರಹ್ಮತತಮಮಪಶ್ಯದಿದಮದರ್ಶಮಿತಿಽ ತಸ್ಮಾದಿದನ್ಮೋ
ನಾಮೇದನ್ಮೋ ಹ ವೈ ನಾಮ ತಮಿದನ್ವಂ ಸನ್ತಮಿನ್ವ ಇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಪರೋಕ್ಷೇಣ
ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಿಯಾ ಇವ ಹಿ ದೇವಾಃ ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಿಯಾ ಇವ ಹಿ ದೇವಾಃ || 3 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಪುನರೈಚ್ಛತ್ ಕೇಶವೋಽಸಾವನ್ನಮೇಭ್ಯಃ ಸೃಜಾ ಇತಿ |
ಅಬಾಖ್ಯಾ ದೇವತಾಃ ಪೂರ್ವಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾಃ ಪುನಃ ||
ದದರ್ಶಾಶುವಿಶಾಲಾಭ್ಯಾಂ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಃ |
ತದ್ದರ್ಶನಾತ್ ತದಿಚ್ಛಾತಸ್ತಾಸಾಂ ದೇಹೋಽಭವತ್ ಪೃಥಕ್ ||
ಸರ್ವಾಸಾಮಪಿ ದೇಹೈಕದೇಶೇಭ್ಯೋ ಮಿಲಿತಂ ಶುಭಮ್ |
ಸರ್ವೈರಧಿಷ್ಠಿತಂ ಚೈವ ವಿರಿಣ್ಚೇನ ವಿಶೇಷತಃ ||
ದಿವ್ಯಾವಯವಸಮ್ಪನ್ನಮೇಕಮೇವ ಸುಲೋಚನಮ್ |
ಭೋಗ್ಯಭೋಕ್ತಾತ್ಮನಾ ನಾಸ್ತಿ ತಸ್ಯ ದುಃಖಂ ಕಥಂನ ||
ತೇ ಹಿ ದೇವಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೋಗ್ಯಾಃ ಸ್ವಯಂ ಭೋಕ್ತಾರ ಏವ ಚ |
ಕ್ರೀಡಂತೇ ಮೋದಿನೋ ನಿತ್ಯಂ ತಥಾಽಪ್ಯನ್ನಾತ್ಮಕಸ್ತಸೌ ||

ಕ್ರೀಡಯಾಽಪಾಕ್ರಮತ್ ಕಿಂಚಿತ್ತಂ ತದಾಽಸೌ ಚತುರ್ಮುಖಃ |
 ಅತ್ತುಂ ವಾಗಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವೈರೈಚ್ಛನ್ನಾಪ್ಯಶಕತ್ ತದಾ ||
 ಜಾನನ್ನಪಿ ಕ್ರೀಡಯೈವ ತಾರತಮ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಯನ್ |
 ಏವಂ ಚಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ ಕ್ವಾಜ್ಞಾನಂ ಲೋಕಕರ್ತರಿ ||
 ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾದಯಶ್ಚೈವ ದೇವಾನಾಂ ಭೋಗಸಾಧಕಾಃ |
 ನ ತು ಪೀಡಾಕರಾಸ್ತೇಷಾಮೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಗುಣೋನ್ನತೇಃ ||
 ಅನ್ನಮೂರ್ತಿಂ ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪ್ರಧಾನೇನೈವ ವಾಯುನಾ |
 ಅಪಾನಾಖ್ಯೇನಾತ್ತುಮೈಚ್ಛತ್ತದೈವಾಶಕದಾಶು ಸಃ ||
 ತಸ್ಮಾದ್ಭೋಕ್ತೈಕ ಏವಾಸೌ ಸರ್ವಸ್ಯಾನ್ನಸ್ಯ ಮಾರುತಃ |
 ತತ್ರ ಸಾದಾತ್ಪರೇಶನ್ನಿ ಕಿಂಚಿತ್ಕಿಂಚಿನ್ನ ಚಾಖಿಲಮ್ ||
 ಆಯುರೂಪೋಽಖಿಲಾನಾಂ ಚ ದೇವಾನಾಂ ವಾಯುರೇವ ಹಿ |
 ಅನ್ನದೇವಸ್ಯ ಚಾಯುಃ ಸ ತಸ್ಮಾದ್ದೇವೋತ್ತಮೋ ಮರುತ್ ||
 ಆಯುಃ ಶಬ್ದೋ ಜ್ಞಾನವಾಚೀ ಗತಿವಾಚೀ ಚ ಯತ್ತತಃ |
 ಚೇಷ್ಟಾಮೋಕ್ಷಜ್ಞಾನದಾತಾ ಸುರಾಣಾಂ ಮಾರುತಸ್ತತಃ ||
 ಅನ್ಯೋನ್ಯಗುಣದಾತೃತ್ವಾತ್ ಸಮಾನೌ ಬ್ರಹ್ಮಮಾರುತೌ |
 ತಸ್ಮಾನ್ಮೂಕ್ಷಸುಖೇ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತ್ಯಾದಿಕೇಷು ಚ ||
 ಸರ್ವೇಭ್ಯಶ್ಚಾಧಿಕೌ ತೌ ಹಿ ತಯೋರ್ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಸ್ಸದಾ |
 ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರವೇಶಾತ್ತು ಪೂರ್ವಮೇವ ಜನಾರ್ದನಃ ||
 ಇತ್ಥಮೈಕ್ಷತ ದೇವೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ ಯದಿ ಮಾಂ ವಿನಾ |
 ಕ್ರಿಯಾದಿಷು ಸಮರ್ಥಾಃ ಸ್ಯುರ್ನ ಮೇ ವಿಷ್ಣ್ವಭಿಧಾ ಭವೇತ್ ||
 ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಯಿತ್ಯತ್ವಾಚ್ಚ ವಿಶಿಷ್ಟಬಲತಸ್ತಥಾ |
 ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯಭಿಧಾ ಮಹ್ಯಂ ಸಾ ನ ಯುಕ್ತಾ ವಿವೌಕಸಾಮ್ ||
 ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವೇ ತತಃ ಸರ್ವೇ ಮದ್ಭ್ರಾ ಏವ ನಾನ್ಯಥಾ |
 ತಸ್ಮಾದೇಷಾಂ ಪ್ರವೃತ್ಯರ್ಥಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯೇ ಸಹ ವಾಯುನಾ ||
 ಇತಿ ಮತ್ವಾ ವಿರಿಷ್ಟಸ್ಯ ಶರೀರಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಃ |
 ಮೂರ್ಧನ್ಯನಾಡ್ಯಾ ಪ್ರಥಮಂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಯುಸಮನ್ವಿತಃ ||
 ಅಗ್ನ್ಯಾ ದಯಸ್ತತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಸ್ತನ್ನಿಯೋಜಿತಾಃ |
 ಪ್ರಪದಾಭ್ಯಾಂ ತಥಸನ್ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಃ ||

ಬಿಭರ್ತಿ ದೇಹಂ ತೇನೈವ ಮೂರ್ಧಾವಿಷ್ಟೇನ ಚೇಷ್ಟಯನ್ |
ನಾರಾಯಣೋ ವಾಸುದೇವ ಇತಿ ದ್ವೇಧಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
ಮೂರ್ಧಾವಿಷ್ಟೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತಸ್ಯ ಚಾವಸಥಾಸ್ತಯಃ |
ಅಕ್ಷಿ ಕಣ್ವದಿತ್ಯೇವ ತ ಏವ ಸ್ವಪ್ನನಾಮಕಾಃ ||
ಆಪ್ನೋತ್ಯತ್ರ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರತಃ ಸ್ವಪ್ನಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ಅನಿರುದ್ಧಾದಿರೂಪೇಣ ತ್ರಿಧಾ ತೇಷು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
ದಾತಾಽವಸಾತ್ರಯಸ್ಯಾಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಕ್ರಮಶೋ ವಿಭುಃ |
ಸುಷುಮ್ನಾಯಾಂ ವಾಸುದೇವೋ ಮೂರ್ಧನೈವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
ತಸ್ಯಾಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಸ ಏವ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾತ್ಮನಾ ಪುನಃ ||
ಜಾತೋ ಮತ್ಸ್ಯಾ ದಿರೂಪೇಣ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಚಾವಿಶತ್ |
ಅಸುರಾಣಾಂ ನಿಹಂತಾರಂ ಜ್ಞಾನಾದಿಗುಣದಂ ತಥಾ ||
ಚೇಷ್ಟಾಪ್ರದಂ ಚ ಭೂತೇಷು ನ ಮದನ್ಯಂ ವದತ್ಯಪಿ |
ಇತಿ ಮತ್ಸ್ಯಾ ಜಗನ್ನಾಥೋ ದೈತ್ಯನಿಗ್ರಹಣೇಚ್ಛಯಾ ||
ಜ್ಞಾನದಾನಾರ್ಥಮಪಿ ತು ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತೋ ಭುವಿ ಪ್ರಭುಃ |
ತಥಾ ಜೀವೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ಪ್ರೇರಣೇಚ್ಛಯಾ ||
ಕೋ ಹ್ಯನ್ಯಸ್ತಮೃತೇ ವಿಷ್ಣುರ್ಮೇತತ್ ಕರ್ಮ ಕರಿಷ್ಯತಿ |
ಸ ಸರ್ವಗುಣಸಮ್ಪೂರ್ಣಂ ಸರ್ವಗಂ ನಿತ್ಯಮವ್ಯಯಮ್ ||
ಏತದೇವ ಸ್ವರೂಪಂ ಸ ತ್ವಪಶ್ಯದವತಾರಗಮ್ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಾವತಾರಾಶ್ಚ ಸರ್ವಜೀವೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ||
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾಃ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಾಃ ಏವ ಸದಾ ಸ್ಥಿತಾಃ |
ಪಶ್ಯಂತಿ ಚ ತಥಾ ನಿತ್ಯನಿದೋಷೋರುಸ್ವಸಂವಿದಾ ||
ಗುಣಪೂರ್ಣಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ತ್ವಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ದರ್ಶನಾತ್ |
ಸರ್ವದೈವ ಹ್ಯಸೌ ವಿಷ್ಣುರಿದನ್ಮೋ ನಾಮತೋ ಮತಃ ||
ಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಾಂ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತತ್ರ ಸಾದೇನ ಜಾಯತೇ |
ಜಾನಂತಿ ನ ಸ್ವತಸ್ತೇನ ನೇದನ್ಮಾಸ್ತೇ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ||
ರಮಾಽಪಿ ತತ್ರ ಸಾದೇನ ಜಾನಾತಿ ಕಿಮುತಾಪರೇ |
ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನಾ ಅಲ್ಪಗುಣಾ ಅಲ್ಪಾನನ್ದಾಶ್ಚ ತೇಽಖಿಲಾಃ ||

ರಮಾಜಶರ್ವಶಕ್ರಾದ್ಯಾಸ್ತೇನಾನಿನ್ದ್ರಾಃ ಕ್ರಮೇಣ ತೇ |
 ಪಾಪೈರಜ್ಞಾತತಾಂ ದೇವಾ ಮಾನಯನ್ತಿ ಸದಾಽಽತ್ಮನಃ ||
 ಹರ್ಷೇಣ ತೇನ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ಇನ್ದ್ರ ಇತ್ಯಭಿಶಬ್ದ ತೇ |
 ನೇದನ್ದ್ರತಾಽಸುರಾದೀನಾಂ ಜ್ಞಾಯತೇತಿ ಶ್ರುತಿಹರಿಮ್ ||
 ಇನ್ದ್ರ ಇತ್ಯೇವ ವದತಿ ಪಾರೋಕ್ಷ್ಯೇಣೋರುಸದ್ಗುಣಮ್ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಆತತಗುಣತ್ವಾದಾತ್ಮಾ ನಾರಾಯಣಃ | ಬ್ರಹ್ಮ ಪನ್ನಾಃ ಸತ್ಯಂ ಕರ್ಮೇತಿ ತಸ್ಯೈವ
 ಪಞ್ಚರಾತ್ರಪ್ರಸಿದ್ಧೈರೇವ ನಾಮಭಿರಾರಭತ್ವಾಚ್ಚ |

ಮುಖ್ಯತಃ ಕರ್ಮನಾಮಾ ತು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾತ್ಮಕೋ ಹರಿಃ |
 ಅನಿರುದ್ಧತನುಶ್ಚೈವ ತತ್ರಹ್ಯಮಿತಚೇಷ್ಟಿತಃ ||
 ಕರ್ಮಾಭಾಸಾ ಜೀವಸಂಘಾಃ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಮಕಃ |
 ಸಂಘರ್ಷಣೋ ಹರಿಃ ಪನ್ನಾ ಬ್ರಹ್ಮೋಕ್ತೋ ವಾಸುದೇವಕಃ ||ಇತ್ಯಾದಿನಾಮನಿರ್ಣಯೇ |

‘ಮತ್ತೀನ್ದ್ರಮಿನ್ದ್ರೋ ಪವಮಾನ ವಿಷ್ಣುಮ್’ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತೌ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯೇನ್ದ್ರಶಬ್ದಸ್ಯಾತ್ರ ಬಹುಶೋಽಭ್ಯಾಸಾಚ್ಚ | ಅಕಾರಸ್ಯ ಚ ವಿಷ್ಣಾವೇವ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯಾತ್ರಾಪ್ಯಭ್ಯಾಸಾತ್ | ‘ತಸ್ಯ ಯಥಾ ಕಪ್ಯಾಸಂ ಪುಣ್ಣಿರೀಕಮೇವಮಕ್ಷಿಣೇ’
 ಇತಿ ಸೂರ್ಯಮಣ್ಣಲೇ ಪುಣ್ಣಿರೀಕಾಕ್ಷತ್ವೇನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಯಾತ್ರಾಪಿ ಯ ಏಷ
 ತಪತೀತ್ಯಾದಿನಾ ಬಹುಶೋಽನುಸನ್ಧಾನಾಚ್ಚ | ಸೂರ್ಯೋ ಹಿ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಃ | ಸವಿತಾ
 ದೇವ ಆಗಾದಿತಿ ಪಿಙ್ಗಲಾಕ್ಷಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ |

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಃ ಶಿವಃ ಸೂರ್ಯಃ ಸುರಾಚಾರ್ಯೋ ವಿನಾಯಕಃ |
 ಪುಣ್ಣಿರೀಕೇಕ್ಷಣೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸುರಾಧಿಪಃ || ಇತಿ ಚ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |
 ಯೋದೇವಾನಾಂ ನಾಮಧಾ ಏಕ ಏವ |
 ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮಾವಿಶನ್ತಿ ತಂ ವೈ ವಿಷ್ಣುಂ ಪರಮಮುದಾಹರನ್ತಿ |
 ಯಮಿನ್ದ್ರಮಾಹುರ್ವರುಣಂ ಯಮಾಹುಃ |
 ಚನ್ದ್ರಸೂರ್ಯಾದಯಃ ಶಬ್ದಾ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಹಿ ಮುಖ್ಯತಃ |
 ಉಪಚಾರಾತ್ ತದನ್ಯೇಷಾಂ ವಿಷ್ಣುನ್ಯೈವ ಕೃತಾಃ ಪುರಾ | ಇತ್ಯಾದಿನಾ ತಸ್ಯೈವ
 ಸರ್ವನಾಮಾವತ್ವಾಚ್ಚ |

ಣಕಾರೋ ಬಲಂ ಷಕಾರಃ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮೇತ್ಯಾದಿನಾಽನ್ತೇಽಪಿ ವಿಷ್ಣುಶಬ್ದವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ-
 ನೋಪಸಂಹಾರಾಚ್ಚ |

ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಶಬ್ದಾಸ್ತಮೃತೇ ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಮ್ |
 ನ ವರ್ತನೇ ತದನ್ಯತ್ರ ಶೃಙ್ಗಭೇರೇಽಗ್ನಿಶಬ್ದವತ್ ಇತಿ ಚ ಪಾದ್ಮೇ |
 ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಚ ಶಙ್ಕರಃ |
 ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮ ನೇಶಾನಃ |
 ವಾಸುದೇವೋ ವಾ ಇದಮಗ್ರ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮ ನ ಚ ಶಙ್ಕರಃ | ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಭ್ಯಶ್ಚ |

ಅಗ್ರಶಬ್ದೋ ಗುಣಾಧಿಕೃವಾಚೇ | ಇದಂ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಶಿವಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ
 ಜಗದಪೇಕ್ಷ್ಯಾತ್ಯವಾಗ್ರೇ ವಿಷ್ಣುರೇವಾಗ್ಯಃ ಸರ್ವಗುಣೈರಿತ್ಯರ್ಥಃ | ತತ್ರ
 ಹೇತುಸ್ತದನ್ಯತ್ ಕಿಞ್ಚಿನ್ನ ಮಿಷದಾಸೀತ್ | ಸರ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯುನ್ಮೇಷಣಂ ನಾಸೀದಿತ್ಯರ್ಥಃ |
 ಸ್ವತ ಉನ್ಮೇಷಣಂ ಕಸ್ಯಾಪಿ ನಾಸ್ತಿ | ಅಸ್ತಿಶಬ್ದವದಾಸೀಚ್ಛಬ್ದೋಽಪಿ
 ಸರ್ವಕಾಲಸಾಧಾರಣಃ | ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದಾದೇವ ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವಂ ಕಿಞ್ಚಿದುನ್ಮಿಷತಿ |
 ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇಣ ಪೂರ್ಣೋನ್ಮೇಷೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ |

‘ಉನ್ಮೇಷೋ ಗುಣಸಮ್ಪೂರ್ತೇರುದ್ರಿಕ್ತಾನುಭವಃ ಸ್ಮೃತಃ |
 ತದೇವ ಮಿಷಣಂ ನಾಮ ಸದ್ರೂಪಂ ಮಿನುತೇ ಯತಃ ||
 ಮಿಷಚ್ಚ ನಾನ್ಯದ್ವಿಷ್ಟೋರ್ಹಿ ಕಿಮುತೋನ್ಮಿಷದಿಷ್ಯತೇ |
 ಉಚ್ಚೈರ್ಮಿಷನ್ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವದೈವ ಜನಾರ್ದನಃ ’ ಇತಿ ಚ ಸತ್ತತ್ವೇ |
 ನಾಸ್ತಿ ನಾರಾಯಣಸಮಂ ನ ಭೂತಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ || ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ |

ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ರಮಾಯಾಶ್ಚ ಪ್ರಲಯೇಽಪಿ ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವಾದೇವ ನಾಗ್ರ ಇತಿ
 ಕಾಲಾಪೇಕ್ಷಯಾ ತದಧೀನಮಿಷತ್ವಾದನ್ಯೇಷಾಮಗ್ರ್ಯಃ ಸ ಏವೇತ್ಯಾಶಯಃ |
 ತದಧೀನತ್ವಮೇವ ತೇಷಾಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿನಾ ದರ್ಶಯತಿ | ಸ್ಥೂಲಶರೀರಸ್ಯ
 ಪೂರ್ವಾಭಾವಸ್ತತ ಏವಾರ್ಥತಃ ಸಿದ್ಧ ತಿ |

ಪ್ರಲಯೇಽಪ್ಯಖಿಲಂ ದೇವೀ ರಮಾ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದತಃ |
 ಜಾನಾತಿ ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನೇನ ಮುಕ್ತಾ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಾಲಯೇ || ಇತಿ ಚ ಸತ್ತತ್ವೇ
 ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಶರೀರಾನ್ತರಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಲಯೇಽನುಕ್ತೇರೇವಾಭಾವಃ ಸಿದ್ಧ ತಿ |
 ಆತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಗ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಾಗ್ರ್ಯತ್ವಂ ಹರೇರ್ವದೇತ್ |
 ಕಾಲಜ್ಯೇಶ್ಯಂ ನ ಯಸ್ಮಾತ್ ತತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯುಕ್ತೇರೇವ ಸಿದ್ಧ ತಿ || ಇತಿ ವಾಕ್ಯನಿರ್ಣಯೇ |

ಗುಣಾಗ್ರ್ಯತಾಯಾಮೇವ ಕಾಲಜ್ಯೇಷ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯಂತರ್ಭಾವಾಚ್ಚ | ಅಂ ವಿಷ್ಣುಂ
 ಬಿಭರ್ತೀತ್ಯಮ್ಭೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕೋ ದಿವಃ ಪರಃ | ಮಹರಾದಯಶ್ಚ ದಿವ್ಯಪಿ ಭಗವಾನ್
 ಪ್ರತಿತಿಷ್ಠತೀತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ | ತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಶ್ಚರತಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಸ್ಮಾದಮ್ಭು

ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ | ದಿವಃ ಪರೇ ದ್ಯೌಶ್ಚಾ ಮೋನಾಮಕಾ ಇತ್ಯರ್ಥಃ |
 ಸೂರ್ಯಮರೀಚೀನಾಂ ತತ್ರ ವಿಶೇಷೇಣ ವಿತತತ್ವಾದನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಮರೀಚಯಃ |
 ಮರೀಚೀನಾಮಯನಾತ್ | ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಮರನೀತಿ ಪೃಥಿವೀ ಮರಃ |

ಭೂತೇಭ್ಯೋಽನನ್ತರಂ ತ್ವಣ್ಣಂ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಪುರಾ ಪ್ರಭುಃ |
 ಲೋಕಭೇದಾಂಶ್ಚ ಚಕ್ರೇತ್ಯ ಪಶ್ಚಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶೇಷತಃ |
 ಸಮ್ಯಕ್ ಚಕಾರ ಲೋಕಾಂಸ್ತಾಂಽಲ್ಲೋಕಕರ್ತಾ ತತಃ ಸ ಚ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ |

ಯಾ ಅಧಸ್ತಾತ್ಪೂರ್ವಮೇವ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದೇವತಾಸ್ತಾ ಆಪ ಇತ್ಯುಚ್ಯಂತೇ | 'ಆಪಾ ಇತ್ಯಾಪ
 ಇತಿ' ಇತಿ ಪೂರ್ವಂ ಭಗವದ್ಭಗ್ನಸೃಷ್ಟಾನಾಮೇವಾಪ್ ಶಬ್ದೇನೋಕ್ತೇಃ | ಅಯಂ
 ಪಿತೃತೇ ಪುತ್ರಾ ಇತಿ ಚ | 'ಅಹಂ ಮಾಂ ದೇವೇಭ್ಯೋ ವೇದ ಓಮದ್ಧೇವಾನ್ವೇದ' ಇತಿ
 ಚ |

ಬ್ರಹ್ಮವಾಯೂ ಚ ತದ್ಭಾರ್ಯೇ ವೀನ್ತಶೇಷೌ ಚ ತತ್ಸ್ತ್ರಿಯೌ |
 ಶಿವಸ್ತದ್ಧಯಿತಾ ಶಕ್ರಕಾಮೌ ತದ್ಧಯಿತಾದಯಃ ||
 ಸರ್ವೇ ಸುರಾಃ ಕ್ರಮೇಣೈವ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜಾರ್ತಾ ಅಬಾಖ್ಯಕಾಃ |
 ಜ್ಞಾನಾನನ್ದಬಲಾದ್ಯೇಷು ವಿಷ್ಣುರ್ಭಕ್ತೌ ಚ ಸರ್ವಶಃ ||
 ಹೀನಾಃ ಶತಗುಣೇನೈವ ಕ್ರಮೇಣಾನೇನ ತೇ ಮತಾಃ |
 ತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಋಷಯೋ ಮರ್ತ್ಯಾ ಹೀನಾ ಏವ ಕ್ರಮೇಣ ಚ ||
 ವಿಶೇಷತಸ್ತು ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವಸಂಸಾರಬನ್ಧನಾತ್ |
 ಕ್ರಮೋಽಯಂ ಸಮ್ಯಗುದ್ಧಿಷ್ಟೋ ನಿತ್ಯಾನನ್ಯೈಕಭೋಗಿನಾಮ್ ||
 ನ ವಿಶೇಷೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾಯೋರಧಿಕಾರಾವಿಭೇದತಃ |
 ನ ಶೇಷಶಿವಯೋಶ್ಚೈವ ತತ್ಪತ್ತೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ||
 ಸುಪರ್ಣಶೇಷಯೋಶ್ಚೈವ ಸಾಮ್ಯಂ ಸರ್ವಗುಣೇಷ್ವಪಿ |
 ಸಾಮ್ಯಮೇವೈತಯೋಃ ಪತ್ನೋಃ ಸಾಮ್ಯಂ ಶಕ್ರಮನೋಜಯೋಃ ||
 ಏತೇ ತು ಮಹದಾದೀನಾಂ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಹೃಭಿಮಾನಿನಃ |
 ಪೂರ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಿಮ್ಬಶ್ಚ ಚರಮಸ್ತತ್ಸುತಸ್ತಥಾ ||
 ತದ್ವಶಾಶ್ಚಾಖಿಲಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಸ್ಯಚಿದ್ವಶೇ |
 ಮಹದಾದಿಮಾನಿನಶ್ಚೈತೇ ಜಾತಾಸ್ತೈಃ ಸಹ ಸರ್ವಶಃ |
 ಏತೇ ಲೋಕಾ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಲೋಕಾನಾಮಭಿಮಾನಿನಃ ||

ತ ಏವ ಲೋಕಪಾಲಾಶ್ಚ ಯದಾ ಪಶ್ಚಾತ್ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ |
 ಪಶ್ಚಾಜ್ಜಾತ್ಯೈರ್ಹಿ ರೂಪೈಸ್ತೈಲೋಕಸ್ಥಾನ್ದಾಲಯನ್ವಲಮ್ || ಇತ್ಯಾದಿ ತತ್ತ ಸಾರೇ |

ಅಮೂರ್ಛಯತ್ ಮೂರ್ತಮಕರೋತ್ | ಅಗ್ನಿವಾಗ್ನೋತ್ಪತ್ತೇತ್ಯಾದಿನಾ
 ಪಶ್ಚಾದೈಕ್ಯಪ್ರತೀತೇರೇಕಸ್ಯೈವ ರೂಪದ್ವಯಂ ತದಿತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ | ಪ್ರಜಾನೀಹಿ
 ಪ್ರಕರ್ಷಣೇನುಜಾನೀಹಿ | ಅನ್ನದೇವತಾ ಚ ಸರ್ವದೇವತಾಯುಕ್ತೋ ವಿರಿಣ್ಣ ಏವ |
 ಗ್ರಸನಂ ಚೈತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವೇಶ ಏವ | ನ ತು ಪೀಡಾ ತಸ್ಯ | ಏಕ ಏವ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ
 ಭೋಕ್ತೃಭೋಜ್ಯತ್ವೇನ ಸ್ಥಿತೋ ಭೋಜ್ಯರೂಪೇಣೈಕೀಭೂಯಾತಿತತರಾಂ
 ಮುಮೋದೇತ್ಯರ್ಥಃ | ದೇವಾನಾಮುಪದ್ರವಾಭಾವಾದ್ಭೋಕ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯೋಜನ-
 ಮೇವಾಶನಾಪಿಪಾಸಾಭ್ಯಾಮನ್ವವಾರ್ಜನಮ್ | ವಾಯುರೇವ ಚ
 ಭೋಕ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿರೂಪಃ | ಯದಿ ವಾಗಾದೀನಾ-ಮೇವಾಭಿವ್ಯಾಹರಣಾದಿಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಾಂ
 ವಿನಾ ತರ್ಹಿ ನ ವಿಷ್ಟುತ್ವಂ ಮಮ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಕೋಽಹಂ ಭವಾನೀತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಃ |
 ವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾಣಯತಿ ಸರ್ವಾನ್ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ವಿಶಿಷ್ಟಶ್ಚೇತಿ ಹಿ ವಿಷ್ಟುಃ | ಣಕಾರೋ
 ಬಲಂ ಷಕಾರಃ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮೇತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾತ್ | ತಸ್ಮಾನ್ಮತ್ಪ್ರೀತಾ ಏವೈತೇ
 ಅಭಿವ್ಯಾಹಾರಾದಿಶಕ್ತಾ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ | ಪೂರ್ಣಾನಂದಸ್ವರೂಪತ್ವಾನ್ನಂದನೋ
 ಭಗವಾನ್ | ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವರೂಪೇಣ ಜಾತೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ಸರ್ವಭೂತಾನ್ಯಭಿತಃ
 ಸರ್ವಕಾಲೇಷು ವಿಶೇಷೇಣ ಪಶ್ಯತ್ಯೇವ | ಇಹ ಭೂತೇಷು ಮತ್ತೋಽನ್ಯಂ ಪ್ರವರ್ತಕಂ
 ವದೇತ್ ಕಿಮಿತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಃ | ಅಹಮೇವ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಪರಿಪೂರ್ಣಗುಣ ಇತಿ ಕೃಷ್ಣರಾಘವಾದಿ
 ಸರ್ವಾವತಾರರೂಪೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾಽನುಭವತ್ಯೇವ |

ನಾಯಂ ದಶರಥಾಜ್ಞಾತೋ ನ ಚಾಪಿ ವಸುದೇವತಃ |
 ಕ್ವಾಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಂ ಕುತೋ ದುಃಖಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೇಷ್ಟಪಿ ಪ್ರಭೋಃ ||
 ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಶ್ಚಿದಾನಂದಶರೀರೋ ರಾಘವಃ ಸ್ವಯಮ್ |
 ಸ್ತಮ್ಭಾದ್ವಾ ನರದೇಹಾದ್ವಾ ನೈವಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತೀ ತನುಃ ||
 ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಮೋಹನಾರ್ಥಾಯ ಸೋಽಜ್ಞಾನಾದ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಯೇತ್ |
 ಪೂರ್ಣಚಿತ್ಸುಖರೂಪೋಽಪಿ ಸದಾ ಸರ್ವಾವತಾರಗಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |

ಏತಮೇವ ಪುರುಷಂ ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣಕಪಿಲರಾಘವಾದಿರೂಪಂ ತತಮಪಶ್ಯತ್ | ತತಮಂ
 ಪರಿಪೂರ್ಣತಮಂ ಬ್ರಹ್ಮಪಶ್ಯತ್ | ಇದಂ ಮೇ ಸ್ವರೂಪಮದರ್ಶಮೇವಾಹಮಿತಿ |
 ರಙ್ಗಸ್ತ ವಧಾರಣೇ |

‘ರಷ್ಠೋಽವಧಾರಣೇ ಚೈವ ಸಂವಾದೇ ಚ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ’ ಇತಿ ಪದವಿವೇಕೇ |

ಅಪಶ್ಯದಿತ್ಯತ್ರ ನಾತೀತಕಾಲತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ |

ಅಭಿವ್ಯೃಷ್ಟದಿತ್ಯಭಿಶಬ್ದಸ್ಯಾನುಷಙ್ಗಾತ್ | ಅಪಶ್ಯತ್ ಪಶ್ಯೇತೀತಿ ಚೈಕಕಾಲಸಮ್ಪನ್ದಂ
ವಿನಾ ವಕ್ತುಮಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಪ್ರಯೋಗಃ |

ಪ್ರಯೋಗ ಏಕಕಾಲೀನಃ ಸರ್ವಕಾಲೇಽನುಷಜ್ಯತೇ |

ದದರ್ಶ ವಿಷ್ಟುರಿತ್ಯಾದೌ ನಿತ್ಯಚಿದ್ರೂಪತೋ ಹರೇಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಸತತ್ತ್ವೇ |

ಪರೋಕ್ಷಪ್ರಿಯಾ ಇವೇತ್ಯಸುರಾಣಾಂ ಸಮ್ಯಗ್ಗರ್ಶನೇನ ಪತನಂ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರಿಯಂ
ತಥಾಪ್ಯಪರೋಕ್ಷದರ್ಶಿನೈವ ಪ್ರೀತಿಂ ಕುರ್ವಂತೀತಿವಶಬ್ದಃ || 3 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಘಟ್ಟಕೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ || 2
|| 3 ||

ಓಂ (ಅಪಕ್ರಾಮನ್ನು ಗರ್ಭಿಣ್ಯಃ) || ಪುರುಷೇ ಹ ವಾ ಅಯಮಾದಿತೋ ಗರ್ಭೋ ಭವತಿ
ಯದೇತದ್ರೇತಸ್ತದೇತತ್ಸರ್ವೇಭ್ಯೋಽಙ್ಗೇಭ್ಯಸ್ತೇಜಸ್ಸ ಮ್ಲೂತಮಾತ್ಮನೈವಾತ್ಮಾನಂ
ಬಿಭರ್ತಿ ತದ್ಯದಾ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ಸಿಂಹತ್ಯಥೈನಜ್ಜನಯತಿ ತದಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಂ ಜನ್ಮ
ತತ್ತಿ ಯಾ ಆತ್ಮಭೂಯಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯಥಾ ಸ್ವಮಿಥಂ ತಥಾ ತಸ್ಮಾದೇನಾಂ ನ ಹಿನಸ್ತಿ
ಸಾಽಸ್ಯೈತಮಾತ್ಮಾನಮತ್ರ ಗತಂ ಭಾವಯತಿ ಸಾ ಭವಯತ್ರಿ ಭವಯಿತವ್ಯಾ
ಭವತಿ ತಂ ಸ್ತ್ರೀ ಗರ್ಭಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಸೋಽಗ್ರ ಏವ ಕುಮಾರಂ
ಜನ್ಮನೋಽಗ್ರೇಽಧಿಭಾವಯತಿ ಸ ಯತ್ಕುಮಾರಂ ಜನ್ಮನೋಽಗ್ರೇಽಧಿ
ಭಾವಯತ್ಯಾತ್ಮಾನಮೇವ ತದ್ಭಾವಯತ್ಯೇತೇಷಾಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಸಂತತ್ಯಾ ಏವಂ
ಸಂತತಾ ಹೀಮೇ ಲೋಕಾಸ್ತದಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಂ ಜನ್ಮ ಸೋಽಸ್ಯಾಯಮಾತ್ಮಾ
ಪುಣ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕರ್ಮಭ್ಯಃ ಪ್ರತಿಧೀಯತೇಽಥಾಸ್ಯಾಯಮಿತರ
ಆತ್ಮಾಕೃತಕೃತ್ಯೋವಯೋಗತಃ ಪ್ರೈತಿ ಸ ಇತಃ ಪ್ರಯನ್ನೇವ ಪುನರ್ಜಾಯತೇ
ತದಸ್ಯ ತೃತೀಯಂ ಜನ್ಮತದುಕ್ತಮ್ಲೂಷಿಣಾ -

ಗರ್ಭೇ ನು ಸನ್ನನ್ವೇಷಾಮವೇದಮಹಂ ದೇವಾನಾಂ ಜನಿಮಾನಿ ವಿಶ್ವಾ |
ಶತಂ ಮಾ ಪುರ ಆಯಸೀರರಕ್ಷನ್ನಧಃ ಶ್ಯೇನೋ ಜವಸಾ ನಿರದೀಯಮ್ ||

ಇತಿ ಗರ್ಭ ಏವೈತಚ್ಚಯಾನೋ ವಾಮದೇವ ಏವಮುವಾಚ ಸ ಏವಂ
ವಿದ್ವಾನಸ್ಮಾಚ್ಛರೀರಭೇದಾದಾರ್ಥಂ ಉತ್ಯಮ್ಯಾಮುಮಿಷ್ಟಿನ್ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೇ
ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನಾಪ್ತಾಃ ಸಮಭವತ್ಸಮಭವತ್ || 1 || (ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ
ಗರ್ಭಿಣ್ಯಃ) ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಓಂ ಅಯಂ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಃ ಪುರುಷೇ ಪ್ರಥಮಂ ವಿಶೇತ್ |

ಅನ್ನಸೋಽನ್ನೇನ ಸಹಿತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ರೇತಸ್ತ ಮಾಗತೇ ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥಿತಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಸ ಪುರುಷಸೋ ಬಿಭರ್ತ್ಯಜಃ |

ತದ್ರೂಪಂ ರೇತಸಾ ಸಾಕಂ ಸ್ವಯಂ ಪುಂಸಿ ಸ್ಥಿತೋ ಹರಿಃ ||

ಸ್ತ್ರಿಯಾಂ ಸಿಂಹತಿ ತಸ್ಯೈವ ಸ್ಥಾನಾಂತರಗತೇಃ ಪ್ರಭೋಃ |

ಪ್ರಥಮಂ ಜನ್ಮ ವಿಷ್ಟೋಸ್ತು ಸ ತಸ್ಯಾ ಅಭವತ್ ಪ್ರಭುಃ ||

ನೈನಾಂ ಹಿನಸ್ತಾನುಕೂಲ್ಯಾತ್ ಸಾ ಪುತ್ರಂ ಭಾವಯತ್ಯಥ|

ಪುತ್ರಸ್ಯ ಭಾವನಾ ಸೈವ ತದ್ಗತ್ವಾಧರಿಭಾವನಾ ||

ಸಮ್ಭಾವಿತವ್ಯಾ ಸಾ ಚೈವ ಭರ್ತ್ವಾ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಸಾದರಮ್ |

ಸಮ್ಭಾವನಂ ಕುಮಾರಸ್ಯ ಜಾನತಃ ಕೇಶವೇ ಭವೇತ್ ||

ತಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಪಣಮಾತ್ರೇಣ ಪೂಜಿತೋ ಹಿ ಭವೇದ್ಧರಿಃ |

ಪುತ್ರಸ್ಯ ಹರೇಃ ಪೂಜಾಂ ಕುರ್ವತಃ ಪೃಥಿವೀಸ್ಥಿತಿಃ ||

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಸ್ಯಾಪಿ ಭವತಿ ಪುತ್ರಪುಣ್ಯಂ ಯತೋಽಖಿಲಮ್ |

ಅತ್ಯಲ್ಪಪುಣ್ಯಭಾಕ್ ಸ ಸ್ಯಾನ್ನಾರ್ಚಯೇತ್ ಕೇಶವಂ ಯದಿ ||

ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಜನ್ಮ ಪುತ್ರಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಿಷ್ಟುಜನ್ಮ ಹಿ |

ಏತದ್ರೂಪಂ ನಿಧಾಯೈವ ಜೀವಾರ್ಥೇ ಧರ್ಮಕರ್ತವೇ |

ಪಿತೃಸ್ಥೇನ ತು ರೂಪೇಣ ಗಚ್ಛತ್ಯನ್ಯತ್ರ ಕೇಶವಃ ||

ಪಿತುರನ್ಯತ್ರ ಜನನಂ ತೃತೀಯಂ ಜನ್ಮ ತದ್ಧರೇಃ |

ಅನ್ತರ್ಯಮಾಮಿತಯೈವಂ ಹಿ ಸರ್ವಜೀವೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||

ಸರ್ವದೋಷೋಚ್ಚಿತಂ ವಿಷ್ಟುಂ ಕರ್ತಾರಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಮ್ |

ನಿತ್ಯಾನಂದಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರಂ ಚ ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಸರ್ವೋತ್ಕೋಧಿಕಮ್ ||

ಯೋ ವೇದ ದೇಹಬನ್ಧಾತ್ ಸ ವಿಮುಕ್ತೋ ನಿತ್ಯಮುತ್ತಮಾನ್ |
ಭೋಗಾನ್ ಭುಂಕ್ತೇ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಮಿತಿ ವೇದಾನುಶಾಸನಮ್ ||

ಇತ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ನಾತ್ರಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಮಾತ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ನ ಹಿ ಜೀವೋತ್ಪತ್ತಿಮಾತ್ರಪರಿಜ್ಞಾನಾದ-
ಮೃತತ್ವಂ ಭವತಿ |ಜ್ಞಾತಮೇವ ಸರ್ವೈಃ ಪಿತಾಪುತ್ರಸಮ್ಬಂಧಮಾತ್ರಂ ಪಶ್ಚಾದಿಭಿರಪಿ |
'ಗರ್ಭೇ ನು ಸನ್ನನ್ವೇಷಾಮವೇದಮಹಂ ದೇವಾನಾಂ ಜನಿಮಾನಿ ವಿಶ್ವ' ಇತ್ಯುಕ್ತಾರ್ಥ
ಉದಾಹೃತಮನ್ವೇ ದೇವಜನ್ಮಕಥನಾಚ್ಚ | ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿ ಪರಮೋ ದೇವಃ | ತೇನೈವ ಸಹ
ಸರ್ವೇಽಪಿ ದೇವಾ ಜೀವದೇಹಜನನೇ ಜಾಯಂತ ಇವ | ಶರೀರಪ್ರಾಪ್ತಿರೇವ ಹಿ
ಜನ್ಮಾನೇಷಾಮಪಿ | ಅಯಮೇವ ವಿಶೇಷೋ ದೇವಾನಾಂ ದುಃಖಾಭೋಗಃ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಂ ಚ ವಿಷ್ಣೋಃ | ಆತ್ಮನೈವಾತ್ಮನಂ ಬಿಭರ್ತಿ ಆತ್ಮಾನಮೇವ
ತದ್ಭಾವಯತೀತ್ಯಾದ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದಶ್ಚ ಮುಖ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಯುಜ್ಯತೇ | ಣಕಾರೋ
ಬಲಂ ಷಕಾರಃ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮೇತಿ ವಿಷ್ಣುಶಬ್ದಾರ್ಥೈಕದೇಶವಾಚಿತ್ವಾಚ್ಚಾತ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ |
ಏತಯಾ ದ್ವಾರಾ ಪ್ರಾಪದ್ಯತೇತಿ ತಸ್ಯೈವ ಶರೀರಪ್ರವೇಶಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾಚ್ಚ |
ಜೀವಶರೀರಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯಾನ್ಯತ್ರಗಮನಮಾತ್ರಂ ವಿಷ್ಣೋರಪ್ಯಸ್ತೀತಿ
ಪ್ರೈತೀತ್ಯುಕ್ತೇಽಪ್ಯವಿರೋಧಃ | ಕೃಷ್ಣರಾಘವಾದಿಸ್ವರೂಪಮೇವ ಹ್ಯಸೌ ನ ಪರಿತ್ಯಜತಿ |

ಕೃಷ್ಣೋ ಹ್ಯತ್ಯಕ್ತದೇಹೋಽಪಿ ತ್ಯಕ್ತದೇಹವದೇವ ಚ |
ಲೋಕಾನಾಂ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ್ವರೂಪಸದೃಶಾಕೃತಿಮ್ ||
ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಕಂಸಾದೀನ್ ಜಘ್ನೇ ತದ್ರೂಪ ಏವ ಹಿ |
ಪೂಜ್ಯತೇಽದ್ಯಾಪಿ ಶರ್ವಾದ್ಯೈರ್ನಿರ್ಮಿತಾಽನ್ಯಾ ಶವಾಕೃತಿಃ ||
ಸ್ವರ್ಗಾರೋಹಣಕಾಲೇ ಹಿ ಜನಾಸ್ತೇನೈವ ಮೋಹಿತಾಃ |
ಯತ್ತದ್ರೂಪಂ ನಿಜಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೃಷ್ಟಂ ಸರ್ವನರೈರ್ಭುವಿ ||
ಅದ್ಯಾಪಿ ತದ್ದೇವಲೋಕೇ ಪೂಜ್ಯತೇ ಸರ್ವದೈವತೈಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ |
ಪ್ರದರ್ಶ್ಯಾತಪ್ರತಪಸಾಮವಿತ್ಯಪ್ತದೃಶಾಂ ನೃಣಾಮ್ |
ಆದಾಯಾನ್ತರಧಾದ್ಯಸ್ತು ಸ್ವಭಿಮ್ಬಂ ಲೋಕಲೋಚನಮ್ || ಇತಿ ಚ ಭಾಗವತೇ |

'ಪ್ರೇತಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಶಮ್ಭುವಾ' ಇತ್ಯಾದಿವತ್ ಪ್ರಕೃಷ್ಣಗತಿವಾಚ್ಯೇವಾಯಂ ಶಬ್ದಃ |
ಪ್ರಕೃಷ್ಣಗತಿತ್ವಾದೇವ ಮರಣೇಽಪಿ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ | ಏಷಾಮವೇದಮಹಮಿತ್ಯತ್ರಾಪಿ
ಜೀವಭೇದ ಏವೋಕ್ತಃ | ಅನ್ಯಥಾ ಮಮ ಜನಿಮಾನೀತ್ಯೈವೋಚ್ಯೇತ | ವೃರ್ಧತಾ
ಚೈಷಾಮಿತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷಣಾನಾಮ್ | ಅವೇದಮಿತ್ಯನೇನೈವ ಸ್ವಸ್ಯ

ಸಿದ್ಧತ್ವಾದಹಮಿತ್ಯಪ್ಯಹೇಯತ್ವೇನೇತಿ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣಮ್ | ಜನ್ಮಜಾನನ್ನಪಿ
 ದೇವಾನಾಂ ದುಃಖಾದಿಹೇಯರಹಿತತ್ವೇನ ವ್ಯಜಾನಾಮೀತ್ಯರ್ಥಃ | ತಸ್ಮಾದಹಂ
 ಮನುರಿತ್ಯಾದಾವಪ್ಯಹೇಯಗುಣಂ ಭಗವಂತಮೇವಾಹಂಶಬ್ದೋ ವಕ್ತಿ |
 ಸರ್ವಾಂತರತ್ವಾತ್ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾಭವಮಿತ್ಯುತ್ತಮಪುರುಷಶಬ್ದೋಽಪಿ ಸರ್ವೋ
 ವರ್ತತೇ |

ಅಹೇಯತ್ವಾದಹಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ತು ಸರ್ವಾಂತರತ್ವತಃ |
 ಅಸ್ಯಸ್ಮಿತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಶಬ್ದೈರುಚ್ಯತೇಽನ್ಯೋಽಪಿ ಜೀವತಃ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತೇ |

ನ ಚ ಮೂಢವ್ಯವಹಾರ ಏವ ವೇದನಿರ್ಣಯಾಯ ಭವತಿ | ಕಿಂ ತು
 ಸರ್ವೇಷಾಮನುಭವೋ ಯುಕ್ತಯಶ್ಚವಾಕ್ಯಾಂತರಂ ಚ ನಿರ್ಣಯಕಾರಣಮ್ | ತಸ್ಮಾತ್
 ಸರ್ವಜೀವಾದಿಭ್ಯೋಽಸ್ಯಃ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ವಿಷ್ಣುರೇವಾತ್ಮೋಕ್ತಃ |

ನ ವೇದೇಷು ಪದಂ ಕಿಂಚಿದ್ವರ್ಣೋ ವಾ ವ್ಯರ್ಥ ಇಷ್ಯತೇ |
 ಯಥಾಯೋಗಂ ಚಾರ್ಥಭೇದ ಉಹ್ಯಃ ಸರ್ವತ್ರ ವೇದಿಭಿಃ || ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |
 ಶಬ್ದಾ ರೇತೋಽನ್ನಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾ ಅಪಿ ತತ್ರ ಗತಂ ಹರಿಮ್ |
 ವದನ್ತವಿಷ್ಣುವಾಚೇ ಹಿ ನ ಶಬ್ದಃ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಯತೇ || ಇತಿ ಚ |

ಭಾವಯತಿ ಸಮ್ಭಾವಯತಿ | ಸೋಽಗ್ರ ಏವ ಸೋಽಗ್ರೋ ವಿಷ್ಣುರೇವ |
 ಪುತ್ರಸಮ್ಭಾವನಮಪಿ ತತ್ರಸ್ಥಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಸಮ್ಭಾವಯಾಮೀತಿ ತತ್ ತಸ್ಯೈವ ಭವತಿ |
 ಏವಂ ಭಾವಯತಾಮೇವೈಷ ಪನ್ನಾ ಉರುಗಾಯ ಇತ್ಯಾದ್ಯಪಿ | ತಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪಶವ
 ಇತ್ಯಾದ್ಯಪಿ ದಿವ್ಯಪಶ್ವಾದಿನಾಮೇವ | ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಸ್ವಭಾವಪ್ರವೃತ್ತಿಃ | ತಾ ಏವ
 ದೇವತಾಃ ಶತಂ ಪುರ ಆಯಸೀರ್ಜ್ಞಾನಿನ್ಯೋ ವಿಶೇಷತಃ | ಅಯ ಪಯ ಗತಾವಿತಿ
 ಧಾತೋಃ | ಮಾನುಷಾನಪೇಕ್ಷ್ಯ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಪುರಃ | ವಿಷ್ಣುರ್ಮುಖ್ಯತ ಏವ ಪೂರ್ಣಃ |
 ನ ಚ ಶರೀರೈರ್ಜೀವೋ ರಕ್ಷಿತಃ | ಮುಖ್ಯೇ ಯುಜ್ಯಮಾನೇ ಚ ನಾಮುಖ್ಯಾರ್ಥಃ ಕಲ್ಯಃ |
 ಶಮಸ್ಯ ವಿದ್ಯತ ಇತಿ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಃ ಪೂರ್ಣಾನಂದತ್ವಾತ್ | ಸ ಏವ ಜ್ಞಾನತ್ವಾದ್ಯಶ್ಚೇತಿ ಶ್ಯಃ
 ಸೋಽಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯೇನ ಇತಿ ಶ್ಯೇನಃ | ವಿಷ್ಣುಂ ಸ್ವಾಮಿನಂ ಜ್ಞಾತ್ವೇತ್ಯರ್ಥಃ |
 ನಿರದೀಯಂ ನಿಷ್ಕಮ್ಯಾತೀತೋಽಸ್ಮಿ ಗರ್ಭವಾಸಮ್ | ಸ್ವರಾನಂದೋ ವಿಷ್ಣುರತ್ರಗ
 ಇತಿ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಃ | ಅಮೃತಃ ಸನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಾಪ್ತಾ
 ತಾನೇವ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ಸಮಭವನುಭವತಿ | ಅಪೇಕ್ಷಿತಮಸ್ತುಸ್ವೀಕಾರಃ ಆಪ್ತಿಃ |
 ಸಮ್ಭವೋ ಭೋಗಃ ತಾನ್ ಸಮಭವತ್ ತತೋ ಮನುಷ್ಯಾ ಅಜಾಯಂತೇತ್ಯಾದಿವತ್ |
 ಮುಕ್ತನಂತರಮೇವ ಹ್ಯನುಪಚರಿತಸರ್ವಕಾಮಾವಾಪ್ತಿಃ | ಮುಖ್ಯ ಏವ ಚಾರ್ಥಃ

ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಃ | ಅಮುಕ್ತಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಗಾನಾಮಪಿ ನ ಸರ್ವಕಾಮಾವಾಪ್ತಿಃ |
ಜಯವಿಜಯಾದೀನಾಮಪ್ರಿಯದರ್ಶನಾತ್ | ಅತೋಽಮೃತಃ ಸನ್ ಸರ್ವಾನ್
ಕಾಮಾನಾಪ್ತೇತ್ಯರ್ಥಃ |

ಮುಕ್ತಃ ಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಭುಜ್ಞೈ ಚೈವ ಯಥೇಷ್ಟತಃ |
ಸರ್ವಾನಪಿ ನಿರಾತಜ್ಞಃ ಸರ್ವದಾ ಚ ಹರೇರ್ವಶೇ || ಇತಿ ಸತ್ತತ್ವೇ || 1 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ
|| 2 || 4 ||

ಓಂ ಕೋಽಯಮಾತ್ಮೇತಿ ವಯಮುಪಾಸ್ಮಹೇ ಕತರಃ ಸ ಆತ್ಮಾಯೇನ ವಾ ಪಶ್ಯತಿ
ಯೇನ ವಾ ಶ್ರುಣೋತಿ ಯೇನ ವಾ ಗನ್ತಾನಾಜಿಘ್ರತಿ ಯೇನ ವಾ ವಾಚಂ ವ್ಯಾಕರೋತಿ
ಯೇ ನ ವಾ ಸ್ವಾದು ಚಾಸ್ವಾದು ಚ ವಿಜಾನಾತಿ ಯದೇತದ್ಭದಯಂ
ಮನಶ್ಚೈತತ್ಸ ಇಷ್ಟಾ ನಮಾಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಮೇಧಾ ದೃಷ್ಟಿಧೃತಿರ್ಮತಿ-
ರ್ಮನೀಷಾ ಜೂತಿಃ ಸ್ಮೃತಿಃ ಸಂಕಲ್ಪಃ ಕ್ರತುರಸುಃ ಕಾಮೋಽವಶ ಇತಿ
ಸರ್ವಾಣ್ಯೈವೈತಾನಿ ಪ್ರಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನಾಮಧೇಯಾನಿ ಭವನ್ಯೇಷ ಬ್ರಹ್ಮೈಷ ಇನ್ದ್ರ ಏಷ
ಪ್ರಜಾಪತಿರೇತೇ ಸರ್ವೇ ದೇವಾ ಇಮಾನಿ ಚ ಪಞ್ಚಮಹಾಭೂತಾನಿ ಪೃಥಿವೀ
ವಾಯುರಾಕಾಶ ಆಪೋ ಜ್ಯೋತೀಂಷೀತ್ಯೇತಾನೀಮಾನಿ ಚ ಕ್ಷುತ್ರಮಿಶ್ರಾಣೀವ
ಬೀಜಾನೀತರಾಣಿ ಚೇತರಾಣಿ ಚಾಣ್ಡಜಾನಿ ಚ ಜಾರುಜಾನಿ ಚ ಸ್ವೇದಜಾನಿ
ಚೋದ್ವಿಜ್ಜಾನಿ ಚಾಶ್ವಾ ಗಾವಃ ಪುರುಷಾ ಹಸ್ತಿನೋ ಯತ್ಕಿ ಇಷ್ಟೇದಂ ಪ್ರಾಣಿ ಜಙ್ಗಮಂ ಚ
ಪತತ್ತಿಚ ಯಚ್ಚ ಸ್ಥಾವರಂ ಸರ್ವಂ ತತ್ರ ಜ್ಞಾನೇತ್ರಂ ಪ್ರಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ
ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ರೋಽಲೋಕಃ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ ಏತೇನ
ಪ್ರಜ್ಞೇನಾತ್ಮನಾಸ್ಮಾಲ್ಲೋಕಾದುತ್ಕ್ರಮ್ಯಾಮುಷ್ಮಿನ್ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೇ ಸರ್ವಾನ್
ಕಾಮಾನಾಪ್ತಾಽಮೃತಃ ಸಮಭವತ್ಸಮಭವತ್ || 1 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಪಞ್ಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ಆಯಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿ ಕಿಂರೂಪ ಉಪಾಸ್ಯೋಽಸ್ಮಾಭಿರಚ್ಯುತಃ |
ಇತ್ಯಪೃಚ್ಛದ್ರಮಾ ದೇವೀ ಮಹಿದಾಸಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ ||

ಆಹ ತಾಂ ಮಹಿದಾಸೋಽಥ ಪೂರ್ಣಾನಂದತಮಸ್ತಿ ತಿ |
ಉಪಾಸ್ಯಸ್ತಾದೃಶೋ ಹ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||
ಯೇನ ಜೀವೋ ದರ್ಶನಾದೀನ್ ಪ್ರೇರಿತಃ ಕುರುತೇ ಸದಾ |
ಯೋ ವಿಷ್ಣುಹೃದಯಮಿತಿ ಹೃದ್ಗತತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||
ಮನ್ವತ್ವಾನ್ಮನ ಇತ್ಯೇವ ಯಚ್ಚಜ್ಞಾತ್ಯಸ್ವರೂಪತಃ |
ಏತತ್ ಸನ್ನಿಹಿತತ್ವಾಚ್ಚ ಸ ಪೂರ್ಣತ್ವಾದೇತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ ||
ಇತ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ತತತ್ವಾಚ್ಚ ಸ ಇತನ್ನಾಮ ಕೇಶವಃ |
ಗುಣಾನಾಮುಚ್ಚಯೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ ಚ ಇತ್ಯೇವಶಬ್ದಿತಃ ||
ಸಮ್ಯಗ್ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಸಂಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ |
ಆತತಜ್ಞಾನರೂಪತ್ವಾದಾಜ್ಞಾನಂ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ||
ವಿವಿಧಜ್ಞಾನರೂಪತ್ವಾದ್ವಿಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಕೀರ್ತಿತಃ |
ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾತ್ಮಗುಣಜ್ಞಾನರೂಪಃ ಪ್ರಜ್ಞಾನಮುಚ್ಯತೇ ||
ಅವಿಸ್ಮೃತಿತ್ವಾನ್ಮೇಧಾ ಸ ದೃಷ್ಟಿದರ್ಶನರೂಪತಃ |
ಧೃತಿಧಾರಣರೂಪತ್ವಾನ್ಮತಿರ್ಮಾಸು ತತತ್ವತಃ ||
ಮನುನಾಮ್ನಾಮಜಾದೀನಾಂ ಮನೀಷೇಶೋ ಯತೋ ಹರಿಃ |
ಸರ್ವಪ್ರೇರಕರೂಪತ್ವಾಜ್ಞಾತಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
ಸರ್ವದೇಶೇಷು ಕಾಲೇಷು ಸ್ವರೂಪೇಷು ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಸಮಂ ರಮತ ಇತ್ಯೇವ ಸ್ಮೃತಿನಾಮ ಜನಾರ್ದನಃ ||
ಸರ್ವಸ್ಯ ಕ್ಲೃಪ್ತಿಕರ್ತೃತ್ವಾತ್ ಸಭೃಲ್ಲ ಇತಿ ಗೀಯತೇ |
ಕ್ರತುಃ ಸ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವಾದಸುರಪ್ರಸನಾದ್ಧರಿಃ |
ಅಮೇಯಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್ ಕಾಮ ಇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
ಅವಶಃ ಸ ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವಾತ್ ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿನಾಮಕಮ್ |
ಯೋ ವೇದ್ಯವಂ ಹರಿಂ ಸಮ್ಯಜ್ಞುಚ್ಯತೇಽಖಲಸಂಸೃತೇಃ ||
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶಿವಶ್ಚ ಶಕ್ರಶ್ಚ ದೇವಾಶ್ಚನ್ಯೇ ಸಮಸ್ತಶಃ |
ತಥೈವ ಪೞ್ವಭೂತಾನಿ ಪುಣ್ಯಪಾಪಾವಿಮಿಶ್ರಿತಾಃ |
ಕ್ಷುದ್ರಾತ್ಮಾನಸ್ತು ಯೇ ಮರ್ತ್ಯಾ ಇತರೇ ಅಸುರಾ ಅಪಿ ||
ಸರ್ವಂ ಜಗದಿದಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶೇ ತಿಷ್ಠತಿ ಸರ್ವದಾ |
ತೇನೈವ ನೀಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮ್ ||

ಮುಕ್ತಾಯೇ ಲೋಕನಾಮಾನೋ ನೀಯಂತೇ ತೇಽಪಿ ವಿಷ್ಣುನಾ |

ಸ್ವಯಂ ಚಾನನ್ಯನಿಷ್ಠತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||

ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚೈವ ಗುಣತಶ್ಚಾತಿಪೂರ್ತಿತಃ |

ವಿಷ್ಣೋರ್ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ನಾಮೈತನ್ಮುಖ್ಯತೋಽನ್ಯತ್ರ ನ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ಸೋಽಲೋಕನಾಮಾ ಮುಕ್ತಸ್ತು ಚಿತಿಮಾತ್ರಸ್ವರೂಪತಃ |

ಪ್ರಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||

ಅನ್ಮಾದ್ಧೇಹಾತ್ ಸಮುತ್ಸ್ರ್ಯ ಗತ್ವೋರ್ಧ್ವಂ ಲೋಕಮುತ್ತಮಮ್ |

ಅಮೃತಃ ಸನ್ ವಿಷ್ಣುಲೋಕೇ ಭೋಗಾನ್ ಸಮ್ರಾಪ್ಯ ಪುಷ್ಕಲಾನ್ ||

ಭುಜ್ಞೇ ಯಥೇಷ್ಟತೋ ನಿತ್ಯಮಿತಿ ವೇದಾನುಶಾಸನಮ್ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಜಾನನ್ಯಾಽಪಿ ದೇವ್ಯಾ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಚ

ಕೋಽಯಮಾತ್ಮೇತಿ ಪೃಷ್ಠಃ ಸ ಭಗವಾನಾಹ | ಕತರಃ ಸ ಆತ್ಮೇತಿ | ಕತರಃ

ಆನಂತಮಃ 'ಯತ್ರೋಭಯೋಃ ಪ್ರಯೋಗೋ ನ ತತ್ಯಕಾರ್ಥೌ ತರಪ್ತಮೌ' ಇತಿ

ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ | ಯತ್ರೈರಣಾದಯಂ ಜೀವೋ ದರ್ಶನಾದೀನ್ ಕರೋತಿ ಚ |

ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿನಾಮಪಿ ತತ್ಪ್ರೇರಿತತ್ವಾತ್ | ಸರ್ವೇಷಾಂ

ದರ್ಶನಾದಿಕಾರಣತ್ವಮೇಕೈಕಮಪಿ ತಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ಭವತೀತಿ ವಾ ಶಬ್ದಃ

ಸರ್ವತ್ರಾನುಷಜ್ಯತೇ | ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಶಿವ ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿತ್ವಾತ್ |

ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಶಿವಃ ಶೇಷೋ ಲಿಂಗಮಿತ್ಯಭಿಧೀತೇ |

ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನೀ ಲೋಕಸ್ಯ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಿರಿಶ ಏವ ಹಿ || ಇತಿ ಶೈವಪುರಾಣೇ |

ಸಮಮಸ್ತನಯೋರ್ಯುಧ್ಧಮಿತಿ ಪ್ರಾಹ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |

ವಾಕ್ಯಂ ಶಿವಸ್ಯ ತಚ್ಛುತ್ವಾ ಶಕ್ರೋ ನೇತ್ಯಾಹ ಸತ್ತರಃ || ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ |

ಕ್ಷುದ್ರಮಿಶ್ರಾಣೀವ ಬೀಜಾನಿ ಶಾಲ್ಯಾದಿಭೀಜವತ್ | ಭಿನ್ನಸ್ವಭಾವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ

ಸರ್ವಜೀವಾಃ |

ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಸರ್ವ ಏವೈತೇ ಜೀವಾ ಭಿನ್ನಸ್ವಭಾವಕಾಃ |

ಯಥಾ ಶಾಲ್ಯಾದಿಬೀಜಾನಿ ಭಿನ್ನವೀರ್ಯಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ || ಇತಿ ಸತ್ತತ್ತೇ |

ಪ್ರಥಮೇತರಾಣೀತಿಶಬ್ದೋ ಮಾನುಷಾಣಾಂ ದ್ವಿತೀಯೋ ಸುರಾದೀನಾಮ್ |

ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ರೋಽಲೋಕ ಇತಿ | ಅಲೋಕಶಬ್ದೇನ ಮುಕ್ತಸಮುದಾಯ ಉಚ್ಯತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸ್ಥಾವರಾಂತಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಸರ್ವಂ ತತ್ರ ಜ್ಞಾನೇತ್ರಮಿತಿ ವಿಷ್ಣು ಧೀನತ್ವಸ್ಯ

ಪೂರ್ವಮೇವೋಕ್ತತ್ವಾತ್ ಪುನಃ ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ಯೋಽಲೋಕ ಇತಿ ಮುಕ್ತವಿಷಯಮೇವ |
 ಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯಲೋಕ್ಯತ್ವಾದಲೋಕಃ | ಅಣ್ಣಜಾನಿ ಚೇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಾ ಪುನರಶ್ಚ ಗಾವ
 ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವಾದೀನಾಂ ಮನ ಆದೇರೇವ ಜಾತಾನಾಮಪಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಮ್ |
 ಅಣ್ಣಜಾತ್ವಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಪ್ರಕಾರೋಽಪಿ ವಿಷ್ಣು ಧೀನ ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ತತ್ಕಥನಮ್ |

‘ತಥಾಽಶ್ಚಾನಸ್ತಣಿಕಾಷ್ಠಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ದಿದೃಕ್ಷಯೇ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಭಜನೇ’

ಇತಿ ಭಾರತವಚನಾದಶ್ಚಾದೀನಾಮಪಿ ಪ್ರಾಣಿತ್ವಾತ್ ತತ್ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಂ ಪ್ರಾಣೀತಿ |
 ಗಮನಪತನಸ್ಥಿರತ್ವಾದಯೋಽಪಿ ಭಾವಾ ವಿಷ್ಣು ಧೀನಾ ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ
 ಜಙ್ಗಮಮಿತ್ಯಾದಿವಚನಮ್ | ಸ ಏತೇನೇತ್ಯಲೋಕಶಬ್ದೋಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಃ
 ಪರಾಮೃಶ್ಯತೇ | ಸಕಲಕರ್ಮಬಂಧಮುಕ್ಯನಂತರಂ ಹಿ ಶರೀರಾದುತ್ತಾಮತಿ |
 ಪ್ರಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನರೂಪೇಣ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರೇರಿತಃ ಪ್ರಜ್ಞೇನಾತ್ಮವೋತ್ಕಮ್ಯ ತೇನೈವ
 ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನಾಪ್ತಾ ತೇನೈವ ಸರ್ವಾನ್ ಕಾಮಾನ್ಸಭುಂಕ್ತು ಇತಿ
 ಸರ್ವತ್ರಾನುಷಙ್ಗತೇ | ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ಯೋಽಲೋಕ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಕಥಂ ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ಯೋ
 ಮುಕ್ತ ಇತ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಯಾಂ ತಸ್ಯೈವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ - ಸ ಏತೇನ
 ಪ್ರಜ್ಞೇನಾತ್ಮನೇತ್ಯಾದಿ | ಅನುಕ್ತವಿಶೇಷಣಾನಾಮಪಿ ಭಗವದಧೀನತ್ವಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥಂ
 ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ಯೋ ಲೋಕ ಇತಿ ಸಮಾನ್ಯವಚನಮ್ |

ಅನಾರಬ್ಧಫಲಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಾರಬ್ಧಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
 ಕರ್ಮಣಾಂ ದಾಹ ಏವಾಯಂ ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಸ ತು ಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ದೇಹಾದುದ್ಗಚ್ಛತಿ ಪರಾತ್ಮನಾ |
 ಪ್ರೇರಿತೋ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಂ ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭೋಗಾನವಾಪ್ಯ ಚ ||
 ಭುಂಕ್ತೇ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದೇನ ನ ವಿಷ್ಣೋರವಶಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ವಿಷ್ಣುತನ್ತ್ರಾ ಇಮೇ ಸರ್ವೇ ಮುಕ್ತಾ ಅಪಿ ಯತೋಽಖಿಲಾಃ || ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಡೇ |

ಬ್ರಹ್ಮೇನ್ವಾದಿಶಬ್ದಾ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಮುಖ್ಯತ ಇತಿ ತದ್ವ್ಯಾವೃತ್ಯಾ ಜೀವಾನಾಂ
 ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಮೇಷ ಇತ್ಯಾದಿಶಬ್ದಃ | ಸ ಹಿ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವನೇತ್ರಕೋಽಪಿ
 ನಾನುಗ್ರಾಹ್ಯಃ | ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಂ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಮತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ |

‘ನೇಯತಾಽನುಗ್ರಾಹ್ಯತಾಽಪಿ ನ ಸಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ವತೋಽಪಿ ತು’
 ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ || 1 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಪಞ್ಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ
|| 2 || 5 ||

ಓಂ ವಾಚ್ಛೇಮನಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ಮನೋ ಮೇ ವಾಚಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಮಾವಿರಾವೀರ್ಮ ಏಧಿ
ವೇದಸ್ಯ ಮ ಆಣೀಸ್ಥಃ ಶ್ರುತಂ ಮೇ ಮಾ ಪ್ರಹಾಸೀರನೇನಾಧೀತೇನಾಹೋರಾತ್ರಾನ್
ಸನ್ನಧಾಮ್ಯುತಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ಸತ್ಯಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ ತನ್ಮಾಮವತು ತದ್ವಕ್ತಾರಮವತು
ಅವತು ಮಾಮ್ ಅವತು ವಕ್ತಾರಮ್ || 1 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ವಾಚ್ಛೇ ಮನಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ | ಅವಬೋಧರೂಪೇ ವಿಷ್ಣೌ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ ಸ ಚ
ವಿಷ್ಣುರ್ಮೇ ವಾಚಿ ಸ್ಥಿತಃ | 'ಯದೇತದ್ಭದಯಂ ಮನಶ್ಚ' ಇತಿ
ವಿಷ್ಣುನಾಮಧೇಯೇಷೂಕ್ತತ್ವಾತ್ | 'ಆವಿರಾವೀರ್ಮ ಏಧಿ' ಹೇ ವಿಷ್ಣೋ
ಮಮಾವಿರಾವಿಭವ | ಆಣೀಸ್ಥಿತ ಆಣ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತ ವಿಷ್ಣೋ ಇತಿ ಸಮ್ಬೋಧನಾ |

ಆಧಾರಃ ಸರ್ವವೇದಾನಾಂ ವೇದಾಣಿ ಪ್ರಾಣ ಉಚ್ಯತೇ |
ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ಥಿತೋ ಹರಿರ್ನಿತ್ಯಮಾಣೀಸ್ಥ ಇತಿ ಗೀಯತೇ || ಇತಿ ಶಬ್ದತತ್ವೇ

ಆವಿರಾವೀರಿತಿ ದೈರ್ಘ್ಯಮತಿಶಯಾರ್ಥೇ | ಆಧಿಕೈಽಧಿಕಮಿತಿ ಸೂತ್ರಾತ್ | ಅಣಶಬ್ದಸ್ಯ
ಗತಿವಾಚಿತ್ವಾಚ್ಚಲಮಾಣಮುಚ್ಯತೇ | ತಸ್ಯ ಧಾರಣೇನ ತದ್ವಾನಾಣೀ | ಸ್ಥಾಪಕ
ಇತ್ಯರ್ಥಃ | ಮೇ ಶ್ರುತಂ ಮಾ ಪ್ರಾಹಾಸೀಃ | ಮಮ ವಿದ್ಯಾಗೋಚರ ಏವ ಸರ್ವದಾ
ಭವ | ವಿಸ್ಮೃತೋ ಮಾ ಭವ | ಹೇ ವಿಷ್ಣೋ ಅನೇನ ತ್ವದ್ವಿಷಯೇಣೈವಾಧೀತೇ-
ನಾಹೋರಾತ್ರಾನ್ ಸನ್ನಧಾಮಿ | ಸರ್ವಾಹೋರಾತ್ರೇಷ್ವಪಿ ತ್ವದ್ವಿಷಯಾ-
ಧ್ಯಾಯನಮೇವ ಕರೋಮೀತ್ಯರ್ಥಃ | ಋತಂ ಯಥಾವದವಗತಂ ತ್ವಾಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ |
ಸತ್ಯಂ ಸಾಧುಗುಣೈಸ್ತತಂ ಸರ್ವನಿಯನ್ತಾರಂ ಚ | ತದ್ವಿಷ್ಣಾ ಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ
ಮಾಮವತ್ವಿತಿ ತಸ್ಯೈವ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪರೋಕ್ಷತ್ವೇನೈವ ಪ್ರಾರ್ಥನಮ್ |

ವಾಙ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಕಂ ಖಣ್ಣಂ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಾರ್ಥನರೂಪಕಮ್ |
ಅವಿಘ್ನತ್ವಮಭೀಪ್ಸೂನಾಂ ಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ದೃಷ್ಟವಾನ್ ಹರಿಃ || ಇತಿ ಚ || 1 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪವಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಥಮಕೇ ಪಷೋಽಧ್ಯಾಯಃ

|| 2 || 6 ||

ಓಂ ಅಥಾತಃ ಸಂಹಿತಾಯಾ ಉಪನಿಷತ್ಪ್ರಥಿವೀ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ದ್ಯೌರುತ್ತರರೂಪಂ
ವಾಯುಸ್ಸಂಹಿತೇತಿ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಃ ಆಕಾಶಃ ಸಂತೀತ್ಯಸ್ಯ ಮಾಕ್ಷವ್ಯೋ
ವೇದಯಾಞ್ಚಕ್ರೇ ಸ ಹಾವಿಪರಿಹೃತೋ ಮೇನೇ ನ ಮೇಽಸ್ಯ ಪುತ್ರೇಣ ಸಮಗಾದಿತಿ |
ಸಮಾನೇ ವೈ ತತ್ಪರಿಹೃತೋ ಮೇನ ಇತ್ಯಾಗಸ್ಯಃ | ಸಮಾನಂ ಹ್ಯೇತದ್ವವತಿ
ವಾಯುಶ್ಚಾಕಾಶಶ್ಚೇತ್ಯಧಿದೈವತಮಥಾಧ್ಯಾತ್ಮಮ್ | ವಾಕ್ಪೂರ್ವರೂಪಂ ಮನ
ಉತ್ತರರೂಪಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಸಂಹಿತೇತಿ ಶೂರವೀರೋ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯೋಽಥ ಹಾಸ್ಯ ಪುತ್ರ
ಆಹ ಜ್ಯೇಷ್ಠೋ ಮನಃ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ವಾಗುತ್ತರರೂಪಂ ಮನಸಾ ವಾ ಅಗ್ರೇ
ಸಂಜ್ಞಲ್ಪಯತ್ಯಥ ವಾಚಾ ವ್ಯಾಹರತಿ ತಸ್ಮಾನ್ಮನ ಏವ ಪೂರ್ವರೂಪಂ
ವಾಗುತ್ತರರೂಪಂ ಪ್ರಾಣಸ್ತೇವ ಸಂಹಿತೇತಿ | ಸಮಾನಮೇನಯೋರತ್ರ
ಪಿತುಶ್ಚಪುತ್ರಸ್ಯ ಚ | ಸ ಏಷೋಽಶ್ವರಥಃ ಪ್ರಷ್ಟಿವಾಹನೋ ಮನೋವಾಕ್ಪ್ರಾಣಃ-
ಸಂಹತಃ ಸ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ
ಪ್ರಜಯಾಪಶುಭಿಯುಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ
ಸರ್ವಮಾಯುರೇತೀತಿ ನು ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಾನಾಮ್ || 1 ||

ಭಾ - ವಿಷ್ಣುನಾಮ್ನಿ ಷಕಾರಸ್ಯ ಣಕಾರಸ್ಯ ಚ ಸಂಹಿತಾಮ್ |
ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಬಹುರೂಪಾಣಾಂ ವಾಚಿಕಾಮೃಷಯೋ ವಿದುಃ ||
ತೌ ಚ ವರ್ಣಾಹರೇಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವರೂಪಪ್ರತಿಪಾದಕೌ |
ಬಹುಧೈವ ಸ್ಥಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸದೈವೈಕಸ್ವರೂಪಿಣಃ ||
ವಿಷ್ಣುನಾಮಾರ್ಥರೂಪತ್ವಾದ್ವೇದಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಅನ್ಯೇಷಾಮಪಿ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಸಂಹಿತಾ ವಿಷ್ಣುವಾಚಕಾಃ ||
ತದ್ವಾಚಕಾಸ್ತಥಾ ವರ್ಣಾಃ ಸರ್ವೇ ವೈದಿಕಲೌಕಿಕಾಃ |
ಪೃಥಿವೀನಾಮಕಂ ರೂಪಂ ಪೃಥುತ್ವಾತ್ ಪೃಥಿವೀಸ್ಥಿತಮ್ ||
ದೇವತಾ ಪೂರ್ವವರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ತದುಚ್ಯತೇ |
ದೇವತೋತ್ತರವರ್ಣಸ್ಯ ಕ್ರೀಡನಾಚ್ಚ ದ್ಯುನಾಮಕಮ್ ||

ದಿವಿ ಸ್ಥಿತಂ ಹರೇ ರೂಪಮುತ್ತರಂ ರೂಪಮುಚ್ಯತೇ |
 ವೇದಕತ್ವಾಚ್ಚಾಯನತ್ವಾದ್ರೂಪಂ ಯದ್ವಾಯುನಾಮಕಮ್ ||
 ವಿಷ್ಣೋಸ್ತದ್ವರ್ಣಯೋರ್ಮಧ್ಯದೇವತೇತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಮ್ |
 ಸಂಹಿತಾನಾಮಕಂ ತಚ್ಚ ರೂಪದ್ವಯಸಹಸ್ಥಿತೇಃ ||
 ವರ್ಣದ್ವಯಂ ವಿಕಾರಂ ಚ ಷಕಾರಂ ಕೇಚಿದಬ್ರುವನ್ |
 ಷಕಾರಂ ಮಧ್ಯಮತ್ಯೈವ ಣಕಾರಂ ಕೇಚಿದುತ್ತರಮ್ ||
 ಪೃಥಕ್ಕರಣಮೇವೈಷಾಂ ವರ್ಣಯೋರ್ಮಧ್ಯಮುಚ್ಯತೇ |
 ಉಪಸರ್ಗಮಾತ್ರಂ ಮೀತ್ಯಾಹುಃ ಕೇಚಿನ್ನಾಮ ಷ್ಠುಮಾತ್ರಕಮ್ ||
 ಷಕಾರಂ ಚ ಣಕಾರಂ ಚ ವರ್ಣೌ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾವಪಿ |
 ವ್ಯಕ್ತಿರೇವೋಷ್ಮಣಸ್ತತ್ರ ಮಧ್ಯಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಸರ್ವೇಽಪ್ಯೇತ ಉಪಾದೇಯಾಃ ಪಕ್ಷಾ ನಿರ್ದೋಷಕಾ ಯತಃ ||
 ಇತ್ಯಾದ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಆಕಾಶಸ್ಯ ಆಕಾಶನಾಮ ಭಗವಾನ್ ವರ್ಣಯೋರ್ಮಧ್ಯದೇವತೇತಿ ಮಾಕ್ಷವ್ಯಃ |
 ಉಭಯರೂಪಸಂಹಿತತ್ವಾತ್ ಸಂಹಿತಾನಾಮಕಃ | ಸ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಸ್ತೇನ
 ಮಾಕ್ಷವ್ಯೇನಾಪರಿಹೃತಃ ಸ್ವಪಕ್ಷ ಇತಿ ಮೇನೇ | ಮೇ ಮದೀಯೇನ
 ಮದುಪಾಸಿತೇನಾಸ್ಯಾಕಾಶಸ್ಯ ಪುತ್ರೇಣ ವಾಯುನಾ ನ ಸಮಾಗಾದಸೌ ಮಾಕ್ಷವ್ಯಃ |
 ವಾಯುಸ್ಥವಿಷ್ಟ ನುಪಾಸನಾತ್ | ಯದ್ಯಪ್ಯಾಕಾಶಸ್ಯೋ ಭಗವಾನ್
 ಸಂಹಿತಾನಾಮಕೋ ಭವತಿ | ತಥಾಪಿ ನ ವಾಯುಸ್ಥಸ್ಯಾಸಂಹಿತಾತ್ವಂ
 ಭವತೀತ್ಯಪರಿಹೃತತ್ವಮ್ | ಪರಿಹೃತೋ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಪಕ್ಷ ಇತ್ಯಹಂ ಮೇನ
 ಇತ್ಯಾಗಸ್ತಃ | ಆಕಾಶೇ ವಿಷ್ಣುಪಾಸನಸ್ಯಾಧಿಕಫಲತ್ವಾತ್ | ಪಿತಾ ಹ್ಯಾಕಾಶೋ
 ವಾಯೋಃ | ಭಗವತಸ್ತು ಪಕ್ಷಃ ಸಮತ್ವಮೇವ ವಾಯ್ವಾಕಾಶಯೋರಿತಿ | ಆಕಾಶಸ್ಯ
 ಪಿತೃತ್ವಾದ್ವಾಯೋರ್ಬಲಾಧಿಕತ್ವಾಚ್ಚೋಭಯೋರುಪಾಸನಾಸ್ಥಾನತ್ವೇ ಸಾಮ್ಯಮ್ |
 ತಸ್ಮಾದುಭಾವಪಿ ಗ್ರಾಹ್ಯೌ | ತ್ವಗೀನ್ವಿಯದೇವತಾತ್ವೇನಾಕಾಶಾತ್ ಪೂರ್ವಮೇವ
 ವಾಯೋಃ ಸಾತ್ವಿಕಾಹಜ್ಕಾರಜತ್ವಾದ್ವಾಯೋರಾಕಾಶಾದ್ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಮ್ |

ತಥಾಪ್ಯತ್ರಾಕಾಶಸ್ಯ ಪಿತೃತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಚಾಧಿಕೇತ್ಯುಪಾಸನಾಯಾಂ ಸಾಮ್ಯಮ್ | ಅತ್ರ
 ಪ್ರಾಣಾಖ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಣೇ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ | ಸಂಹಿತಾನಾಮತ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ರಯೋಃ
 ಸಾಮ್ಯಮೇವ | ಅನ್ಯತ್ರ ತು ಪುತ್ರಪಕ್ಷ ಏವ ಬಲೀಯನ್ | ಯುಕ್ತಿಮತ್ತ್ವಾತ್ |

ಮನೋವಾಕ್ಯಾ ಣನಾಮಾಸೌ ಮನಆದಿಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ |

ವಿಷ್ಣುಸ್ತಸ್ಯ ರಥೋ ದೇಹ ಇನ್ದ್ರಿಯಾಶ್ಚಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ || ಇತಿ ಚ |

ಪ್ರಷ್ಟಿಃ ಸ ವೃಚ್ಛನೀಯತ್ವಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಜನಾರ್ದನಃ |

ವಕ್ತ್ವತ್ವಾಚ್ಚೈವ ವಾಚ್ಛಾಮಾ ಮನೋ ಮನ್ವತ್ಪಹೇತುತಃ || ಇತಿ ಚ |

‘ಪ್ರಾಣನ್ನೇವ ಪ್ರಾಣೋ ನಾಮ ಭವತಿ | ವದನ್ ವಾಕ್ಶಶ್ಯಂಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರುಣ್ವನ್ ಶ್ರೋತ್ರಂ

ಮನ್ವಾನೋ ಮನಸ್ತಾನ್ಯಸ್ಯೈವ ತಾನಿ ಕರ್ಮನಾಮಾನ್ಯೇವ’ ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ |

ಮುಕ್ತಿರೇವ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಃ | ಅಮುಷ್ಮಿನ್ ಸ್ವರ್ಗೇ ಲೋಕೋ ಸರ್ವಾನ್

ಕಾಮಾನಾಪ್ತೇತಿ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ |

ಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಕೃಷ್ಣಜ್ಞಾನೈಶ್ಚ ವೇದೈರ್ವಿಷ್ಣುತ್ಥತೇಜಸಾ |

ನಿತ್ಯಾಯುಷಾ ಚ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾತ್ಸಂಹಿತಾರೂಪವಿದ್ಧರೇಃ || ಇತಿ ಚ |

ಪ್ರಕೃಷ್ಣತ್ವೇನ ಜನನಾತ್ ಪ್ರಜೇತಿ ಜ್ಞಾನಮ್ | ಪಾನ್ತಿ ಶಂಸಾಧನಾಶ್ಚೇತಿ ಪಶವೋ

ವೇದಾಃ | ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ವರಣಾದೇವ ಸಮ್ಯಕ್ ಚಾಯಿತಂ

ಸ್ವರೂಪತೇಜಃ | ಲೌಕಿಕಪ್ರಜಾದಿಕಮಪಿ ತದಿಚ್ಛೂನಾಂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಭವತಿ |

ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯೈರ್ಮುಷಿಭಿರುಪಾಶ್ರಿತಾ ಏತಾ ವಿದ್ಯಾಃ || 1 ||

ಅಥಶಾಕಲ್ಯಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ದ್ಯೌರುತ್ತರರೂಪಂ ವೃಷ್ಟಿಃ ಸನ್ನಿಃ ಪರ್ಜನ್ಯಃ

ಸನ್ನಾತಾ ತದುತಾಪಿ ಯತ್ಯೇತದ್ ಬಲವದನೂದ್ಧೃಕ್ಷನ್ಸ್ವಧದಹೋರಾತ್ರೇ ವರ್ಷತಿ |

ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೌ ಸಮಧಾತಾಮಿತ್ಯುತಾಪ್ಯಾಹುರಿತಿ ನ್ವಧಿದೈವತಮಥಾಧ್ಯಾತ್ಮಂ

ಪುರುಷೋ ಹ ವಾ ಅಯಂ ಸರ್ವ ಆನಂದಂ ದ್ವೇ ವಿದಲೇ ಭವತ ಇತ್ಯಾಹುಸ್ತಸ್ಯೇ-

ದಮೇವ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ರೂಪಮಿದಂ ದಿವಸ್ತತ್ರಾಯಮನ್ತರೇಣಾಕಾಶೋ ಯಥಾಸೌ

ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯಾವನ್ತರೇಣಾಕಾಶಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಹಾಸ್ಮಿನ್ನಾಕಾಶೇ ಪ್ರಾಣ ಆಯತ್ತೋ

ಯಥಾಸಮುಷ್ಮಿನ್ನಾಕಾಶೇ ವಾಯುರಾಯತ್ತೋ ಯಥಾಸಮೂನಿ ತ್ರೀಣಿ

ಜ್ಯೋತೀಂಷ್ಯೇವಮಿಮಾನಿ ಪುರುಷೇ ತ್ರೀಣಿ ಜ್ಯೋತೀಂಷಿ ಯಥಾಸೌ ದಿವ್ಯಾದಿತ್ಯ

ಏವಮಿದಂ ಶಿರಸಿ ಚಕ್ಷುರ್ಯಥಾಸಾವನ್ತರಿಕ್ಷೇ ವಿದ್ಯುದೇವಮಿದಮಾತ್ಮನಿ ಹೃದಯಂ

ಯಥಾಸಯಮಗ್ನಿಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಮೇವಮಿದಮುಪಸ್ಥೇ ರೇತಃ ಏವಮು ಹ ಸ್ಮ

ಸರ್ವಲೋಕಮಾತ್ಮಾನಮನುವಿಧಾಯಹೇದಮೇವ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ರೂಪಮಿದಂ ದಿವಃ ಸ

ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿರ್ಯಶಸಾ

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ || 2 ||

ಭಾ - ವರಾಹೋ ವಾಮನಃ ಸಿಂಹ ಇತಿ ರೂಪತ್ರಯಂ ಹರೇಃ |
 ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾರ್ಣವಧ್ಯೇಷು ಸ್ಥಿತಮುಕ್ತಂ ಸನಾತನಮ್ ||
 ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯೈರ್ಹಿ ಶಾಕಲೈಃ ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪಿಣಮ್ |
 ತೇಷು ಚೋಚ್ಚಾರಕೇ ಚೈವ ಸ್ಥಿತಮಾಹ ಚತುರ್ವಿಧಮ್ ||
 ಭೂಮಿದ್ಯುವೃಷ್ಟಿಪರ್ಜನ್ಯನಾಮೋವ್ಯಾದಿಷು ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ |
 ಉವ್ಯಾದೀನಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ಚ ದೇಹ ಏವ ಸ್ಥಿತಿಂ ಪುನಃ ||
 ಅಧರಾರ್ಥಸ್ಯ ಚೋವ್ಯಾಶ್ಚನಾಮ್ಯಮನ್ಯಸ್ಯ ವೈ ದಿವಾ |
 ವಾಚೋ ವೃಷ್ಟೈವ ಸಾಮ್ಯಂ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯೇನೈವ ಚಾತ್ಮನಃ ||
 ತೇಷಾಂ ತೇಷು ಸ್ಥಿತಿಂ ಚೈವ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚ ಚತುರಾತ್ಮನಃ |
 ಆಕಾಶಸ್ಯಾನ್ತರಾಕೇಶೇ ನೃಸಿಂಹಸ್ಯಾತ್ರ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||
 ವಾಯೋಃ ಪ್ರಾಣಾತ್ಮತಾಂ ಚೈವ ತತ್ರ ದಾಶರಥೇಃ ಸ್ಥಿತಮ್ |
 ಸೂರ್ಯವಿದ್ಯುದ್ಧತಾಶಾನಾಂ ದೃಗ್ವುದ್ರೇತಃಸು ಚ ಸ್ಥಿತಮ್ ||
 ಕಪಿಲಸ್ಯ ಚ ಹಂಸಸ್ಯ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯಸ್ಯ ತೇಷು ಚ |
 ಸ್ಥಿತಿಂ ವದತಿ ವಿದ್ಯೇಯಮಪಿ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಾಯಿನೀ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ವರ್ಷಣಾದ್ವೃಷ್ಟಿಃ | ಪರಂ ಜನಯತೀತಿ ಪರ್ಜನ್ಯನಾಮಾ ವಿಷ್ಣುಃ |ಸನ್ನಿನೋತೀತಿ ಸನ್ನಿಃ |
 ಧಿನು ಪುಷ್ಪಾವಿತಿ ಧಾತುಃ | ಸಮ್ಯಗ್ಗಾರಣಾತ್ಸನ್ಧಾತಾ | ವರ್ಷಣಮೇವ
 ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೋಃ ಸನ್ಧಾನಮ್ | ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ಥೋ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ಕರ್ತಾ || 2 ||

ಅಥಾತೋ ನಿರ್ಭುಜಪ್ರವಾದಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಯತನಂ ನಿರ್ಭುಜಂ ದಿವ್ಯಾಯತನಂ
 ಪ್ರತ್ಯಣ್ಣಮನ್ತರಿಕ್ಷಯತನಮುಭಯಮನ್ತರೇಣಾಥ ಯದ್ಯೇನಂ ನಿರ್ಭುಜಂ
 ಬ್ರುವಂತಮುಪವದೇದಚ್ಯೋಷ್ಠಾವರಾಭ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾನಾಭ್ಯಾಮಿತ್ಯೇನಂ ಬ್ರೂಯಾದಥ
 ಯದ್ಯೇನಂ ಪ್ರತ್ಯಣ್ಣಂ ಬ್ರುವಂತಮುಪವದೇದಚ್ಯೋಷ್ಠಾ ಉತ್ತರಾಭ್ಯಾಂ
 ಸ್ಥಾನಾಭ್ಯಾಮಿತ್ಯೇನಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ಯಸ್ತೇ ವೋಭಯಮನ್ತರೇಣಾಹ ತಸ್ಯಾ
 ನಾಸ್ತುಪವಾದೋ ಯದ್ಧಿ ಸನ್ನಿಂ ವಿವರ್ತಯತಿ ತನ್ನಿರ್ಭುಜಸ್ಯ ರೂಪಮಥ ಯಚ್ಛುಧೇ
 ಅಕ್ಷರೇ ಅಭಿವ್ಯಾಹರತಿ ತತ್ರ ತೃಣ್ಣಸ್ಯಾಗ್ರ ಉ ಏವೋಭಯಮನ್ತರೇಣೋಭಯಂ
 ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಭವತ್ಯನ್ನಾದ್ಯಕಾಮೋ ನಿರ್ಭುಜಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಸ್ವರ್ಗಕಾಮಃ
 ಪ್ರತ್ಯಣ್ಣಮುಭಯಕಾಮ ಉಭಯಮನ್ತರೇಣಾಥ ಯದ್ಯೇನಂ ನಿರ್ಭುಜಂ ಬ್ರುವಂತಂ ಪರ
 ಉಪವದೇತ್ಪೃಥಿವೀಂ ದೇವತಾಮಾರಃ ಪೃಥಿವೀ ತ್ವಾ ದೇವತಾ ರಿಷ್ಯತೀತ್ಯೇನಂ
 ಬ್ರೂಯಾದಥ ಯದ್ಯೇನಂ ಪ್ರತ್ಯಣ್ಣಂ ಬ್ರುವಂತಂ ಪರ ಉಪವದೇದ್ಧಿವಂ

ದೇವತಾಮಾರೋ ದ್ಯೌಸ್ತಾ ದೇವತಾ ರಿಷ್ಯತೀತ್ಯೇನಂ ಬ್ರೂಯಾದಥ
 ಯದ್ಯೇನಮುಭಯಮನ್ತರೇಣ ಬ್ರುವಂತಂ ಪರ ಉಪವದೇದನ್ತರಿಕ್ಷಂ
 ದೇವತಾಮಾರೋಽನ್ತರಿಕ್ಷಂ ತ್ವಾದೇವತಾ ರಿಷ್ಯತೀತ್ಯೇನಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ಯಥಾ ತು
 ಕಥಾ ಚ ಬ್ರುವನ್ವಾ ಬ್ರುವಂತಂ ವಾ ಬ್ರೂಯಾದಭ್ಯಾಶಮೇವ ಯತ್ತಥಾ ಸ್ಯಾನ್
 ತ್ವೇವಾನ್ಯತ್ಕುಶಲಾದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಯಾದತಿದ್ಯುಮ್ನ ಏವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ
 ಬ್ರೂಯಾನ್ನಾತಿದ್ಯುಮ್ನೇ ಚನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಮೋ ಅಸ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯ ಇತಿ
 ಹ ಸ್ಮಾಕ ಶೂರವೀರೋ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಃ || 3 ||

ಭಾ - ಪೃಥಿವೀಸ್ಥೋ ವರಾಹಸ್ತು ಸಂಹಿತಾದೇವತೋದಿತಾ |
 ದಿವಿಷ್ಠೋ ವಾಮನಶ್ಚೈವ ಸಮ್ರೋಕ್ತಃ ಪದದೇವತಾ ||
 ನೃಸಿಂಹಸ್ತ ನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ಕ್ರಮದೇವತಾ |
 ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಮೇವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಯಃ ಕಪೋತ್ಯುಪವದೇನ್ನ ತಮ್ ||
 ತಸ್ಯಾಪವದಿತಾ ಯಾತಿ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಾದಥ ಏವ ಹಿ |
 ನಾಶಮಾಪ್ನೋತಿ ನಿರಯೇ ತಸ್ಮಾದಪವದೇನ್ನ ತಮ್ ||
 ಗಚ್ಛನ್ಯಥ ಇತಿ ಬ್ರೂಯಾದನ್ಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತಸ್ತಥಾ |
 ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ಹಿ ಯೋಗ್ಯೋ ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಸ ನ ಚೇತರಃ || ಇತಿ ಚ |

ಭಿಕ್ಷುನವರ್ಜಿತತ್ವಾನ್ನಿರ್ಭುಜಂ ಸಂಹಿತಾ ತೃಣ ಭೇದನ ಇತಿ ಧಾತೋಃ ಪ್ರತ್ಯಣ್ಣಂ
 ಪದಮ್ | ಉಭಯಮನ್ತರೇಣ ಕ್ರಮಃ | ನಿರ್ಭುಜಮೂಲತ್ವಾತ್ ಪದಾದೀನಾಂ
 ತದ್ವಿಷಯಪ್ರವಾದಾ ಅಪಿ ನಿರ್ಭುಚಪ್ರವಾದಾ ಇತ್ಯೇವೋಚ್ಯಂತೇ |
 ಪೃಥಿವೀಸ್ಥಿತಪೃಥಿವೀನಾಮಕವಿಷ್ಟಾಯತನಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಯತನಮಿತ್ಯಾದಿ |
 ಅವರಾಭ್ಯಾಂ ಪೃಥಿವ್ಯನ್ತರಿಕ್ಷಾಭ್ಯಾಂ ಚ್ಯುತೋಽಸೀತಿ |
 ಉತ್ತರಾಭ್ಯಾಮನ್ತರಿಕ್ಷದ್ಯುಭ್ಯಾಮ್ |

ಕ್ರಮಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಕೃದ್ಯಸ್ತಂ ವಿಶೇಷಣ ನ ನಿನ್ದಯೇತ್ |
 ಲೋಕತ್ರಯಾದಪಿ ಬ್ರಷ್ಟೋ ಯಸ್ಮಾತ್ತನ್ನಿನ್ದಕೋ ಭವೇತ್ || ಇತಿ ಚ |

ತಸ್ಮಾದತಿದುಷ್ಟತ್ವಾತ್ ತನ್ನಿನ್ದಕೋ ನಾಸ್ಯೇವೇತ್ಯುಕ್ತಂ ತಸ್ಯ ನಾಸ್ತುಪವಾದ ಇತಿ |

‘ತಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಪುಣ್ಣಿರೀಕಾಕ್ಷಂ ಕೋ ನು ಯುಧ್ಯೇತ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್’ ಇತ್ಯಾದಿವತ್ |

ಉಪವದೇದಿತ್ಯುಕ್ತೋ ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಃ | ಪರ ಉಪವದೇದಿತ್ಯಸುರಃ |
 ಸರ್ವಶತ್ರುತ್ವಾತ್ |

ಅಮುಕ್ತಿಯೋಗೈಸ್ತು ನರೈರ್ವಿದುಷಾಂ ನಿನ್ನನೇ ಕೃತೇ |
 ಬ್ರೂಯಾಲೋಕಚ್ಯುತೋಽಸೀತಿ ನಿನ್ನಿತೋಽಸುರಸರ್ಗಗೈಃ ||
 ನಾಶಯಿಷ್ಯತಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಾಮನ್ಥೇ ತಮಸಿ ಪಾತಯೇತ್ |
 ಇತಿ ಬ್ರೂಯಾನ್ನ ತು ಬ್ರೂಯಾದ್ಧೇವಸರ್ಗಾತ್ಮಕಂ ಕ್ವಚಿತ್ || ಇತಿ ಚ |
 ಷಣಯೋಃ ಸನ್ನಿಕರಣಾತ್ ಸಂಹಿತಾದ್ಯಯನಂ ಭವೇತ್ |
 ವಿಷಣಸ್ತಿ ತಿ ಯೋ ಬ್ರೂಯಾತ್ಪದಾಧ್ಯಾಯೀ ಭವೇತ ಸಃ ||
 ಸನ್ದುಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿಭಾಗಶ್ಚ ದ್ವಯಂ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಕ್ರಮೇಣ ತು |
 ತಸ್ಮಾದ್ ದ್ವಿಧಾಽಪಿ ವಚನಾತ್ ಕ್ರಮಾಧ್ಯಾಯೀ ಭವೇತ ಸಃ ||
 ಭೋಗವೃದ್ಧಿಂ ತು ಯೋ ಮೋಕ್ಷ ಇಚ್ಛೇದ್ವಿಷ್ಣವ ಇತ್ಯಸೌ |
 ಮೋಕ್ಷಕಾಮೋ ವಿಷಣವೇ ದ್ವಯಕಾಮೋ ದ್ವಯಂ ವದೇತ್ ||
 ವಿಷ್ಣುನಾಮಾತ್ಮಕತ್ವಾಚ್ಚಾಥ ಸಂಹಿತಪದಕ್ರಮಾಃ |
 ಸರ್ವವೇದಸ್ಥಿತಾ ಮೋಕ್ಷತದ್ಭೋಗದ್ವಯಸಾಧಕಾಃ ||
 ತಜ್ಞಾ ನಮೇವ ನಾನೈಷಾಮಿತಿ ವೇದಾನುಶಾಸನಮ್ |
 ಸಂಹಿತಾದ್ಯಾ ಬ್ರುವನ್ ವಾಽಪಿ ಯ ಏವಂವಿನ್ನ ಚಾಬ್ರುವನ್ ||
 ಪರಿವಾದಂ ಬ್ರುವಂತಂ ವಾ ನ ಬ್ರುವಂತಮಥಾಪಿ ವಾ |
 ಯದ್ವದೇತತ್ ತಥೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವ ನ ಸಂಶಯಃ || ಇತಿ ಚ |

ಅಗ್ರ ಏವ | ಅಗ್ರ್ಯ ಮೇವೋಭಯಮನ್ತರೇಣ|

ದ್ಯುಮ್ನೋ ದ್ಯುತಿಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ್ವಿಷ್ಣುರೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ಯೋಽತಿಕ್ರಾಮತಿ ತಸ್ಯಾಜ್ಞಾಮತಿದ್ಯುಮ್ನಃ ಸ ಕೀರ್ತಿತಃ ||
 ಮೋಕ್ಷಯೋಗ್ಯೋಽಪಿ ಯಸ್ತೇವಮತಿದ್ಯುಮ್ನೋ ಭವೇತ್ ಪುಮಾನ್ |
 ಲೋಕಚ್ಯುತೋಽಸೀತ್ಯೇವಂ ತಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಾಜ್ಞಾಸ್ಥಿತಂ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಲೋಕಚ್ಯುತೋ ಭವೇತ್ಯೇನಮಪಿ ನೈವ ವದೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ಚ್ಯುತೋಽಸೀತಿ ತು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನೈವಾನ್ಯಥಾ ಕ್ವಚಿತ್ || ಇತಿ ಚ ||

ಅಥಾತೋಽನ್ಯಾ ಹಾರಾಃ ಪ್ರಾಣೋ ವಂಶ ಇತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ಸ ಯ ಏನಂ ಪ್ರಾಣಂ
 ವಂಶಮುಪವದೇಚ್ಛಕ್ವವಂತಂ ಚೇನ್ಮನೈತ ಪ್ರಾಣಂ ವಂಶಂ ಸಮಧಾಂಽ ಪ್ರಾಣಂ
 ಮಾಂ ವಂಶಂ ಸನ್ನಧತಂ ನ ಶಕ್ಷೋಽಪಿತ್ಯಾಹ ಪ್ರಾಣಾಸ್ತಾವಂಶೋ
 ಹಾಸ್ಯತೀತ್ಯೇನಂ ಬ್ರೂಯಾದಥ ಚೇದಶಕ್ವವಂತಂ ಮನೈತ ಪ್ರಾಣಂ ವಂಶಂ

ಸಮಧಿತ್ಸಿಷ್ಠಂತಂ ನಾಶಕಃ ಸನ್ಧಾತುಂ ಪ್ರಾಣಸ್ತಾ ವಂಶೋ ಹಾಸ್ಯೇತೀತ್ಯೇನಂ
 ಬ್ರೂಯಾದ್ಯಥಾ ತು ಕಥಾ ಚ ಬ್ರುವಾನ್ವಾ ಬ್ರುವಂತಂ ವಾ ಬ್ರೂಯಾದಭ್ಯಾಶಮೇವ
 ಯತ್ತಥಾ ಸ್ಯಾನ್ನ ತ್ವೇವಾನ್ಯತ್ಕುಶಲಾದ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಯದತಿದ್ಯುಮ್ನ ಏವ
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಾತಿದ್ಯುಮ್ನೇ ಚ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಮೋ ಅಸ್ತು
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಭ್ಯ ಇತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಶೂರವೀರೋ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಃ || 4 ||

ಭಾ - ಭಗವದುಪಾಸಕಸ್ಯ ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ಧೋಷ ಉಕ್ತೇ ತಂ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಿಪ್ರಕಾರಃ
 ಪೂರ್ವಂ ದರ್ಶಿತಃ | ಅನುವ್ಯಾಹಾರಶಬ್ದೇನ ಭಗವದುಪಾಸನಾವಿಷಯ ಏವಾಸ್ಯಾ
 ಶಕ್ತ್ಯಾದಿ ದೋಷಂ ವದತಃ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಿರುಚ್ಯತೇ | ನಿರ್ಭುಜಂ ವದಂತಮಿತ್ಯಾದಿ
 ತ್ವವಸ್ಥಾಮಾತ್ರದರ್ಶನಮ್ | ಆತ್ಮನೋ ಜ್ಞಾನಸಾಮರ್ಥ್ಯಾನುಸಾರೇಣ
 ವಕ್ತವ್ಯತ್ವಾದನುವ್ಯಾಹಾರಃ |

ಸರ್ವಾಧಾರತ್ವತೋ ವಂಶ ಇತ್ಯುಪಾಸೀತ ಯೋ ಹರಿಮ್ |
 ವಾಯುಂ ಚ ಮುಕ್ತಿಮಾಪ್ನೋತಿ ಯ ಏವಂ ತದುಪಾಸಕಮ್ ||
 ನಿಂದೇತ ವಿಷ್ಣುವಿಜ್ಞಾನವಿಷಯೇ ತಂ ವದೇತ ಸಃ |
 ವಿಷ್ಣನಾ ವಂಶಭೂತೇನ ಸಹಿತಂ ವಾಯುನಾ ತಥಾ ||
 ನ ಶಕ್ಷೋಷೀತಿ ಮಾಮಾತ್ಥ ಹಾಸ್ಯತಸ್ತಾ ಮತೋ ಹಿ ತೌ |
 ಜ್ಞಾನಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾನಿತ್ಥಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ಧೇವಾದಿರುತ್ತಮಃ ||
 ಅನ್ಯೋ ಗನ್ಧರ್ವಪಿತ್ರಾದಿರಲ್ಪಜ್ಞಾನಬಲೋ ಹಿ ಯಃ |
 ಸ ಬ್ರೂಯಾದ್ವಿಷ್ಣುವಾಯುಭ್ಯಾಂ ಸನ್ನಿಮಿಚ್ಛಂತಮೇವ ಮಾಮ್ |
 ಸನ್ಧಾತುಂ ನಾಶಕೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಧಾಸ್ಯತಸ್ತಾ ಮತೋ ಹಿ ತೌ || ಇತಿ ಚ ||

ನ ಯ ಏನಂ ಪ್ರಾಣಂ ವಂಶಮುಪವದೇತ್ ಪ್ರಾಣಂ ಪ್ರತ್ಯೇನಮುಪಾಸಕಮುಪವದೇತ್ |
 ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಿಯತ್ವಂ ತವ ನ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯ ತೀತಿ | ನಾಶಕಃ ಸನ್ಧಾತುಂ ಮಯಾ
 ಸಹ ಸನ್ಧಾನಂ ಕರ್ತುಂ ನಾಶಕಃ | ಮಮ ಪ್ರೀತಿಂ ಕರ್ತುಂ ನಾಶಕಃ |

ತದ್ಭಕ್ತಭಕ್ತೇಷ್ವಪಿ ಯೋ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪ್ರೀತಿಮಿಷ್ಟಸಾ |
 ವಿಷ್ಣುರ್ಜಹಾತಿ ತಂ ಪಾಪಮಿಹ ಚಾಮುತ್ರ ಚ ಪ್ರಭುಃ || ಇತಿ ಚ ಭಾರತೇ || 4 ||

ಅಥ ಖಲ್ವಾಹುರ್ನಿರ್ಭುಜವಕ್ತ್ರಾಃ ಪೂರ್ವಮಕ್ಷರಂ ಪೂರ್ವರೂಪಮುತ್ತರಮುತ್ತರರೂಪಂ
 ಯೋಽವಕಾಶಃ ಪೂರ್ವರೂಪೋತ್ತರರೂಪೇ ಅಂತರೇಣ ಸಾ ಸಂಹಿತೇತಿ ಸ ಯ
 ಐವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯಶನಾ

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತ್ಯಥ ವಯಂ ಬ್ರೂಮೋ
 ನಿರ್ಭುಜವಕ್ತ್ರಾ ಇತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಹ್ರಸ್ವೋ ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಃ ಪೂರ್ವಮೇವಾಕ್ಷರಂ
 ಪೂರ್ವರೂಪಮುತ್ತರಮುತ್ತರರೂಪಂ ಯೋಽವಕಾಶಃ ಪೂರ್ವರೂಪೋತ್ತರರೂಪೇ
 ಅನ್ತರೇಣ ಯೇನ ಸನ್ನಿಂ ವಿವರ್ತಯತಿ ಯೇನ ಸ್ವರಾಸ್ವರಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಯೇನ
 ಮಾತ್ರಾಮಾತ್ರಾಂ ವಿಭಜತೇ ಸಾ ಸಂಹಿತೇತಿ | ಸ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ
 ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯುಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ
 ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತ್ಯಥ ಹಾಸ್ಯ ಪುತ್ರ ಆಹ ಮಧ್ಯಮಃ
 ಪ್ರಾತೀಭೋಧೀಪುತ್ರೋಽಕ್ಷರೇ ಖಲ್ವಿಮೇ ಅವಿಕರ್ಷನ್ನನೇಕೀಕುರ್ವನ್ಯಥಾ-
 ವರ್ಣಮಾಹ ತದ್ಯಾಽಸೌ ಮಾತ್ರಾ ಪೂರ್ವರೂಪೋತ್ತರರೂಪೇ ಅನ್ತರೇಣ
 ಸನ್ನಿವಿಜ್ಞಪನೀ ಸಾಮ ತದ್ಭವತಿ | ಸಾಮೈವಾಹಂ ಸಂಹಿತಾಂ ಮನ್ಯ ಇತಿ
 ತದಪ್ಯೇತದೃಷಿಣೋಕ್ತಮ್ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ನ ಪರಃ ಸಾಮೋ ವಿದುರಿತಿ ಸ ಯ
 ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯುಶಸಾ
 ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ || 5 ||

ಭಾ - ಪೂರ್ವವರ್ಣಸ್ಥಿತಂ ಯತ್ತದ್ರೂಪಂ ಪೂರ್ವಾಕ್ಷರಾಭಿಧಮ್ |
 ವರಾಹಾಖ್ಯಂ ಹರೇರನ್ಯವರ್ಣಗಂ ವಾಮನಾಭಿಧಮ್ ||
 ಉತ್ತರಾಕ್ಷರಸಂಜ್ಞಂ ಚ ವರ್ಣಯೋರನ್ತರಸ್ಥಿತಮ್ |
 ಅವನಾತ್ ಕಾಶನಾಚ್ಚೈತದವಕಾಶಾಭಿಧಂ ಹರೇಃ ||
 ನೃಸಿಂಹರೂಪಮಿತ್ಯಾಹುರ್ನಿರ್ಭುಜಾಸ್ಯಾಸ್ತಥಾಽವದತ್ |
 ಹ್ರಸ್ವೋ ಯೇನಾಕ್ಷರೋಚ್ಚಾರೋ ಮಾತ್ರಾಸನ್ನಿಸ್ವರಾತ್ಮಕಃ ||
 ವ್ಯಾಸರೂಪೋ ಹರಿಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂಹಿತಾನಾಮಕಸ್ತಿ ತಿ |
 ತತ್ಪುತ್ರೋ ಮಧ್ಯಮಃ ಪ್ರಾಹ ಸಮೋಚ್ಚಾರಣಕಾರಣಃ ||
 ಸಾಮನಾಮಾ ವಾಸುದೇವಃ ಸಂಹಿತಾನಾಮವಾನಿತಿ || ಇತಿ ಚ |

ಮಾಪಯತಿ ತ್ರಾಯತಿ ಚೇತಿ ಮಾತ್ರಾ ಭಗವಾನ್ | ಯಥೋಚ್ಚಾರಿತ-
 ವರ್ಣಯೋರ್ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಶ್ಚ |

ಮಾ ನಸ್ತೇನೇಭ್ಯೋ ಯೇ ಅಭಿದ್ರುಹಸ್ವದೇ ನಿರಾಮಿಣೋ ರಿಪವೋಽನ್ನೇಷು ಜಾಗೃಧುಃ|
 ಯೇಷಾಂ ನೈತನ್ನಾ ಪರಂ ಕಿಂಚಿದ್ನೈಕಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತೇ ಬ್ರೂಹಿ ತೇಭ್ಯಃ ಕದಾಚಿತ್ ||
 ಅಥೋ ಶಮೇನೋಪರತಾ ಮನುಷ್ಯಾ ಯೇ ಧರ್ಮಿಣೋ ಬ್ರೂಹಿ ತೇಭ್ಯಃ ಸದಾ ನಃ |
 ಆ ದೇವಾನಾಮೋಹತೇ ವಿವ್ರಿಯೋ ಹೃದಿ ಬೃಹಸ್ಪತೇ ನ ಪರಃ ಸಾಮೋ ವಿದುಃ ||

ಅಭಿದ್ರುಹಸ್ವದೇ ಅಭಿತೋ ದ್ರೋಹಸ್ಯ ನಿತ್ಯನಿರತಿಶಯದುಃಖಸ್ಯಾನ್ಧತಮಸೋ
ಯೋಗ್ಯಾಃ |

ಐಕ್ಯಾತ್ಯಂ ನಾಮ ಯದಿದಂ ಕೇಚಿದ್ ಬ್ರೂಯುರನೈಪುಣಾಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರತತ್ತ್ವ ಮವಿಜ್ಞಾಯ ತಥಾ ವಾದಬಲಾ ಜನಾಃ ||
ಕಾಮಕ್ರೋಧಾಭಿಭೂತತ್ವಾದಹಜ್ಜಾರವಶಂ ಗತಾಃ |
ಯಥಾತಥ್ಯಮವಿಜ್ಞಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಶಾಸ್ತ್ರದಸ್ಯವಃ ||
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೇನ ನಿರಾನಂದಾ ಅಪಕ್ವಮನಸೋಽಶಿವಾಃ |
ವೈಗುಣ್ಯಮೇವ ಪಶ್ಯಂತಿ ನ ಗುಣಾನಿ ನಿಯುಷ್ಠತೇ ||
ತೇಶಾಂ ತಮಃಶರೀರಾಣಾಂ ತಮ ಏವ ಪರಾಯಣಮ್ ||

ಇತಿ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮೇ ಭಗವದ್ವಚನಾದೇವಂವಿಧಾ ಏವ ಸ್ತೇನಾಃ |

ಅಭಿದ್ರುಹಸ್ವದಸ್ಥಾಶ್ಚ | ನಿರಾಮಿಣಃ ರಾಮಸ್ಯ ರಮಣರೂಪಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಾನಂದಸ್ವರೂಪಸ್ಯ
ವಿಷ್ಣೋರ್ಜೀವಸ್ವರೂಪತಾದಿಜ್ಞಾನೇನ ನೀಚತಾವಿದಃ | ತ ಏವ ರಿಪವಶ್ಚ ತಸ್ಯ |

ಅವಜಾನಂತಿ ಮಾಂ ಮೂಢಾ ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮಾಶ್ರಿತಮ್ |
ಪರಂ ಭಾವಮಜಾನಂತೋ ಮಮ ಭೂತಮಹೇಶ್ವರಮ್ ||
ಮೋಘಾಶಾ ಮೋಘಕರ್ಮಾಣೋ ಮೋಘಜ್ಞಾನ ವಿಚೇತಸಃ |
ರಾಕ್ಷಸೀಮಾಸುಸುರೀಂ ಚೈವ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಮೋಹಿನೀಂ ಶ್ರಿತಾಃ ||

ಇತ್ಯಾದಿವಚನಾದಸುರಾದಯಃ |

ಅನ್ನೇಷು ಜಾಗ್ಯಧುಃ ಭೋಗಮಾತ್ರಗೃಧ್ಧವಃ | ಯೇಷಾಮೇತತ್ ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ
ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಸ್ತೀತಿ ಪಕ್ಷಃ ಈಶಿತವ್ಯೇ ವಿದ್ಯಮಾನೇ ಹೀಶ್ವರೋ
ಭವತೀತಿ | ನ ಚಾಪರಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪರಮಪೇಕ್ಷಯಾ ಹ್ಯಪರಮಿತಿ | ಕಿಂ ತರ್ಹಿ
ಕಿಂಚಿನ್ನೈಕಂ ಕಿಮಪ್ಯೇಕಮೇವ ವಸ್ತುಸ್ತಿ ನ ಪರಮಪರಂ ಚೇತಿ ತೇಷಾಂ ಪಕ್ಷಃ |

ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ತೇ ಜಗದಾಹುರನೀಶ್ವರಮ್ |
ಅಪರಸ್ಪರಸಮ್ಭೂತಂ ಕಿಮನ್ಯತ್ ಕಾಮಹೈತುಕಮ್ ||
ಏತಾಂ ದೃಷ್ಟಿಮವಷ್ಟಭ್ಯ ನಷ್ಟಾತ್ಮಾನೋಽಲ್ಪಬುದ್ಧಯಃ |
ಪ್ರಭವನ್ತುಗ್ರಕರ್ಮಾಣಃ ಕ್ಷಯಾಯ ಜಗತೋಽಹಿತಾಃ ||
ಈಶ್ವರೋಽಹಮಹಂ ಭೋಗಿ ಸಿದ್ಧೋಽಹಂ ಬಲವಾನ್ ಸುಖೀ|| ಇತ್ಯಾದಿವಚನಾತ್
ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ವತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವೇದಸ್ಯ ಪತೇ ವಾಯೋ |

‘ಅಥ ಹೇಮಮಾಸನ್ಯಂ ಪ್ರಾಣಮೂಚುಃ | ಏಷ ಉ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತಿವಾಗ್ನೈ ಬ್ರಹ್ಮ
ತಸ್ಯಾ ಏಷ ಪತಿಸ್ತಸ್ಮಾದು ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತಿಃ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇರೇತಾದೃಶೇಭ್ಯೋ ಮಾ
ಬ್ರೂಹಿ | ಶಮೇನ ವಿಷ್ಟುನಿಷ್ಟಯಾ ಉಪ ಸಮೀಪೇ ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ರತಾಃ ಸಾಮ್ನೋ
ವಿಷ್ಟೋಃ ಪರಂ ಕಿಮಪಿ ನ ವಿದುಃ | ತದೇವ ದೇವಾನಾಂ ವ್ರಯಃ | ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ
ಪರತಮಂ ವಿಷ್ಟ್ವಾ ಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಹೃದಾ ವ್ಯೋಹತೇ | ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪೇಣ ಪರಂ
ನಿಯಾಮಕಂ ಚೇತಿ ವ್ರಯಃ | ತೇಭ್ಯೋ ಬ್ರೂಹಿ |

‘ವಾಯುಂ ವಿದ್ಯಾಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಪತಿಮೂಚಿರೇ |
ಸ್ತೇನೇಭ್ಯೋ ಮೈವ ನೋ ಬ್ರೂಹಿ ಬ್ರೂಹ್ಯಥೋ ವೈಷ್ಟವೇಷು ಚ’ ಇತಿ ಚ |
‘ಸಾಮನಾಮ್ನಾ ಶ್ರುತಿಯಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಟುರ್ಮಾಹ ತತಃ ಪ್ರಿಯಮ್ |
ತನ್ನಾಮ ವಿಷ್ಟೋರಿಹ ತು ಸಂಹಿತಾರ್ಥಂ ವದೇದ್ಯತಃ’ ಇತಿ ಚ |

ಸಾಮನಾಮ್ನಃ ಸಂಹಿತಾಶಬ್ದಾರ್ಥತ್ವಾದ್ವಿಷ್ಟೋಸ್ತಸ್ಯ ನಾಮ್ನಃ ಶ್ರುತಿಸಿದ್ಧತ್ವಾಚ್ಚ
ಸಾಮನಾಮ್ನೋ ವಾಸುದೇವರೂಪಸಮಾಖ್ಯಾಸು ಪಞ್ಚರಾತ್ರೇ ಪಠಿತತ್ವಾಚ್ಚ
ತದ್ರೂಪಂ ಸಂಹಿತಾನಾಮಕಮಿತಿ ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ || 5 ||

ಬೃಹದ್ರಥಂತರಯೋ ರೂಪೇಣ ಸಂಹಿತಾ ಸನ್ನಿಯತ ಇತಿ ತಾಕ್ಷೋರ್
ವಾಗ್ವೈರಥಂತರಸ್ಯ ರೂಪಂ ಪ್ರಾಣೋ ಬೃಹತ ಉಭಾಭ್ಯಾಮು ಖಲು ಸಂಹಿತಾ
ಸನ್ನಿಯತೇ ವಾಚಾ ಚ ಪ್ರಾಣೇನ ಚೈತಸ್ಯಾಂ ಹ ಸ್ಮೋಪನಿಷದಿ ಸಂವತ್ಸರಂ ಗಾ
ರಕ್ಷಯತೇ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯ ಏತಸ್ಯಾಂ ಹ ಸ್ಮಾ ಮಾತ್ರಾಯಾಂ ಸಂವತ್ಸರಂ ಗಾ ರಕ್ಷಯತೇ
ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಸ್ತದಪ್ಯೇತದೃಷಿಣೋಕ್ತಂ ರಥಂತರಮಾಜಭಾರಾ ವಶಿಷ್ಠಃ || ಭರದ್ವಾಜೋ
ಹೃಹದಾಚಕ್ರೇ ಅಗ್ನೇರಿತಿ ಸ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನಿಯತೇ
ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ
ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ ವಾಕ್ಪ್ರಾಣೇನ ಸಂಹಿತೇತಿ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪವಮಾನೇನ
ಪವಮಾನೋ ವಿಶ್ವೈರ್ದೇವೈರ್ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸ್ವರ್ಗೋ
ಲೋಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸೈಷಾಽವರಪರಾ ಸಂಹಿತಾ ಸ ಯೋ ಹೈತಾಮವರಪರಾಂ
ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದೈವಂ ಹೈವ ಸ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ
ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸನ್ನಿಯತೇ ಯಥೈಷಾ ಸಂಹಿತಾ ಸ ಯದಿ ಪರೇಣ
ವೋಪಸೃತಃ ಸ್ವೇನ ವಾಽರ್ಥೇನಾಭಿವ್ಯಾಹರೇದಭಿವ್ಯಾಹಾರ್ಷನ್ನೇವ ವಿಧ್ಯಾದ್ಧಿವಂ
ಸಹಿತಾಽಗಮದ್ವಿದುಷಾಂ ದೇವಾನಾಮೇವಂ ಭವಿಷ್ಯತೀತಿ ಶಶ್ವತ್ತಥಾ ಸ್ಯಾತ್ಸ ಯ

ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾಪಶುಭಿಯುಶಸಾ
 ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ ವಾಕ್ಸಂಹಿತೇತಿ
 ಪಞ್ಚಾಲಚನ್ನೋವಾಚಾ ವೈ ವೇದಾಸ್ಸನ್ನೀಯಂತೇ ವಾಚಾ ಚ್ಛನ್ನಾಂಸಿ ವಾಚಾ
 ಮಿತ್ರಾಣಿ ಸನ್ನಧತಿ ವಾಚಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನ್ಯಥೋ ವಾಗೇವೇದಂ ಸರ್ವಮಿತಿ
 ತದ್ಯತ್ಯತದಧೀಯತೇ ವಾ ಭಾಷತೇ ವಾ ವಾಚಿ ತದಾ ಪ್ರಾಣೋ ಭವತಿ ವಾಕ್ತದಾ
 ಪ್ರಾಣಂ ರೇಳ್ಕೃಥ ಯತ್ರ ತೂಷ್ಟೀಂ ವಾ ಭವತಿ ಸ್ವಪಿತಿ ವಾ ಪ್ರಾಣೇ ತದಾ ವಾಗ್ಭವತಿ
 ಪ್ರಾಣಸ್ತದಾ ವಾಚಂ ರೇಳ್ಕಿತಾವನ್ಯೋನ್ಯಂ ರೀಳ್ಕೋ ವಾದ್ವೈ ಮಾತಾ ಪ್ರಾಣಃ
 ಪುತ್ರಸ್ತದಪ್ಯೇತದ್ಯಷಿಣೋಕ್ತಮ್ ||

ಏಕಃ ಸುಪರ್ಣಃ ಸ ಸಮುದ್ರಮಾವಿವೇಶ ಸ ಇದಂ ವಿಶ್ವಂ ಭುವನಂ ವಿಚಕ್ಷೇ |
 ತಂ ಪಾಕೇನ ಮನಸಾಽಪಶ್ಯಮನ್ವಿತಸ್ತಂ ಮಾತಾ ರೇಳ್ಕಿ ಸ ಹು ರೇಳ್ಕಿಮಾತರಮ್
 ಇತಿ |

ಸ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯುಶಸಾ
 ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ | ಅಥಾಥಃ
 ಪ್ರಜಾಪತಿಸಂಹಿತಾಜಾಯಾ ಪೂರ್ವರೂಪಂ ಪತಿರುತ್ತರರೂಪಂ ಪುತ್ರಃ ಸನ್ನಿ
 ಪ್ರಜನನಂ ಸನ್ನಾನಂ ಸೈಷಾಽದಿತಿಃ ಸಂಹಿತಾಽದಿತಿಹೀದಂ ಸರ್ವಂ ಯದಿದಂ ಕಿಂಞ್
 ಪಿತಾ ಚ ಮಾತಾ ಚ ಪುತ್ರಶ್ಚ ಪ್ರಜನನಂ ಚ ತದಪ್ಯೇತದ್ಯಷಿಣೋಕ್ತಮ್
 ಅದಿತಿರ್ಮಾತಾ ಸ ಪಿತಾ ಸ ಪುತ್ರ ಇತಿ ಸ ಯ ಏವಮೇತಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ವೇದ
 ಸನ್ನೀಯತೇ ಪ್ರಜಯಾ ಪಶುಭಿಯುಶಸಾ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನ ಸ್ವರ್ಗೇಣ ಲೋಕೇನ
 ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ || 6 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಭಾ - ದೇವತಾ ಪೂರ್ವವರ್ಣಸ್ಯ ಲಕ್ಷೀರೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ |
 ನಾರಾಯಣಸ್ತುತರಸ್ಯ ತೌ ವಾಕ್ಪಾಣಾಭಿಧೌ ಮತೌ ||
 ಮಧ್ಯಸ್ಥಃ ಸಂಹಿತಾನಾಮಾ ಸೋಽರ್ಧನಾರೀಪುಮಾತ್ಮಕಃ |
 ವೇದಾತ್ಮಕತ್ವಾದ್ವಾಞ್ನಾಮ್ನೀ ಲಕ್ಷೀರೇವ ರಥನ್ತರಮ್ ||
 ಪ್ರಾಣನಾಮಾ ಪ್ರಣೇತ್ಯತ್ವಾತ್ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ |
 ರಮಿತ್ಯಾನಂದ ಉದ್ದಿಷ್ಟಃ ಸಮೋಗ್ಯಂ ತಮುದಾಹೃತಮ್ ||
 ವಿಷ್ಣುಭೋಗ್ಯಾ ರತಿತರಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀರೇವ ರಥನ್ತರಮ್ ||

ನಾರಾಯಣೋ ಬೃಹತ್ತಾ ತ್ತು ಬೃಹನ್ನಾಮಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||
 ರಥನರಸ್ಯ ಬೃಹತೋ ದೇವತೇ ಚೈವ ತಾವುಬೌ |
 ವಾಕ್ಪಾಣಸಂಸ್ಥಿತೌ ಚೈವ ತಾಭ್ಯಾಮೇವ ಹಿ ಸನ್ನಿತಮ್ ||
 ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಂ ರೂಪಂ ಸಂಹಿತಾನಾಮಕಂ ಶುಭಮ್ |
 ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮವಾಪ್ತುಂ ಹಿ ವತ್ಸರಂ ಗಾ ಅರಕ್ಷತ ||
 ತಾರುಕ್ಷ್ಯ ಏತನ್ಮಾತ್ರಂ ಚ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ನ ಚಾಪರಮ್ |
 ಸಂಹಿತಾ ದೇವತಾ ಬಹ್ವ ಇತಿ ಕುಣ್ಡರವಾತ್ಮಜಃ ||
 ದ್ವಯಂ ದ್ವಯಂ ದೇವತಾನಾಂ ಮಿಲಿತಂ ಹರಿಶರ್ವವತ್ |
 ಸಂಹಿತಾಮನಾಮಕಂ ತತ್ರ ವರ್ಣಮಧ್ಯಸ್ಯ ದೇವತಾ ||
 ತಯೋರೇಕಂ ದೇವತಯೋಃ ಪರಮನ್ಯತ್ ತಥಾಽವರಮ್ |
 ಅವರಸ್ಯ ಪರಸ್ಯಾಪಿ ಸಂಯೋಗಾತ್ ಸಂಹಿತಾ ತು ಸಾ ||
 ಪ್ರೋಕ್ತಾಽವರಪರೇತ್ಯೇವ ವಾಕ್ಪಾಣಾಽಖ್ಯೌ ರಮಾಚ್ಯುತೌ |
 ಸಂಹಿತೈಕಾ ತಥೈವಾನ್ಯಾ ಕೇಶವೋ ವಾಯುಸಂಯುತಃ ||
 ವಾಯುಃ ಸ ಪವಮಾನಾಽಖ್ಯೋ ದೇವತಾಶ್ಚಾಽಪಿಲಾ ಅಪಿ |
 ತೃತೀಯಾ ಸಂಹಿತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ದೇವತಾಸ್ತಾಃ ಸಶಙ್ಕರಾಃ ||
 ಚತುರ್ಥೀ ಸಂಹಿತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಶಙ್ಕರೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ |
 ಪಞ್ಚಮೀ ಸಂಹಿತಾ ಚೈವ ಸಂಹಿತಾ ಮೋಕ್ಷದಾ ಇಮಾಃ ||
 ಪ್ರಥಮಾಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯಾಯಾಂ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಪರೋ ಮತಃ |
 ತೃತೀಯಾಯಾಂ ವಾಯುರೇವ ಚತುರ್ಥ್ಯಾಂ ಸರ್ವದೇವತಾಃ ||
 ವಿರಿಷ್ಣ ಏವ ಪಞ್ಚಮ್ಯಾಮವರಾ ಇತರೇ ತತಃ |
 ಪ್ರಥಮಾಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಯಾಮವರೋ ವಾಮಭಾಗಗಃ ||
 ದ್ವಿತೀಯಾಯಾಂ ತು ಪರಮಸ್ತೃತೀಯಾಯಾಂ ತಥಾಽವರಃ |
 ಚತುರ್ಥ್ಯಾಂ ಪರಮೈಶ್ಚೈವ ಪಞ್ಚಮ್ಯಾಂ ವಾಮಗೋಽವರಃ ||
 ಅವರಾದ್ಯಾಃ ಪರಾಂತಾ ಯದೇತಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ಸಂಹಿತಾಃ |
 ತತೋಽವರಪರಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ನೈವೋಕ್ತಾಸ್ತಾಃ ಪರಾವರಾಃ ||
 ಅಭಿಮಾನಿ ದ್ಯುಲೋಕಸ್ಯ ಶಿವಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕನಾತ್ |
 ದ್ಯೋತನಾಚ್ಚ ಯದಿ ಬ್ರೂಯಾನ್ಮನ್ತ್ರಮೇತಮಥಾಪಿ ವಾ ||

ಆತ್ಮಾರ್ಥೇಽಥ ಪರಾರ್ಥೇ ವಾ ಚಿಂತಯೇದೇವಮಜ್ಞಸಾ |
ವಿದ್ವಾಂಸೋ ದೇವತಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸಮ್ಯಕ್ತೇನ ಮಹತ್ಫಲಮ್ ||
ತೇಷಾಮೇವ ಹರಿಶ್ಚೈವಸಂಹಿತಾರೂಪಕಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಅಗಮದ್ಧೇವಲೋಕಂ ಹಿ ಕರ್ತುಂ ದೇವೇಷ್ಟನುಗ್ರಹಮ್ ||
ಇತಿ ಚಿಂತಯತಸ್ತೇಷಾಂ ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಫಲಮಜ್ಞಸಾ |
ಪಞ್ಚಾಲಚಣ್ಡೋ ವಾಚಂ ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಣೀಂ ಹಿ ಸರಸ್ವತೀಮ್ ||
ಮನ್ಯತೇಽಸ್ಯಾಃ ಪುತ್ರವಚ್ಚ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ |
ವೇದೈರ್ಹಿ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಾ ಚ ವೇದಾಭಿಮಾನಿನೀ ||
ಪ್ರಾಣಸ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಾಣನಾಮಾ ಪ್ರಣೇತ್ಯತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪಿ ಪಿತಾ ನಿತ್ಯಂ ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||
ಉಪಚರ್ಯತೇ ಪುತ್ರ ಇತಿ ವೇದೈರ್ಯದ್ವ್ಯ ಜ್ಯತೇ ಪ್ರಭುಃ |
ಸಾ ದೇವೀ ಸಂಹಿತಾನಾಮ್ನಿ ವಾಚ್ಯೋಽಸ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುರೇವ ಹಿ ||
ಪ್ರಜಾಪತ್ಯಾಖ್ಯಶರ್ದೇಣ ಪ್ರೋಕ್ತಾಽಸ್ಯಾ ಸಂಹಿತಾಽಪಿ ಹಿ |
ವಿಷ್ಣುರೇವಾದಿನಾರ್ತಮ ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ತಾ ಯತಃ ಪ್ರಭುಃ ||
ಸ ಏವ ಪಿತೃಸಂಸ್ಥಸ್ತು ಪಾತ್ಯತ್ವಾತ್ ಪಿತೃನಾಮಕಃ |
ದೇವತೋತ್ತರವರ್ಣಸ್ಯ ಮಾತೃಸ್ಥೋ ಮಾತೃನಾಮಕಃ ||
ಮಾನನಾತ್ ಪೂರ್ವವರ್ಣಸ್ಯ ದೇವತೇತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
ಪೂಷಕತ್ವಾತ್ ಸನ್ನಿನಾಮಾ ವರ್ಣಯೋರನ್ತರಸ್ಥಿತಃ ||
ಸ ಏವ ಪುತ್ರಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಪುತ್ರನಾಮಾ ಜನಾರ್ದನಃ |
ತ್ರಾಣಾತ್ಪೂತಿತ ಏವಾಸೌ ವರ್ಣಸನ್ಧಾನಕರ್ಮಣಿ ||
ಸನ್ಧಾನನಾಮಾ ಸನ್ಧಾನಕರ್ತೃತ್ವಾತ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಪ್ರಜಾತಿಕರ್ಮಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಸ ಏವ ಪ್ರಜನಾಭಿಧಃ ||
ಜನಕತ್ವಾತ್ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುರೇವಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿ ಸಂಹಿತಾ |
ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪೇಣ ಚತುರ್ದೈವಂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
ಸ ಏವ ದಿವಿಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ದ್ಯುನಾಮಾ ಕ್ರೀಡನಾತ್ ಪ್ರಭುಃ |
ಅನ್ತರೇವೇಕ್ಷಣಾಚ್ಚೈವ ಸೋಽನ್ತರಿಕ್ಷೋಽನ್ತರಿಕ್ಷಗಃ ||
ಪೃಥಿವೀ ಪೃಥಿವೀಸ್ಥಶ್ಚ ಪೃಥಿತತ್ವಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ |
ಮುಖ್ಯಾರ್ಥತ್ವಾತ್ ಸರ್ವನಾಮ್ನಾಂ ಸರ್ವದೇವಾಭಿಧೋ ಹರಿಃ ||

ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ಷೋ ಬಹುಧಾ ತೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
 ಜ್ಞಾನದ್ಯುತೇದೇವನಾಮಾ ಸ್ಥಿತೋ ದೇವೇಷು ಕೇಶವಃ ||
 ಗಾಂ ಧಾರಯಂಶ್ಚ ಗನ್ಧರ್ವೋ ಗನ್ಧರ್ವೇಷು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
 ಮಾನನಾನ್ಮಾನುಷೋ ನಾಮ ಮಾನುಷೇಷು ಸ್ಥಿತೋ ಹರಿಃ ||
 ಪಾಲನಾತ್ ಪಿತೃನಾಮಾಸೌ ಪಿತೃಷ್ಟೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ |
 ರತೇಃ ಪ್ರಾಣೇಽಸುರಾಖ್ಯಶ್ಚ ಸೋಽಸುರೇಷು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ||
 ಏವಂ ಪಞ್ಚಜನೇಷುಸ್ಥೋ ಹರಿಃ ಪಞ್ಚಜನಾಭಿಧಃ |
 ಜಾತನಾಮಾ ಜಾತಸಂಸ್ಥಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಗುಣತ್ವತಃ ||
 ಜನಿಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಿತಶ್ಚಾಸೌ ಜನಿತ್ವಮಿತಿ ಗೀಯತೇ |
 ಜನಿಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ತವಯತಿ ತವತನಂ ಹಿ ಪ್ರಕಾಶನಮ್ || ಇತಿ ಚ |
 ಪ್ರಥಶ್ಚ ಸಪ್ರಥಶ್ಚೈವ ರಾಜಾನ್ೌ ಮತ್ಸ್ಯ ದೇಶಜೌ |
 ಯಾಪಯಾಮಾಸತುರ್ವಿಷ್ಟೋರ್ಹವಿನಾರ್ಹೋ ಹವಿರ್ಮುಖೇ ||
 ಅನಷ್ಟುಭ್ದೇವತಾ ಯಸ್ತು ನೃಸಿಂಹೋ ಜಗತೋಽಸ್ಯ ಚ |
 ಸ್ವಮುಖೇ ಹವನಾದೇವ ಹವಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
 ತಸ್ಮಿನ್ ಯಜ್ಞೇ ವಸಿಷ್ಠಸ್ತು ಚತೂರೂಪಾಜ್ಜನಾರ್ದನಾತ್ |
 ಆಜಹಾರ ಶ್ರಿಯಂ ದೇವೀಂ ರಥಂತರವರಾಭಿಧಾಮ್ ||
 ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಃ ಸ್ತುತಸ್ತೇನ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಶ್ರಿಯಮ್ |
 ಸಾ ಚಾಸ್ಮೈಪ್ರದದೌ ವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಯಯೌ ಚ ಪುನರ್ಹರಿಮ್ ||
 ಧಾತೇತ್ಯುಕ್ತೋಽನಿರುದ್ಧಸ್ತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ತು ದ್ಯುನಾಮಕಃ |
 ವಾಸುದೇವಃ ಪ್ರಸವಿತಾ ಸರ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಸವಾದ್ವಿಭುಃ ||
 ಸಂಕುರ್ಷಣೋ ವಿಷ್ಣನಾಮಾ ಪ್ರಣೇತೃತ್ವಾದ್ಬಲಾದಪಿ |
 ಚತೂರೂಪಂ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ರಾಜಾನ್ೌ ಪ್ರಥಸಪ್ರಥೌ ||
 ಭರದ್ವಾಜೋ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ಧ್ಯಾತ್ವಾಽವಿನ್ದನ್ದರಾತ್ ಪರಮ್ |
 ಯಜನೀಯೋ ಯಜುರ್ನಾಮ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಂಕುರ್ಷಣಾಭಿಧಃ ||
 ಜೀವಾನಾಂ ಸ್ಕನ್ದನಾದೇವ ಸ್ಕನ್ದಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಉಚ್ಯತೇ |
 ಪ್ರಥಮೋ ವಾಸುದೇವಸ್ತು ದೇವಯಾನೋಽನಿರುದ್ಧಕಃ ||
 ಪ್ರಾಪ್ಯೋ ದೇವೈರ್ಯತೋ ನಿತ್ಯಮನಿರುದ್ಧಾಭಿಧೋ ಹರಿಃ |
 ತಸ್ಮಾದೇವಂ ಚತುರ್ಮೂರ್ತೇಃ ಸ್ತುತಿಸನ್ನೋಷಿತಾದ್ಧರೇಃ ||

ಆಜಹಾರ ಭರದ್ವಾಜೋ ರೂಪಂ ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಮ್ |
 ತದ್ಭೂಹನ್ನಾಮಕಂ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಾತುರಾತ್ಮ್ಯಾತ್ ಸಮುದ್ಗತಮ್ ||
 ಭರದ್ವಾಜಮುಪಾಗಮ್ಯ ಪ್ರಾದಾನೋಕ್ತವರಂ ಪರಮ್ |
 ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಃ ಸ ಭಗವಾನಗ್ನಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಅಗ್ನಿತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮೇವಂ ಚತ್ವಾರ ಏವ ತೇ |
 ಅವಿನ್ದಂಸ್ತಂ ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ ||
 ಗುಹಾಯಾಂ ಸಂಸ್ಥಿತಮಪಿ ಹೃತೀವ ಹಿತಮಸ್ಯ ಚ |
 ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದ್ಯಜ್ಞನಾಮೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತೇಜಃ ಪರಂ ಹಿ ತತ್ ||
 ತಸ್ಮಾದೇವ ಚತುರ್ಮೂರ್ತೇಃ ಸೂರಿಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವಹೇತುತಃ |
 ಸೂರ್ಯನಾಮೋಽಹರನ್ ಘರ್ಮನಾಮಾನಂ ತಂ ನೃಸಿಂಹಕಮ್ ||
 ಘರ್ಷಣಾತ್ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ನೃಸಿಂಹೋ ಘರ್ಮ ಉಚ್ಯತೇ |
 ನಿರ್ಗತ್ಯ ಸ ಚತುರ್ಮೂರ್ತೇರ್ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಾಭಿಸಂಸ್ತುತಾತ್ ||
 ಪ್ರಥಾದೀನಾಂ ಚತುರ್ಣಾಂ ಚ ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಟಯಮ್ |
 ದತ್ತಾ ಜಗಾಮ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಕೀಯಾಂ ತನುಮೇವ ಚ ||
 ವಸಿಷ್ಠಾಚ್ಚ ಭರದ್ವಾಜಾದ್ಧೋತ್ರಧ್ವರ್ಯ್ಯನೃಪೌ ತು ತೌ ||
 ಯಥೇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಂ ಸಮ್ರಾಪ್ತೌ ಸಮ್ಯಗಿಷ್ಟಾಜ್ಜನಾರ್ದನಾತ್ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯುಗ್ವೇದಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ಯಸ್ಯ ಪ್ರಥ ಇತಿ ನಾಮ ಸ ಚ ಹವಿರ್ನಾಮೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹರ್ವಿಯತ್ ಅಯತ್ | ಅಟೋ
 ಲೋಪೇನಾನ್ತರ್ಣೀತಣಿಚ್ಚೇನ ಅಯಾಪಯದಿತ್ಯರ್ಥಃ | ಏವಂ ಸಪ್ರಥ ಇತಿ ಯಸ್ಯ
 ನಾಮಾಽಸೌ | ಹವಿಯದಿತಿ ಪ್ರಥಕ್ ಸಮ್ಪನ್ಠಃ | ಆಚಕ್ರೇ ಆಕಾರಯಾಮಾಸ |
 ಅವಿನ್ದನ್ ತೇ ತೇ ಅವಿನ್ದನ್ನಿತ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಾಧಿದೈವತಯೋರುಭಯತ್ರಾಪಿ
 ಭಗವಂತಮವಿನ್ದನ್ನಿತ್ಯರ್ಥಃ | ದೇವಯಾನಂ ಗುಹಾ ಯದಿತಿ ವಚನಾತ್ |

ಚತುಃಶಿಖಣ್ಡಾಂ ತು ರಮಾಂ ದ್ವಿರೂಪೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
 ಪರಮಾನಂದರೂಪತ್ವಾತ್ ಸುಪರ್ಣ ಇತಿ ನಾಮಕಃ ||
 ರಮಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯಾಂ ಚ ನಿಷಣ್ಣಃ ಸರ್ವದೈವ ಸಃ |
 ಏಕ ಏವ ಚ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ಪ್ರವಿಷ್ಠಃ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಮ್ ||
 ಸರ್ವಂ ಪಶ್ಯತ್ಯಸೌ ದೇವಃ ಪೂರ್ಣಾಕುಣ್ಡೇನ ಚೇತಸಾ |
 ಪರಿಪಕ್ಷೇನ ಮನಸಾಽಪಶ್ಯಮಿತ್ಯಾಹ ತಂ ತ್ವಜಃ ||

ಮಾತೇವ ವ್ಯಾಜ್ಞಕತ್ವಾತ್ತಂ ಪ್ರಾಮಸ್ಥಂ ವಾಕ್ ಸರಸ್ವತೀ |
 ಲಿಹತೇ ಲಿಹತ್ಯ ಇವ ಪ್ರಾಣಸೇನ ತು ಸಾ ಸದಾ ||
 ಸ್ವಯಂ ತು ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವಾಕ್ವತೇರ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪಿ ಹಿ |
 ನಿತ್ಯಃ ಪಿತಾ ಸ್ವತನ್ವಶ್ಚ ನಾಸ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತಾಽಪಿ ವಾ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ || 6 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನ್ದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
 ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಕಾಶಿಕೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ
 || 2 || 7 ||

ಓಂ || ಪ್ರಾಣೋ ವಂಶ ಇತಿ ಸ್ಥವಿರಃ ಶಾಕಲ್ಯಸ್ತದ್ಯಥಾ ಶಾಲಾವಂಶೇ ಸರ್ವೇಽನ್ಯೇ
 ವಂಶಾಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ ಸ್ಯುರೇವಮಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಾಣೇ ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರೋತ್ರಂ ಮನೋ
 ವಾಗೀನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ ಶರೀರಂ ಸರ್ವ ಆತ್ಮಾಸಮಾಹಿತಸ್ತಸ್ಯೈತಸ್ಯಾತ್ಮನಃ ಪ್ರಾಣ
 ಉಷ್ಮರೂಪಮಸ್ಮೀನಿ ಸ್ವರ್ಶರೂಪಂ ಮಜ್ಜಾನಃ ಸ್ವರೂಪಂ ಮಾಂಸಂ
 ಲೋಹಿತಮಿತ್ಯೇತದನ್ಯಚ್ಚತುರ್ಥಮನ್ತಸ್ಥಾ ರೂಪಮಿತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಹ್ರಸ್ವೋ
 ಮಾಣ್ಡೂಕೇಯಸ್ತ್ರಯಂ ತ್ವೇವ ನ ಏತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯ ತ್ರಯಸ್ಯಾಸ್ಥಾಂ
 ಮಜ್ಜಾಂ ಪರ್ವಣಾಮಿತಿ ತ್ರೀಣಿತಃ ಷಷ್ಠಿಶತಾನಿ ತ್ರೀಣಿತಸ್ತಾನಿ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಶತಾನಿ
 ಭವಂತಿ ಸಪ್ತ ಚ ವೈ ಶತಾನಿ ವಿಂಶತಿಶ್ಚ ಸಂವತ್ಸರಸ್ಯಾಹೋರಾತ್ರಾಃ ಸ ಏಷೋಽಹಂ
 ಸಂಮಾನಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಃ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಶ್ಚನ್ನೋಮಯೋ ಮನೋಮಯೋ ವಾಙ್ಮಯ
 ಆತ್ಮಾ ಸ ಯ ಏವಮೇತಮಹಃ ಸಂಮಾನಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಂ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಂ
 ಭನ್ನೋಮಯಂ ಮನೋಮಯಂ ವಾಙ್ಮಯಮಾತ್ಮಾನಂ ವೇದಾಹ್ನಾಂ ಸಾಯುಜ್ಯಂ
 ಸರೂಪತಾಂ ಸಲೋಕತಾಮಶ್ನುತೇ ಪುತ್ರೀ ಪಶುಮಾನ್ಲವತಿ
 ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ || 1 ||

ಭಾ - ಗೃಹಸ್ಯಾಚ್ಛಾದನಾದೀನಾಂ ಮಧ್ಯವಂಶೋ ಯಥಾಶ್ರಯಃ |
 ತಥೇನ್ದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನ್ಯಾದಿದೇವಾನಾಂ ವಾಯುರಾಶ್ರಯಃ ||
 ತೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಭಗವಾನ್ ಬಹುರೂಪೋ ಹರಿಃ ಸ್ಥಿತಃ |
 ವಿಷ್ಣುನಾಮಾಕ್ವರೇಷ್ಟೇವಮನ್ಯೇಷ್ಟಪಿ ತದರ್ಥತಃ ||
 ಪ್ರಾಣನಾಮಾ ತು ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಶ್ಚೋಷ್ಟಮ ಸ್ಥಿತಃ |
 ಉಷ್ಮನಾಮಾ ಸಮರ್ಥತ್ವಾತ್ ಸ ಏವ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ||

ಪೂರ್ಣತ್ವಾದಾತ್ಮನಾಮಾಽಸೌ ಪ್ರತಿಮಾತ್ವಾದಮುಷ್ಯ ತು |
 ಸಂಘಾತ ಆತ್ಮಶಬ್ದೋಕ್ತೋ ಹ್ಯಸ್ಥಿರಶ್ಚಾಸ್ಥಿನಾಮಕಃ ||
 ಅಸ್ಥಿಸ್ಥಿತೋ ಹರಿಃ ಸ್ವಶ್ವಸಂಸ್ಥಿತಃ ಸ್ವಶ್ವನಾಮಕಃ |
 ಸ್ವಶ್ವಹೇತುತ್ವತಃ ಸ್ವಶ್ವನಾಮಾ ಸ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ ||
 ಮಜ್ಜಾಸುಸ್ಥಃ ಸ ಮಜ್ಜಾಖ್ಯೋ ಮದಂ ಜನಯತೀತಿ ಹ |
 ಸ ಏವ ಸ್ವರಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಸ್ವರಾಖ್ಯಃ ಸ್ವರತೇ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಪ್ರಮಾಣಂ ಸಾರಯೇದ್ಯಸ್ಮಾನ್ಮಾನ್ಮಾಸಾಖ್ಯೋ ಮಾಂಸಸಂಸ್ಥಿತಃ |
 ಲೋಹಿತಾಖ್ಯೋ ರಕ್ತವರ್ಣೋ ಲೋಹಿತಸ್ಥೋ ಜನಾರ್ದನಃ ||
 ಅಸ್ಥಿಸ್ಥಾನೈವ ರೂಪಾಣಿ ಪರ್ವಸ್ವಪಿ ಹರೇರ್ಯತಃ |
 ತತ ಏವ ವಿಭಕ್ತಾನಿ ಸಂಘಾ ತೇಷಾಂ ಪೃಥಿವ್ ನ ತತ್ ||
 ತಸ್ಮಾತ್ ಸಪ್ತಶತಾನೈವ ದೇಹೇ ವಿಂಶತ್ಚ ತಸ್ಯ ಹಿ |
 ರೂಪಾಣಿ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭಾಗೇ ತು ಷಷ್ಠ್ಯ ತ್ವರಶತತ್ರಯಮ್ ||
 ತಾನೈವ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಾಣಿ ವತ್ಸರಾಹಸ್ತು ಸರ್ವಶಃ |
 ಅಹರ್ನಾಮ ಚ ಭಗವಾನಹಾರ್ಯತ್ವಾತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||
 ಅಹೋಭಿಃ ಸಮಸಂಘಾ ನಿ ಯಸ್ಮಾದಧ್ಯಾತ್ಮಗಾನಿ ತು |
 ರೂಪಾಣಿ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತೇನಾಯಮಹಸ್ಸಂಮಾನ ಉಚ್ಯತೇ ||
 ಪೂರ್ಣದರ್ಶನಶಕ್ತಿತ್ವಾಚ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಯ ಉದೀರಿತಃ |
 ತಾದೃಕ್ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಃ ಸ್ಮೃತಃ ||
 ಭನ್ನೋಮಯಃ ಸತ್ಯಕಾಮೋ ಮನ್ತವಕ್ತೃಬಲಾತ್ಮಕಃ |
 ಏವಂ ವಿದ್ವಾಂಸ್ತಸ್ಯ ರೂಪಾಣ್ಯಾಪ್ನೋತಿ ಜ್ಞಾನಪುತ್ರವಾನ್ ||
 ಪೀಯಮಾನಂ ಶಮಾಪ್ನೋತಿ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಹರ್ನಾಮಕಂ ಹರಿಮ್ || 1 ||

ಅಥ ಕೌಣ್ಡರವ್ಯಸ್ಥಿಣಿ ಷಡ್ವಿಶತಾನ್ಯಕ್ಷರಾಣಾಂ ತ್ರೀಣಿ ಷಡ್ವಿಶತಾನ್ಯೂಷ್ಮಣಾಂ ತ್ರೀಣಿ
 ಷಡ್ವಿಶತಾನಿ ಸನ್ನೀನಾಂ ಯಾನ್ಯಕ್ಷರಾಣ್ಯವೋಚಾಮಾಹಾನಿ ತಾನಿ
 ಯಾನೂಷ್ಮಣೋಽವೋಚಾಮರಾತ್ರ ಯಸ್ಮಾ ಯಾನ್ಸನ್ನೀನವೋಚಾಮಾ-
 ಹೋರಾತ್ರಾಣಾಂ ತೇ ಸನ್ಧಯ ಇತ್ಯಧಿದೈವತಮಥಾಧ್ಯಾತ್ಮಂ
 ಯಾನ್ಯಕ್ಷರಾಣ್ಯಧಿದೈವತಮವೋಚಾಮಾಸ್ಥಿನಿ ತಾನ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಂ
 ಯಾನೂಷ್ಮಣೋಽಧಿದೈವತಮವೋಚಾಮ ಮಜ್ಜಾನಸ್ತೇಽಧ್ಯಾತ್ಮಮೇಷ ಹ ವೈ
 ಸಮೃತಿ ಪ್ರಾಣೋ ಯನ್ಮಜ್ಜೈತದ್ರೇತೋ ನ ಹ ವಾ ಋತೇ ಪ್ರಾಣಾದ್ರೇತಃ ಸಿಚ್ಯತೇ

ಯದ್ವಾ ಋತೇ ಪ್ರಾಣಾದ್ರೇತಃ ಸಿಚ್ಯೇತ ಪೂಯೇನ್ನಸಮ್ಭವೇದ್ಯಾನ್ಸನಿಧಿ-
 ದೈವತಮವೋಚಾಮ ಪರ್ವಾಣಿ ತಾನ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಂ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯ ತ್ರಯಸ್ಯಾಸ್ಥಾಂ
 ಮಜ್ಞಾಂ ಪರ್ವಣಾಮಿತಿ ಪಿಚ್ಚೇತಶ್ಚತ್ವಾರಿಂಶಚ್ಚತಾನಿ ಪಿಚ್ಚೇತಸ್ತದಶೀತಿಸಹಸ್ರಂ
 ಭವತ್ಯಶೀತಸಹಸ್ರಂ ವಾ ಅರ್ಕಲಿನೋ ಬೃಹತೀರಹರಭಿಸಮ್ಪಾದಯಂತಿ ಸ
 ಏಷೋಽಕ್ಷರಸಂಮಾನಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಃ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಶ್ಚನ್ನೋಮಯೋ
 ಮನೋಮಯೋ ವಾಙ್ಮಯ ಆತ್ಮಾ ಸ ಯ ಏವಮೇತಮಕ್ಷರಸಂಮಾನಂ
 ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಂ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಂ ಛನ್ನೋಮಯಂ ಮನೋಮಯಂ
 ವಾಙ್ಮಯಮಾತ್ಮಾನಂ ವೇದಾಕ್ಷರಾಣಾಂ ಸಾಯುಜ್ಯಂ ಸರೂಪತಾಂ
 ಸಲೋಕತಾಮಶ್ನುತೇ ಪುತ್ರೀ ಪಶುಮಾನ್ಸವತಿ ಸರ್ವಮಾಯುರೇತಿ || 2 ||

ಭಾ - ಏವಮುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ತಸ್ಯ ಹ್ಯಕ್ಷರನಾಮಕಮ್ |
 ಅಶೀತ್ಯುತ್ತರಸಾಹಸ್ರರೂಪಂ ವರ್ಣೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||
 ವಿಷ್ಟುನಾಮ್ನೋಽಧವಾನ್ಯೇಷು ಪಿಚ್ಚಾಶತ್ಸಂಖ್ಯಕೇಷ್ವಪಿ |
 ತಾವತ್ಸಂಖ್ಯಾ ನಿ ದೇಹೇಷು ಪೃಥಗ್ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಥಿಪರ್ವಸು ||
 ರೂಪಾಣಿ ವಿಷ್ಟೋಸ್ತಾವಂತಿ ಚೇಷ್ವಕಾನಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
 ಅರ್ಕಸ್ಥಿತಬೃಹತ್ಯಾಖ್ಯರೂಪಾಣ್ಯಹ್ನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ ||
 ಸಮ್ಪಾದಕಾನಿ ತಾನ್ಯೇವ ತಾನ್ಯಕ್ಷರಮಿತಾನಿ ಚ |
 ಅಸ್ಥಾ ದಿಸ್ಥಿತರೂಪಾಣಿ ತಾನ್ಯುಪಾಸ್ಯ ವಿಮುಚ್ಯತೇ || ಇತಿ ಚ |

ತಸ್ಯೈತಸ್ಮಾತ್ಮನಸ್ತಸ್ಯ ಶರೀರಾಖ್ಯಸ್ಯಾತ್ಮನೋ ಯ ಆತ್ಮಾ ಆದಾನಾದಿಕರ್ತಾ ತಸ್ಯ
 ಪರಮಾತ್ಮನ ಏತಸ್ಯ | ಅಸ್ಥಾಂ ಮಜ್ಞಾಂ ಪರ್ವಣಾಂ ಚ ಮಿಲಿತಾನಾಮಪಿ
 ವಿಂಶೋತ್ತರಸಪ್ತಶತತ್ವೋಕ್ತೇರಪಿ ತತ್ರತ್ಸಂಖ್ಯವಿಷ್ಟುರೂಪಾಣ್ಯೇವೋಚ್ಯಂತ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |
 ಅಸ್ಥಾ ದೀನ್ಯೇವ ಚೇದಶೀತ್ಯುತ್ತರಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸಂತಿ ಹಿ | ಷಣ್ಣಿಷ್ಟುರಿತ್ಯೇತಾನಿ
 ವಿಷ್ಟುನಾಮಗತಾನ್ಯೋಷ್ವಾಕ್ಷರಸನ್ನಿನಾಮಕಾನಿ ತದ್ಗತಭಗವದ್ರೂಪಾಣಿ ಮುಖ್ಯತಸ್ತ-
 ನ್ನಾಮಕಾನಿ |

ಅಹಾರ್ಯತ್ವಾದಹರ್ನಾಮ ರಾತ್ರಿನಾಮಾ ರತಿಪ್ರತಃ |
 ಸನ್ಧಾನಾತ್ ಸನ್ನಿನಾಮಾಽಸೌ ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಸನ್ಮೂಷ್ವಾಕ್ಷರಗಾಣ್ಯಸ್ಯ ವಿಷ್ಟೋಃ ರೂಪಾಣಿ ಸರ್ವಶಃ |
 ಸನ್ಧ್ಯಾ ರಾತ್ರಿದಿವಾಸ್ಥಾನಿ ಸಾಶೀತಿಕಸಹಸ್ರಕಮ್ ||

ತಾನ್ಯೇವಾಸ್ಥಿಷು ಮಜ್ಜಾಸು ಪರ್ವಸ್ವಪಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
 ಪರಜ್ಞಾನಾತ್ತು ಪರ್ವಾಣಿ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಾಣಿ ತಾನಿ ಹಿ ||
 ಅಸ್ಥಾನಾನ್ಮದನಾಚ್ಚೈವ ಹ್ಯಸ್ಥಿಮಜ್ಜಾಭಿಧಾನಿ ಚ |
 ವ್ಯಕ್ತಿರ್ಮಜ್ಜಾಸು ತಸ್ಯೈವ ಪ್ರಾಣೋ ಮಜ್ಜಾಸು ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||
 ಮಜ್ಜೈವ ರೇತೋ ಭವತಿ ರೇತಸಿಸ್ಥೋ ವಿಶೇಷತಃ |
 ಪ್ರಾಣಸ್ತೇನ ಹಿ ತದ್ರೇತೋಯುಕ್ತಂ ಪ್ರಾಣೇನ ಸರ್ವದಾ ||
 ಯದಿ ಪ್ರಾಣೋ ನ ತದ್ರೇತೋ ನ ಗರ್ಭತ್ವಂ ವ್ರಜೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ವಿಶೇಷಪ್ರಾಣಸಮ್ಪನ್ನವರ್ಜಿತಾನ್ಯತ ಏವ ಹಿ ||
 ನ ಮಾಂಸಾದೀನಿ ಗರ್ಭತ್ವಂ ಯಾನ್ಯತಃ ಸ ಹಿ ರೇತಸಿ |
 ವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಾಣೇ ಚೈವ ವಿಶೇಷತಃ ||
 ಸ್ಥಿತೋ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವಸ್ತಸ್ಮಾನ್ಮಜ್ಜಾಸು ಚ ಸ್ಥಿತಃ || ಇತಿ ಚ |

ಮಜ್ಜಾಸ್ವಧಿಕಸನ್ನಿಧಾನಜ್ಞಾಪನಾರ್ಥಮಿದಂ ವಚನಮ್ | ಅಸೀತ್ಯುತ್ತರಸಹಸ್ರ-
 ವರ್ಣಾನಾಮಭಾವಾಚ್ಚ ತತ್ಕವಿಷ್ಣುರೂಪಾಣ್ಯೇವ ತತ್ಸಂಜ್ಞಾನೀತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ |
 ಅರ್ಕೇನಿಲೀನತ್ವೇನಾದೃಶ್ಯತ್ವೇನ ಸ್ಥಿತಾ ಭಗವತ್ಪ್ರಾ ದುರ್ಭಾವಾ ಅರ್ಕಲಿನಃ | ತ ಏವ
 ಶರೀರೇ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ರಂ ಬೃಹತೀಃ ಸಮ್ಪಾದಯಂತಿ |
 ವಾಕ್ಪ್ರೇರಕತ್ವಾದ್ವಿಷ್ಣುನಾಮಾರ್ಥವತ್ತ್ವಾದೇವ ಚ ಬೃಹತೀಸಹಸ್ರಸ್ಯ
 ತದ್ದೇವತಾಶ್ಚೈತಾನ್ಯೇವಾಶೀತ್ಯುತ್ತರಸಹಸ್ರರೂಪಾಣಿ ಏತಾನ್ಯೇವಾಹಃ ಪ್ರವರ್ತಕಾನಿ
 ಚ | ಅಹಃಶಬ್ದೇನ ಯಜ್ಞೋ ದಿವಸಶ್ಚೋಭಾವಪೃಥಿವ್ಯೇತೌ |

ಯಜ್ಞಾನಾಂ ದಿವಸಾನಾಂ ಚ ಸಾಶೀತಿಕಸಹಸ್ರಕೈಃ |
 ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರವರ್ತಕೋ ರೂಪೈರ್ಬೃಹತ್ಯುಕ್ಥಸ್ಯ ಚಾಙ್ಗಸಾ ||
 ಬೃಹತ್ಯುಕ್ಥೇನ ವಾಚ್ಯಾನಿ ರೂಪಾಣ್ಯೇತಾನ್ಯಧೀಶಿತುಃ || ಇತಿ ಚ || 2 ||

ಚತ್ವಾರಃ ಪುರುಷಾ ಇತಿ ಬಾಧ್ಯಃ ಶರೀರಪುರಷಶ್ಚನಃ ಪುರುಷೋ ವೇದಪುರುಷೋ
 ಮಹಾಪುರುಷ ಇತಿ ಶರೀರಪುರುಷ ಇತಿ ಯಮವೋಚಾಮ ಸ ಯ ಏವಾಯಂ ದೈಹಿಕ
 ಆತ್ಮಾ ತಸ್ಯ ಯೋಽಯಮಶರೀರಃ ಪ್ರಜ್ಞಾತ್ಮಾ ಸ ರಸಶ್ಚನಃ ಪುರುಷ ಇತಿ
 ಯಮವೋಚಾಮಾಕ್ಷರಸಮಾಮ್ನಾಯ ಏವ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯಾಕಾರೋ
 ರಸೋವೇದಪುರುಷ ಇತಿ ಯಮವೋಚಾಮಯೇನ ವೇದಾನ್ವೇದ ಋಗ್ವೇದಂ
 ಯಜುರ್ವೇದಂ ಸಾಮವೇದಂ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾ ರಸಸ್ತಸ್ಮಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ
 ಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠಂ ಕುರ್ವೀತ ಯೋ ಯಜ್ಞಸ್ಯೋಲ್ಪಣಂ ಪಶ್ಯೇನ್ಮಹಾಪುರುಷ ಇತಿ

ಯಮವೋಚಾಮ ಸಂವತ್ಸರ ಏವ ಪ್ರಧ್ವಂಸಯನ್ನನ್ಯಾನಿ ಭೂತಾನ್ಯೈಕ್ಯಾ
ಭಾವಯನ್ನನ್ಯಾನಿ ತಸ್ಯೈತಸ್ಯಾಸಾವಾದಿತ್ಯೋ ರಸಃ ಸ ಯಶ್ಚಾಯಮಶರೀರಃ
ಪ್ರಜ್ಞಾತ್ಮಾ ಯಶ್ಚಾಸಾವಾದಿತ್ಯ ಏಕಮೇತದಿತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ಸಾತ್ಪುರುಷಂ ಪುರುಷಂ
ಪ್ರತ್ಯಾದಿತ್ಯೋ ಭವತಿ | ತದಪ್ಯೇತ್ಯಷಿಣೋಕ್ತಂ -

ಚಿತ್ರಂ ದೇವಾನಾಮುದಗಾದನೀಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಿತ್ರಸ್ಯ ವರುಣಸ್ಯಾಗ್ನೇಃ |
ಆ ಪ್ರಾ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಂ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಜಗತ್ತಸ್ತುಷಶ್ಚ ||

ಇತ್ಯೇತಾಮನುವಿಧಂ ಸಂಹಿತಾಂ ಸನ್ನೀಯಮಾನಾಂ ಮನ್ಯ ಇತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಬಾಧ್ಯ
ಏತಂ ಹ್ಯೇವ ಬಹ್ವಚಾ ಮಹತ್ಯುಕ್ತೇ ಮೀಮಾಂಸಂತ ಏತಮಗ್ನಾವಧ್ಯಯವ ಏತಂ
ಮಹಾವ್ರತೇ ಛನ್ನೋಗಾ ಏತಮಸ್ಯಾಮೇತಂ ದಿವ್ಯೇತಂ ವಾಯವೇತಮಾಕಾಶ
ಏತಮಪ್ಸ್ವೇತಮೋಷಧೀಷ್ಟೇತಂ ವನಸ್ಪತಿಷ್ಟೇತಂ ಚನ್ದ್ರಮಸ್ಯೇತಂ ನಕ್ಷತ್ರೇಷ್ಟೇತಂ
ಸರ್ವೇಷು ಭೂತೇಷ್ಟೇತಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಸ ಏಷ
ಸಂವತ್ಸರಸಂಮಾನಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಃ ಶ್ರೋತ್ರಮಯಶ್ಚನ್ನೋಮಯೋ ಮನೋಮಯೋ
ವಾಙ್ಮಯ ಆತ್ಮಾ ಸ ಯ ಏವಮೇತಂ ಸಂವತ್ಸರಸಂಮಾನಂ ಚಕ್ಷುರ್ಮಯಂ
ಶ್ರೋತ್ರಮಯಂ ಛನ್ನೋಮಯಂ ಮನೋಮಯಂ ವಾಙ್ಮಯಮಾತ್ಮಾನಂ ಪರಸ್ಮೈ
ಶಂಸತಿ || 3 ||

ಸಂಸಾರಬಾಧಿತೈಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೋ ಬಾಧ್ಯೋ ವಾಯುರುದಾಹೃತಃ |
ಸ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದೋ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಸ ಉವಾಚ ಹ ||
ಸರ್ವದೇಹಾಭಿಮಾನೀ ತು ಶರೀರಪುರುಷಃ ಶಿವಃ |
ಸರ್ವವರ್ಣಾಭಿಮಾನೀ ಚ ಶೇಷೋಽಸೌ ಚ್ಛಾನ್ದಸಃ ಪುಮಾನ್ ||
ಸರ್ವವೇದಾಭಿಮಾನೈವ ಗರುಡೋ ವೇದಪುರುಷಃ |
ಸಂವತ್ಸರಾಭಿಮಾನೀ ತು ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಹಿ ಮಹಾಪುಮಾನ್ ||
ಸಾರಃ ಶಿವಸ್ಯಾನಿರುದ್ಧನಾಮಾ ದೇಹಸಿತೋ ಹರಿಃ |
ಆ ಇತ್ಯಾಕ್ರಿಯತೇ ಯಸ್ಮಾದ್ವಾಸುದೇವೋ ಹ್ಯಕಾರಕಃ ||
ಶೇಷಸ್ಯ ಸಾರಃ ಸ ವಿಭುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಹ್ಮೋ ಜ್ಞಾನಬೃಂಹಣಾತ್ |
ಸಂಕರ್ಷಣಾಖ್ಯಸ್ತು ಹರಿಃ ಸಾರಃ ಸ ಗರುಡಸ್ಯ ಚ ||
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಿರ್ದಂಸ್ಥಿತಶ್ಚಾಸೌ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠಮೇವ ಹಿ |
ಕುರ್ಯಾದ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಿಜಂ ತಸ್ಮಿನ್ಶಿವೇಣ ಸಿತೋ ಹರಿಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸಾರಭೂತಸ್ತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ಸ ಏವಾದಿಯತ್ಯಸಂಸ್ಥಶ್ಚ ಸ ಹ್ಯಾದಿರ್ಜಗತೋ ವಿಭುಃ ||
ತತಶ್ಚ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಜೀವಾನಾಂ ವಿನಿಯಾಮಕಃ |
ಸ ಏವಾದಿತ್ಯದೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಯಃ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾಭಿಧೋ ಹರಿಃ ||
ಸ ಏವ ಸರ್ವದೇಹೇಷು ಚಾನಿರುದ್ಧತನುಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಸಂಕುಷ್ಠೋ ವಾಸುದೇವ ಇತ್ಯೇಕಃ ಸ ಚತುರ್ವಿಧಃ ||
ಪ್ರತಿಪೂರುಷಮೇತಸ್ಮಾತ್ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಿಯಾಮಕಃ |
ಆದಿತ್ಯಾದಿಷು ಚ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ದ್ಯೋತಕೋಽಸೌ ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ||
ಸ ಚೇತನತಮತ್ವಾದ್ಧಿ ಚಿತ್ರಮಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
ಮುಖ್ಯತ್ವಾತ್ ಸರ್ವದೇವಾನಾಮನಾದೀಶಿತ್ಯತ್ವತಃ ||
ಕರ್ತೃತ್ವಾದಪ್ಯನೀಕಂ ಸ ಉದ್ಯೇತ್ ಸೂರ್ಯಸ್ಥಿತೋ ಹರಿಃ |
ಜ್ಞಾನದತ್ವಾಚ್ಚ ದೇವಾನಾಂ ಚಕ್ಷುರೇನೇನ ದರ್ಶನಾತ್ ||
ಆಪೂರಯನ್ ಸರ್ವಲೋಕಾನ್ ಪ್ರಕಾಶೇನ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಆದಾನಾತ್ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಮತ್ವತ್ವಾತ್ ಪ್ರಲಯೇಽಪಿ ಚ ||
ಆತ್ಮೈತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ಜಗತಃ ಸ್ಥಾವರಸ್ಯ ಚ |
ಏವಂ ಚತುರ್ವಿಧೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಂಹಿತಾದೇವತಾ ಯದಾ ||
ಜ್ಞಾಯತೇ ಪೂರ್ವವರ್ಣಸ್ಯ ರೂಪಂ ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಮ್ |
ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾಃ ಸಮಸ್ತಾಶ್ಚ ಚರಮಾರ್ಣಸ್ಯ ದೇವತಾಃ ||
ತದಾ ತು ಸಂಹಿತಾಂ ಸಮ್ಯಜ್ಞನ್ಯೇಽಹಂ ಸನ್ನಿತಾಮಿತಿ |
ಆಹ ವಾಯುರಿಮಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಬೃಹತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ದೇವತಾಮ್ ||
ಮಹಾವ್ರತಾಖ್ಯಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಕಾನಾಂ ಚ ದೇವತಾಮ್ |
ಏತಮೇವಾಖಿಲಜಗದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಪೂರ್ಣಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ ||
ಸಂವಸದ್ರತಿದಾತ್ಯತ್ವಾದ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂವತ್ಸರಾಭಿಧಃ |
ನಿಯಾಮಕಃ ಸ ಜೀವಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಭುರೀಶ್ವರಃ ||
ಅನಂತಮೂರ್ತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಽಸಾವನಂತಜಗತಾಸ್ಥಿತಃ |
ನಿಯಾಮಕಸ್ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಾವದ್ರೂಪೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಃ ||
ತತ್ಸಂವತ್ಸರಸಂಮಾನಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ || 3 ||

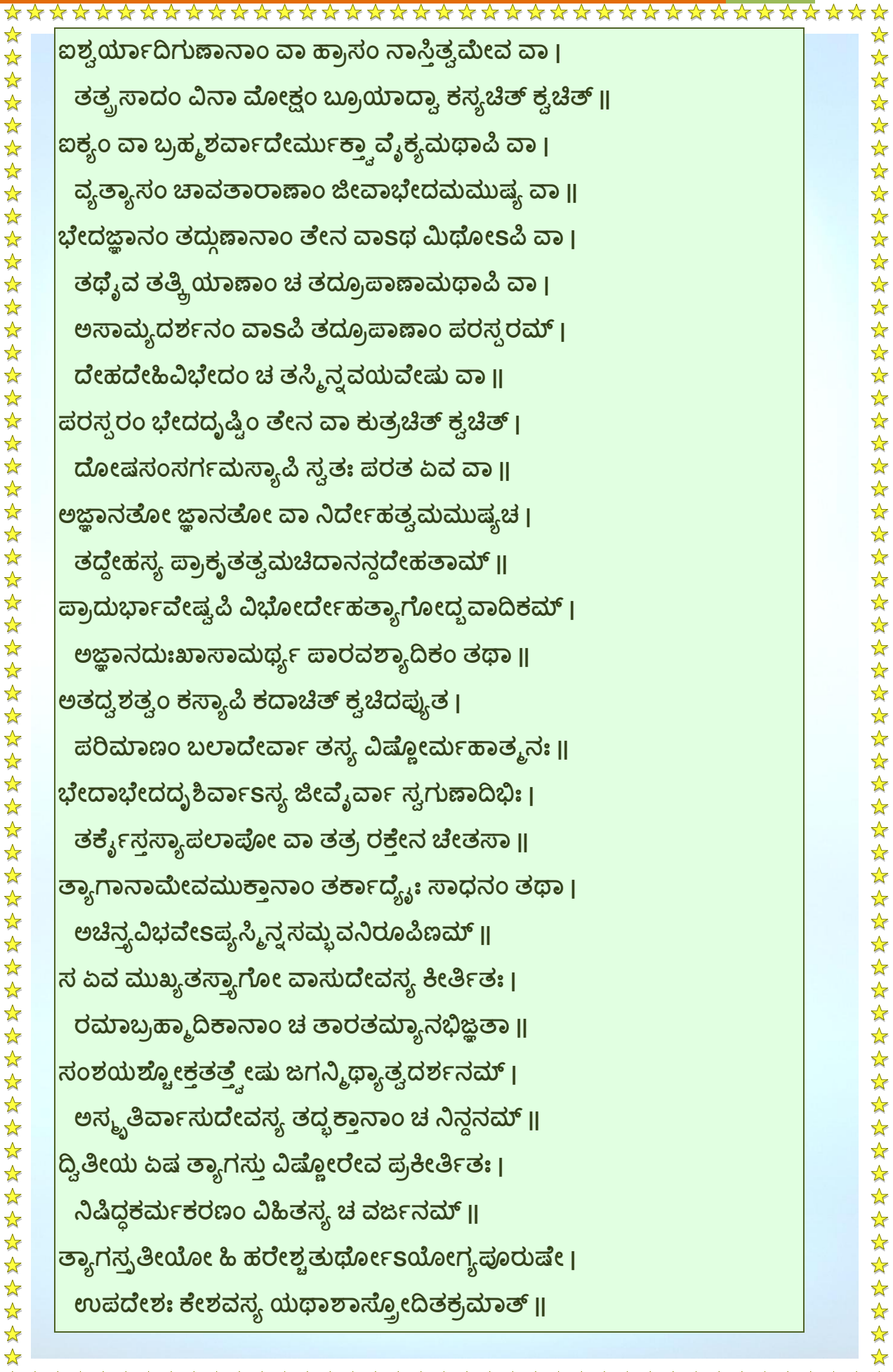
ದುಗ್ಧದೋಹಾ ಅಸ್ಯ ವೇದಾ ಭವಂತಿ ನ ತಸ್ಯಾನೂಕ್ತೇ ಭಾಗೋಽಸ್ಮಿ |
ನ ವೇದ ಸ್ಯುಕೃತಸ್ಯ ಪನ್ನಾನಮಿತಿ ತದಪ್ಯೇತದೃಷಿಣೋಕ್ತಮ್ -

‘ಯಸ್ತಿತ್ಯಾಜ ಸಚಿವಿದಂ ಸಖಾಯಂ ನ ತಸ್ಯ ವಾಚ್ಯವಿ ಭಾಗೋ ಅಸ್ತಿ |
ಯದೀಂ ಶ್ರುಣೋತ್ಯಲಕಂ ಶ್ರುಣೋತಿ ನ ಹಿ ಪ್ರವೇದ ಸ್ಯುಕೃತಸ್ಯ ಪನ್ನಾಮ್’

ಇತಿ ನ ತಸ್ಯಾನೂಕ್ತೇ ಭಾಗೋಽಸ್ಮಿ ನ ವೇದ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಪನ್ನಾನಮಿತ್ಯೇತತ್ತದುಕ್ತಂ
ಭವತಿ ತಸ್ಮಾದೇವಂ ವಿದ್ವಾನ್ನ ಪರಸ್ಮಾ ಅಗ್ನಿಂ ಚಿನುಯಾನ್ನಪರಸ್ಮೈ ಮಹಾವ್ರತೇನ
ಸ್ತುವೀತ ನ ಪರಸ್ಮಾ ಏತದಹಃ ಶಂಸೇತ್ಕಾಮಂ ಪಿತ್ರೇ ವಾಽಽಚಾರ್ಯಾಯ ವಾ
ಶಂಸೇದಾತ್ಮನ ಏವಾಸ್ಯ ತತ್ಕೃತಂ ಭವತಿ ನ ಯಶ್ಚಾಯಮಶರೀರಃ ಪ್ರಜ್ಞಾತ್ಮಾ
ಯಶ್ಚಾನಾವಾದಿತ್ಯ ಏಕಮೇತದಿತ್ಯವೋಚಾಮ ತೌ ಯತ್ರ ವಿಹೀಯತೇ ಚನ್ನಮಾ
ಇವಾದಿತ್ಯೋ ದೃಶ್ಯತೇ ನ ರಶ್ಮಯಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಂತಿ ಲೋಹಿನೀ ದ್ಯೌರ್ಭವತಿ ಯಥಾ
ಮಇಷ್ಟಾಃ ವ್ಯಸ್ತಃ ಪಾಯುಃ ಕಾಕಕುಲಾಯಗ್ನಿಕಮಸ್ಯ ಶಿರೋವಾಯತೀ
ಸಮ್ಪರೇತೋಽಸ್ಯಾತ್ಮಾ ನ ಚಿರಮಿವ ಜೀವಿಷ್ಯತೀತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ಸ ಯತ್ಕರಣೀಯಂ
ಮನ್ಯೇತ ತತ್ಕುರ್ವೀತ ಯದಂತಿ ಯಚ್ಚದೂರಕ ಇತಿ ಸಪ್ತಜಪೇದಾದಿತ್ರ ತ್ಸ್ಯ ರೇತಸ
ಇತ್ಯೇಕಾ ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪವಮಾನೇತಿ ಷಳುದ್ವಯಂತಮಸಸ್ಪರೀತ್ಯೇಕಾಽಥಾಪಿ
ಯತ್ರ ಚಿದ್ರ ಇವಾದಿತ್ಯೋ ದೃಶ್ಯತೇ ರಥನಾಭಿರಿವಾಭಿಖ್ಯಾಯೇತ ಚಿದ್ರಾಂ ವಾ
ಚ್ಛಾಯಾಂ ಪಶ್ಯೇತ್ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಧಾಪ್ಯಾದರ್ಶೇ ವೋದಕೇ ವಾ
ಜಿಹ್ಮಶಿರಸಂ ವಾಽಶಿರಸಂ ವಾಽಽತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯೇದ್ವಿಪರ್ಯಸೇ ವಾ ಕನ್ಯಾಕೇ
ಜಿಹ್ಮೇನ ವಾ ದೃಶ್ಯೇಯಾತಾಂ ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಧಾಪ್ಯಪಿಧಾಯಾಕ್ಷಿಣೀ
ಉಪೇಕ್ಷೇತ ತದೃಥಾ ವಟರಕಾಣಿ ಸಮ್ಪತನೀವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತಾನಿ ಯದಾ ನ
ಪಶ್ಯೇತ್ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಧಾಪ್ಯಪಿಧಾಯ ಕರ್ಣಾವುಪಶ್ರುಣುಯಾತ್ಸ
ಏಷೋಽಗ್ನೇರಿವ ಪ್ರಜ್ವಲತೋ ರಥಸ್ಯೇವೋಪಬ್ಧಿಸ್ತಂ ಯದಾ ನ
ಶ್ರುಣುಯಾತ್ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಧಾಪಿ ಯತ್ರ ನೀಲ ಇವಾಗ್ನಿದೃಶ್ಯತೇ ಯಥಾ
ಮಯೂರಗ್ರೀವಾ ಮೇಘೇ ವಾ ವಿದ್ಯುತಂ ಪಶ್ಯೇನ್ಮೇಘೇ ವಾ ವಿದ್ಯುತಂ ನ
ಪಶ್ಯೇನ್ಮಹಾಮೇಘೇ ವಾ ಮರಿಚೀರಿವ ಪಶ್ಯೇತ ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಧಾಪಿ
ಯತ್ರ ಭೂಮಿಂ ಜ್ವಲಂತೀಮಿವ ಪಶ್ಯೇತ ತದಪ್ಯೇವಮೇವ ವಿದ್ಯಾದಿತಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶನಾನಿ | ಅಥ ಸ್ವಪ್ನಾಃ ಪುರುಶಂ ಕೃಷ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣದಂತಂ ಪಶ್ಯತಿ ನ ಏನಂ ಹಂತಿ
ವರಾಹ ಏನಂ ಹಂತಿ ಮರ್ಕಟ ಏನಮಾಸ್ಕನ್ನಯತ್ಯಾಶು ವಾಯುರೇನಂ ಪ್ರವಹತಿ
ಸುವರ್ಣಂ ಖಾದಿತ್ವಾಽಪಗಿರತಿ ಮಧ್ವಶ್ಚಾತಿ ಬಿಸಾನಿ ಭಕ್ಷಯತ್ಯೇಕಪುಣ್ಣರೀಕಂ

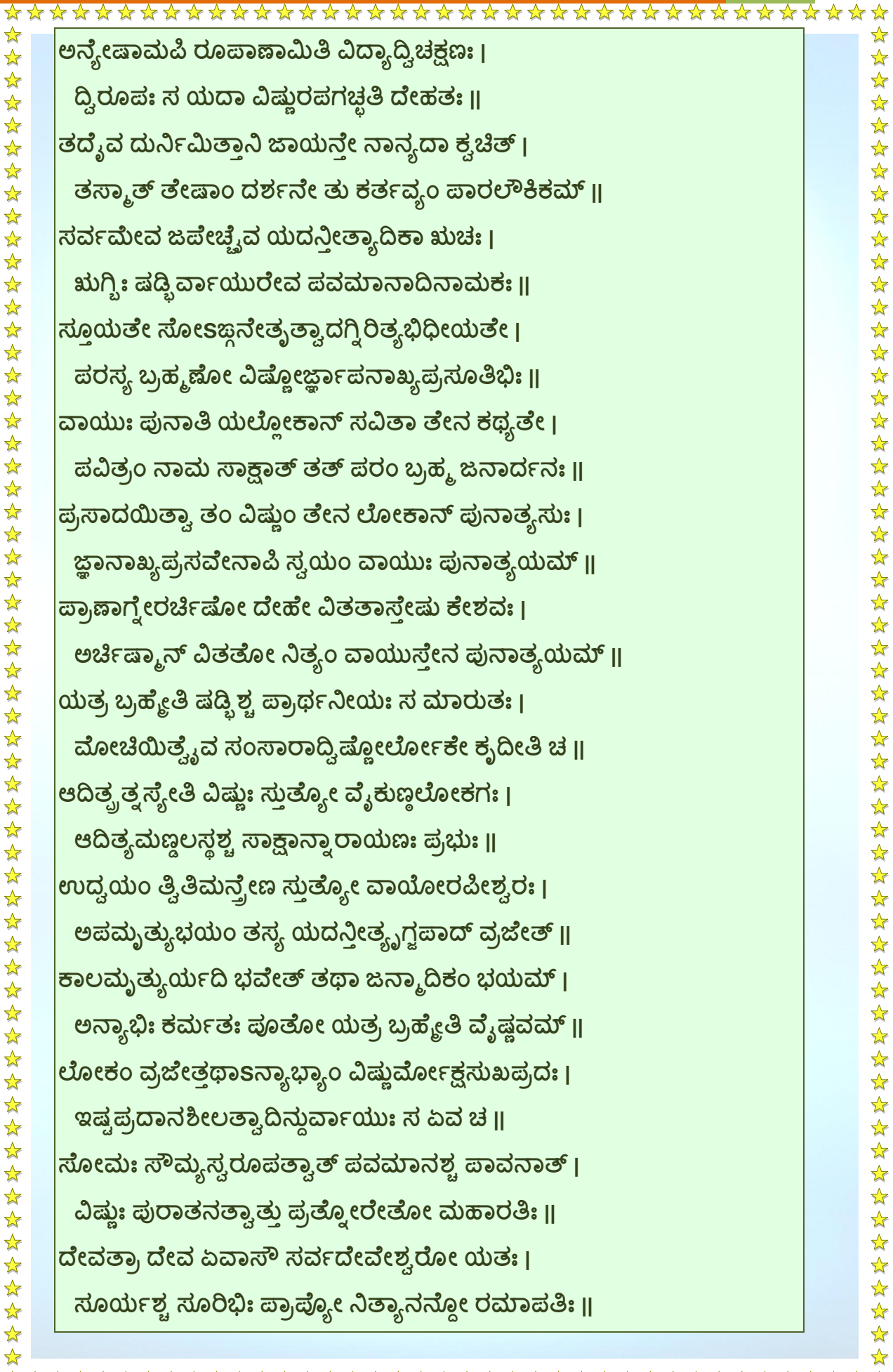
ಧಾರಯತಿ ಖರೈರ್ವರಾಹೈರ್ಯುಕ್ತೈರ್ಯಾತಿ ಕೃಷ್ಣಂ ಧೇನುಂ ಕೃಷ್ಣವತ್ಸಾಂ
ನರದಮಾಲೀ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖೋ ವ್ರಾಜಯತಿ ಸ ಯದ್ಯೇತೇಷಾಂ
ಕಿಂಚಿತ್ಪಶ್ಯೇದಪೋಷ್ಯ ಪಾಯಸಂ ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕಂ ಶ್ರಪಯಿತ್ವಾ ರಾತ್ರಿಸೂಕ್ತೇನ
ಪ್ರತ್ಯುಚಂ ಹುತ್ವಾನ್ಯೇನಾನ್ನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಚರುಂ ಸ್ವಯಂ
ಪ್ರಾಶ್ನೀಯಾತ್ಸ ಯೋಽತೋಽಶ್ರುತೋಽಗತೋಽಮತೋಽನತೋಽದೃಷ್ಟೋಽ-
ವಿಜ್ಞಾತೋಽನಾದಿಷ್ಟಃ ಶ್ರೋತಾ ಮನ್ತಾ ದ್ರಷ್ಟಾಽಽದೇಷ್ಟಾಽಽಘೋಷ್ವವಿಜ್ಞಾತಾ
ಪ್ರಜ್ಞಾತಾ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಾನಾಮನ್ತರಪುರುಷಃ ಸಮ ಆತ್ಮೈತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ || 4 ||

ಭಾ - ಯ ಏನಂ ವಕ್ತ್ಯ ಯೋಗ್ಯೇಭ್ಯೋ ಯೋಽಥ ಚೈನಂ ಮಹಾವ್ರತೇ |
ಕರ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯತೋಽನ್ಯಸ್ಯ ಶಂಸೇತ ಪಿತೃತೋಽಥವಾ ||
ಮಹಾವ್ರತೇನ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಸ್ತುವೀತ್ಯೈನಮಥಾಪಿ ವಾ |
ಮಹಾವ್ರತೇ ಚಿತಿಂ ವಾಽಪಿ ಕುರ್ಯಾನ್ನಾಸ್ಯ ಫಲಂ ಶ್ರುತೇಃ ||
ಸುಕೃತಸ್ಯ ಫಲಂ ಚೈವ ನಾಸೌ ಸಮ್ಯಗವಾಪ್ಸ್ಯತಿ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನೋಽಪ್ಯೇತದಾನಂದಹ್ರಾಸಕೃದ್ಭವೇತ್ ||
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನೋ ಮೋಕ್ಷೋ ನ ಕಥಂಧಿ ಹೀಯತೇ |
ಆಚಾರ್ಯಮೇವ ತಂ ವಿದ್ಯಾದ್ಗುಣೈರ್ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೋಽಧಿಕಃ ||
ಗುಣಾಧಿಕಸ್ಯ ತೇನೈವ ಶಂಸನಾದಿ ನ ದುಷ್ಯತಿ |
ಅಯೋಗ್ಯಸ್ಯೋಪದೇಶೇ ತು ಕೃತೇ ಹೌತ್ರಾದಿಕೇಽಪಿ ವಾ ||
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥಮೇತತ್ತು ಶಂಸೀತ ಶತವಾರಕಮ್ |
ಅನ್ಯಥಾ ಮಾನುಷೇಷ್ಟೇವ ಜಾಯತೇ ನ ದಿವಂ ವ್ರಜೇತ್ ||
ಯೋಗ್ಯಾ ಅಸ್ಯಾಸ್ತು ವಿದ್ಯಾಯಾ ದೇವಾ ಋಷಯ ಏವ ಚ |
ಏಕದೇಶಜ್ಞಾನಯೋಗ್ಯಾ ಮಾನುಷಾ ಉತ್ತಮಾ ಯದಿ ||
ಕರ್ಮಸಂಘಯವೇತ್ತಾರಂ ತ್ಯಜೇನ್ನಾರಾಯಣಮ್ ಹಿ ಯಃ |
ಪ್ರೀತ್ಯೈಕದೇಶಸಂಸ್ಥತ್ವಾತ್ ಸಖಾಯಮಿತಿ ಚೋದಿತಮ್ ||
ನ ವಿದ್ಯಾಯಾಃ ಫಲಂ ತಸ್ಯ ಶ್ರುತಂ ಚ ನರಕಾವಹಮ್ |
ನೈವ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಸುಕೃತಂ ಸನ್ಯಾಗಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ||
ಮುಖ್ಯತ್ಯಾಗೋ ಹರೇರೇಷ ಯನ್ನಾಸ್ತೀತಿ ವದೇದಮುಮ್ |
ತತ್ಸಮಂ ವಾಽಧಿಕಂ ವಾಽಪಿ ಬ್ರೂಯಾದೈಕೈಕಮಥಾಪಿ ವಾ ||

ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗುಣಾನಾಂ ವಾ ಹ್ರಾಸಂ ನಾಸ್ತಿತ್ವಮೇವ ವಾ |
 ತತ್ರ ಸಾದಂ ವಿನಾ ಮೋಕ್ಷಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ವಾ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ಐಕ್ಯಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಶರ್ವಾದೇರ್ಮುಕ್ತಾವೈಕ್ಯಮಥಾಪಿ ವಾ |
 ವ್ಯತ್ಯಾಸಂ ಚಾವತಾರಾಣಾಂ ಜೀವಾಭೇದಮಮುಷ್ಯ ವಾ ||
 ಭೇದಜ್ಞಾನಂ ತದ್ಗುಣಾನಾಂ ತೇನ ವಾಸಥ ಮಿಥೋಽಪಿ ವಾ |
 ತಥೈವ ತತ್ತ್ವಿಯಾಣಾಂ ಚ ತದ್ರೂಪಾಣಾಮಥಾಪಿ ವಾ |
 ಅಸಾಮ್ಯದರ್ಶನಂ ವಾಸಪಿ ತದ್ರೂಪಾಣಾಂ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
 ದೇಹದೇಹಿವಿಭೇದಂ ಚ ತಸ್ಮಿನ್ನವಯವೇಷು ವಾ ||
 ಪರಸ್ಪರಂ ಭೇದದೃಷ್ಟಿಂ ತೇನ ವಾ ಕುತ್ರಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ದೋಷಸಂಸರ್ಗಮಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವತಃ ಪರತ ಏವ ವಾ ||
 ಅಜ್ಞಾನತೋ ಜ್ಞಾನತೋ ವಾ ನಿರ್ದೇಹತ್ವಮಮುಷ್ಯಚ |
 ತದ್ದೇಹಸ್ಯ ಪ್ರಾಕೃತತ್ವಮಚಿದಾನಂದೇಹತಾಮ್ ||
 ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೇಷ್ಟಪಿ ವಿಭೋದೇಹತ್ಯಾಗೋದ್ಭವಾದಿಕಮ್ |
 ಅಜ್ಞಾನದುಃಖಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಾರವಶ್ಯಾದಿಕಂ ತಥಾ ||
 ಅತದ್ವಶತ್ತ್ವಂ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಕದಾಚಿತ್ ಕ್ವಚಿದಪ್ಯುತ |
 ಪರಿಮಾಣಂ ಬಲಾದೇರ್ವಾ ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ ||
 ಭೇದಾಭೇದದೃಶಿರ್ವಾಽಸ್ಯ ಜೀವೈರ್ವಾ ಸ್ವಗುಣಾದಿಭಿಃ |
 ತರ್ಕೈಸ್ತಸ್ಯಾಪಲಾಪೋ ವಾ ತತ್ರ ರಕ್ತೇನ ಚೇತಸಾ ||
 ತ್ಯಾಗಾನಾಮೇವಮುಕ್ತಾನಾಂ ತರ್ಕಾದ್ಯೈಃ ಸಾಧನಂ ತಥಾ |
 ಅಚಿನ್ಯವಿಭವೇಽಪ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಸಮ್ಭವನಿರೂಪಿಣಮ್ ||
 ಸ ಏವ ಮುಖ್ಯತಸ್ತ್ಯಾಗೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿತಃ |
 ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕಾನಾಂ ಚ ತಾರತಮ್ಯಾನಭಿಜ್ಞತಾ ||
 ಸಂಶಯಶ್ಚೋಕ್ತತತ್ತ್ವೇಷು ಜಗನ್ನಿರ್ಧ್ಯಾತ್ವದರ್ಶನಮ್ |
 ಅಸ್ಮೃತಿರ್ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ತದ್ಭಕ್ತಾನಾಂ ಚ ನಿಂದನಮ್ ||
 ದ್ವಿತೀಯ ಏಷ ತ್ಯಾಗಸ್ತು ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ನಿಷಿದ್ಧಕರ್ಮಕರಣಂ ವಿಹಿತಸ್ಯ ಚ ವರ್ಜನಮ್ ||
 ತ್ಯಾಗಸ್ತತೀಯೋ ಹಿ ಹರೇಶ್ಚತುರ್ಥೋಽಯೋಗ್ಯಪೂರುಷೇ |
 ಉಪದೇಶಃ ಕೇಶವಸ್ಯ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೋದಿತಕ್ರಮಾತ್ ||

ಆಚಾರ್ಯಪಿತೋರನ್ಯತ್ರ ತಥೈವ ಚ ಮಹಾವ್ರತೇ |
ಹೌತೋದ್ಗಾತ್ರಾಧ್ಯಯವಾಣಿ ತ್ಯಾಗ ಏವಂ ಚತುರ್ವಿಧಃ ||
ತ್ಯಾಗದ್ವಯಾತ್ತು ಪ್ರಥಮಾತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇಽನ್ಯಂ ತಮಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ತೃತೀಯಾನ್ನಿರಯಪ್ರಾಪ್ತಿಶ್ಚತುರ್ಥಾನ್ನ ದಿವಂ ವ್ರಜೇತ್ ||
ಉಪದಿಷ್ಟೇಽಪಿ ಯಸ್ತತ್ತ್ವೇ ಸಂಶಯಂ ಕುರುತೇ ಪುಮಾನ್ |
ಸೋಽನ್ಯಂತಮೋ ವ್ರಜೇದನ್ಯೋ ನಿರಯಾಯೈವ ಗಚ್ಛತಿ ||
ಸ ಏವ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರೇತೈರ್ದೋಷೈರ್ವಿನಾ ಯದಿ |
ಜ್ಞಾಯತೇ ಮುಕ್ತಿಗಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ ||
ಯದಿ ಜ್ಞಾನಂ ನಾತಿಪಕ್ವಂ ಸರಾಗಂ ಚ ಮನೋ ಭವೇತ್ |
ತದಾ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಲೋಕಾಪ್ತಿಃ ಸಂಶಯಶ್ಚೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ||
ಆವೃತ್ತಿರೇವ ಸಂಸಾರೇ ಯಾವನ್ನಿಃಸಂಶಯೋ ಭವೇತ್ |
ಪುನರಾವೃತ್ತಿಹೀನಂ ತು ತಮೋಽನ್ಯಂ ಮುಕ್ತಿರೇವ ಚ ||
ಪೂರ್ವಂ ತು ನಿಃಸುಖಂ ತತ್ರ ನಿರ್ದುಃಖಂ ಚಾಪರಂ ಮತಮ್ |
ನಿಶ್ಯೇಷಗುಣಹೀನಂ ಚ ಪೂರ್ವಂ ನಿರ್ದೋಷಕಂ ಪರಮ್ ||
ವಿಮಿಶ್ರಗತಯಸ್ತ್ವನ್ಯಾಃ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಸಂಯುತಾಃ |
ಅಸೂರಾ ದೇವತಾ ಮರ್ತ್ಯಾ ಯೋಗ್ಯಾ ಏತೇಷು ಚ ಕ್ರಮಾತ್ ||
ನ ಚ ತೇಷಾಂ ಸಂಕರೋಽಸ್ತಿ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಾ ಹಿ ತದ್ಗತಿಃ |
ಮಾನುಷೇಷೂತ್ತಮಾ ಮುಕ್ತಿಮಧಮಾ ನಿರಯಂ ತಥಾ ||
ಆಪ್ನುವಂತಿ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಮಧ್ಯಮಾಃ ಸೃತಿಭಾಗಿನಃ |
ನಿಯಮೋಽಯಂ ನಾನ್ಯಥಾ ಸ್ಯಾದಚ್ಛಿದ್ರತ್ವಂ ಯದಾ ಭವೇತ್ ||
ದೋಷೇಽಥವಾ ಗುಣೇ ವಾಽಪಿ ತದಾ ದೈತ್ಯಾಃ ಸುರಾ ಅಪಿ |
ಸ್ವಾಂ ಸ್ವಾಂ ಗತಿಂ ಸಮಾಯಾಂತಿ ತಾವತ್ ಸಂಸಾರಭಾಗಿನಃ ||
ಅಚ್ಛಿದ್ರತ್ವಂ ನೈವ ಸರ್ವೈಃ ಕದಾಚಿತ್ ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಯತಃ |
ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಾದೀನಾಂ ನೋಚ್ಛೇದಸ್ತೇನ ಕುತ್ರಚಿತ್ ||
ತಸ್ಮಾದ್ಗೋಷಾನ್ ಪ್ರಹಾಯೈವ ವಿಷ್ಣುಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮೋತ್ತಮಮ್ |
ಜಾನೀಯಾತ್ ತೇನ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದಪರೋಕ್ಷದೃಶೇರನು ||
ಸೂರ್ಯಮಣ್ಡಲಗೋ ವಿಷ್ಣುರ್ದೇಹೇ ಚಕ್ಷುಷಿ ಸಂಸ್ಥಿತಃ |
ಅನಿರುದ್ಧಶ್ಚ ಹೃದಯೇ ನ ಚ ಭೇದೋಽನಯೋಃ ಕ್ವಚಿತ್ ||

ಅನ್ಯೇಷಾಮಪಿ ರೂಪಾಣಾಮಿತಿ ವಿದ್ಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ |
 ದ್ವಿರೂಪಃ ಸ ಯದಾ ವಿಷ್ಣುರಪಗಚ್ಛತಿ ದೇಹತಃ ||
 ತದೈವ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ ನಾನ್ಯದಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
 ತಸ್ಮಾತ್ ತೇಷಾಂ ದರ್ಶನೇ ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ಪಾರಲೌಕಿಕಮ್ ||
 ಸರ್ವಮೇವ ಜಪೇಚ್ಛೈವ ಯದನೀತ್ಯಾದಿಕಾ ಋಚಃ |
 ಋಗ್ವಿಃ ಷಡ್ವಿವಾಯುರೇವ ಪವಮಾನಾದಿನಾಮಕಃ ||
 ಸ್ತೂಯತೇ ಸೋಽಙ್ಗನೇತ್ಯತ್ಪಾದಗ್ನಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ |
 ಪರಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜ್ಞಾಪನಾಖ್ಯಪ್ರಸೂತಿಭಿಃ ||
 ವಾಯುಃ ಪುನಾತಿ ಯಲ್ಲೋಕಾನ್ ಸವಿತಾ ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ |
 ಪವಿತ್ರಂ ನಾಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತತ್ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಜನಾರ್ದನಃ ||
 ಪ್ರಸಾದಯಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ತೇನ ಲೋಕಾನ್ ಪುನಾತ್ಯಸುಃ |
 ಜ್ಞಾನಾಖ್ಯಪ್ರಸವೇನಾಪಿ ಸ್ವಯಂ ವಾಯುಃ ಪುನಾತ್ಯಯಮ್ ||
 ಪ್ರಾಣಾಗ್ನೇರರ್ಚಿಷೋ ದೇಹೇ ವಿತತಾಸ್ತೇಷು ಕೇಶವಃ |
 ಅರ್ಚಿಷ್ಮಾನ್ ವಿತತೋ ನಿತ್ಯಂ ವಾಯುಸ್ತೇನ ಪುನಾತ್ಯಯಮ್ ||
 ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮೈತಿ ಷಡ್ವಿಶ್ವ ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯಃ ಸ ಮಾರುತಃ |
 ಮೋಚಿಯಿತ್ಯೈವ ಸಂಸಾರಾದ್ವಿಷ್ಣೋರ್ಲೋಕೇ ಕೃದೀತಿ ಚ ||
 ಆದಿತ್ಯತ್ನಸ್ಯೇತಿ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ತುತ್ಯೋ ವೈಕುಣ್ಠಲೋಕಗಃ |
 ಆದಿತ್ಯಮಣ್ಣಲಸ್ಥಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ ||
 ಉದ್ವಯಂ ತ್ವಿತಿಮನ್ತ್ರೇಣ ಸ್ತುತ್ಯೋ ವಾಯೋರಪೀಶ್ವರಃ |
 ಅಪಮೃತ್ಯುಭಯಂ ತಸ್ಯ ಯದನೀತ್ಯಗ್ವಪಾದ್ ವ್ರಜೇತ್ ||
 ಕಾಲಮೃತ್ಯುರ್ಯದಿ ಭವೇತ್ ತಥಾ ಜನ್ಮಾದಿಕಂ ಭಯಮ್ |
 ಅನ್ಯಾಭಿಃ ಕರ್ಮತಃ ಪೂತೋ ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮೈತಿ ವೈಷ್ಣವಮ್ ||
 ಲೋಕಂ ವ್ರಜೇತ್ತಥಾಽನ್ಯಾಭ್ಯಾಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಮೋಕ್ಷಸುಖಪ್ರದಃ |
 ಇಷ್ಟಪ್ರದಾನಶೀಲತ್ವಾದಿನ್ದುವಾಯುಃ ಸ ಏವ ಚ ||
 ಸೋಮಃ ಸೌಮ್ಯಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಪವಮಾನಶ್ಚ ಪಾವನಾತ್ |
 ವಿಷ್ಣುಃ ಪುರಾತನತ್ವಾತ್ತು ಪ್ರತ್ನೋರೇತೋ ಮಹಾರತಿಃ ||
 ದೇವತ್ರಾ ದೇವ ಏವಾಸೌ ಸರ್ವದೇವೇಶ್ವರೋ ಯತಃ |
 ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಸೂರಿಭಿಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೋ ನಿತ್ಯಾನನ್ದೋ ರಮಾಪತಿಃ ||

ದೇಶತಃ ಕಾಲತಶ್ಚೈವ ಗುಣತಶ್ಚಾಪಿ ಪೂರ್ತಿತಃ |

ಅತ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಂತತೋ ಹ್ಯತ ಉಚ್ಯತೇ ||

ತ್ಯತೀಯವರ್ಣೋಽತಿಶಯೇ ಯತಸ್ತೇನಾತಿರೇವ ವಾ |

ಅತ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಶ್ರುತ್ಯಾದ್ಯಶಕ್ಯತಃ ||

ಪೂರ್ಣತ್ವಾದ್ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರಶ್ರುತತ್ವಾದಿನಾದಿತಃ |

ಅಂತಸ್ಥಃ ಸರ್ವಜೀವಾನಾಂ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಪರುಷಾಭಿಧಃ ||

ಸಮಃ ಸ ಸರ್ವರೂಪೇಷು ಸರ್ವಜೀವನಿಯಾಮಕಃ |

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ ಪರಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಮುಚ್ಯತೇ ತೇನ ಸಂಸ್ಪರ್ಶಃ || ಇತ್ಯಾದಿ ಚ |

ಶರೀರಪುರುಷಾದೀನಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವಾತ್ ತೈರುಪಾಸ್ಯತ್ವಾತ್ ತೇಷಾಂ

ನಿಯಾಮಕತ್ವೇನ ತೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯುತ್ತಮತ್ವೇನ ತೇಷು ಸ್ಥಿತತ್ವಾಚ್ಚ ತೇಷಾಂ ಸಾರ

ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ | ಯದೀಂ ಏವ ಅಲಕಮ್ ಅರಕಂ ಯತ್ಕಿಂಚ್ಚಿಣೋತಿ ತತ್

ಸರ್ವಮರತಿರೂಪಾನ್ಧತಮಃ ಪ್ರಾಪ್ತಿಕಾರಣಮೇವ ತಸ್ಯ ಭವತಿ | ತತ್ರ ಹಿ

ಸರ್ವರತ್ಯಭಾವೋ ರತಿವಿರುದ್ಧದುಃಖಂ ಚ ಪೂರ್ಣಮ್ | ಪರಸ್ಮೈ

ಶಂಸನಮಾತ್ರದರತಿರೇವೇತ್ಯತಃ ಪ್ರಸ್ತುತೇ ಚತುರ್ಥತ್ಯಾಗೇನ ತಸ್ಯ ವಾಚ್ಯಪಿ

ಭಾಗೋ ಅಸ್ತಿ | ನ ಹಿ ಪ್ರಮೇದ ಸಕೃತಸ್ಯ ಪನ್ನಾಮಿತಿ ದೋಷದ್ವಯಮೇವೇತ್ಯವ-

ಧಾರಯತಿ | ನ ತಸ್ಯಾನೂಕ್ತೇ ಭಾಗೋಽಸ್ತಿ ನ ವೇದ ಸುಕೃತಸ್ಯ ಪನ್ನಾನಮಿತ್ಯೇತತ್

ತದುಕ್ತಂ ಭವತೀತಿ | ಅತಕಂ ಶ್ರುಣೋತೀತಿ ತ್ಯಾಗದ್ವಯಸ್ಯ ಮುಖ್ಯತಸ್ತತೀಯಸ್ಯಾಪಿ

ನರಕಂ ಶ್ರುಣೋತೀತಿ ಕಿಂಚ್ಚಿದ್ಭವತಿ | ತೌ ಯದಾಽಸ್ಮಾಚ್ಛರೀರಾದ್ವಿಹೀಯೇತೇ

ತದೈವೈತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಪಶ್ಯತೀತಿ ನಿಯಮಃ | ನ ತು ತದಾ ಪಶ್ಯತ್ಯೇವೇತಿ |

ವಾಸೇನ ರಮಯತೀತಿ ವಾಸರಂ ವಿಷ್ಣುಜ್ಯೋತಿಃ |

ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವೇದವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಾಚಕ್ಷಾಣೋ ಮಖೈರ್ಯಜನ್ |

ಸೋಮೇನ ಚ ಸುತೇನೇಶಮಾಸ್ತೇ ಲೋಕೇ ಹರೇರ್ಹಿ ಸಃ || ಇತಿ ಸ್ಕಾನ್ದೇ

ಗ್ರಾವ್ಣಾ ಸೋಮವಿಷಯೇ ಸೇಮೇನೇಷ್ಟ್ವಾ ಮಹೀಯತೇ ತೇನೈವ

ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯಾನಂದಂ ಜನಯನ್ | ಸ್ವರಾನಂದರೂಪೋ ವಿಷ್ಣುಃ | ದಿವೋ ದೇವ್ಯಾ

ಅವರೋಧನಂ ತಸ್ಯಾಃ ಪರಿವಾರಭೂತಾಃ ಸರ್ವದೇವ್ಯಃ ದ್ಯೌರ್ನಾಮ ವಾಯುಪತ್ನೀ |

‘ಅಜನಯೋ ಮರುತೋ ವಕ್ಷಣಾಭ್ಯೋ ದಿವ ಆವಕ್ಷಣಾಭ್ಯಃ’ ಇತ್ಯಾದೇಃ |

ಯಹ್ವತೀಃ ಸ್ಯನ್ನಮಾನಾಃ |

ಸರ್ವೇಷ್ಟದಾ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ ಮಾಮಾದಾಯ ಪರಿಸ್ರವ |
 ಯತ್ರಾಸೌ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದಃ ಸದಾ || ಇತಿ ಚ
 ಇನ್ದುರಿಷ್ಟಪ್ರದತ್ವಾದ್ಯೋ ವಾಯುರಾದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ |
 ಇನ್ದನಾಮ್ನಃ ಕೇಶವಸ್ಯ ಸಮೀಪಂ ಮುಕ್ತಮಜ್ಞಸಾ || ಇತಿ ಚ
 ಲನನ್ಯಹೇತುಕಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿರೂಪಕಮ್ |
 ಸುಖಮಾನನ್ದ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಮೋದೋ ಭೋಗನಿಮಿತ್ತಕಃ |
 ಪ್ರಮೋದಸ್ತದ್ಧಿಶೇಷೋತ್ಥೋ ಮುನ್ನಾಮಾತ್ಯಲ್ಪಭೋಗತಃ ||

- ಇತ್ಯುಗ್ವೇದಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ |

ತಮಸಃ ಸಕಾಶಾತ್ ಉದ್ಗತಾ ವಯಮುತ್ತರಂ ಸರ್ವೋತ್ತಮಂ ವಿಷ್ಣ್ವಾ ಖ್ಯಂ ಜ್ಯೋತಿಃ
 ಪರಿಪಶ್ಯಂತಸ್ತಮೇವ ದೇವತ್ರಾ ದೇವಂ ದೇವವಿಷಯೇಽಪಿ ದೇವಮಗನ್ಮ | ತದೇವ
 ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೇನೋತ್ತರತ್ವೇನ ಚ ಪಶ್ಯಂತ ಇತಿ ದರ್ಶನೇ ಇತ್ಥಂ ಭಾವವಿಧಾನಾರ್ಥಂ
 ಪೂರ್ವಮ್ | ತಥೈವಾಸೌ ಭಗವಾನುತ್ತಮಜ್ಯೋತಿಃ | ನ ರಾಜಾದಿಷ್ಟಿವಾವಿದ್ಯಮಾನ-
 ಭಕ್ತಿಮಾತ್ರಮಿದಮಿತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಮಗನ್ಮ ಜ್ಯೋತಿರುತ್ತಮಮಿತಿ ಪುನರ್ವಚನಮ್ |

‘ಅರ್ಚಿಷೋಅಂಶಾ ವರ್ತುಲಾಸ್ತು ನಾಮ್ನಾ ವಟರಕಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ |’ ಇತಿ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ

‘ಬೃಹತ್ತಮಂ ಮಧು ಯದಿ ಸಹಾಪೂಪಂ ಪ್ರಭಕ್ಷಯೇತ್ |
 ಸ್ವಪ್ನೇ ತಸ್ಯಾಚಿರಾನ್ಮತ್ಯು ರಕ್ತಾಬ್ಜೇ ವಾ ಶಿರೋಧೃತೇ’ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣೇ
 ರಾತ್ರಾಸ್ತು ದೇವತಾ ದುರ್ಗಾ ದುಃಸ್ವಪ್ನೇ ಸಾ ಪ್ರಪೂಜಿತಾ |
 ಪಾಯಸೇನ ಹರೇನ್ಮತ್ಯುಂ ರಾತ್ರಿಸೂಕ್ತಾದಕಾಲಿಕಮ್ ||
 ಯದಿ ಕಾಲಿಕಮೃತ್ಯುಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪದಂ ಸಾ ಪರಮಂ ನಯೇತ್ |
 ಸಹೈವ ವಿಷ್ಣುನಾ ಭಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತದ್ವೇದಿನಂ ತಥಾ ||
 ರತಿದತ್ವಾತ್ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮುಖ್ಯತೋ ರಾತ್ರಿರುಚ್ಯತೇ |
 ತದಾಶ್ರಯತ್ವಾದ್ಧುರ್ಗಾಽಪಿ ರಾತ್ರಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ||
 ಸ್ತ್ರೀರೂಪಃ ಸ ಪರೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪಾಯಸೇಷೋ ಹಿ ಮೋಕ್ಷದಃ |
 ತಸ್ಮಾದುಭೌ ಸಹೈವೇಜ್ಯೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ದುಃಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನೇ ||
 ಬಹುಭಿರ್ನಯನೈರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಬಹುಧೇದಂ ದದರ್ಶ ಹ |
 ಆಯನ್ ಸರ್ವೇಷು ಲೋಕೇಷು ಧೃತಾಸ್ತೇನೈವ ಹಿ ಶ್ರಿಯಃ ||

ನೀಚಾನುಚ್ಚಾಂಶ್ಚ ಜೀವಾನ್ ಸ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನುರ್ವಪೂರಯತ್ |
ಜ್ಞಾನೇನ ಬಾಧತೇಽಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವಸಾರಂ ಸ್ವಂ ತಥಾಽಕರೋತ್ ||
ಉಷಆಖ್ಯಂ ಶುಕ್ಲವರ್ಣಂ ಪ್ರಮಾದಾರೂಪಮೇವ ತು |
ತಮಶ್ಚಾಪಾಕರೋತ್ಯೇವ ಸದಾ ಸೂರ್ಯಾದಿಷು ಸ್ಥಿತಃ ||
ಸ ನಃ ಸ್ವಾಮೀ ಯದುದರೇ ಯಾಮನಾದ್ಯಾಮನಾಮಕೇ |
ಅವಿಕ್ಷ್ಮಹಿ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ವೃಕ್ಷೇ ಯದ್ವತ್ ಪತತ್ರಿಣಃ ||
ಶೈನಾಖ್ಯಾಸ್ತು ಸುಖೀನತ್ವಾದಾಸಮನ್ತಾತ್ ಸುರೋತ್ತಮಾಃ |
ಪದ್ಮನೋ ಮಾನುಷಾಶ್ಚೈವ ಪಾದಮಾತ್ರಪ್ರಯಾಯಿನಃ ||
ಗ್ರಾಮಾಖ್ಯಾ ಬಹುಲತ್ವಾತ್ತು ದೈತ್ಯಾ ಏವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ಅರ್ಥಿನಸ್ತು ಕೃತಾರ್ಥತ್ವಾನ್ಮುಕ್ತಾ ಏವ ಶ್ರುತಾಃ ಶ್ರುತೌ ||
ಊರೀಕೃತಪ್ರಮಾಣತ್ವಾದೂರ್ಮ್ಯಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ವೃಕಾಸ್ತೇನೈವ ನಿಯೋಪ್ಯಾ ವೃಕಾಃ ಕ್ರೂರತ್ವತೋಽಸುರಾಃ ||
ತತ್ಸ್ವ ಭಾವಾಶ್ಚ ವೃಕಾಃ ಸ್ಯುಃ ಸ್ತೇನಾಸ್ತತ್ರ ಮಹಾಸುರಾಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತೇನಾ ಯತಸ್ತೇ ಹಿ ನಿತ್ಯಮೈಕಾತ್ಮ್ಯವೇದಿನಃ ||
ವಿಷ್ಣುಃ ಸುಖತರಶ್ಚೈವ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರಭುಃ |
ಕೃಷ್ಣಂ ವ್ಯಕ್ತಂ ತಮೋಽಜ್ಞಾನಮಜ್ಞಾನಾಂ ಪೇಶಲಂ ಹಿ ತತ್ ||
ತದ್ಯಾತಯತ್ಯುಣಮಿವ ಭಗವಾನ್ ಪುರಷೋತ್ತಮಃ |
ಸ ಏವ ಚೋಷಾಃ ಕಥಿತಃ ಪ್ರಕಾಶತ್ವಾಜ್ಞನಾರ್ದನಃ ||
ಜಯಿನಃ ಸ್ತೋಮಮಿವ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಯ ಯಥಾ ಚ ಗಾಃ |
ಉಪಾಕರಂ ತಥಾ ಸ್ತೋಮಂ ತವಾಹಂ ತದ್ವೃಣೇಷ್ವ ಚ ||
ದ್ಯೌರಿತಿ ಜ್ಞಾನಮುದ್ಧಿಷ್ಟಂ ತದ್ವ್ಯ ಜ್ಞ ತ್ವಾಜ್ಞನಾರ್ದನಃ |
ದುಹಿತಾ ದಿವ ಇತ್ಯುಕ್ತ ಏವಮರ್ಥೇನ ಪೂಜ್ಯತೇ ||
ರಾತ್ರೀಸೂಕ್ತೇನ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ತತ್ಸನ್ನಿಧಾನದ್ಗುರ್ಗಾಯಾ ಏಷೋಽರ್ಥ ಉಪಚಾರತಃ ||
ಏವಂ ಸ್ತುತಸ್ತಥೈವೇಷೋ ಭಗವಾನ್ ಮೋಕ್ಷದೋ ಭವೇತ್ |
ಯದನೀತ್ಯಾದ್ಯುಚಃ ಸರ್ವಾ ಅಪಿ ದುಃಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನೇ ||
ಜಪ್ಯಾ ಏವ ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಹೋಮೋ ದುಃಸ್ವಪ್ನದರ್ಶನೇ |
ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿನೋ ವಿಷ್ಣುರಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ವ್ರಜೇತ್ ತ್ವರನ್ ||

ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶಃ ಪ್ರೀತಃ ಸುಖಾಧಿಕ್ಯಂ ಕರೋತ್ಯಜಃ |
 ಮುಕ್ತಸ್ಯ ದ್ವಿವಿಧೈಸ್ತಸ್ಮಾಜ್ಜಪೋ ಯೋಗಶ್ಚ ಸರ್ವಥಾ ||
 ಕರ್ತವ್ಯೋ ನ್ಯಾಸಿಭೀ ರಾತ್ರೀಸೂಕ್ತಂ ಜಪ್ಯಂ ತ್ರಿಶೋಽಷ್ಟಸಾ |

ಇತ್ಯಾದ್ಯೈತರೇಯಸಂಹಿತಾಯಾಮ್ || 4 ||

ಅಥ ಖಲ್ವಿಯಂ ಸರ್ವಸ್ಯೈವಾಚ ಉಪನಿಷತ್ಸರ್ವಾ ಹ್ಯೇವೇಮಾಃ ಸರ್ವಸ್ಯೈವಾಚ
 ಉಪನಿಷದ ಇಮಾಂ ತ್ವೇವಾಚಕ್ಷತೇ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ರೂಪಂ ಸ್ವರ್ಶಾ
 ಅನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಯೋಷ್ಮಾಣೋ ದಿವಃ ಸ್ವರಾ ಅಗ್ನೇ ರೂಪಂ ಸ್ವರ್ಶಾ ವಾಯೋರುಷ್ಮಾಣ
 ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವರಾ ಋಗ್ವೇದಸ್ಯ ರೂಪಂ ಸ್ವರ್ಶಾ ಯಜುರ್ವೇದಸ್ಯೋಷ್ಮಾಣಃ
 ಸಾಮವೇದಸ್ಯ ಸ್ವರಾಶ್ಚಕ್ಷುಷೋ ರೂಪಂ ಸ್ವರ್ಶಾಃ ಶ್ರೋತ್ರಸ್ಯೋಷ್ಮಾಣೋಮನಸಃ
 ಸ್ವರಾಃ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ರೂಪಂ ಸ್ವರ್ಶಾ ಅಪಾನಸ್ಯೋಷ್ಮಾಣೋ ವ್ಯಾನಸ್ಯ ಸ್ವರಾ ಅಥ
 ಖಲ್ವಿಯಂ ದೈವೀ ವೀಣಾ ಭವತಿ ತದನುಕೃತಿರಸೌ ಮಾನುಷೀ ವೀಣಾ ಭವತಿ
 ಯಥಾಸ್ಯಾಃ ಶಿರ ಏವಮುಮುಷ್ಯಾಃ ಶಿರೋ ಯಥಾಸ್ಯಾಃ ಉದರಮೇವಮುಮುಷ್ಯಾ
 ಅಮ್ಲಿಣಂ ಯಥಾಸ್ಯೈ ಜಿಹ್ವೈವಮುಮುಷ್ಯೈ ವಾದನಂ ಯಥಾಸ್ಯಾಸ್ತನ್ತ್ರಯ
 ಏವಮುಮುಷ್ಯಾ ಅಜ್ಞಲಯೋ ಯಥಾಸ್ಯಾಃ ಸ್ವರಾ ಏವಮುಮುಷ್ಯಾಃ ಸ್ವರಾ
 ಯಥಾಸ್ಯಾಃ ಸ್ವರ್ಶಾ ಏವಮುಮುಷ್ಯಾಃ ಸ್ವರ್ಶಾ ಯಥಾ ಹ್ಯೇವೇಯಂ ಶಬ್ದವತೀ
 ತರ್ಮವತ್ಯೇವಮಸೌ ಶಬ್ದವತೀ ತರ್ಮವತೀ ಯಥಾ ಹ್ಯೇವೇಯಂ ಲೋಮಶೇನ
 ಚರ್ಮಣಾ ಪಿಹಿತಾ ಭವತ್ಯೇವಮಸೌ ಲೋಮಶೇನ ಚರ್ಮಣಾ ಪಿಹಿತಾ
 ಲೋಮಶೇನ ಹ ಸ್ಮ ವೈ ಚರ್ಮಣಾ ಪುರಾ ವೀಣಾ ಅಪಿದಧತಿ ಸ ಯೋ ಹೈತಾಂ
 ದೈವೀಂ ವೀಣಾಂ ವೇದ ಶ್ರುದವದನೋ ಭವತಿ ಭೂಮಿಪ್ರಾಸ್ಯಸ್ಯಕೀರ್ತಿರ್ಭವತಿ ಯತ್ರ
 ಕ್ಷ ಚಾರ್ಯಾ ವಾಚೋ ಭಾಷಂತೇ ವಿದುರೇನಂ ತತ್ರಾಥಾತೋ ವಾಗ್ರಸೋ ಯಸ್ಯಾಂ
 ಸಂಸದ್ಯಧೀಯನೋ ವಾ ಭಾಷಮಾಣೋ ವಾ ನ ವಿರುರುಚುಷೇತ ತತ್ತ್ಯತಾಮೃಚಂ
 ಜಪೇದೋಷ್ಠಾಪಿಧಾನಾ ನ ಕುಲೀದಂತೈಃ ಪರಿವೃತಾ ಪವಿಃ ಸರ್ವಸ್ಯೈವಾಚಾ
 ಈಶಾನಾ ಚಾರು ಮಾಮಿಹ ವಾದಯೇದಿತಿ ವಾಗ್ರಸಃ || 5 ||

ಅಥ ಸರ್ವಾವಾಗ್ವಿಷಯಾ ವಿದ್ಯೋಚ್ಯತೇ | ವಿಷ್ಣುಶಬ್ದಾರ್ಥತ್ವಾತ್ ಸರ್ವ ವಾಚಾಮ್ |
 ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾ ಅಪಿ ಸರ್ವವಾಗುಪನಿಷದ ಏವ | ತಥಾಪಿ ಮುಖ್ಯತ ಏವ
 ಸರ್ವಾವಾಗ್ವಿಷಯತ್ವಾದ್ವತ್ಯ ಮಾಣಾವೇವ ಸರ್ವಸ್ಯೈವಾಚ ಉಪನಿಷದಿತಿ ಸರ್ವೇ
 ವ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ |

ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯಭಿಧಾನವಾನ್ |
 ಸ್ವರ್ಶಾದೀನಾಂ ದೇವತಾಽಸೌ ಕ್ರಮೇಣೈವ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||
 ತಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೋರಯಂ ದೇಹೋ ವೀಣಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ |
 ದೈವೀ ವೀಣಾ ತತಃ ಸೇಯಂ ಲೋಕಸಿದ್ಧಾ ತು ಮಾನುಷೀ ||
 ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇಹಾನ್ಯೋ ವೇದ ವಿಷ್ಣೋರ್ವೀಣೇತಿ ಭಕ್ತಿತಃ |
 ವಿದ್ಯಾಪೂರ್ಣಮುಖಃ ಸ ಸ್ಯಾದ್ಭೂಮಿಪೂರಿತಕೀರ್ತಿಮಾನ್ ||
 ವಿದ್ಯಾಧಿಕ್ಯಾರ್ಥಮೇವೈತಾಂ ವಾಕ್ಸಾರಾಮಪ್ಯಚಂ ಜಪೇತ್ |
 ಧ್ಯಾತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ದೇವಂ ಸ್ತ್ರೀರೂಪಂ ವಾಚಿ ಸಂಸ್ಥಿತಮ್ ||
 ಓಷ್ಠಾಪಿಧಾನೇತ್ಯೇಷಾ ಹ್ಯುಕ್ಸಾರೋ ವಾಚಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |
 ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಿ ವಾಚಿ ಸಂಸ್ಥಸ್ಯೈವೋಷ್ಠಾವೇತೌ ಪಿಧಾನವತ್ ||
 ಕುಲೀತಿ ಚೋಕ್ತೋ ಭಗವಾನ್ಪ್ರಲೀನಾಶೇಷಕುತ್ಸಿತಃ |
 ಪಾತಿ ಸರ್ವಂ ವಿಶಿಷ್ಟಶ್ಚ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಿತ್ಯತಃ ಪವಿಃ ||
 ಸರ್ವವಾಗೀಶ್ವರೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ತ್ರೀರೂಪೋ ಮಾಂ ಸುವಾದಯೇತ್ | ಇತಿ ಚ |

ನೇತ್ಯುಪಮಾರ್ಥೇ | ಓಷ್ಠಾವಪಿಧಾನವದಸ್ಯೇತಿ | ನ ಚ ವಿಷ್ಣೋರನ್ಯಾ ಸರ್ವಸ್ಯಾ ವಾಚ
 ಈಶಾನಾ | ಸ ಹಿ ಮುಖ್ಯತಃ ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ | ತಸ್ಯೈವ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾದ್ವತ್ಯಮಾಣತ್ವಾಚ್ಚ |

ಶ್ರಿಯಃ ಪತಿಯುಜ್ಜಪತಿರ್ಚಗತ್ಪತಿಗಿರಾಂಪತಿಲೋಕಪತಿರ್ಧರಾಪತಿಃ | ಇತಿ ಚ
 ಭಾಗವತೇ |

'ಯೋ ವಾಚಿ ತಿಷ್ಠನ್ವಾಚೋಽನ್ತರೋ ಯಂ ವಾಚ್ ನ ವೇದ' ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತಿಶ್ಚ |
 ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗತ್ವಂ ದೇವತೇತ್ಯಾದಿವದಪಿ ಯುಜ್ಯತೇ | ಸ್ತ್ರೀರೂಪತ್ವಾಚ್ಚ || 5 ||

ಅಥ ಹಾಸ್ಮಾ ಏತತತ್ತ್ವಷ್ಟಹಾರೀತೋ ವಾಗ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಿವೋಪೋದಾಹರತಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ
 ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ವ್ಯಸ್ರಂಸತ ಸಂವತ್ಸರಃ ಸ ಚನ್ನೋಭಿರಾತ್ಮಾನಂ
 ಸಮದಧಾದ್ಯಚ್ಛನ್ನೋಭಿರಾತ್ಮಾನಂ ಸಮದಧಾತ್ಸಸ್ಮಾತ್ಸಂಹಿತಾ ತಸ್ಯೈ ವಾ ಏತಸ್ಯೈ
 ಸಂಹಿತಾಯೈ ಣಕಾರೋ ಬಲಂ ಷಕಾರಃ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮಾ ಸ ಯೋ ಹೈತೋ
 ಣಕಾರಷಕಾರಾವನುಸಂಹಿತಮೃಚೋ ವೇದ ಸಬಲಾಂ ಸಪ್ರಾಣಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ
 ವೇದಾಯುಷ್ಯಮಿತಿ ವಿದ್ಯಾತ್ಸ ಯದಿ ವಿಚಿಕಿತ್ಸೇತ್ಸಣಕಾರಂ ಬ್ರವಾಣೀಂ ೩ ಅಣಕಾರಾ
 ಇತಿ ೩ || ಸಣಕಾರಮೇವ ಬ್ರೂಯಾತ್ಸಷಕಾರಂ ಬ್ರವಾಣೀಂ ೩ ಅಷಕಾರಾ ೩ ಇತಿ ||
 ಸಷಕಾರಮೇವ ಬ್ರೂಯಾತ್ಸೇ ಯದ್ವಯಮನುಸಂಹಿತಮೃಚೋಽಧೀಮಹೇ ಯಚ್ಚ
 ಮಾಣ್ಡುಕೇಯೀಯಮಧ್ಯಾಯಂ ಪ್ರಬ್ರೂಮಸ್ತೇನ ನೋ

ಣಕಾರಷಕಾರಾವುಪಾಪ್ತಾವಿತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಹ್ರಸ್ವೋ
 ಮಾಣ್ಡುಕೇಯೋಽಥಯದ್ವಯಮನುಸಂಹಿತಮೃಚೋಽಧೀಮಹೇ ಯಚ್ಚ
 ಮಾಣ್ಡುಕೇಯೀಯಮಧ್ಯಾಯಂ ಪ್ರಬ್ರೂಮಸ್ತೇನ ನೋ
 ಣಕಾರಷಕಾರಾವುಪಾಪ್ತಾವಿತಿ ಹ ಸ್ಮಾಹ ಸ್ಥವಿರಃ ಶಾಕಲ್ಯ ಏತದ್ಧ ಸ್ಮವೈ ದದ್ವಿ
 ದ್ವಾಂಸ ಆಹುರ್ಘುಷಯಃ ಕಾವಷೇಯಾಃ ಕಿಮರ್ಥಾ ವಯಮಧ್ಯೇಷ್ಯಾಮಹೇ
 ಕಿಮರ್ಥಾ ವಯಂ ಯಕ್ಷ್ಯಾ ಮಹೇ ವಾಚಿ ಹಿ ಪ್ರಾಣಂ ಜುಹುಮಃ ಪ್ರಾಣೇ ವಾ ವಾಚಂ
 ಯೋ ಹೈವ ಪ್ರಭವಃ ಸ ಏವಾಪ್ಯಯಸ್ತಾ ಏತಾಃ ಸಂಹಿತಾ ನಾನಂತೇವಾಸಿನೇ
 ಪ್ರಬ್ರೂಯಾನ್ನಾಸಂವತ್ಸರವಾಸಿನೇ ನಾಪ್ರವಕ್ತ ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಆಚಾರ್ಯಾಃ || 6 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಘಟ್ಟಕೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ಇತಿ ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷತ್ ||

ಭಾ - ಸಂವತ್ಸರ ಇತಿ ವಿಶೇಷಣಾದ್ಧಿರಿಷ್ಟ ಏವಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ |
 'ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಿಶ್ವಃ ಕತಮಃ ಸ್ವಯಮ್ನುಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಸಂವತ್ಸರಃ' | ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ರುತೇಃ |
 ಶ್ರಾನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವವೇದೈಃ ಸ್ತುತ್ವಾ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ |
 ತೇನೈವ ಸಮ್ಯಕ್ ಸನ್ನಾಯ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ದೇಹಸ್ಯ ಸೋಽಕರೋತ್ ||
 ಸನ್ನಾನಾತ್ ಸಂಹಿತೇತ್ಯುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಟುರೇವ ಸನಾತನಃ |
 ವಿಷ್ಟುನಾಮ್ನೀ ಣಶಬ್ದೇನ ವಿಷ್ಟೋರ್ಬಲಮುದೀರ್ಯತೇ ||
 ಣ ಇತ್ಯಾಕ್ರಿಯಮಾಣತ್ವಾಣ್ಣಕಾರೋಽಸ್ಯ ಬಲಂ ಮತಮ್ |
 ವಿಷ್ಟುನಾಮ್ನೀ ಷಕಾರೇಣ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮೈಶಪೂರ್ವಿಣಃ ||
 ಪ್ರಣೇತ್ಯತಾಽಖಿಲಸ್ಯೈವ ವಿಷ್ಟೋರುಕ್ತಾ ತಥಾಽಽತ್ಮತಾ |
 ಆತತ್ತ್ವಂ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ದೇಶತಃ ಕಾಲತಸ್ತಥಾ ||
 ಆತ್ಮಶಬ್ದೋದಿತಂ ತಚ್ಚ ಪಶಬ್ದೇನಾಭಿಧೀಯತೇ |
 ಷ ಇತ್ಯಾಕ್ರಿಯಮಾಣತ್ವಂ ಪ್ರಣೇತ್ಯತ್ವಂ ಚ ಪೂರ್ಣತಾ ||
 ವಿಷ್ಟೋಃ ಷಕಾರ ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ವೀತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟತಾ |
 ಅನ್ಯಸ್ಥಿತ ಉಕಾರಸ್ತು ತಾಚ್ಛೀಲ್ಯಂ ಹಿ ಹರೇರ್ವದೇತ್ ||
 ಏವಂ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಾಣತ್ವಮಾತತತ್ತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವತಃ |
 ವಿಷಿಷ್ಟಂ ಚ ಬಲಂ ವಿಷ್ಟೋಃ ಸರ್ವಸ್ಮಾಚ್ಛೀಲಮಿತ್ಯಪಿ ||

ಉದಿತಂ ವಿಷ್ಣುಶಬ್ದೇನ ತಸ್ಮಾದ್ಯಕ್ಷಂಹಿತಾಮನು |
 ವರ್ಣದ್ವಯಸಮಾಯೋಗೇ ಷ್ಣುಶಬ್ದಸ್ಯಾರ್ಥಮೇವ ತು ||
 ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಾಣತ್ವಮಾತ್ಮತ್ವಂ ಬಲಂ ಚೈವಾತ್ರ ವೇತ್ತಿಯಃ |
 ಸ ಏವ ವಿಷ್ಣೋರ್ಬಲವಿತ್ ತಥಾ ಪ್ರಾಣತ್ವವಿದ್ಭವೇತ್ ||
 ಸ ಏವ ಮುಕ್ತಃ ಸಂಸಾರಾನ್ನಿತ್ಯಾಯುಷ್ಮಾನ್ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
 ಸಂಹಿತಾಸಹಿತತ್ವೇನ ಯದ್ಯಚೋಽಧೀಮಹೇ ವಯಮ್ |
 ವೇದಾನನ್ಯಾನ್ ಪುರಾಣಂ ವಾ ತೇನ ವಿಷ್ಣುಪದೋದಿತಃ ||
 ಅವಾಪ್ತೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ಯಾನ್ನಸ್ತನ್ನಾಮಾರ್ಥಾ ಯತೋಽಖಿಲಾಃ |
 ಇತ್ಯಾಹುರ್ಘೋಷಯಃ ಸರ್ವೇ ಕಿಮನ್ಯಾದ್ಯಯನಾದ್ಭವೇತ್ ||
 ಯಜ್ಞೈರ್ವೇತ್ಯುಷಯೋಽಪ್ಯನೈ ಕಾವಷೇಯಾ ವದನ್ತಿ ಹಿ |
 ಮೌನೇನ ವಿಷ್ಣುಶಬ್ದಾರ್ಥಂ ಧ್ಯಾಯನ್ತೋ ವಾಚಮೇವ ವಾ ||
 ಜುಹುಮೋ ವಿಷ್ಣುನಾಮಾಖ್ಯಂ ಜಪನ್ತೋ ಮನ್ತ್ರಮೇವ ವಾ |
 ನಮಸ್ಕಾರಸಮಾಯುಕ್ತಂ ಜುಹುಮಃ ಪ್ರಾಣಮತ್ರ ಹಿ ||
 ಕಿಮನ್ಯೈರ್ಬಹುಭಿಃ ಕಾರ್ಯೈರೇತಸ್ಯೈವಾಧಿಕತ್ವತಃ |
 ಏತದರ್ಥಾನುಸಂಧಾನಪೂರ್ವಂ ವೇದಾನಥಾಪಿ ವಾ ||
 ಅಧೀಮಹೇ ಯಜಾಮೋ ವಾ ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಿಷ್ಯನ |
 ಏಷ ಏವ ಹಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವೇದಾನಾಮರ್ಥ ಈರಿತಃ ||
 ವಿಷ್ಣುನಾಮೋದಿತೋ ಯೋಽರ್ಥಸ್ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾಽನ್ಯದ್ವಚೋಽಖಿಲಮ್ |
 ಏವಂ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಾಣಾತ್ಮಬಲಾದ್ಯಖಿಲಸದ್ಗುಣೈಃ |
 ಪೂರ್ಣಸ್ವಭಾವಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವಚಸಾಮರ್ಥ ಈರಿತಃ ||
 ಸಂಹಿತಾಖ್ಯಾನಿ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ರೂಪಾಣೈತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
 ಅನ್ಯವಿದ್ಯಾಸ್ತಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಪ್ರಥಮಂ ಕ್ವಚಿತ್ ||
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಕ್ತೀನಾಯ ನೈವ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಕಥಿಷ್ಯನ |
 ವೈಷ್ಣವಾಯ ಸುವೃತ್ತಾಯ ಮೇಧಾಶ್ರದ್ಧಾಯುತಾಯ ಚ ||
 ಗುರೋಃ ಶುಶ್ರೂಷಕಾಯೈವ ಬ್ರೂಯಾದಿತ್ಯನುಶಾಸನಮ್ || ಇತಿ ಚ |

ಯ ಏತೇನ ಣ ಇತಿಶಬ್ದೇನಾಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪೂರ್ಣಬಲಂ
 ಷಶಬ್ದೇನಾಕ್ರಿಯಮಾಣಂ ದೇಶತಃ ಕಾಲತೋ ಗುಣತಶ್ಚಾತತತ್ವಂ ಸರ್ವರ್ಚಾಂ
 ಸರ್ವಾಸಾಂ ಸಂಹಿತಾಮನುತದರ್ಥತ್ವೇನ ವೇದ |

ಅಕ್ಷರದ್ವಯಸಂಯೋಗರೂಪಯಾ ಸಂಹಿತಯೈತದೇವ ಸರ್ವತೋಚ್ಯತ ಇತಿ ಸ
 ಸಮೂರ್ಣಬಲಂ ಸರ್ವಪ್ರಣೇತ್ಯತ್ವಶಕ್ತಾದಿಯುಕ್ತಂ ಚ ವಿಷ್ಣುಂ ವೇದ | ಅಥೇತ್ಯಾದಿಕಾ
 ಅಪಿ ಸಂಹಿತಾರೂಪಾ ಏವ | ಪದವರ್ಣಯೋಃ ಪೃಥಗನಭಿವ್ಯಾಹಾರಾತ್ | ತಸ್ಮಾತ್
 ಸರ್ವಶಬ್ದಾ ವಿಷ್ಣುನಾಮವ್ಯಾಖ್ಯಾನರೂಪಾ ಏವ | ಯದ್ವಯಂ
 ಸಂಹಿತಾಯುಕ್ತತ್ವೇನಚೋಽಧೀಮಹೇ ತೇನಾಸ್ಮಾಕಂ ಣಶಬ್ದಷಶಬ್ದಾರ್ಥರೂಪೋ
 ವಿಷ್ಣುರುಪಾತ್ತಃ | ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನತ್ವಾತ್ ಸರ್ವವಾಚಾಮ್ |
 ವೀತ್ಯುಪಸರ್ಗತ್ವಾದುಕಾರಸ್ಯ ಚ ತಾಭೇಲ್ಯಾರ್ಥತ್ವಾದುಕ್ತಾರ್ಥವಿಶೇಷಣರೂಪತ್ವೇನ
 ಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ಪೃಥಕ್ತಯೋವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮತ್ರ ಕೃತಮ್ | ಋಚ ಇತಿ
 ಸರ್ವವಾಚಾಮುಪಲಕ್ಷಣಮ್ | ಅತಃ ಸರ್ವವೇದಾದಿಶಬ್ದೋದಿತಃ
 ಸರ್ವಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣೋ ಭಗವಾನ್ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್ || 6 ||

ಸರ್ವೈಶ್ಚ ವೈದಿಕಪದೈರಪಿ ಲೋಕಶಬ್ದೈ-

ಮೇಘಾಗ್ನಿವಾರಿಧಿತಲಾದಿರವೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ |
 ಏಕೋಽಭಿಧೇಯಪರಿಪೂರ್ಣಗುಣಃ ಪ್ರಿಯೋಽಲಂ
 ನಾರಾಯಣೋ ಮಮ ಸದೈವ ಸುತುಷ್ಟಿಮೇತು ||

ಯಸ್ಯತ್ರಿಣ್ಯುದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
 ಬಟ್ ತದ್ಧರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ |
 ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
 ಮ್ ಧ್ಯೋ ಯತ್ತು ತೃತೀಯಕಂ ಕೃತಮಿದಂ ಭಾಷ್ಯಂ ಹಿ ತೇನ ಪ್ರಭೌ ||
 ಹನುಶಬ್ದೋ ಜ್ಞಾನವಾಚೇ ಹನೂಮಾನ್ ಮತಿಶಬ್ದಿತಃ |
 ರಾಮಸ್ಯ ಸ್ವೈತರೂಪಸ್ಯ ವಾಚಸ್ತೇನಾನಯನ್ನ ಹಿ ||
 ಭೃತಮೋ ಭೀಮ ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ವಾಚೋ ಮಾ ಮಾತರಃ ಸ್ಮೃತಾಃ |
 ಋಗಾದ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಂ ಚ ಪುರಾಣಂ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಕಮ್ |
 ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಸಪ್ತಶಿವಾಸ್ತತ್ರ ಶಯೋ ಭೀಮಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ||
 ಮಧ್ವಿತ್ಯಾನನ್ನ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ವೇತಿ ತೀರ್ಥಮುದಾಹೃತಮ್ |
 ಮಧ್ವ ಆನಂದತೀರ್ಥಃ ಸ್ಯಾತ್ ತೃತೀಯಾ ಮಾರುತೀತನುಃ ||
 ಇತಿ ಸೂಕ್ತಗತಂ ರೂಪತ್ರಯಮೇತನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
 ಯೋ ವೇದ ವೇದವಿತ್ಸ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತ್ವ ವಿತ್ ತತ್ರ ಸಾದತಃ || ಇತಿ ಚ |

ಸಾಧಕೋ ರಾಮವಾಕ್ಯಾನಾಂ ತತ್ಸಮೀಪಗತಃ ಸದಾ |
ಹನೂಮಾನ್ ಪ್ರಥಮೋ ಜ್ಞೇಯೋ ಭೀಮಸ್ತು ಬಹುಭುಕ್ ಪಿತೋಃ ||
ಪೃತನಾಕ್ಷಯಕಾರೀ ಚ ದ್ವಿತೀಯಸ್ತು ತೃತೀಯಕಃ |
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತಥಾಽಽನಂತೀರ್ಥನಾಮಾ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ ||
ದಶೇತಿ ಸರ್ವಮುದ್ವಿಷ್ಟಂ ಸರ್ವಂ ಪೂರ್ಣಮಿಹೋಚ್ಯತೇ |
ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಮತಿರುದ್ವಿಷ್ಟಾ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ ||
ಆಸಮನ್ತಾತ್ ಪತಿತ್ವೇ ತು ಗೂಢಂ ಕಲಿಯುಗೇ ಹರಿಮ್ |
ಅಸತ್ಯಮಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ಚ ಜಗದೇತದನೀಶ್ವರಮ್ ||
ವದಧ್ವಿಗೂಢಹಿತಂ ಸಂತಂ ತೃತೀಯೋಽಸುರ್ಮಥಾಯತಿ |
ಯೇನ ವಿಷ್ಣೋರ್ಹಿ ವರ್ಪಾಃಖ್ಯಾನ್ ಗುಣಾನಜ್ಞಾನಿಷುಃ ಪರಾನ್ ||
ಈಶಾನಾಸಃ ಸೂರಯಶ್ಚ ನಿಗೂಢಾನಿಗುಣೋಕ್ತಿಭಿಃ |
ತ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇ ಚೈವ ಕಲೌ ಚೈತೇ ಕ್ರಮಾತ್ ತ್ರಯಃ ||
ಏತೇಷಾಂ ಪರಮೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನೇತಾ ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ |
ಸ್ವಯಮ್ಭುರ್ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞೋಽಸೌ ಪರಸ್ಮೈಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ || ಇತಿ ಚ ||
ಪೂರ್ಣಾಗಣ್ಯಗುಣೋದಾರಧಾಮ್ನೇ ನಿತ್ಯಾಯ ವೇಧನೇ |
ಅಮನ್ತಾನಂತಸಾನ್ತ್ರಾಯ ಪ್ರೇಯಸೇ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಭಟ್ಟಕೇ
ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯೇ ತೃತೀಯಪ್ರಭಟ್ಟಕಃ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಂ
ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೈತರೇಯೋಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ ||

	ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು	
	ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ವಶೇ ಸರ್ವಂ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಃ ಸದಾ	
	ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಣ್ಣಲಾಖಣ್ಣಮಣ್ಣಾನಮ್	